Høgskolen i Østfold

Fellesadministrasjon
Os Allé 9
1757 Halden
Tlf.: 69 21 50 00 Fax: 69 21 50 02
E-post: postmottak@hiof.no
Web: http://www.hiof.no/

Til: Styrets medlemmer

Ref: 05/036 011.2 Halden, 18. februar 2005

Det innkalles til styremøte

mandag 28. februar 2005 kl. 12.^{00} – 16.^{00}

Møtet holdes i lokalene til avdeling for helse- og sosialfag, Kråkerøy, rom H337

Forfall meldes snarest til Solveig Tordal på tlf. 6921 5026 eller mail: solveig.tordal@hiof.no.

SAKLISTE

I BESLUTNINGSSSAKER

Sak 01/05 Mandat for Læringsmiljøutvalget, revidert

Sak 02/05 Høgskolen i Østfold - foreløpig regnskap 2004.

Sak 03/05 Revidert personalpolitikk.

Sak 04/05 Revisjon av Høgskolens kvalitetssystem.

Sak 05/05 Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget.

Sak 06/05 Oppnevning av medlemmer til Studentsamskipnadens styre.

Sak 07/05 Opphør av ordning for overgang til nye studier.

Sak 08/05 Revisjon av regler for lokale opptak.

Sak 09/05 Søknad om etablering av eksternfinansiert studium i sosial- og flerkulturell pedagogikk 2.

Sak 10/05 Søknad om etablering av eksternfinansiert studium i tilpasset opplæring og differensiering.

Sak 11/05 Søknad om etablering av eksternfinansiert studium i kroppsøving og uteaktiviteter for barnetrinnet.

Sak 12/05 Søknad om etablering av videreutdanning i rusproblematikk – klinisk fordypning.

Sak 13/05 Søknad om etablering av videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie.

Sak 14/05 Søknad om etablering av ledelse 2.

Sak 15/05 Søknad om etablering av nytt påbygningsstudium: Natur og friluftsliv.

SAKER TATT PÅ FULLMAKT:

Sak 16/05 Utnevning av innstillingsutvalg for tilsetting i stilling som studieleder ved HiØ

ORIENTERINGER:

1. Realfagssatsning notat Hans Blom
2. Organisering Remmen. Notat Tore Petter
3. Ressursanalyse – prosjektplan
4. Gjennomgang av studieportefølje – prosjektplan første del.

II REFERATER

1. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for helse- og sosialfag, 03.02.05
2. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for informasjonsteknologi, 27.01.05
3. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for lærerutdanning, 11.02.05
4. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for samfunnsfag og fremmedspråk, 25.01.05
5. Protokoll fra møte i læringsmiljøutvalget, 11.01.05 og 10.02.05

III EVENTUELT

Vel møtt!

Knut Aarvak
rektor
sign.

Birgitta Næss
høgskoledirektør

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/gnl

Saksnummer:	Sakstittel:
1/05	MANDAT FOR LÆRINGSMILJØUTVALGET, REVIDERT

Vedlegg:

1. § 44 i Lov om universiteter og høgskoler
2. Mandat for Læringsmiljøutvalget (sak 64/03)
3.Forslag til mandat for Læringsmiljøutvalget (LMU), vedtatt i LMU 10.02.2005

Sammendrag og direktørens vurdering:

Høgskolen vedtok i sak 74/02 og sak 64/03 etableringen og mandatet til LMU. I forbindelse med utvikling av kvalitetssystemet ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle se på LMUs rolle i forhold til kvalitetssikringsarbeidet ved høgskolen. Arbeidsgruppen har bestått av LMU i tillegg til tidligere studentrepresentanter i LMU og en representant fra ansatte på avdelingsnivå.

Det var sentralt i arbeidet å komme frem til hvilken rolle LMU skulle ha i forhold til å følge opp kvalitetsarbeidet, jf UH-loven § 44 nr.4 der det heter at "institusjonens arbeid med læringsmiljø skal dokumenteres og inngå som del av institusjonens interne systemer for kvalitetssikring etter § 2 nr. 8"

I prosessen ble det klart at eksisterende mandat ikke var helt tydelig på dette. Ut fra endret rolle for LMU ble det også behov for å se om institusjonens representasjon var formålstjenlig.

LMU har foreslått følgende endringer i mandatet:
1. Noen mindre endringer i formuleringer og rekkefølge
2. Nytt punkt 3 der det fremgår at LMU skal være et internt kontrollorgan i forhold til høgskolens kvalitetssystem der det omhandler læringsmiljø. På dette grunnlaget skal det fungere som et rådgivende og koordinerende organ i forhold til å tilrettelegge for godt studiemiljø og studentvelferd på studiestedet.
3. Endring av formulering vedr. representasjon der det nå er presisert at både studentenes og institusjonens representanter skal komme fra fra institusjonsnivå, avdelingsnivå og studieenhetsnivå (studieledernivå)
4. Sekretariatet for LMU flyttes fra studieseksjonen til direktørens stab.

LMU foreslår å gjøre mandatet gjeldende fra 1. april.
Det må utpekes tre nye reprsentanter med personlige vararepresentanter for resten av perioden (31.07.2007).

Forslag til vedtak:

1. LMUs foreslag til revidert mandat for Læringsmiljøutvalget vedtas

2. Rektor og høgskoledirektør får fullmakt til å peke ut institusjones representanter i Læringsmiljøutvalget i tråd med nytt mandat

Halden 17.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

§ 44. *Læringsmiljø*

1. Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.
2. Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for:
   a. at lokaler, adkomstveier, trapper m.v. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.
   b. at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklima og luftkvalitet.
   c. at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.
   d. at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.
   e. at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.
   f. at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse.
   g. at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.
   h. at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.
   i. at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

   Departementet kan fastsette forskrift.
3. Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i nr. 1 og 2 blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer.

   Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.
4. Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne systemer for kvalitetssikring etter § 2 nr. 8.
5. Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.
6. Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i nr. 2 overholdes. Arbeidsmiljølovens kapittel XIII om tilsyn og tvangsmidler m.v. gjelder tilsvarende så langt det passer. Departementet kan fastsette forskrift.

Vedlegg 2 til sak 01/05

MANDAT FOR LÆRINGSMILJØUTVALGET (LMU) VED HØGSKOLEN I ØSTFOLD

Vedtatt av styret 15.12.2003 sak 64/03

1. LMU er et rådgivende organ opprettet av styret i samsvar med § 44 nr. 3 i Lov om universiteter og høgskoler.
2. LMU skal medvirke til at reglene i § 44 nr. 1, 2, og 3 i loven blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak som gjelder læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som gjelder trygghet og velferd for studentene.
3. LMU skal ta initiativ til tiltak som kan fremme studiekvalitetsarbeidet generelt i høgskolen og uttale seg om fastsetting og rullering av høgskolens kvalitetssikringssystem.
4. LMU rapporterer direkte til styret, og skal hvert år gi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø og studiekvalitet, herunder om resultatet av studieevaluering og andre tiltak som følger av høgskolens kvalitetssikringssystem.
5. LMU har seks medlemmer, tre fra høgskolens ansatte og tre studentrepresentanter. Det utpekes tilsvarende antall personlige varamedlemmer.

   Det skal legges vekt på likestillingslovens krav om kjønnsmessig balanse ved oppnevninger.

   Studentsamskipnaden i Østfold v/rådgivningstjenesten kan møte med en observatør med talerett. Personer med ansvar for spesielle arbeidesområder eller organisasjonsenheter kan bli innkalt til møte i LMU når sakene gjør det naturlig.

   LMU kan lukke møtet, også for observatører, av hensyn til personvernet.
6. LMU velger hvert år leder vekselsvis blant institusjonens og studentenes representanter.
7. Studieseksjonen er sekretariat for LMU og har ansvar for opplæring innenfor LMUs virkeområde.

MANDAT FOR LÆRINGSMILJØUTVALGET (LMU) VED HØGSKOLEN I ØSTFOLD

Mandat vedtatt av høgskolens styre 15.12.2003 sak 64/03,
Revidert utkast behandlet i LMU 10.02.05 i sak 10/05 – oversendes HiØs styre

1 Læringsmiljøutvalget er opprettet av styret i samsvar med § 44 nr. 3 i Lov om universiteter og høgskoler.

2 LMU skal ta initiativ til tiltak som kan fremme studiekvalitetsarbeidet generelt i høgskolen og uttale seg om fastsetting og rullering av høgskolens kvalitetssikringssystem.

3. LMU skal være et internt kontrollorgan i forhold til høgskolens kvalitetssystem der det omhandler læringsmiljø. LMU skal på dette grunnlag fungere som et rådgivende og koordinerende organ i forhold til å tilrettelegge for godt studiemiljø og studentvelferd på lærestedet. Jf. § 44

4 LMU skal medvirke til at reglene i § 44 nr. 1, 2, og 3 i loven blir gjennomført. Utvalget *skal delta i planleggingen av tiltak som gjelder læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som gjelder sikkerhet og velferd for studentene (lovpålagt).*

5 LMU har seks medlemmer:
3 representanter fra Høgskolen i Østfold - (utpekes for 4 år)
3 representanter som representerer studentene (utpekes for 1 år – periode 1.8 – 31.7)

Det utpekes tilsvarende antall personlige vararepresentanter. Det skal legges vekt på likestillingslovens krav om kjønnsmessig balanse ved oppnevninger.

Studentenes og institusjonens representanter skal hentes fra institusjonsnivå, avdelingsnivå og studieenhetsnivå (studieledernivå).

Leder i LMU velges hvert år, vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.

Studentsamskipnaden, Studentrådgivningen og høgskolens hovedverneombud kan møte som observatør med forslags- og talerett.

Personer med ansvar for spesielle arbeidsområder eller organisasjonsenheter kan bli innkalt til møte i LMU i saker der det er naturlig.

Møtene er åpne, men LMU kan lukke møtet, også for observatører, av hensyn til personvernet.

6 LMU rapporterer direkte til styret, og skal hvert år gi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø og studiekvalitet.

7 Direktørens stab har sekretariat for LMU.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/ASK/bøø

Saksnummer:	Sakstittel:
02/05	Høgskolen i Østfold - foreløpig regnskap 2004

Vedlegg:

1. Resultatregnskap for høgskolen som helhet
2. Balanse
3. Noter inkludert en oversikt over regnskapsprinsipper
4. Kontantstrømoppstilling
5. Resultatregnskap for driftsenhetene – bevilgningsfinansiert virksomhet
6. Resultatregnskap for driftsenhetene – eksternt finansiert virksomhet
7. Status fort eksternt finansiert virksomhet og egenkapital ved driftsenhetene
8. Status avsatte midler fra UFD

Sammendrag og direktørens vurdering:

For andre gang legger høgskolen fram et regnskap etter et modifisert regnskapsprinsipp. Siden 2003 må betraktes som et overgangsår, er 2004 det første reelle året som kan danne grunnlag for analyse av høgskolens økonomiske utvikling.

Hovedtallene fra resultatregnskapet viser en økonomi under god kontroll, og de driftsenheter som for 2003 kom ut med underskudd, har nå rettet opp denne situasjonen. To driftsenheter viser et negativt resultat innen sin bevilgningsfinansierte virksomhet dersom man ser isolert på 2004: bibliotek og Avdeling for lærerutdanning. Begge hadde ubrukte midler fra 2003, men mens biblioteket fortsatt har betydelige midler igjen, var overforbruket for Avdeling for lærerutdanning høyere enn avsatte midler, og underskuddet på kr 341. 211 må derfor enten dekkes av egenkapital eller dekkes av bevilgningen i 2005. Resultatet av avdelingens eksternt finansierte virksomhet tilsier at underskuddet kan dekkes av egenkapital med god margin.

Presiseringer når det gjelder definisjon av eksternt finansiert vs. bevilgningsfinansiert virksomhet påvirker høgskolens eksternt finansierte omsetning som er redusert fra 24,6 mill.kr til 17,8 mill.kr. Bare deler av dette er en reell nedgang. Hoveddelen skyldes omdefinering av store prosjekter som AIO-utdanningen.

Resultatet av den eksternt finansierte virksomheten er imidlertid betydelig bedre enn i 2003. Dette skyldes primært en opprydding ved Avdeling for lærerutdanning der man nå har fått avsluttet en rekke gamle prosjekter. Mange av disse prosjektene daterer seg fra en tid da det i liten grad ble lagt vekt på en realistisk overvelting av direkte og indirekte kostnader, og en stor del av overskuddet bør nok derfor tilbakeføres til den bevilgningsfinansierte virksomheten.

Regnskapet legges ikke fram med forslag til årsoppgjørsdisposisjoner i denne omgang. Det vil vi komme tilbake til ved den endelige behandlingen i juni når revisjonsberetningen foreligger.

Forslag til vedtak:

1. Foreløpig regnskap for Høgskolen i Østfold 2004 tas til orientering

2. Behandling av endelig regnskap legges fram for høgskolestyret i juni som del av årsrapporten

Halden 10.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

1. BAKGRUNN

2004 er det andre året høgskolen avlegger sitt regnskap etter et modifisert regnskapsprinsipp. 2003 var å betrakte som et overgangsår med betydelige ekstraordinære kostnader og inntekter som følge av at man manglet en fullverdig balanse ved starten av året. Årets regnskap gir derimot et mer korrekt bilde av aktiviteten, men det er likevel vanskelig å foreta en reell sammenlikning med 2003.

Høgskolen skal utarbeide et foreløpig regnskap innen 15.02. som skal sendes Riksrevisjonen for godkjenning. Deretter vil årsregnskapet inngå som del av høgskolens årsrapport sammen med styrets beretning og revisjonsberetningen, og denne skal endelig godkjennes av høgskolestyret innen 15.07.2005.

Det er følgelig det foreløpige regnskapet som nå forelegges høgskolestyret, og det legges derfor i denne omgang ikke fram forslag til årsoppgjørsdisposisjoner/øremerking av avsetninger. Det er heller ikke foretatt noen analyse av resultatet for den enkelte driftsenhet. Dette vil vi komme tilbake til i det endelige regnskapet.

Det foreløpige regnskapet består av følgende:

- resultatregnskap
- balanse
- noter til resultatregnskapet og balansen
- kontantstrømsoppstilling

I tillegg er det utarbeidet en del statusoppstillinger knyttet til eksternt finansiert virksomhet og avsatte midler.

Det er gjort to vesentlige endringer i forhold til 2003-regnskapet:

Brutto føring av inntekter i den bevilgningsfinansierte virksomheten

I regnskapet for 2003 ble tilskudd fra UFD og NFR inntektsført med et beløp tilsvarende kostnadene og eventuelle ubrukte midler avsatt i balansen som framtidige forpliktelser. Dette innebar at den bevilgningsfinansierte virksomheten viste et 0-resultat. Fra 2004 skal inntektene bruttoføres på samme måte som kostnadene, og avregning foretas deretter.

I presentasjonen av regnskapstallene der også tall for 2003 er tatt inn, er tallene for 2003 bearbeidet etter det nye prinsippet slik at tallene for 2003 og 2004 er sammenliknbare.

Endring i definisjon av eksternt finansiert virksomhet

Det er fra departementets side foretatt en presisering når det gjelder hva som skal defineres som eksternt vs bevilgningsfinansiert virksomhet. Dette innebærer at en del prosjekter som tidligere ble definert som eksternt finansierte, nå er omdefinert til bevilgningsfinansierte. Dette gjelder kun aktivitet som finansieres av andre statlige etater/departementer. Ett eksempel her er utdanningen i anestesi-/intensiv- og operasjonssykepleie ved Avdeling for helse- og sosialfag som heretter betraktes som bevilgningsfinansiert ettersom det er en ordinær utdanning, men finansiert av et annet departement enn UFD. For øvrig tilsier hovedregelen når det gjelder skillet, at det skal foreligge ytelse mot vederlag dersom en aktivitet skal kunne defineres som eksternt finansiert når midlene kommer fra en statlig etat. Endringen bidrar til å redusere omfanget av eksternt finansiert virksomhet i 2004.

2. KOMMENTARER TIL REGNSKAPET OG HØGSKOLENS ØKONOMISKE SITUASJON

2.1 Regnskapsprinsipper

De prinsipper som er benyttet ved avleggelsen av regnskapet er dels beskrevet ovenfor og dels framgår de av notene, se vedlegg 3.

2.2 Resultatregnskapet

2.2.1 Bevilgningsfinansiert virksomhet

Se vedlegg 2.

Driftsinntektene er økt fra 339 mill.kr i 2003 til 341 mill.kr i 2004. Samtidig er kostnadene økt fra 310,6 mill.kr til 331,7 mill.kr. Driftsresultatet er dermed redusert betydelig, men da er det ikke tatt hensyn til at departementets bevilgning i 2003 også skulle dekke ekstraordinære kostnader som netto var på 18,5 mill.kr. Korrigeres det for dette viser driftsresultatet bare en mindre reduksjon, fra 10,2 til 9,4 mill.kr.

I 2003 ble det avsatt kr 16,3 mill.kr i ubrukte midler fra UFD, mens det ble avsatt kr 589.000 til øvrig bevilgningsfinansiert virksomhet. I 2004 er det avsatt kr 13,9 mill.kr i ubrukte midler fra UFD og 1,1 mill.kr av øvrig virksomhet. I tillegg framkommer det et underskudd på kr 344.486,- som skal dekkes av egenkapital ved driftsenhetene, se kommentarer under IT-drift og avdeling for lærerutdanning.

I vedlegg 5 er driftsenhetenes resultatregnskaper for den bevilgningsfinansierte virksomheten vist.

Et vesentlig forhold å kommentere innen BFV er forholdet mellom regnskapet og den gitte budsjettrammen.

Nedenfor er det for hver driftsenhet gjort en sammenstilling av regnskap og budsjett. Tabellene viser også regnskapstall for 2003.

Fellesadministrasjonen

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	11.292.800	11.105.421	98,3	11.154.436
Investeringer og vedlikehold	0	218.208		60.295
Andre driftskostnader	5.437.700	4.794.532	88,2	4.886.013
SUM DRIFTSKOSTNADER	16.730.500	16.118.161	96,3	16.100.744
Netto finansielle poster	-150.500	19.768		54.302
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		196.962
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		38.070
Netto interne transaksjoner	940.000	757.837	80,6	723.683
SUM KOSTNADER	17.520.000	16.895.766	96,4	17.113.761
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-310.000	-493.182	159,1	-174.815
Netto kostnader	17.210.000	16.402.584	95,3	16.938.946
Tilskudd fra UFD	-17.210.000	-17.417.000	101,2	-17.471.000
RESULTAT	0	-1.014.416		-532.054
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	1.014.416		

Bygningsmessig drift

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	7.687.000	6.293.027	81,9	4.443.373
Investeringer og vedlikehold	0	0		734.329
Andre driftskostnader	52.507.000	49.762.189	94,8	55.429.999
SUM DRIFTSKOSTNADER	60.194.000	56.055.216	93,1	60.607.701
Netto finansielle poster	759.000	1.244		4.389
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		27.720
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		-3.348.761
Netto interne transaksjoner	0	-6.253		-442.500
SUM KOSTNADER	60.953.000	56.050.207	91,9	56.848.549
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-2.240.000	-2.679.790	119,6	-1.336.468
Netto kostnader	58.713.000	53.370.417	90,9	55.512.081
Tilskudd fra UFD	-58.713.000	-58.960.000	100,4	-54.753.000
RESULTAT	0	-5.589.583		759.081
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	5.589.583		

Bygningsmessig drift viste i 2003 et overforbruk på kr 759.081. Dette er nå dekket inn.

IT-drift

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	5.555.407	5.425.070	97,7	5.061.984
Investeringer og vedlikehold	400.000	755.519	188,7	164.176
Andre driftskostnader	9.670.593	8.419.635	87,1	9.597.353
SUM DRIFTSKOSTNADER	15.626.000	14.600.224	93,4	14.823.513
Netto finansielle poster	-1.649.000	3.649		13.185
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		29.013
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		0
Netto interne transaksjoner	0	-515.668		-778.835
SUM KOSTNADER	13.977.000	14.088.205	100,8	14.086.876
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	0	-238.078		-422.986
Netto kostnader	13.977.000	13.850.127	99,1	13.663.890
Tilskudd fra UFD	-13.977.000	-14.160.000	101,3	-15.543.000
RESULTAT	0	-309.873		-1.879.110
Fra egenkapital	0	-3.276		
AVREGNING BFV	0	313.149		

Bibliotek

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	7.326.226	7.406.597	101,1	6.418.715
Investeringer og vedlikehold	0	233.554		0
Andre driftskostnader	5.998.774	5.339.850	89,0	4.060.177
SUM DRIFTSKOSTNADER	13.325.000	12.980.001	97,4	10.478.892
Netto finansielle poster	-1.219.000	92		52
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		51.623
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		0
Netto interne transaksjoner	0	12.200		-456.257
SUM KOSTNADER	12.106.000	12.992.293	107,3	10.074.310
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-15.000	-177.338	1.182,2	-61.863
Netto kostnader	12.091.000	12.814.955	106,0	10.012.447
Tilskudd fra UFD	-12.091.000	-12.326.000	101,9	-11.648.000
RESULTAT	0	488.955		-1.635.553
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	-488.955		

Regnskapet viser et overforbruk på kr 488.955, men dette dekkes i tråd med forutsetningene i budsjettet, av ubrukte midler fra 2003.

Strategiske midler og fellesformål

Strategiske midler

Oversikten nedenfor viser hvilke formål det ble bevilget midler til, omfang av eventuelle ubrukte midler samt endelig regnskap for 2004.

Formål	Budsjett	Fra 2003	Disponibelt	Forbrukt/overført	Restmidler
Høgskolepedagogikk	900.000		900.000	-799.551	100.449
Web-utvikling	300.000	110.000	410.000	-400.307	9.693
Lederutvikling		65.000	65.000	-61.357	3.643
Kompetanseutvikling T/A-personale	100.000	100.000	200.000	-118.343	81.657
Kompetanseutvikling U/F-personale	700.000		700.000	-600.955	99.045
Hovedfag HS		200.000	200.000	-200.000	0
Overtallighet/omstilling	1.500.000		1.500.000	-879.102	620.898
Opplæring adm.systemer	150.000		150.000	-10.268	139.732
Diverse strategiske formål			0	-9.275	-9.275
Remmen – prosjektadm.		900.000	900.000	-838.710	61.290
Remmen – utbyggingen	13.500.000		13.500.000	-8.638.284	4.861.716
Det flerkulturelle perspektivet	200.000		200.000	-203.259	-3.259
Kvalitetsreformen - kvalitetssystem	600.000		600.000	-596.280	3.720
Kvalitetsreformen - progresjon	1.000.000		1.000.000	-1.000.000	0
Kvalitetsreformen - fellestiltak	500.000		500.000	-441.441	58.559
Karrieresenter	100.000		100.000	0	100.000
RENATE, sak 36/04		100.000	100.000	-100.000	0
IT-utstyr, sak 36/04		340.000	340.000	-340.000	0
Redusert bevilgn. UFD rev.nasj.bud.		999.000	999.000	-999.000	0
SUM	19.550.000	2.814.000	22.364.000	-16.236.132	6.127.868

Hovedtyngden av de ubrukte midlene ved utgangen av 2004 gjelder Remmen.

Øremerkede fellesformål

Formål	Budsjett	Fra 2003	Disponibelt	Forbrukt/overført	Restmidler
Universitets- og høgskolerådet	100.000		100.000	-90.000	10.000
Samskipnaden - drift	374.000		374.000	-374.000	0
Samskipnaden - studenthus	800.000		800.000	-800.000	0
Studentrådgivningen	444.000		444.000	-444.000	0
Internasjonalisering - utveksling	150.000		150.000	-150.000	0
Læringsmiljøutvalget	50.000		50.000	-48.001	1.999
Arbeidsmiljø	50.000		50.000	-19.000	31.000
Likestilling	40.000		40.000	-4.292	35.708
Seniorpolitikk	30.000		30.000	-22.616	7.384
Studentparlamentet /studentråd/fadder	714.000		714.000	-734.727	20.727
Private kantiner	40.000		40.000	-49.072	-9.072
Åpningen	200.000		200.000	-216.284	-16.284
PR-avis	275.000		275.000	-270.876	4.124
SUM	3.267.000		3.267.000	-3.222.868	44.132

Resultatregnskapet for 2004 viser ubrukte midler på kr 4.161.599. Til Remmen-utbyggingen skal det øremerkes kr 4,9 mill., noe som innebærer at den øvrige virksomheten har tært på ubrukte midler i tråd med forutsetningene i budsjettet

Avdeling for informasjonsteknologi

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	19.872.200	19.526.761	98,3	18.805.488
Investeringer og vedlikehold	80.000	11.296	14,1	266.283
Andre driftskostnader	3.967.600	3.822.969	96,3	3.791.692
SUM DRIFTSKOSTNADER	23.919.800	23.361.026	97,7	22.863.463
Netto finansielle poster	1.166.900	640		582
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		618.400
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		149.900
Netto interne transaksjoner	500.100	293.079		537.082
SUM KOSTNADER	25.586.800	23.654.745	92,4	24.169.427
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-220.800	-216.087	97,9	-298.775
Netto kostnader	25.366.000	23.438.658	92,4	23.870.652
Tilskudd fra UFD	-25.366.000	-26.014.000	102,6	-26.381.000
RESULTAT	0	-2.575.342		-2.510.348
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	2.575.342		

Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	24.670.000	26.300.719	106,6	22.844.383
Investeringer og vedlikehold	270.000	230.000	85,2	230.877
Andre driftskostnader	4.019.000	3.891.565	96,8	2.933.070
SUM DRIFTSKOSTNADER	28.959.000	30.422.284	105,0	26.008.330
Netto finansielle poster	-480.000	-766		115
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		926.075
Øvrige ekstraordinære føringer	0	-388.526		222.619
Netto interne transaksjoner	90.000	-586.007		-1.545.866
SUM KOSTNADER	28.569.000	29.446.985	103,1	25.611.273
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-588.000	-534.461	90,8	-923.571
Inntekt fra NFR	0	-1.000.000		
Netto kostnader	27.981.000	27.912.524	99,7	24.687.702
Tilskudd fra UFD	-27.981.000	-28.806.000	102,9	-27.448.500
RESULTAT	0	-893.476		-2.760.798
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	893.476		

Av resultatet for 2004 er 598.356 øremerkede midler fra NFR.

Avdeling for ingeniørfag

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	21.283.000	22.919.189	107,7	21.387.353
Investeringer og vedlikehold	1.075.000	239.822	22,3	722.203
Andre driftskostnader	7.159.000	6.447.388	90,0	6.589.274
SUM DRIFTSKOSTNADER	29.517.000	29.606.399	100,3	28.698.830
Netto finansielle poster	723.000	910		1.003
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		960.333
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		135.443
Netto interne transaksjoner	-1.763.000	-1.927.462		-1.882.050
SUM KOSTNADER	28.477.000	27.679.847	97,2	27.913.559
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-1.020.000	-1.419.422	139,1	-625.697
Inntekter fra NFR	-3.081.000	-3.036.275	98,5	-2.112.753
Netto kostnader	24.376.000	23.224.150	95,3	25.175.109
Tilskudd fra UFD	-24.376.000	-25.070.000	102,8	-23.764.000
RESULTAT	0	-1.845.850		1.411.109
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	1.845.850		

Avdelingen dro med seg et underskudd på kr 1.411.108 fra 2003. Av dette vedtok styret under behandlingen av regnskapet for 2003 at kr 419.108 skulle dekkes av egenkapital.

Av resultatet i 2004 er kr 442.620 øremerket NFR og kr 58.185 andre formål med bevilgning fra statlige etater utover UFD. Det innebærer at avdelingens frie ubrukte midler beløper seg til kr 1.345.045, noe som dermed medfører at det resterende underskuddet er dekket med god margin.

Avdeling for lærerutdanning

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	48.980.000	50.706.787	103,5	46.108.827
Investeringer og vedlikehold	1.600.000	300.629	18,7	2.057.730
Andre driftskostnader	11.313.000	12.083.490	106,8	11.240.396
SUM DRIFTSKOSTNADER	61.893.000	63.090.906	101,9	59.406.953
Netto finansielle poster	-1.775.000	3.376		10.597
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		1.911.000
Øvrige ekstraordinære føringer	0	-34.594		342.000
Netto interne transaksjoner	-2.126.000	-2.830.187		-1.982.134
SUM KOSTNADER	57.992.000	60.229.501	103,9	59.688.416
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-2.785.000	-1.108.203	39,7	-3.034.977
Inntekter fra NFR	0	-1.022		-65.004
Netto kostnader	55.207.000	59.120.276	107,1	56.588.435
Tilskudd fra UFD	-55.207.000	-57.004.000	103,2	-58.363.500
RESULTAT	0	2.116.276		-1.775.065
Fra egenkapital	0	-341.211		
AVREGNING BFV	0	-1.775.065		

Ved inngangen til 2004 hadde avdelingen en ubrukt bevilgning på kr 1.775.066. I budsjettet for 2004 ble det forutsatt å bruke denne i sin helhet. Resultatet viser imidlertid at man har brukt ytterligere kr 341.211 slik at i forhold til årets bevilgning er underskuddet kr 2.116.276. Det udekkede underskuddet anbefales dekket av egenkapital ettersom det her er foretatt en betydelig opprydding i prosjekter som aldri har vært avsluttet og som har generert et urealistisk høyt overskudd, jfr. kommentarer under avsnitt 2.2.2.

Avdeling for helse- og sosialfag

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	47.863.000	54.522.081	113,9	47.378.428
Investeringer og vedlikehold	800.000	553.641	69,2	328.263
Andre driftskostnader	7.928.000	7.307.606	92,2	7.626.890
SUM DRIFTSKOSTNADER	56.591.000	62.383.328	110,2	55.333.581
Netto finansielle poster	-354.000	101		1.482
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		1.309.000
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		232.408
Netto interne transaksjoner	-2.114.000	-2.489.315		-2.390.664
SUM KOSTNADER	54.123.000	59.894.114	110,7	54.485.807
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-677.000	-4.929.755	728,2	-1.300.485
Netto kostnad	53.446.000	54.964.359	102,8	53.185.322
Tilskudd fra UFD	-53.446.000	-55.012.000	102,9	50.632.100
RESULTAT	0	-47.641		2.553.222
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	47.641		

Avdelingens resultat fra 2003 viste et underskudd på kr 2.553.222. I forbindelse med budsjettvedtaket for 2004 ble avdelingen tildelt kr 2.400.000 i ubrukte fellesmidler fra 2003 som del av rammen. Dette ble brukt til å redusere underskuddet. I tillegg vedtok styret i behandlingen av regnskapet for 2003 i juni at kr 140.854 av underskuddet skulle dekkes av egenkapital.

Resultatet for 2004 viser at man har maktet å holde aktiviteten på et nivå som gjør at underskuddet i sin helhet er dekket inn.

Omdefineringen av AIO-utdanningen har hatt store konsekvenser for avdelingen når det gjelder forholdet mellom bevilgningsfinansiert og eksternt finansiert virksomhet. Dette er en av årsakene til den betydelige økningen både på kostnadssiden og inntektssiden i forhold til 2003.

Akademi for scenekunst

Art	Budsjett 2004	Regnskap 2004	Forbruk i %	Regnskap 2003
Lønnskostnader	6.214.880	5.180.592	83,4	5.221.202
Investeringer og vedlikehold	0	0		0
Andre driftskostnader	2.154.850	2.453.436	113,8	2.387.924
SUM DRIFTSKOSTNADER	8.369.730	7.634.028	91,2	7.609.126
Netto finansielle poster	-414.730	303		284
Ekstraordinære kostnader fra 2002	0	0		0
Øvrige ekstraordinære føringer	0	0		7.700
Netto interne transaksjoner	0	-4.500		27.968
SUM KOSTNADER	7.955.000	7.629.831	95,9	7.645.078
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-27.000	-88.661	329,6	-28.409
Netto kostnad	7.928.000	7.541.170	95,1	7.616.669
Tilskudd fra UFD	-7.928.000	-8.356.000	105,4	-8.351.400
RESULTAT	0	-814.830		-734.731
Fra egenkapital	0	0		
AVREGNING BFV	0	814.830		

2.2.2 Eksternt finansiert virksomhet

Vedlegg 6 viser resultatregnskapet for driftsenhetenes eksternt finansierte virksomhet.

Omdefineringen av eksternt finansiert virksomhet har medført et fall i høgskolen omsetning fra 24,6 til 17,7 mill.kr. Særlig er det AIO-utdanningen som bidrar til dette ettersom den alene representerer en omsetning på over 4 mill.kr.

Tabellen nedenfor viser omsetning og resultat både for 2003 og 2004. Det gjøres her oppmerksom på av resultatet kun framkommer som følge av avsluttede prosjekter.

Tabell 4. Omsetning og resultat av eksternt finansiert virksomhet (hele 1000 kr)

	2004		2003	
Driftsenhet/formål	Omsetning	Resultat	Omsetning	Resultat
Fellesadministrasjonen	154	0	30	0
Bygningsmessig drift	0	0	442	0
IT-drift	0	0	63	0
Bibliotek	69	-60	173	0
Fellesformål	286	0	209	0
Avd. for informasjonsteknologi	576	-65	1.247	-250
Avd. for samfunnsfag/fremmedspråk	2.868	62	3.368	-136
Avd. for ingeniørfag	2.251	-20	4.433	61
Avd. for lærerutdanning	9.041	-2.266	7.049	-100
Avd. for helse- og sosialfag	2.518	-82	7.632	-93
Akademi for scenekunst	0	0	0	0
Totalt	17.763	-2.431	24.646	-518

Resultatene av den eksternt finansierte virksomheten vil svinge fra år til år avhengig av omfanget av avsluttede prosjekter. Det er derfor ikke mulig å si noe om forventninger uten at man har fått et betydelig bedre plangrunnlag enn det man har i dag.

Årsaken til det store overskuddet i 2004 er å finne i Avdeling for lærerutdanning, men dette resultatet reflekterer ikke den faktiske situasjonen. I 2004 er det gjort et betydelig oppryddingsarbeid for å få avsluttet prosjekter som har hengt igjen over lang tid. Mange av disse gamle prosjektene har i liten grad vært fulgt opp med overvelting av direkte og indirekte kostnader, noe som i realiteten innebærer at avdelingen over tid er blitt belastet med kostnader innen sin bevilgningsfinansierte virksomhet som egentlig skulle vært belastet eksternt finansierte prosjekter.

Vedlegg 7 viser status for den samlede prosjektporteføljen av aktive prosjekter. Oversikten viser en samlet kapital på kr 1,7 mill. Samlet kapital er nærmere 4 mill kr lavere enn ved inngangen til året, noe som hovedsakelig skyldes avslutningen av et betydelig antall prosjekter og framdriften i de aktive prosjektene med forskuttering av kostnader for enkelte større prosjekter.

I vedlegg 7 er det også tatt inn en oversikt over egenkapitalen ved driftsenhetene. Egenkapitalen ved inngangen til året var på 1,7 mill.kr. To avdelinger brukte av sin egenkapital til å dekke deler av underskudd for 2003. Samtidig er det foretatt noen mindre ryddinger i løpet av året. På bakgrunn av resultatene i 2004 er det foreløpig foretatt regnskapsmessige føringer som innebærer at det samlede overskuddet på den eksternt finansierte virksomheten tilføres egenkapitalen samtidig som de to underskuddene på bevilgningsfinansiert virksomhet som framkommer ved IT-drift og Avdeling for lærerutdanning dekkes av egenkapital. Dette gir en status etter årsoppgjørs-disposisjoner på kr 3,1 mill.kr. I tillegg kommer kr 50.000 som er benyttet til kjøp av aksje i Halden Inkubator. Denne er å anse som bunden egenkapital.

2.3 Balansen – avsetning til seinere forpliktelser

Den vesentlige størrelsen i balansen er avsetninger for forpliktelser. Disse har økt fra 18,1 mill.kr til 34,0 mill.kr. Den største økningen gjelder avsetning av UFD-midler. I vedlegg 8 er det tatt inn en oversikt over endringen på denne posten fordelt på driftsenhet og type endring.

Det er som følge av vedtak i styret (budsjettvedtaket og sak 36/04) foretatt overflytting av en del midler fra fellesadministrasjonen og strategiske midler til avdelingene. I tillegg er det overført midler fra egenkapitalen for to avdelinger: Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for helse- og sosialfag. Utover dette medfører opprydding at total avsetning til framtidige forpliktelser under statsoppdraget er kr 31.413.641.

2.4 Generelt om den økonomiske situasjonen

Departementet bruker begrepet fullføringsgrad for å illustrere høgskolens evne til å fullføre statsoppdraget. Dette er definert som de utgifter institusjonen pådrar seg i forbindelse med gjennomføringen av dette oppdraget målt mot andel av den totale kostnad for oppdraget.

Den totale kostnad av oppdraget defineres som summen av den tildelte bevilgningen fra departementet som er kr 325.117.000. Av dette beløpet avsettes kr 13,9 mill. Dette innebærer at fullføringsgraden er 95,7 %. I 2003 var fullføringsgraden vel 99%. Reduksjonen i fullføringsgrad skyldes blant annet framdriften i Remmen-utbyggingen der høgskolen i 2004 fikk 15.000.000. Av dette er foreløpig kun 8,6 mill.kr brukt.

Høgskolens økonomiske situasjon er foreløpig under god kontroll, men de neste årene er likevel preget av usikkerhet. Vi kjenner ennå ikke den endelige bevilgningen til nye Remmen, og samtidig opplever sektoren en innstramming som kom tydelig fram i budsjettet for 2005. Det er derfor positivt for høgskolen at vi har en buffer som kan bidra til å demme opp for eventuelle negative svingninger før man eventuelt får tilpasset seg et lavere aktivitetsnivå.

Både Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for helse- og sosialfag har gjort en solid jobb med å dekke inn sine underskudd – ikke uten konsekvenser for aktiviteten. Samtidig bekymrer utviklingen

ved Avdeling for lærerutdanning, og direktøren vil følge situasjonen nøye ved alle disse tre avdelingene. Et bidrag til bedre oversikt over de reelle kostnadene ved høgskolens aktivitet vil vi kunne få gjennom den pågående ressursanalysen som skal være ferdig i forkant av plan- og budsjettarbeidet for 2006.

VEDLEGG 1. Resultatregnskap 2004

Høgskolen i Østfold samlet

	Note	*SUM*	*BFV*	*EFV*
Tilskudd fra UFD	1	-325 117 000,00	-325 117 000,00	0,00
Tilskudd fra andre dept/statl. Etater	1	-6 095 114,82	-6 095 114,82	0,00
Tilskudd fra NFR	1	-4 037 296,90	-4 037 296,90	0,00
Inntekter fra EFV	1	-17 763 948,36	0,00	-17 763 948,36
Salg av eiendom, utstyr m.v.	1	0,00	0,00	0,00
Andre driftsinntekter	1	-5 835 009,26	-5 835 009,26	0,00
SUM INNTEKTER		-358 848 369,34	-341 084 420,98	-17 763 948,36
Lønnskostnader	2	219 726 389,10	212 451 400,20	7 274 988,90
Investeringer og vedlikehold	3	9 942 641,90	9 689 093,10	253 548,80
Andre driftskostnader	4	112 493 901,41	109 561 466,27	2 932 435,14
SUM DRIFTSKOSTNADER		342 162 932,41	331 701 959,57	10 460 972,84
DRIFTSRESULTAT		-16 685 436,93	-9 382 461,41	-7 302 975,52
Netto avregning BFV		14 991 866,42	14 991 866,42	
RESULTAT ETTER AVREGNING BFV		-1 693 570,51	5 609 405,01	-7 302 975,52
Finansinntekter	5	-17 065,88	-17 065,88	0,00
Finansutgifter	5	47 691,99	46 664,40	1 027,59
NETTO FINANSIELLE POSTER		30 626,11	29 598,52	1 027,59
ORDINÆRT RESULTAT		-1 662 944,40	5 639 003,53	-7 301 947,93
Ekstraordinære inntekter	6	-423 120,65	-423 120,65	0,00
Ekstraordinære kostnader	6	0,00	0,00	0,00
NETTO EKSTRAORDINÆRE POSTER		-423 120,65	-423 120,65	0,00
Interne refusjoner		-32 782 483,68	-29 251 428,69	-3 531 054,99
Interme kostnader		32 782 483,68	24 380 031,99	8 402 451,69
NETTO INTERNE TRANSAKSJONER		0,00	-4 871 396,70	4 871 396,70
RESULTAT FRA ÅRETS VIRKSOMHET		-2 086 065,05	344 486,18	-2 430 551,23
RESULTAT BFV BELASTET EGENKAPITAL:				
Egenkapital ved enhetene		-344 486,18	-344 486,18	
Annen egenkapital		0,00	0,00	
RESULTAT EFV		-2 430 551,23	0,00	-2 430 551,23
DISPONERING AV RESULTAT EFV				
Til egenkapital ved enhetene		2 430 551,23		2 430 551,23
Til annen egenkapital		0,00		0,00
Sum fordelt		2 430 551,23	0,00	2 430 551,23

VEDLEGG 2. Balanse 2004

(Beløp i NOK 1000)

	Note	2004	2003
EIENDELER			
Aksjer	7	100	50
Beholdninger	8		
Kundefordringer	9	4 743	1 647
Prosjektfordringer	10	3 001	1 398
NFR	11		119
Andre fordringer	11	7 569	3 877
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	72 459	67 696
SUM EIENDELER		87 872	74 787
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital (fra eksternt finansiert virksomhet)			
Bundet egenkapital	18	-50	
Egenkapital ved enhetene	16	-3 148	-1 682
Annen egenkapital	17	0	0
Sum egenkapital		-3 198	-1 682
AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER			
Avsetning UFD		-31 414	-16 364
Avsetning NFR		-1 347	-426
Avsetning andre statlige etater		-1 272	-1 444
Avsatt andel av tilskudd til bevilningsfinansiert virksomhet	15	-34 033	-18 234
GJELD			
Aksjer	7	-50	-50
Leverandørgjeld		-6 949	-16 112
Skyldige skattetrekk		-8 568	-7 664
Andre skyldige offentlige trekk		-8	-11
Skyldige offentlige avgifter	13	-4 716	-75
Avsatte feriepenger		-19 516	-17 635
Prosjektgjeld	10	-4 692	-6 887
Annen kortsiktig gjeld	14	-6 142	-6 437
Sum gjeld		-50 641	-54 871
SUM VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD		-87 872	-74 787

VEDLEGG 3 Regnskap 2004 - noter

Alle tall i 1000 kr

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter	**2004**	2003
a) Tilskudd fra UFD		
Årets tilskudd fra UFD	**325 117**	328 179
Årets tilskudd fra andre departementer og statlige etater	**6 095**	615
Sum tilskudd fra UFD og andre statlige etater	**331 212**	328 794
b) Tilskudd fra NFR		
Årets tilskudd fra NFR	**4 037**	2 201
c) Inntekter fra EFV		
Statlige institusjoner	**1 940**	10 060
F.kommuner/kommuner	**6 432**	6 793
Organisasjoner	**241**	266
Næringsliv/private	**6 960**	6 040
EU/utland	**2 191**	1 487
Stiftelser		0
Andre		0
Sum	**17 764**	24 646
d) Salg av eiendom, utstyr og lignende		
Salg av eiendom		
Salg av utstyr		
Salg av andre driftsmidler		
Sum salg av eiendom, utstyr og lignende	**0**	0
e) Andre inntekter		
Avgiftspliktige inntekter	**634**	368
Diverse inntekter utenom avgiftsområdet	**268**	
Salg av kompendier/bøker/hefter/kopier	**298**	366
Materiellpenger/studieavgifter etc.	**1 770**	3 790
Erstatninger	**10**	24
Husleie/refusjon drift av bygninger	**1 351**	1 009
Refusjon av lønn og andre personalkostnader	**133**	928
Andre driftsinntekter/refusjoner	**1 371**	1 856
Sum andre inntekter	**5 835**	8 341
Sum driftsinntekt	**358 848**	363 982

Note 2 Lønnskostnader		
Lønninger	**-161 707**	-146 174
Feriepenger	**-20 284**	-15 908
Arbeidsgiveravgift	**-21 730**	-22 353
Pensjonskostnader	**-20 356**	-18 736
Sykepenger/andre refusjoner	**4 876**	4 317
Andre ytelser	**-525**	-4 208
Sum lønnskostnader	**-219 726**	-203 062

Note 3 Anskaffelse, påkostning og vedlikehold av driftsmidler		
Teknisk data og undervisningsutstyr	**-9 081**	-3 416
Anleggsmaskiner og transportmidler	**0**	0
Kontormaskiner og annet inventar	**-862**	-414

Sum anskaffelser, påkostning og vedlikehold av driftsmidler	**-9 943**	-3 830

Note 4 Andre driftskostnader

Husleie	**-36 558**	-40 386
Vedlikehold	**-2 606**	-3 654
Andre kostnader til drift av lokaler	**-10 745**	-12 975
Mindre utstyrsanskaffelser	**-8 094**	-9 037
Konsulenttj./kjøp av fremmedytelser	**-19 731**	-19 031
Reiser og diett	**-9 441**	-9 176
Kostnader til tele og data (ikke utstyr)	**-2 917**	-4 824
Andre kontorkostnader	**-5 725**	-6 918
Øvrige driftskostnader	**-16 677**	-15 001
Sum andre kostnader	**-112 494**	-121 002

Note 5 Netto finansinntekt(-kostnad)

a) Finansinntekter		
Renteinntekter		0
Mottatt utbytte av egenfinansierte aksjer		0
Annen finansinntekt (agiovinning)	**17**	4
Sum finansinntekter	**17**	4
b) Finanskostnader		
Rentekostnad	**-24**	-58
Nedskrivning egenfinansierte aksjer		0
Annen finanskostnad (agiotap)	**-24**	-32
Sum finanskostnader	**-48**	-90

Note 6 Ekstraordinære poster

a) Ekstraordinære inntekter		
Inntekter fra 2002		1 566
Korrigering studie-/materiellavg. fra 2002		-1 189
Korrigeringer	**423**	107
Mellomværende 2002/2003 Finansdepartementet		692
Sum ekstraordinære inntekter	**423**	1 176
b) Ekstraordinære kostnader		
Påløpt 2002, betalt 2003, lønn		-4 884
Påløpt 2002, betalt 2003, drift		-1 281
Korrigering husleie påløpt 2003, betalt 2002		3 320
Utbetalte feriepenger		-16 242
Korrigeringer		-570
Dekning av forskuddsbetalte kostnader NFR/SOFF		-49
Sum ekstraordinære kostnader	**0**	-19 706

Note 7 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Investeringer i aksjer foretatt før 01.01.2003, hvor investeringen fremgår av Statens kapitalregnskap, skal presenteres med regnskapsmessig netto verdi tilsvarende kr 0. I regnskapet fremkommer dette gjennom balanseføring av en gjeld tilsvarende investeringens bokførte verdi.

Aksjer anskaffet etter 01.01.2003, som ikke inngår i Statens kapitalregnskap og er finansiert ved opptjent egenkapital fra den eksternt finansierte virksomheten, balanseføres til kostpris.

	Forretnings-kontor	Eierandel	Stemm-andel	Brutto balanseført verdi
Aksjer inkludert i statens kapitalregnskap				
Østfold Innovasjon	Sarpsborg	2 %	0,14	**50**
		0 %	0	**0**
Aksjer finansiert ved egenkapital EFV				
Halden Inkubator	Halden	2 %	0,14	**50**
		0 %	0	**0**
Brutto balanseført verdi 31.12.				**100**

Note 8 Beholdninger	2004	2003
Beholdninger knyttet til undervisnings- og/eller forskningsvirksomhet:		
Beholdning 1	**0**	0
Beholdninger beregnet på videresalg:		
Varelager 1	**0**	0
Sum anskaffelseskost	**0**	0
Beholdninger vurdert til anskaffelseskost	**0**	0
Beholdninger vurdert til virkelig verdi	**0**	0
Sum ukurans	**0**	0
Sum beholdninger	**0**	0

Note 9 Kundefordringer	2004	2003
Kundefordringer til pålydende	**4743**	1647
Avsatt til latent tap		
Sum kundefordringer	**4743**	1647
Kostnadsført tap utgjør		

Aldersfordeling kundefordringer:

Antall dager	Ikke forfalt	1-30	31-60	61-90	91-180	181-360	> 360
2004	123	3887	34	21	263	415	0
2003	933	64	458	10	10	55	117

Note 10 Prosjektfordrnger/-gjeld	2004	2003
Påløpt, ikke fakturert inntekt aktive prosjekter	**3001**	1398
Forskuddsfakturert inntekt aktive prosjekter	**-4692**	-6887
Netto prosjektfordring/(-gjeld)	**-1691**	-5489
NFR		119

Aktive prosjekter er nullstilt, slik at bidraget per 31.12 for aktive prosjekter utgjør kr. 0. Påløpte kostnader er benyttet som estimat på fremdriften i prosjektet. Dette prinsippet er valgt som en tilnærming til løpende avregning uten fortjeneste, da høgskolen ikke har har verktøy som gjør det mulig å vurdere status i det enkelteprosjekt løpende ved gjennomføring av prosjektet

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive prosjekter, eventuelle tap kostnadsføres som hovedregel ved endelig konstatering av eventuell underdekning i prosjektet. Tap er først kjent ved avslutning av prosjektet.

For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Note 11 Andre fordringer	**2004**	2003
Fordringer på ansatte:		
Reise- og ekskursjonsforskudd	**169**	70
Personallån	**12**	71
Andre fordringer på ansatte	**69**	14
Sum fordringer på ansatte	**250**	155
Periodiseringer:		
Påløpt, ikke fakturert/mottatt andre inntekter	**57**	1614
Forskuddsbetalte kostnader	**5963**	1760
Andre periodiseringer:		329
Prosjekt 24403	**9**	
Prosjekt 25404	**1196**	
Sum periodiseringer	**7225**	3703
Avsetning tap på fordringer	**75**	
Forskudd frankeringsmaskin	**19**	19
Sum andre fordringer	**7569**	3877

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende	**2004**	2003
Innskudd statens konsernkonto (ikke rentebærende)	**72500**	67685
Andre bankinnskudd og interimskonti	**-55**	1
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	**14**	10
Sum bankinnskudd og kontanter	**72459**	67696
Bundne bankinnskudd:		
Garantier		
Andre bundne innskudd		
Sum bundne bankinnskudd*	**0**	0

Note 13 Skyldige offentlige avgifter	**2004**	2003
Skyldig merverdiavgift	**-76**	-144
Skyldige arbeidsgiveravgift	**-4616**	84
Andre offentlige avgifter	**-24**	-15
Sum skyldige offentlige avgifter	**-4716**	-75

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	2004	**2003**
Gjeld til ansatte:		
Reiseregninger	**-37**	-3
Utlegg	**-16**	2
Annen gjeld til ansatte	**24**	-12

Sum gjeld til ansatte		**-29**	-13

Periodiseringer:			
	Mottatt/forskuddsfakturert andre inntekter:		-1406
	Innebetalt materialavgift avdelingene	**-636**	
	Semesteravgift ufordelt	**-52**	
	Periodiserte påløpte lønnskostnader	**-2921**	-3979
	Andre periodiseringer enhetene	**-1354**	-677
	Øvrige periodiseringer	**-243**	
	Sum periodiseringer	**-5206**	-6062
Deposita		**-74**	-470
Avsatt differanse SPK		**-833**	108
Sum annen kortsiktig gjeld		**-6142**	-6437

Note 15 Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet

Det statlige bevilgningsreglementet tilsier at den andel av det statlige tilskuddet som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen er å anse som en forpliktelse. Tildelte, ubenyttede midler er avregnet som forpliktelse.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte oppgaver/formål innenfor statsoppdraget:

	2004	2003	Endring
NFR			
Prosjekt 22402	**-598**	0	598
Prosjekt 23432	**-52**	-72	-20
Prosjekt 23430	**-141**	-354	-213
Prosjekt 23431	**-556**	120	676
Prosjekt 24014	**0**	-1	-1
Sum NFR	**-1347**	-307	1040
Andre disponeringer andre departementer/statlige etater			
Renteinntekter, Finansdepartementet	**-101**	-47	54
Prosjekt 23404	**-22**	0	22
Prosjekt 23406	**-31**	-32	-1
Prosjekt 23451	**-196**	0	196
Prosjekt 23452	**-113**	-250	-137
Prosjekt 23703	**0**	-15	-15
Prosjekt 24007	**0**	-55	-55
Prosjekt 24402	**-260**	0	260
Prosjekt 24450	**-96**	-112	-16
Prosjekt 24451	**-212**	-185	27
Prosjekt 25059	**0**	-58	-58
Prosjekt 25403	**-181**	-464	-283
Prosjekt 25406	**-60**	-196	-136
Prosjekt 25502	**0**	-6	-6
Prosjekt 25503	**0**	-24	-24
Sum andre disponeringer	**-1272**	-1444	-172

Udisponerte midler ved enhetene			
Fellestjenestene	**-10958**	-6550	4408
Avdelingene	**-11514**	-3817	7697
Udisponerte midler ved styret	**-8942**	-5997	2945
Sum avsatt andel av tilskudd til BFV	**-34033**	-18115	15918

Note 16 Egenkapital ved enhetene

Universitetet/høyskolen kan, som følge av det statlige bevilgningsreglementet, ikke etablere egenkapital innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten, se note 15. Opptjent egenkapital tilsvarer dermed resultatet fra den eksternt finansierte virksomheten.

Disponert andel av overskudd fra den eksternt finansierte virksomheten er presentert som egenkapital ved enhetene. Det er foretatt følgende disponeringer til tiltak og prosjekter

	2004	Ny avset-ning 2004	Benyttet andel 2004	2003
IT-drift	**10**	0	-3	13
Bibliotek	**60**	60	0	0
Avdeling for informasjonsteknologi	**522**	65	-50	507
Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk	**74**	0	-83	157
Avdeling for ingeniørfag	**109**	32	-419	496
Avdeling for lærerutdanning	**2 291**	2 266	-341	366
Avdeling for helse- og sosialfag	**82**	82	-141	141
Sum egenkapital ved enhetene	**3 148**	2 505	-1 037	1 680

Note 17 Annen egenkapital

Universitetet/høyskolen kan, som følge av det statlige bevilgningsreglementet, ikke etablere egenkapital innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten, se note 15. Opptjent egenkapital tilsvarer dermed resultatet fra den eksternt finansierte virksomheten. Annen egenkapital tilsvarer tilgjengelig kapital etter at det er tatt hensyn til intern disponert andel av resultatet, se note 16.

Annen egenkapital 01.01	0
Overført fra egenkapital ved enhetene	0
Underskudd bevilgningsfinansiert virksomhet belastet annen egenkapital	0
Overført til/fra bunden egenkapital ved investering i aksjer	0
Overført fra årets resultat	0
Annen egenkapital 31.12.	**0**

Note 18 Bunden egenkapital

Universitet og høyskoler kan anvende egenkapital fra EFV til å finansiere investeringer i randsone virksomhet. Når egenkapital er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet egenkapital, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Bunden egenkapital 01.01	
Overført fra:	
Egenkapital ved enhetene	**-50**
Annen egenkapital	**0**
Overført til:	
Annen egenkapital ved nedskrivning av aksjer/salg av aksjer	**0**
Bunden egenkapital 31.12	**-50**

Bokført verdi balanseførte aksjer	**100**
Bokført verdi gjeld balanseført aksjer	**-50**
Netto verdi balanseførte aksjer	**50**

VEDLEGG 4 Kontantstrømsoppstilling

Alle tall i 1000 kr

	2004	2003
Driftsresultat etter avregning BFV (16685 - 14991)	1 694	-2 621
Kostnadsføring av driftsmidler		
Endring i varer		
Endring i kundefordringer	-3 096	1 309
Netto endring prosjektfordringer/-gjeld	-5 125	-2 275
Endring i leverandørgjeld	-9 129	16 115
Endring i andre tidsavgrensningsposter	2 578	35 056
(A) Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**-13 078**	47 584
(Investering)/salg av aksjer	-50	
Kostnadsføring av driftsmidler		
(B) Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-50**	0
Endring avsatt andel av tilskudd til bevilningsfinansiert virksomhet UFD	15 050	16 364
NFR/andre statlige etater	2 440	589
Netto finansinntekt/(-kostnad)	-31	-86
(C) Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**17 459**	16 867
Sum ekstraordinære poster	423	3 235
(D) Netto kontantstrøm andre endringer	**423**	3 235
(E) Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende (A-B+/-C+/-D)	**4 754**	67 686
(F) Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende ved periodens begynnelse	67 696	10
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende ved periodens slutt (F+/-E)	**72 450**	67 696
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt:		
Innskudd statens konsernkonto (ikke rentebærende)	72 500	67 685
Innestående/-trekk på arbeidskonti	-55	1
Andre rentebærende bankinnskudd		
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	13	10
Sum bankinnskudd og kontanter	**72 458**	67 696

VEDLEGG 5. Resultatregnskap 2004 - driftsenhetene

Bevilgningsfinansiert virksomhet

	SUM	*IT*	*SF*	*IR*	*LU*	*HS*	*AKA*
Tilskudd fra UFD	-325 117 000,00	-26 014 000,00	-28 806 000,00	-25 070 000,00	-57 004 000,00	-55 012 000,00	-8 356 000,00
Tilskudd fra andre dept./statl.etater	-6 095 114,82	0,00	0,00	-986 195,00	-220 224,82	-4 278 695,00	
Tilskudd fra NFR	-4 037 296,90	0,00	-1 000 000,00	-3 036 275,00	-1 021,90	0,00	
Inntekter fra EFV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Salg av eiendom, utstyr m.v.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Andre driftsinntekter	-5 835 009,26	-216 087,00	-534 460,69	-433 227,36	-887 978,12	-651 059,95	-88 661,47
SUM INNTEKTER	-341 084 420,98	-26 230 087,00	-30 340 460,69	-29 525 697,36	-58 113 224,84	-59 941 754,95	-8 444 661,47
Lønnskostnader	212 451 400,20	19 526 760,67	26 300 719,26	22 919 189,09	50 706 787,34	54 522 081,21	5 180 591,79
Investeringer og vedlikehold	9 689 093,10	11 296,25	230 000,00	239 821,67	300 629,44	553 641,50	0,00
Andre driftskostnader	109 561 466,27	3 822 969,01	3 891 564,79	6 447 388,38	12 083 489,44	7 307 605,74	2 453 436,44
SUM DRIFTSKOSTNADER	331 701 959,57	23 361 025,93	30 422 284,05	29 606 399,14	63 090 906,22	62 383 328,45	7 634 028,23
DRIFTSRESULTAT	-9 382 461,41	-2 869 061,07	81 823,36	80 701,78	4 977 681,38	2 441 573,50	-810 633,24
Netto avregning BFV	14 991 866,42	2 575 341,93	893 476,74	1 845 850,17	-1 775 065,75	47 640,46	814 830,46
RESULTAT ETTER AVREGNING BFV	5 609 405,01	-293 719,14	975 300,10	1 926 551,95	3 202 615,63	2 489 213,96	4 197,22
Finansinntekter	-17 065,88	0,00	-766,41	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter	46 664,40	640,00	0,00	909,62	3 375,97	101,00	302,78
NETTO FINANSIELLE POSTER	29 598,52	640,00	-766,41	909,62	3 375,97	101,00	302,78
ORDINÆRT RESULTAT	5 639 003,53	-293 079,14	974 533,69	1 927 461,57	3 205 991,60	2 489 314,96	4 500,00
Ekstraordinære inntekter	-423 120,65	0,00	-388 526,43	0,00	-34 594,22	0,00	0,00
Ekstraordinære kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO EKSTRAORDINÆRE POSTER	-423 120,65	0,00	-388 526,43	0,00	-34 594,22	0,00	0,00
Interne refusjoner	-29 251 428,69	-5 188 731,18	-2 287 563,05	-3 917 997,31	-5 025 532,00	-11 470 922,70	-41 500,00
Interme kostnader	24 380 031,99	5 481 810,32	1 701 555,79	1 990 535,74	2 195 344,80	8 981 607,74	37 000,00
NETTO INTERNE TRANSAKSJONER	-4 871 396,70	293 079,14	-586 007,26	-1 927 461,57	-2 830 187,20	-2 489 314,96	-4 500,00

RESULTAT FRA ÅRETS VIRKSOMHET	344 486,18	0,00	0,00	0,00	341 210,18	0,00	0,00
RESULTAT BFV BELASTET EGENKAPITAL:							
Egenkapital ved enhetene	-344 486,18				-341 210,18		
Annen egenkapital	0,00						
RESULTAT EFV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DISPONERING AV RESULTAT EFV							
Til egenkapital ved enhetene	0,00						
Til annen egenkapital	0,00						
Sum fordelt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

VEDLEGG 5. Resultatregnskap

Bevilgningsfinansiert virksomhet

	FA	*BY*	*IT*	*BIB*	*Felles*
Tilskudd fra UFD	-17 417 000,00	-58 960 000,00	-14 160 000,00	-12 326 000,00	-21 992 000,00
Tilskudd fra andre dept./statl.etater	-30 000,00	-442 500,00	-40 000,00	-97 500,00	0,00
Tilskudd fra NFR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inntekter fra EFV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Salg av eiendom, utstyr m.v.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre driftsinntekter	-463 181,57	-2 237 290,42	-198 078,41	-79 837,71	-45 146,56
SUM INNTEKTER	-17 910 181,57	-61 639 790,42	-14 398 078,41	-12 503 337,71	-22 037 146,56
Lønnskostnader	11 105 420,98	6 293 026,96	5 425 069,60	7 406 597,39	3 065 155,91
Investeringer og vedlikehold	218 207,90	0,00	755 519,76	233 553,66	7 146 422,92
Andre driftskostnader	4 794 532,17	49 762 188,61	8 419 634,70	5 339 849,67	5 238 807,32
SUM DRIFTSKOSTNADER	16 118 161,05	56 055 215,57	14 600 224,06	12 980 000,72	15 450 386,15
DRIFTSRESULTAT	-1 792 020,52	-5 584 574,85	202 145,65	476 663,01	-6 586 760,41
Netto avregning BFV	1 014 415,39	5 589 583,92	313 148,97	-488 955,01	4 161 599,14
RESULTAT ETTER AVREGNING BFV	-777 605,13	5 009,07	515 294,62	-12 292,00	-2 425 161,27
Finansinntekter	-16 299,47	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter	36 067,87	1 243,93	3 648,96	92,00	282,27
NETTO FINANSIELLE POSTER	19 768,40	1 243,93	3 648,96	92,00	282,27
ORDINÆRT RESULTAT	-757 836,73	6 253,00	518 943,58	-12 200,00	-2 424 879,00
Ekstraordinære inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ekstraordinære kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO EKSTRAORDINÆRE POSTER	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Interne refusjoner	-192 678,00	-448 753,00	-596 601,71	-81 149,74	0,00
Interme kostnader	950 514,73	442 500,00	80 934,13	93 349,74	2 424 879,00
NETTO INTERNE TRANSAKSJONER	757 836,73	-6 253,00	-515 667,58	12 200,00	2 424 879,00

RESULTAT FRA ÅRETS VIRKSOMHET	0,00	0,00	3 276,00	0,00	0,00
RESULTAT BFV BELASTET EGENKAPITAL:					
Egenkapital ved enhetene			-3 276,00		
Annen egenkapital					
RESULTAT EFV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DISPONERING AV RESULTAT EFV					
Til egenkapital ved enhetene					
Til annen egenkapital					
Sum fordelt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

VEDLEGG 6. Resultatregnskap 2004 - driftsenhetene

Eksternt finansiert virksomhet

	SUM	*IT*	*SF*	*IR*	*LU*	*HS*	*AKA*
Tilskudd fra UFD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd fra andre dept./statl.etater	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd fra NFR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inntekter fra EFV	-17 763 948,36	-576 304,21	-2 867 960,65	-2 251 269,12	-9 041 054,48	-2 518 393,30	0,00
Salg av eiendom, utstyr m.v.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre driftsinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUM INNTEKTER	-17 763 948,36	-576 304,21	-2 867 960,65	-2 251 269,12	-9 041 054,48	-2 518 393,30	0,00
Lønnskostnader	7 274 988,90	461 926,15	1 061 072,63	467 488,69	4 448 396,22	795 009,90	0,00
Investeringer og vedlikehold	253 548,80	0,00	0,00	193 548,80	0,00	60 000,00	0,00
Andre driftskostnader	2 932 435,14	82 025,93	612 937,57	889 179,36	664 030,27	432 289,04	0,00
SUM DRIFTSKOSTNADER	10 460 972,84	543 952,08	1 674 010,20	1 550 216,85	5 112 426,49	1 287 298,94	0,00
DRIFTSRESULTAT	-7 302 975,52	-32 352,13	-1 193 950,45	-701 052,27	-3 928 627,99	-1 231 094,36	0,00
Netto avregning BFV							
RESULTAT ETTER AVREGNING BFV	-7 302 975,52	-32 352,13	-1 193 950,45	-701 052,27	-3 928 627,99	-1 231 094,36	0,00
Finansinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter	1 027,59	0,00	0,00	0,00	740,00	287,59	0,00
NETTO FINANSIELLE POSTER	1 027,59	0,00	0,00	0,00	740,00	287,59	0,00
ORDINÆRT RESULTAT	-7 301 947,93	-32 352,13	-1 193 950,45	-701 052,27	-3 927 887,99	-1 230 806,77	0,00
Ekstraordinære inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ekstraordinære kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO EKSTRAORDINÆRE POSTER	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Interne refusjoner	-3 531 054,99	-175 191,82	-48 938,58	-231 005,74	-2 588 510,34	-482 832,58	0,00
Interme kostnader	8 402 451,69	142 977,00	1 305 322,00	911 725,00	4 250 567,84	1 631 655,44	0,00
NETTO INTERNE TRANSAKSJONER	4 871 396,70	-32 214,82	1 256 383,42	680 719,26	1 662 057,50	1 148 822,86	0,00

	SUM	*IT*	*SF*	*IR*	*LU*	*HS*	*AKA*
RESULTAT FRA ÅRETS VIRKSOMHET	-2 430 551,23	-64 566,95	62 432,97	-20 333,01	-2 265 830,49	-81 983,91	0,00
RESULTAT BFV BELASTET EGENKAPITAL:							
Egenkapital ved enhetene	0,00						
Annen egenkapital	0,00						
RESULTAT EFV	-2 430 551,23	-64 566,95	62 432,97	-20 333,01	-2 265 830,49	-81 983,91	0,00
DISPONERING AV RESULTAT EFV							
Til egenkapital ved enhetene	2 430 551,23	64 566,95	-62432,97	20 333,01	2 265 830,49	81 983,91	
Til annen egenkapital	0,00						
Sum fordelt	2 430 551,23	64 566,95	-62 432,97	20 333,01	2 265 830,49	81 983,91	0,00

VEDLEGG 6. Resultatregnskap

Eksternt finansiert virksomhet

	FA	*BY*	*IT*	*BIB*	*Felles*
Tilskudd fra UFD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd fra andre dept./statl.etater	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd fra NFR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inntekter fra EFV	-154 350,07	0,00	0,00	-69 041,32	-285 575,21
Salg av eiendom, utstyr m.v.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre driftsinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUM INNTEKTER	-154 350,07	0,00	0,00	-69 041,32	-285 575,21
Lønnskostnader	38 872,00	0,00	0,00	0,00	2 223,31
Investeringer og vedlikehold	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre driftskostnader	115 478,07	0,00	0,00	8 771,48	127 723,42
SUM DRIFTSKOSTNADER	154 350,07	0,00	0,00	8 771,48	129 946,73
DRIFTSRESULTAT	0,00	0,00	0,00	-60 269,84	-155 628,48
Netto avregning BFV					
RESULTAT ETTER AVREGNING BFV	0,00	0,00	0,00	-60 269,84	-155 628,48
Finansinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO FINANSIELLE POSTER	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ORDINÆRT RESULTAT	0,00	0,00	0,00	-60 269,84	-155 628,48
Ekstraordinære inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ekstraordinære kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO EKSTRAORDINÆRE POSTER	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Interne refusjoner	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 575,93
Interme kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00	160 204,41
NETTO INTERNE TRANSAKSJONER	0,00	0,00	0,00	0,00	155 628,48

	FA	*BY*	*IT*	*BIB*	*Felles*
RESULTAT FRA ÅRETS VIRKSOMHET	0,00	0,00	0,00	-60 269,84	0,00
RESULTAT BFV BELASTET EGENKAPITAL:					
Egenkapital ved enhetene					
Annen egenkapital					
RESULTAT EFV	0,00	0,00	0,00	-60 269,84	0,00
DISPONERING AV RESULTAT EFV					
Til egenkapital ved enhetene				60 269,84	
Til annen egenkapital					
Sum fordelt	0,00	0,00	0,00	60 269,84	0,00

VEDLEGG 7. Regnskap 2004

Status for eksternt finansiert virksomhet fordelt på driftsenheter

Tekst	IB	Kostnader	Inntekter	Innt./utg.ført bal.	Avregn/avsl.	Status
Fellesadministrasjonen	-270 000,00	100 400,00	-100 400,00	124 496,00		-145 504,00
Bygningsmessig drift	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
IT-drift	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Bibliotek	-69 041,32	8 771,48	-69 041,32	69 041,32	60 269,84	0,00
Strategiske midler og øremerkede bevilgninger	-267 093,96	285 575,21	-285 575,21	209 410,21		-57 683,75
Scenekunst	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Informasjonsteknologi	-13 348,70	511 737,26	-576 304,21	2 200,00	64 566,95	-11 148,70
Samfunnsfag og fremmedspråk	-65 855,13	2 930 393,62	-2 867 960,65	143 809,00	-62 432,97	77 953,87
Ingeniørfag	-846 944,97	2 230 936,11	-2 251 269,12	716 811,96	20 333,01	-130 133,01
Lærerutdanning	-3 887 581,05	6 775 223,89	-9 041 054,48	2 491 960,86	2 265 830,49	-1 395 620,29
Helse- og sosialfag	-191 912,90	2 436 409,39	-2 518 393,30	163 361,07	81 983,91	-28 551,83
Totalt	-5 611 778,03	15 279 446,96	-17 709 998,29	3 921 090,42	2 430 551,23	-1 690 687,71

Status egenkapital ved enhetene

Tekst	IB	Anvendelse	Styrking	Avsetn. res. EFV	Dekn BFV	Status
Fellesadministrasjonen	0,00					0,00
Bygningsmessig drift	0,00					0,00
IT-drift	-13 531,33				3 276,00	-10 255,33
Bibliotek	0,00			-60 269,84		-60 269,84
Strategiske midler og øremerkede bevilgninger	0,00					0,00
Scenekunst	0,00					0,00
Informasjonsteknologi	-507 567,59	50 000,00		-64 566,95		-522 134,54
Samfunnsfag og fremmedspråk	-157 413,85	20 796,80		62 432,97		-74 184,08
Ingeniørfag	-496 396,79	419 108,03	-11 250,00	-20 333,01		-108 871,77
Lærerutdanning	-365 880,04			-2 265 830,49	341 210,18	-2 290 500,35
Helse- og sosialfag	-140 854,04	140 854,04		-81 983,91		-81 983,91
Totalt	-1 681 643,64	630 758,87	-11 250,00	-2 430 551,23	344 486,18	-3 148 199,82

VEDLEGG 8. Regnskap 2004

Status avsatte midler UFD

Tekst	IB	Endringer	Avsetning 2004	Status
Fellesadministrasjonen	-3 795 257,47		-1 014 415,39	-2 446 976,05
- overført helse-/sosialfag		2 400 000,00		
- Statens Pensjonskasse - for mye innbetalt		-25 028,19		
- gruppeliv - for mye innbetalt		-12 275,00		
Bygningsmessig drift	759 080,89		-5 589 583,92	-4 830 503,03
IT-drift	-1 879 110,02		-313 148,97	-2 532 258,99
- utstyr		-340 000,00		
Bibliotek	-1 635 552,48		488 955,01	-1 146 597,47
Strategiske midler og øremerkede bevilgninger	-5 996 845,15		-4 161 599,14	-8 944 444,29
- overført SF		500 000,00		
- overført ITD/HS/IR		640 000,00		
- overført HS		49 000,00		
- overført SF		25 000,00		
Scenekunst	-734 730,51		-814 830,46	-1 549 560,97
Informasjonsteknologi	-2 510 348,31		-2 575 341,93	-5 085 690,24
Samfunnsfag og fremmedspråk	-2 760 797,28		-295 120,37	-3 916 080,10
- overført fra 15*		-500 000,00		
- overført fra 2449/2231		-335 162,45		
- overført fra 15*		-25 000,00		
Ingeniørfag	1 411 108,03		-1 345 045,08	-446 657,38
- overført fra 15*		-100 000,00		
- dekket av egenkapital		-419 108,03		
- overført fra 2982		6 387,70		
Lærerutdanning	-1 775 065,75		1 775 065,75	-43 287,55
- overført fra 2982		-43 287,55		
Helse- og sosialfag	2 553 222,28		-47 640,46	-471 585,07
- overført fra FA		-2 400 000,00		
- overført fra 15*		-200 000,00		
- overført fra 15*		-49 000,00		
- overført fra 2982		-187 312,85		
- dekket av egenkapital		-140 854,04		
Totalt	-16 364 295,77	-1 156 640,41	-13 892 704,96	-31 413 641,14

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Styret for Høgskolen i Østfold	28.02.05	BN/jd

Saksnummer:	Sakstittel:
03/05	Revidert personalpolitikk

Vedlegg:

Utkast til revidert personalpolitikk

Sammendrag og direktørens vurdering:

Den nåværende personalpolitikken er for perioden 2000-2003.

Høgskolens reviderte personalpolitikk er utformet gjennom prosess med bred medvirkning. Personalseksjonen, Hovedtillitsvalgte, Arbeidsmiljøutvalg og Likestillingsutvalg ble bedt om sine innspill til endringer. På bakgrunn innspillene ble det laget et utkast som ble sendt til alle avdelinger/driftsenheter, arbeidsmiljøutvalg, likestillingsutvalg og hovedtillitsvalgte på høring. Det endelige utkastet er et resultat av dette. Utkastet ble lagt frem på ledermøte 13.01.05.

Under revidering har det vært viktig at også dette dokumentet skal harmonere med høgskolens øvrige plandokumenter, og at personalpolitikken i sterkere grad enn før skal integreres i HiØ's mål, strategier og tiltak.

Utkastet er vesentlig barbert, dette betyr at rutiner og prosedyrer skal ivaretas andre steder, for eksempel i kvalitetssystemet. Tiltakene vil bli innarbeidet i HiØ's tiltaksplaner som styret behandler sammen med de årlige budsjettene.

Gjennom personalpolitikken ønsker vi å skape et arbeidsmiljø som kjennetegnes av kvalitet i det vi gjør, høy kompetanse og fokus på studenter. Kulturen skal være preget av gjensidig respekt, tillit, åpenhet, fellesskap, ansvar, omsorg og utformell kontakt kollegaer imellom.

Personalpolitikken skal være en rettesnor for ledelsen i å utøve personalledelse og skal synliggjøre holdninger og kjøreregler som skal følges slik at HiØ når sine mål. Dette skal skje gjennom utvikling av et arbeidsmiljø hvor alle tilsatte stimuleres til faglig og menneskelig vekst, medansvar og best mulig bruk at de tilsatte kompetanse og evner.

Forslag til vedtak:

Styret for Høgskolen i Østfold godkjenner det fremlagte utkastet.

Halden 16.02.05

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Høgskolen i Østfold

Personalpolitikk

Henvendelser om heftet rettes til:
Høgskolen i Østfold
Fellesadministrasjonen

Telefon: 69 21 50 00
Telefaks: 69 21 50 02

E-post: post-fa@hiof.no

Internett: www.hiof.no

Personalpolitikken for høgskolen i Østfold er vedtatt i Høgskolens styre xx.

FORORD

Dokumentet du nå har i hånden, er målsettinger og strategier for høgskolens personalpolitikk.

Høgskolens personalpolitikk er utformet gjennom en prosess med bred medvirkning, og den er vedtatt av styret som et forpliktende plandokument for alle parter.

Personalpolitikk kan ikke leve sitt eget liv innenfor to permer. Den skal fungere og merkes i hverdagen. Når rammene er lagt, er det en ufordring til og et spesielt ansvar for den enkelte leder at så skjer.

Personalpolitikken er et levende dokument uten tidsramme som forandres fortløpende i tråd med de endringer som skjer i arbeidslivet når det gjelder lover, regler, vilkår og lignende. Hovedrevisjon vil foretas hvert 4 år.

Høgskolen står overfor implementering av flere nye systemer i nær fremtid, deriblant et kvalitetssikringssystem og endret personalreglement. Disse vil ivareta rutiner og tiltak som tidligere var nevnt i det gamle personalpolitiske dokument.

Halden, 1. februar 2005

Birgitta Næss
høgskoledirektør

INNLEDNING 4

DOKUMENTETS INNHOLD 4

PERSONALPOLITIKKENS FORANKRING 4

ANSVAR FOR PERSONALPOLITIKKEN 4

REKRUTTERINGSPOLITIKK 6

LØNNSPOLITIKK 7

ARBEIDSMILJØ 8

ARBEIDSVILKÅR 10

KOMPETANSEUTVIKLING 11

LIVSFASEPOLITIKK 12

OMSTILLING 13

LIKESTILLING 14

INNLEDNING

Personalpolitikken skal være en rettesnor for ledelsen i å utøve personalledelse og skal synliggjøre holdninger og kjøreregler som skal følges, slik at HiØ når sine mål.

Dette skal skje gjennom utvikling av et arbeidsmiljø hvor alle tilsatte stimuleres til faglig og menneskelig vekst, medansvar og best mulig bruk av de tilsattes kompetanse og evner.

Gjennom personalpolitikken ønsker vi å skape et arbeidsmiljø som kjennetegnes av kvalitet i det vi gjør, høy kompetanse og fokus på studenter. Kulturen skal være preget av gjensidig respekt, tillit, åpenhet, fellesskap, ansvar, omsorg og uformell kontakt kollegaer imellom.

DOKUMENTETS INNHOLD

Personalpolitikken omhandler følgende områder:

- Rekrutteringspolitikk
- Lønnspolitikk
- Arbeidsmiljø
- Arbeidsvilkår
- Kompetanseutvikling
- Livsfasepolitikk
- Omstilling
- Likestilling

PERSONALPOLITIKKENS FORANKRING

Personalpolitikkens målsettinger må alltid fungere sammen med det som er høgskolens primære oppgaver slik de blir definert og gitt uttrykk for i strategisk planverk. Den skal være et virkemiddel for en målrettet bruk av personalressursene slik at høgskolen kan nå de målene som er satt innenfor gitte rammer. Det vil hele tiden være en utfordring både å skape og utøve en personalpolitikk som ivaretar høgskolens behov og samtidig oppleves som god for den enkelte medarbeider.

Høgskolens personalpolitikk har sin forankring i lover og bestemmelser som er gitt sentralt. Det grunnlaget må respekteres av alle parter. De tilsattes medbestemmelse gjennom Hovedavtalen, er en slik viktig sentral bestemmelse. I tillegg til personalpolitikken skal HiØ ha personalplaner som skal vise hvordan personalet skal utvikles og rekrutteres for at virksomhetens mål skal nås.

ANSVAR FOR PERSONALPOLITIKKEN

Styret har hovedansvaret for at det innenfor de rammer som høgskolen får til disposisjon, skapes nødvendig handlingsrom.

Høgskolens ledelse har ansvar for å sette personalpolitikk og personalutvikling på dagsorden og se til at de som har det daglige ansvaret får virkemidler som setter dem i stand til å praktisere en god personalpolitikk.

Personaldirektøren har et spesielt ansvar for å følge opp personalpolitikken og legge til rette for systemer, rutiner og opplæring som sikrer at den enkelte leder kan følge opp innenfor sitt ansvarsområde.

Den enkelte avdelingsleder/driftsenhetsleder har ansvar for å følge opp de personalpolitiske retningslinjene og tilrettelegge og iverksette tiltak på området.

Når rammer, målsettinger og tiltak er vedtatt, er det arbeidsgiver og arbeidstakere i fellesskap som har ansvaret for å praktisere personalpolitikken på en måte som skaper et godt klima mellom de involverte parter. Den enkelte leder har et spesielt ansvar for å få det til.

Den enkelte arbeidstaker har også et ansvar for å holde seg orientert om HiØ sin personalpolitiske retningslinjer og å aktivt bidra til å skape et godt klima og miljø.

REKRUTTERINGSPOLITIKK

Hovedmål

HiØ rekrutterer den som er best kvalifisert og personlig egnet til enhver stilling. Rekruttering skjer på bakgrunn av utdanning/kompetanse og relevant praksis/erfaring.

Nytilsatte ved høgskolen gis gjennom tilsettingsprosedyren og i den første tiden ved høgskolen nødvendig veiledning slik at man kan ta fatt på sine nye arbeidsoppgaver på en effektiv måte.

Strategi/delmål

HiØ har utarbeidet eget personalreglement som beskriver prosessen og gir retningslinjer på hvordan man skal gjennomføre hele tilsettingsprosessen.

Tilsettingsprosedyrene skal være tilrettelagt slik at søkerne får god informasjon og muligheter til å ivareta sine rettigheter allerede før eventuell tilsetting, slik at en snarest mulig kan ta fatt på arbeidsoppgavene sine etter tiltredelse og bli integrert i arbeidsmiljøet.

Det er viktig at alle nytilsatte ved HiØ blir møtt på en positiv og inkluderende måte. Prøvetiden skal være reell. Det vil si at den er forpliktende både for arbeidsgiver og arbeidstaker. Det er en forutsetning at det gis veiledning og tilbakemelding i forhold til de oppgavene som skal utføres.

Ansvar

Personaldirektør og avdelingsleder/driftsenhetsleder har ansvar for den første informasjonen som skal sendes ut.

Leder har ansvar for at fastsatt introduksjonsprogram blir fulgt slik at nytilsatte blir tatt i mot på en god måte.

Leder har ansvar for å følge opp nytilsatte.

Den enkelte arbeidstaker har også et ansvar ved å bidra med sine erfaringer som nytilsatt og ta initiativ til å forbedre våre rutiner på dette området.

LØNNSPOLITIKK

Hovedmål

Lønnspolitikken ved HiØ er et virkemiddel for å rekruttere, utvikle og motivere medarbeidere. Det gis rom for å belønne innsats og gode prestasjoner. HiØ tar vare på personalet som den viktigste ressurs.

Strategi/delmål

Den lokale lønnspolitikken må ses i sammenheng med høgskolens overordnede mål og strategier. Det er viktig at lønnspolitikken virker motiverende, fremmer initiativ, samarbeidsevne og produktivitet hos de tilsatte. Gjennom lønnspolitikken er det også viktig å honorere innsats som det å skaffe seg formell og/eller reell kompetanse. I tillegg skal lønnspolitikken virke stimulerende for ønsket rekruttering. HiØ skal ha en lokal lønnspolitikk som er i kontinuerlig utvikling, i nært samarbeid mellom arbeidstakerne representert ved organisasjonene og arbeidsgiver gjennom fullmakter gitt av styret.

Lønnsforhandlinger vil alltid måtte bære preg av kompromisser mellom aktører med ulike interesser, men det er viktig å tilstrebe at lønnspolitikken oppleves mest mulig rettferdig, synlig og forståelig. Det er også viktig at hovedelementene i de lokale føringene ligger fast for samme periode som det strategiske planverket.

Føringer for de lokale forhandlingene skal fremme utvikling og honorere innsats. Føringene skal være et uttrykk for den organisasjonskultur som høgskolen ønsker å utvikle. Det er viktig at føringene som benyttes er klare og kjente for alle tilsatte.

Ansvar

Høgskolens styre vedtar de kriterier som skal ligge til grunn for HiØs lokale lønnspolitikk.

Arbeidsgiver, arbeidstakerorganisasjonene og den enkelte arbeidstaker har ansvar for at intensjonene i lønnspolitikken blir ivaretatt.

Arbeidsgiver har ansvar for å synliggjøre forutsetninger for lønnstillegg for den enkelte, samt å legge til rette for at lønnspolitiske mål kan nås.

Avdelingsledere/driftsenhetsledere har ansvar for å følge opp sine medarbeidere blant annet gjennom medarbeidersamtaler, slik at de kan legge arbeidet til rette for utvikling og økt kompetanse i henhold til HiØ målsetting, noe som kan kvalifisere for økt lønn.

Ved nytilsettinger er det høgskoledirektøren, eller den han/hun delegerer det til, som fastsetter lønn i samråd med leder for den avdeling/driftsenhet det gjelder.

Ved lokale forhandlinger har arbeidsgiver ansvar for å utarbeide statistikk, innkalle til forberedende møte hvor prosedyrer og framdriftsplan vedtas, samt legge til rette for evaluering av oppgjøret.

Både arbeidsgiver og arbeidstakere har ansvar for å fremme lønnskrav.

ARBEIDSMILJØ

Hovedmål

HiØ arbeider aktivt for å utvikle og sikre et fysisk og psykososialt arbeidsmiljø som gir de tilsatte trygghet og trivsel i hverdagen. Det gis rom for og stimuleres til personlig utvikling, samarbeid og fellesskap.

Strategi/delmål

Målsettingen for arbeidet med å skape et godt arbeidsmiljø tar utgangspunkt i Arbeidsmiljølovens intensjoner og bestemmelser. I tillegg til arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) er det viktig å ha klare tilsettingsforhold for alle som arbeider i høgskolen. Arbeidsmiljøtiltak skal innarbeides i HiØ's og de enkelte avdelingesr/driftsenheters planer og budsjett.

Et godt fysisk arbeidsmiljø innebærer at alle tilsatte må beskyttes mot helseskader og arbeidsulykker. Et godt psykososialt arbeidsmiljø bør kjennetegnes av kvaliteter som respekt, åpenhet, tillit, god kommunikasjon og samarbeidsvilje.

Det er viktig at forventninger avklares, og at man så langt det er mulig forsøker å oppklare eventuelle motsetninger. Videre er det viktig at man prøver å samordne høgskolens og den tilsattes behov, og så langt det er mulig legger forholdene til rette i arbeidssituasjonen slik at den enkelte for en opplevelse av mestring og videreutvikling.

Høgskolens felles internkontrollsystem skal være retningsgivende for HMS-arbeidet og skal sikre et godt arbeidsmiljø (psykososialt og fysisk), vern mot helse- og miljøskader og hindre ulykker og uhell.

Ansvar

Høgskolens styre har ansvar for at høgskolen har de ressurser som lover og forskrifter forutsetter for forsvarlig drift (jfr. AML).

Høgskoledirektøren har det overordnede ansvar for at arbeidsmiljøet er i samsvar med de krav som lover, forskrifter og avtaleverk fastsetter.

Personaldirektøren har ansvar for koordinering, oppfølging og opplæring innenfor HMS-arbeidet. Det vil si det praktiske arbeidet med HMS.

Leder for bygningsmessig drift har ansvar for at HMS følges opp innenfor bygningsmessig drift (fysisk miljø) av høgskolen.

Avdelingsleder/driftsenhetsleder har ansvaret for oppfølging i den enkelte avdeling/driftsenhet. Der det er flere arbeidsgivere innenfor samme område, har avdelingslederne/direktør ansvar for samordning (AML § 15).

Ledere som har arbeidsgiver- og budsjettansvar for deler av et område, for eksempel IT-drift og Bibliotek, har ansvar for oppfølging av egne tilsatte, egne lokaler, eget utstyr og for samarbeid med avdelingslederne. Sammen skal de se til at avdelingen har forsvarlig arbeidsmiljø for *alle* arbeidstakerne.

Avdelingsleder/driftsenhetsleder har ansvar for at virksomheten er innrettet, vedlikeholdt og at arbeidet blir planlagt, organisert og utført i samsvar med de lover og forskrifter som finnes (jfr. AML)

Personaldirektøren og lederne for driftsenhetene skal sammen med bedriftshelsetjenesten sette opp årsplaner for HMS-arbeidet i det enkelte verneområde/driftsenhet.

Alle tilsatte har et ansvar for arbeidsforholdene, og for å søke å skape trygghet og trivsel både for seg selv og andre. De tilsatte skal medvirke til et sikkert, godt indre og ytre arbeidsmiljø, og delta aktivt i HMS-arbeidet, bruke nødvendig verneutstyr og melde fra til overordnet om tilløp til skader, ulykker og utslipp. Arbeidstakerne skal medvirke ved gjennomføringen av de tiltak som blir satt i verk for å skape et sunt og trygt arbeidsmiljø, og delta i det organiserte verne- og miljøarbeid i virksomheten.

Alle ledere har et spesielt ansvar for å gripe inn på et tidlig stadium slik at motsetninger som oppstår ikke skaper varige konflikter og dermed et dårlig psykososialt arbeidsmiljø.

ARBEIDSVILKÅR

Hovedmål

Arbeidsvilkårene sikrer trivsel, yrkesetisk ansvar, kvalitet og service.

Strategi/delmål

Gode arbeidsvilkår for alle grupper tilsatte er en viktig forutsetning dersom høgskolen skal nå sine overordnede mål. Det er viktig å skape rom for fleksibilitet, utvikling og omstilling ved å tilrettelegge arbeidet slik at en bruker både de menneskelige og økonomiske ressursene best mulig.

Organisering av arbeidet må skje innenfor de rammene som lover og avtaler om lønns- og arbeidsvilkår for statstilsatte setter, men det er viktig å utnytte det handlingsrommet som ligger i avtaleverket. Praktiseringen av de enkelte bestemmelsene må bygge på gjensidig tillit og forståelse for de krav som settes til dokumentasjon på de ulike nivå.

Gode arbeidsvilkår henger sammen med at høgskolen har avtaler og rutiner som er felles, og som alle tilsatte er kjent med. Disse må være gjenstand for evaluering og revisjon med jevne mellomrom. Avtalene og rutinene må bygge på de personalpolitiske intensjonene slik de er uttrykt i dette dokumentet. Det er en forutsetning at det finnes klare delegasjonsreglement der det kommer frem hvem som har ansvar for og myndighet til å gjøre hva. HiØ skal ha stillings- og personalplaner som er tilpasset den enkelte avdeling/driftsenhets arbeidsoppgaver og budsjett.

Arbeidsplaner for tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger skal være et styringsverktøy for den enkelte avdeling som et ledd i en hensiktsmessig bruk av høgskolens ressurser. Arbeidsplanene skal også synliggjøre hvilke arbeidsoppgaver som forventes utført, og bidra til at den enkelte kan planlegge og styre sin egen arbeidstid.

Ansvar

Høgskolens styre og direktør har ansvar for at det er samsvar mellom ressurser og tiltak i henhold til planer. Avdelingsleder/driftsenhetsleder har tilsvarende ansvar på avdelings-/enhetsnivå.

Personaldirektøren har ansvar for å drøfte bestemmelser omkring organisering av arbeid med de tilsattes tillitsvalgte.

Avdelingsleder/driftsenhetsleder har ansvar for at stillings- og personalplaner og individuelle arbeidsplaner fastsettes i samsvar med de føringer som er gitt sentralt i høgskolen.

Avdelingsleder har ansvar for at det utarbeides arbeidsplaner sammen med den enkelte tilsatte, og for å godkjenne og følge opp planer for FoU.

Den enkelte arbeidstaker har et ansvar for å bidra med sine erfaringer slik at man sammen kan oppnå de beste arbeidsvilkår.

KOMPETANSEUTVIKLING

Hovedmål

HiØ gir den enkelte tilsatte reelle muligheter for kompetanseutvikling som bidrar til å oppfylle høgskolens målsetting og som tilfredsstiller den tilsattes individuelle kompetansebehov.

Strategi/delmål

Kompetanseutvikling skal skje ut fra strategiske behov, men kan også forankres i et personalpolitisk perspektiv hvor den enkeltes interesser tas i betraktning.

Medarbeidersamtalen skal være med på å kartlegge faglige behov og karrieremessige interesser. Karriere- og kompetanseutviklingsplaner skal ta utgangspunkt i høgskolens målsetting, stillingskrav og personlige behov.

Kompetanse defineres som holdninger, kunnskaper, ferdigheter og erfaringer som kan anvendes for å utføre et arbeid. En generell kompetanseutvikling er derfor avhengig av at det legges til rette for konkrete tiltak som gjelder utvikling av både formell kompetanse, realkompetanse og sosial kompetanse. Det er forutsatt at kompetanseutviklingstiltak er satt i system i organisasjonen og bygger på kompetanseutviklingsplaner.

For å få til ønsket kompetanseutvikling i en lærende organisasjon forutsetter en gode interne og eksterne læringsarenaer og en vid forståelse av kompetanseutviklingsbegrepet, der tiltakene kan spenne fra FoU-arbeid, videreutdanning, kurs, jobbrotasjon, hospitering og kollegaveiledning.

Ansvar

Høgskolens styre og direktør har et overordnet ansvar for å legge forholdene til rette slik at høgskolen har tilsatte med kompetanse som er i tråd med høgskolens behov.

Personaldirektøren har et ansvar for oppfølging og opplæring av alle ledere slik at de kan gjennomføre høgskolens personalpolitikk ved den enkelte avdeling/driftsenhet.

Avdelingsledere/driftsenhetsledere har et ansvar for å prioritere ressurser til kompetanseutvikling i henhold til behov og planer.

Leder har ansvar for at det kartlegges kompetansebehov hos den enkelte og i organisasjonen, slik at kompetanseutviklingsplaner kan utarbeides.

Den enkelte medarbeider har selv et ansvar for å holde seg à jour innenfor eget fagfelt og ta initiativ til videre utvikling i tråd med høgskolens målsetting.

LIVSFASEPOLITIKK

Hovedmål

HiØ har en personalpolitikk som gjør det mulig for medarbeidere å bruke sin kompetanse, kunnskap og erfaring på best mulig måte både for høgskolen og for seg selv i livsfasene helt fram til pensjonsalderen.

Strategi/delmål

I personalpolitikken er det viktig å fokusere på personalet i de enkelte livsfasene de befinner seg i. Aldersprofilen ved HiØ viser at en stor gruppe tilsatte nå er i alderen 55 til 65 år. Seniorperspektivet blir derfor spesielt viktig å få frem i personalpolitikken.

Livsfasepolitikken ved HiØ tar utgangspunkt i St. melding 35 *"Om Statens forvaltnings- og personalpolitikk*" der seniorpolitikken er en integrert del i et helhetlig livsløpsperspektiv. Seniorbegrepet knyttes til verdier som erfaring og faglig tyngde innenfor eget fagfelt, og det å ha et stort kontaktnett.

En personalpolitikk som tar høyde for den enkelte medarbeider i alle livsfasene de befinner seg, er en god livsfasepolitikk. Dette er viktig også med tanke på yngre nyrekrutterte som har omsorgsansvar. HiØs personalpolitikk skal gi mulighet for livslang utvikling og læring. Det er derfor viktig at ledere tar opp livsfaseperspektivet i medarbeidersamtaler.

Ansvar

Styret skal sørge for at det tilføres kompetanse og ressurser som gjør det mulig å føre en aktiv og positiv livsfasepolitikk.

Nærmeste leder har ansvar for at det blir satt fokus på livsløpstenkning i medarbeidersamtaler, med tanke på spesielle tiltak.

Nærmeste leder har ansvar for å følge opp eventuelle tiltak.

Avdelingsleder/driftsenhetsleder legger til rette for den enkelte driftsenhets seniorpolitikk i tråd med intensjonene i personalpolitiske retningslinjer.

Personalseksjonen har ansvaret for at nødvendig informasjon blir gitt om rettigheter, kurs etc.

Den enkelte arbeidstaker har ansvar for å ta initiativ til å orientere seg om de mulighetene som finnes.

Fagforeningene har et ansvar for å være med som samspillpartnere i det å tilrettelegge for en aktiv livsfasepolitikk.

OMSTILLING

Hovedmål

HiØ utfordrer og tar vare på sitt personale slik at det også i omstillingstider gis mulighet for vekst og utvikling.

Strategi/delmål

Det er inngått egen omstillingsavtale for Høgskolen i Østfold med hovedorganisasjonene ved høgskolen. Omstillingsavtale definerer medbestemmelse og ansvar nærmere og dette tas derfor ikke inn som eget punkt i personalpolitikken. For utdypende informasjon henvises det derfor til denne.

Denne avtalen tar utgangspunkt i Hovedavtalen i staten, Hovedtariffavtalen i Staten, Lov om statens tjenestemenn og Arbeidsmiljøloven. Avtalen er videre basert på retningslinjer for omstillingsprosesser i staten (P-0860).

Formålet med avtalen er å sikre de tilsattes rettigheter, samt klargjøre og konkretisere hvilke rettigheter og plikter som gjelder for partene ved en omstillingsprosess ved høgskolen, herunder angi retningslinjer for medbestemmelse og informasjon.

Partene er enige om at omstillingsprosesser skal være effektive og gjennomføres slik at hensynet til trygghet og forutsigbarhet for de tilsatte blir ivaretatt. Omstillingsprosessene skal være preget av god informasjon og god personalbehandling. Partene er enige om at man så langt det er mulig skal unngå oppsigelse som følge av omstilling. Partene er også enige om at hensynet til en effektiv omstilling på bakgrunn av de endrede forhold også må bli ivaretatt, herunder at begge parter må bidra positivt i den felles prosess som omstillingen innebærer.

LIKESTILLING

Hovedmål

Høgskolen i Østfold har full likestilling mellom kvinner og menn.

Strategi/delmål

Grunnlaget for likestillingsarbeidet ved universiteter og høgskoler finnes i en rekke bestemmelser i lov- og avtaleverket. Det vises til likestillingsloven, lov om universiteter og høgskoler (kap 8), hovedavtalen i Staten (kap 6), tilpasningsavtale til Hovedavtalen, personalreglement og personalpolitiske og lønnspolitiske spørsmål.

Det er utarbeidet egen plan for likestilling i tråd med lov- og avtaleverket og en egen retningslinje; tiltak mot seksuell trakassering (§8 i likestillingsloven). Disse beskriver ansvar nærmere og dette tas derfor ikke inn som eget punkt i personalpolitikken. For utdypende informasjon henvises det derfor til denne.

Ved Høgskolen i Østfold skal det være reell likestilling mellom kvinner og menn. Arbeidet for likestilling skal i teori og praksis være integrert i alle deler og nivåer av høgskolens virksomhet. Likestillingsplanen danner utgangspunkt for de enkelte enheters likestillingsarbeid. De tiltak enhetene velger å iverksette skal reflekteres i plandokumenter og budsjett.

Ved HiØ innebærer dette at begge kjønns virkelighet og perspektiver skal synliggjøres i:

- studie- og arbeidsforhold
- undervisning
- forskning
- planer og rapporter
- all administrativ virksomhet

med en jevn fordeling av kvinner og menn:

- på alle studienivåer og fagområder
- blant undervisnings- og forskerpersonale
- blant teknisk/administrativt tilsatte
- i styrer/råd/utvalg

Med *jevn fordeling* menes minimum 40% representasjon av det underrepresenterte kjønn.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	KAA/BN/gnl

Saksnummer:	Sakstittel:
04/05	REVISJON AV HØGSKOLENS KVALITETSSYSTEM

Vedlegg:

Forslag til revidert kvalitetssystem, Prinsippbeskrivelse

Sammendrag og direktørens vurdering:

Høgskolen i Østfold vedtok i sak 45/04 Høgskolens kvalitetssystem. Det skulle være retningsgivende for videre arbeid med utvikling og implementering av systemet. I perioden frem til d.d har flere arbeidsgrupper arbeidet med prosessbeskrivelser i tråd med oppsatt tiltaksplan. Beskrivelsene av prosessene er lagt inn i det webbaserte kvalitetssystemet Beste Praksis. Sentral koordineringsgruppe (SKOG) har koordinert arbeidet i gruppene og etterhver sett behovet for å justere kvalitetssystemet slik at det blir i tråd med høgskolens planstruktur og bruken av webbasert prosessbeskrivelser og dokumentasjonsverktøy.

Tidligere kapittel 1 er revidert og kalles nå for Kvalitetssystemet for Høgskolen i Østfold, Prinsippbeskrivelse. Endringen beskrives i kapittel 5 Kvalitetssytemets struktur som nå består av:

Prinsippbeskrivelse (tidligere kapittel 1), styrende dokumenter, organisasjonskart som skal ligge samlet på høgskolens nettside. I tillegg består det av beskrivelse av overordnete ledelsesprosesser, kjerneprosesser (Utdanning, FoU, Samfunnskontakt) og administrative støtteprosesser som ligger i Beste Praksis med lenke fra felles nettside om kvalitetssystemet.

Det er også gjort endringer i tidligere kapittel 1.8 Kvalitetsutviklingsplan (nå kapittel 8 Kvalitetsutvikling). Høgskolen har gjort endringer i planstrukturen der begrepet temaplan er tatt ut. For å få tydeliggjort høgskolens mål og tiltak for kvalitetsutvikling er det nå forutsatt at dette skal beskrives i strategisk plan, handlingsplan og aktivitetsplan med budsjett. Det var nødvendig å justere kapittelet i forhold til dette.
I samme kapittel er det også gjort noen endringer under Evalueringer i forhold til studenters evaluering av undervisningen og læringsmiljøet.

Det er ellers bare gjort mindre justeringer.

Forslag til vedtak:

Prinsippbeskrivelse for Kvalitetsystemet for Høgskolen i Østfold vedtas.

Halden 17.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Kvalitetssystem

for

Høgskolen i Østfold

Prinsippbeskrivelse

Høgskolen i Østfold

September 2004
Revidert februar 2005

1 INNLEDNING 3
2 BAKGRUNN OG KRAV 3
3 DEFINISJONER 3
4 KVALITETSSYSTEMETS FORMÅL OG GYLDIGHET 4
5 KVALITETSSYSTEMETS STRUKTUR 5
5.1.1 Kvalitetssløyfe/styringssløyfe: 5
6 ORGANISERING AV KVALITETSSYSTEMET 6
6.1.1 Roller, ansvar og myndighet 6
7 MEDVIRKNING 7
7.1.1 Ledelsen 7
7.1.2 Student 7
7.1.3 Ansatte 8
8 KVALITETSUTVIKLING 8
8.1.1 Planstruktur 8
8.1.2 Evalueringer 8
8.1.3 Insentiver 9
8.1.4 Avvikshåndtering 9
9 DOKUMENTASJON 9
10 REGLER FOR PERIODISK GJENNOMGANG 10
11 NØKKELTALL/INDIKATORER 10

1 Innledning

Høgskolen er med hjemmel i lov om universiteter og høgskoler og forskrifter til denne, pålagt å ha et godkjent kvalitetssikringssystem. Formålet med kvalitetssikringssystemet er å sikre at utdanningsvirksomheten holder høg kvalitet og er i utvikling mot videre forbedring.

Høgskolens kvalitetssystem beskriver hvordan Høgskolen i Østfold sikrer kvalitetsarbeidet på alle nivå. Dette omfatter formålet med kvalitetssystemet, krav til struktur, organisering, medvirkning, kvalitetsutviklingsplaner, dokumentasjon, regler for revisjon og bruk av nøkkeltall og indikatorer med systemet. Dette legger føringer for hvordan alt arbeid med kvalitetsutvikling ved høgskolen skal struktureres.

Systemet legger vekt på en i størst mulig grad tar vare på god praksis ved å identifisere den og ta den i bruk. Det legges også vekt på å vise hvordan alle parter i høgskolesystemet medvirker til å forbedre kvaliteten. Kvalitetssirkelen (eller ledelsessløyfen) er tatt i bruk som grunnlag for beskrivelse av prosesser som har betydning for kvaliteten i utdanningene.

2 Bakgrunn og krav

Krav om kvalitetssystem er hjemlet i ***Lov om universiteter og høgskoler****, § 2 Institusjonenes virksomhet* og **Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høgskoler,** *§ 4 Krav til kvalitetssikringssystem.* Nasjonalt organ for utvikling av kvalitet i utdanningene (NOKUT) som skal godkjenne høgskolens kvalitetssystem, har utarbeidet ti kriterier for evaluering kvalitetssikringssystemer. (Se vedlegg 1)

3 Definisjoner

Høgskolen i Østfolds kvalitetssystem bygger på prinsipper og definisjoner beskrevet i NS-EN ISO 9000:2000 **Systemer for Kvalitetsstyring, grunntrekk og terminologi**. I 3.2 defineres følgende:

Styringssystem: *system for å etablere politikk og mål, og for å oppnå disse målene.*
System for kvalitetsstyring: *styringssystem for å rettlede og styre en organisasjon når det gjelder kvalitet*
Kvalitetsstyring: *koordinerte aktiviteter for å rettlede og styre en organisasjon når det gjelder kvalitet. Begrepet kvalitetsstyring omfatter følgende 4 aktiviteter:*

- ***Kvalitetsplanlegging:*** *del av kvalitetsstyring, med fokus på å oppfylle krav til kvalitet*
- ***Kvalitetskontroll:*** *del av kvalitetsstyring, med fokus på å oppfylle krav til kvalitet*
- ***Kvalitetssikring****: del av kvalitetsstyring, med fokus på tiltro til at kvalitet vil bli oppfylt*
- ***Kvalitetsforbedring****: del av kvalitetsstyring med fokus på å øke evnen til oppfylle krav til kvalitet.*

I dette dokumentet er begrepene ”System for kvalitetsstyring” og ”Kvalitetsstyring” i NS-EN ISO 9000:2000 brukt synonymt med det som blir brukt som

"Kvalitetssikringssystem" i lov om universiteter og høgskoler med forskrifter. **Høgskolens kvalitetssystem** blir brukt som betegnelse for høgskolens kvalitetssikringssystem.

4 Kvalitetssystemets formål og gyldighet

Kvalitetssystemet ved Høgskolen i Østfold skal sikre kontinuerlig utvikling av utdanningsvirksomheten, fange opp alle tilfeller der høgskolens egne kvalitetskrav ikke tilfredsstilles og sørge for at forbedringstiltak settes i verk.

Kvalitetsarbeidet skjer i møte med student, samarbeidspartner, kjøper av tjenester, samfunn, ansatte o.l. Det er derfor lagt opp til at kvalitetssystemet skal sikre arbeidet med kvalitet på alle nivå i organisasjonen.

Kvalitetskrav og -kriterier skal være i samsvar med faglige standarder innen høgskolens ulike fag, med studentenes behov og samfunnsmessig relevans. Kvalitetskrav og -kriterier må også samsvare med de krav studentene møter i sine fremtidige profesjons- og yrkesfelt.

Kvalitetsarbeidet skal knyttes tett opp til høgskolens styringssystem slik at det sikres så god sammenheng mellom planer, prioriteringer og kvalitetsarbeidet som mulig.

Kvalitetsarbeidet sikter mot bevisst utvikling av utdanningene på bakgrunn av forandringer i samfunnet

Et viktig formål er også å fange opp god praksis, for deretter å ta den i bruk.

Kvalitetssystemet skal ha en formal side der det skal være klarhet rundt interne prosedyrer, oppgaver og ansvarsforhold på alle nivåer i organisasjonen. Alle medvirkende, studenter og ansatte skal ha høy bevissthet om egen rolle og funksjon.

Systemet skal også ha en dynamisk side der en sikrer at kvalitetsutviklende prosesser vedlikeholdes. For å sikre at systemet er en integrert del av høgskolens virksomhet kreves det at alle deltar, både studenter og ansatte. Arbeidsinnsats og tidsbruk skal være rimelig avpasset i forhold til intensjonene. Kvalitet utvikles bl.a. som et resultat av slike prosesser.

Kvalitetssystemet skal gi grunnlag for å frambringe data om status og utvikling. Det skal omfatte egenvurdering og analyse av relevante data i forhold til egne kvalitetskrav. Egenvurderingen skal tjene som dokumentasjon på kvalitetsarbeidet og både som retningsgivende instrument for høgskolens eget arbeid og i forhold til eksterne interesser.

Systemet skal også brukes som kontinuerlig grunnlag for å vurdere organisasjon, arbeidsfordeling, ressursutnytting, personalutvikling, informasjon, arbeidsredskap, lokaler og andre forutsetninger for kvalitet.

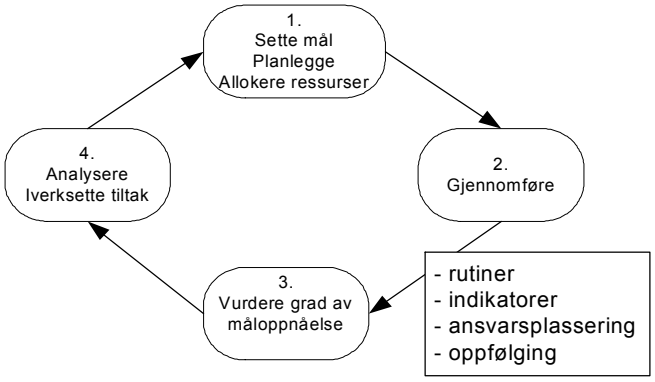
Kvalitetssystemet er vedtatt av styret ved Høgskolen i Østfold, 13.9.2004 – sak 45/04. Det er gyldig for høgskolens virksomhet om ikke annet er bestemt av overordnede lover, forskrifter og pålegg eller beslutninger gitt av høgskolens styre i ettertid. Høgskolens styre skal evaluere kvalitetssystemet hvert år.

Videre utvikling skal være i tråd med hovedstrukturen i dette dokumentet. Kvalitetssystemet skal derfor stadig prøves og diskuteres innenfor rammen av høgskolens kvalitetsarbeid. Personale og studenter skal ha en aktiv rolle i denne utviklingen.

5 Kvalitetssystemets struktur

5.1 Kvalitetssløyfe/styringssløyfe:

I alle deler av kvalitetsarbeidet ved høgskolen skal kvalitetssløyfen (figur1) være utgangspunkt for arbeidet.

Figur 1

Kvalitetssystemets struktur viser hvordan ledelsesprosesser, kvalitetsprosesser og støtteprosesser skal beskrives og dokumenteres. Det skal være webbasert.

Kvalitetssystemet er lagt opp med følgende struktur:
Prinsippdokument, styrende dokumenter, organisasjonskart og beskrivelse av viktige overordnede ledelsesprosesser, kjerneprosesser og administrative støtteprosesser.
Kjerneprosessene er:
- Utdanning
- FoU
- Samfunnskontakt.

Prinsippdokument, sentrale styringsdokument og organisasjonsbeskrivelse ligger på høgskolens nettsider.

Prosessene beskrives i form av prosessbeskrivelse, flytdiagram, aktivitetsbeskrivelser og rollebeskrivelser på institusjonsnivå. Dette gjelder også der prosessene er felles for alle avdelinger.

Der det er behov for avdelingsvise beskrivelser, skal det komme klart frem i aktivitetsbeskrivelsene i form av lenker.

Strukturen er lagt opp med tanke på å synliggjøre eksisterende kvalitetsarbeid og sette i gang ytterligere prosesser som skal bidra til forbedring. Det er også lagt vekt på å sikre at den enkeltes rolle (både råd og utvalg, studenter og ansattes) kommer klart frem.

Strukturen for de overordnete ledelsesprosessene, kvalitetsprosessene og de administrative støtteprosessene skal danne en felles ramme for kvalitetsarbeidet på alle nivå i høgskolen. Strukturen skal videre sikre koordinering av arbeidet.

Kvalitetssløyfen (jf figur 1) med planlegging, gjennomføring og evaluering og oppfølging ligger til grunn for rapportering og videre planlegging. Nøkkeltall og evalueringer danner basis for analysene.

6 Organisering av kvalitetssystemet

6.1 Roller, ansvar og myndighet

Systemet skal være forankret både i ledelsen ved høgskolen og på de forskjellige nivåer i organisasjonen. I størst mulig grad skal kvalitetsarbeidet foregå innen de ordinære organer og systemer.

Det er ledelsens ansvar å påse at arbeidet med kvalitet pågår ved den enkelte avdeling og driftsenhet. Den enkelte avdeling og driftsenhet har ansvar for at underliggende enheter har kvalitetssystemer som er i tråd med gitte rammer.

Kvalitetssystemet er organisert i forhold til tre nivåer:

1. sentralt nivå
2. avdelingsnivå
3. studieenhetsnivå

Sentralt nivå - toppledelse
Styret, som overordnet organ, skal føre tilsyn med at kvalitetsarbeidet gjennomføres i henhold til intensjoner og retningslinjer. Det fremgår av prinsippdokumentet hvordan institusjonen skal evaluere egen virksomhet.

Læringsmiljøutvalget er et internt kontrollorgan direkte underlagt styret i forhold til kvalitetssystemet der det omhandler læringsmiljø.

Både toppledelsen ved høgskolen og ledelsen på underliggende nivå har ansvar for å etablere, ta det i bruk og vedlikeholde det på en slik måte at intensjonene som er lagt til grunn, realiseres, og målene for kvalitetsarbeidet nås. Ledelsen har også ansvar for at hensiktsmessige prosesser er tatt i bruk for å oppfylle krav og beslutte eventuelle forbedringstiltak.

Ledelsen har ansvar for å foreta løpende vurdering av hvordan kvalitetssystemet brukes, hvordan det fungerer og hvilke resultater det frambringer. Ressursinnsatsen vurderes i forhold til et forsvarlig nivå.

For at kvalitetssystemet på sikt skal fungere etter intensjonene, forutsettes det at alle betrakter kvalitetsarbeidet og den tilhørende evalueringsvirksomhet, dokumentasjon og rapportering som en del av den ordinære virksomheten. Ved behov skal ledelsen revitalisere kvalitetsarbeidet ved å øke bevisstheten og motivasjonen i hele organisasjonen.

Avdelingsnivå – avdelingsleder (Akademi for scenekunst er å anse som avdeling i denne sammenhengen)

Høgskolens kvalitetssystem ligger til grunn for arbeidet med å sikre og utvikle kvaliteten på avdelingsnivå og for underordnede organisasjonsledd etter samme struktur som institusjonens samlede kvalitetssystem.

Kvalitetssystemet på avdelingsnivå skal beskrive avdelingens arbeid med kvalitetsutvikling, deriblant lokale tilpasninger av nødvendige prosesser, ordninger og prosedyrer som må til for at man på studieenhetsnivå får til optimale løsninger. Støttefunksjoner på avdelingsnivå ligger innenfor dette.
Systemet skal beskrive formene for hvordan egen virksomhet evalueres.

Avdelingsleder har ansvar for å etablere, ta i bruk og vedlikeholde kvalitetssystemet ved egen avdeling på lik linje med toppledelsen. Avdelingsleder har også ansvar for å legge til rette for å øke bevisstheten, motivasjonen og engasjementet blant studenter, tilsatte og andre interessenter i egen avdeling.

Studieenhetsnivå – studieleder

Den enkelte avdeling bestemmer hvordan underliggende enhet skal beskrive sitt kvalitetsarbeid. Det forutsettes at en sikrer overordnet målsetting og krav til struktur for kvalitetsarbeidet.

Studieleder har ansvar for å sikre at avdelingens kvalitetssystem er tatt i bruk innenfor sine ansvarsområder.

Støttefunksjoner

Kvalitetsarbeidet er avhengig av at en rekke støttefunksjoner bidrar med sin spesielle kompetanse i den totale virksomheten. De roller som støttefunksjonene skal bidra med, skal være klart definert, både med hensyn til innhold og til den måten de skal samvirke på i forhold til den sentrale delen av kvalitetssystemet.

Ledelsen for disse funksjonene skal følge opp kvalitetssystemet innenfor sine ansvarsområder. Systemet skal beskrive formene for hvordan støttefunksjonene skal evalueres.

7 Medvirkning

7.1 Ledelsen

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i ledelsen på alle nivå. Ledelsens oppgave er å skape gode forutsetninger for dette arbeidet og føre tilsyn med at kvalitetssystemet fungerer og gir de resultater det skal. Det er også ledelsens oppgave å ivareta kontakten med utenforstående organer. De ulike ledelsesfunksjonenes rolle i kvalitetsarbeidet er beskrevet i høgskolens stillingsinstrukser og ledelsesprinsipper.

7.2 Student

Høgskolens studenter har en spesielt viktig rolle å spille i kvalitetsarbeidet. Som de viktigste ”brukerne” av studietilbud og undervisning og som deltakere i læringsmiljøet ved høgskolen, skal de medvirke i kvalitetsarbeidet på alle nivå. Formene for deltakelse beskrives i organisasjonsoversikt og i flytdiagrammer under hver prosess.

7.3 Ansatte

Kvalitet skapes og utvikles ved at de som forestår planleggingen og gjennomføringen av undervisning i vid forstand, bidrar aktivt, ikke bare til å gjennomføre disse oppgavene og forbedre måten de løses på.

Det stilles forventninger til den enkelte, knyttet til vedkommendes rolle, ansvar og myndighet i kvalitetsarbeidet. Det skal fremgå av stillingsbeskrivelser hvilke roller, myndighet og ansvar den enkelte har i prosessen.

De ansattes representanter skal ha reell innflytelse i de prosesser som angår den enkelte eller grupper av ansatte. De ansattes representasjon er regulert i lover, forskrifter og avtaleverk som Hovedavtalen i staten og høgskolens tilpasningsavtale til denne.

8 Kvalitetsutvikling

8.1 Planstruktur

Med bakgrunn i strategisk plan utarbeides en fireårig handlingsplan og årlig aktivitetsplan med budsjett. Høgskolens målsetting og tiltak som gjelder kvalitetsarbeidet skal beskrives i disse planene. Det utarbeides tilsvarende planer på avdelingsnivå.

Høgskolens planer bygger på prinsippene i kvalitetssirkelen og skal relateres til strukturen i kvalitetssystemet. Det vil si beskrivelse av mål og tiltak i forhold til ledelsesprosesser, kjerneprosessene (utdanning, FoU og samfunnskontakt) og støtteprosessene

Det kan i tillegg foreligge andre typer planer f. eks innenfor internasjonalisering, forskning og utvikling, personalpolitikk, likestilling, markedsføring og studentrekruttering der mål og tiltak for kvalitetsarbeidet fremgår.

Alle planer skal inneholde kvalitetsmål og tiltak for å oppfylle målene i strategisk plan. Med bakgrunn i analyser av nøkkeltall og evalueringer skal tiltak innarbeides ved rullering av planene og danne grunnlag for årlige satsinger som nedfelles i aktivitetsplan og budsjett.

8.2 Evalueringer

Studenters evaluering av undervisning og utdanning

Høgskolen skal ha ordninger som raskt fanger opp endringer og kanalisere dem inn i mer langsiktige prosesser.
For å understøtte dette og som en del av arbeidet med videreutvikling av studiekvaliteten, skal det tas i bruk systematiske opplegg for:

- studentevaluering av undervisning/utdanning på fag- og studienivå
- studentevaluering av læringsmiljøet
- kandidat- og brukerevalueringer
- benchmarking
- kollegabasert vurdering av kvaliteten på undervisningen

Egenevaluering

Høgskolen er pålagt evaluering av egen virksomhet. Med egenevaluering menes institusjonens evalueringer og de vurderinger av utdanningskvaliteten som institusjonen selv gjør.

Evalueringene skal analyseres og sammenfattes og brukes som grunnlag for oppfølging. Oppfølging kan være tiltak i forhold til forbedring og/eller å ta i bruk/formidle god praksis.

8.3 Insentiver

I plandokumenter skal det beskrives insentiver som gir støtte og anerkjennelse til ansatte og studenter som sammen bidrar aktivt og konstruktivt til kvalitetsarbeidet (f. eks en kvalitetsutviklingspris).

8.4 Avvikshåndtering

I beskrivelse av prosesser skal kritiske faktorer identifiseres og beskrives. Avvikshåndtering i forhold til disse skal beskrives under hvert kapittel.

9 Dokumentasjon

Hver enhet har ansvar for å se kritisk på egen virksomhet ved å se på resultat og arbeidsmåter i forhold til fastlagte mål. På hvert nivå innenfor høgskolens organisasjon skal det være underlagsmateriale vedrørende virksomheten. Høgskolen skal også ha tilgjengelig dokumentasjon for gjennomgang ved ekstern evaluering. Den informasjonsflyt som er nødvendig for å skape slikt grunnlagsmateriale, skal så langt som mulig være samordnet og effektivisert. Det skal fremgå av den enkeltes enhet hvordan dokumentasjonen er bygget opp.

Dokumentasjonsmengden skal holdes på et nivå som harmonerer med analyse- og oppfølgingskapasitet. På dette punktet vil høgskolen måtte prøve seg frem før man finner den endelige utformingen av systemet.

I prinsippet må det være slik at et nivå skal ha full dokumentasjon tilgjengelig, men at bare et selektivt utvalg av dette går videre til overordnet nivå. Overordnet nivå skal imidlertid ha tilstrekkelig dokumentasjon for å kunne føre tilsyn med at rapporteringen er holdbar og vederheftig. Ved uklarhet må overordnet nivå kunne be om ytterligere dokumentasjon.

Dokumentasjonen skal:
1. omfatte all utdanning og alle prosesser som er relevant i forhold til studiekvalitet
2. omfatte system for dokumentasjon for kvalitetsarbeidet
3. avdekke sviktende kvalitet
4. sikre kontinuerlig forbedring

Dokumentasjon kan være:
1. Kvalitetshåndbøker
2. Kvalitetsplaner
3. Spesifikasjoner
4. Retningslinjer
5. Prosedyrer, arbeidsinstrukser, etc.
6. Registreringer

10 Regler for periodisk gjennomgang

Høgskolens kvalitetssystem skal være enkelt i bruk, men likevel sikre kvaliteten i viktige prosesser i arbeidet med studiekvalitet. Gjennomgang av systemet skal danne grunnlag for kontinuerlig forbedring, både av systemet og de prosesser det beskriver. Det skal fremgå av det enkelte nivås beskrivelse hvordan arbeidet skal evalueres.

Grunnlag for evaluering av systemet skal være hvorvidt:
1. prosesser er identifisert og hensiktsmessig beskrevet i prosedyrer
2. ansvar og myndighet er tildelt
3. prosedyrer er iverksatt, fulgt og vedlikeholdt
4. prosesser har den effekt som er ønsket

Hvert nivå skal foreta en årlig evaluering av systemet i forhold til egne, avdelingene og institusjonens målsettinger. Dokumentasjon på slik evaluering skal foreligge.

Evalueringen av systemet for kvalitet omfatter både systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjon det frembringer og vurderinger av utdanningskvaliteten som institusjonen hhv avdeling selv gjør.

11 Nøkkeltall/indikatorer

Tiltak i kvalitetsforbedringsarbeidet skal være planlagt og begrunnet i kvalitative og/eller kvantitative målsettinger, jf kvalitetssløyfen. Som del av dette utarbeides det nøkkeltall innenfor sentrale områder. Disse er beskrevet i strategisk plan og, handlingsplaner. Dette danner grunnlag for årlige planer som aktivitetsplaner med budsjett og eventuelle tiltaksplaner innenfor spesielle områder.

Følgende områder skal vurderes systematisk, analyseres og danne grunnlag for tiltak:
- gjennomstrømming
- strykprosent
- studenters evaluering av undervisning og læringsmiljø

I tilegg skal det foreligge systematiske oversikter i forhold til målsettinger innenfor internasjonalisering, FoU, personalets kompetanse og infrastruktur, der dette er nødvendig for å dokumentere kvaliteten i utdanningene.

Hvert enkelt organisasjonsnivå skal på dette grunnlaget foreta egenvurderinger som danner grunnlag for neste fase i kvalitetssløyfen og for dokumentasjon og rapportering.

Data fra underordnede nivå skal aggregeres i tråd med gitte retningslinjer og innarbeides i institusjonens årlige rapporter og planer.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/gnl

Saksnummer:	Sakstittel:
05/05	ÅRSRAPPORT FRA LÆRINGSMILØJØUTVALGET (LMU)

Vedlegg:

Sak 11/05 - LMU: Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget

Sammendrag og direktørens vurdering:

I Lov om Universiteter og høgskoler i § 44 nr. 3 heter det "Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø." Dette er nedfelt i LMUs mandat.

LMU behandlet årsrapport for 2004 i sak 11/05, 10. februar 2005.

Da Læringsmiljøutvalget har brukt 2004 til å komme frem til en fremtidig organisering og høgskolen ikke har hatt systematisk rapportering til LMU, bygger rapporten på det som LMU har hatt befatning med i 2004.

I 2005 bør rapporten fra LMU forholde seg til de rapporter som skal foreligge for området læringsmiljø, bl. annet en del nøkkeltall, resultat fra målinger etc. Jf Høgskolens kvalitetssystem, Prinsippbeskrivelse.

Forslag til vedtak:

Hørskolens styre tar rapporten til etterretning.

Halden 18.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Vedlegg sak 05/05

Sak 11/05 LMU 10. februar 2005

Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Høgskolen i Østfold

I henhold til LMUs mandat skal LMU skal hvert år gi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø og studiekvalitet. Da Læringsmiljøutvalget har brukt 2004 til å komme frem til en fremtidig organisering og høgskolen ikke har hatt systematisk rapportering til LMU, bygger rapporten på det som LMU har hatt befatning med 2004. I 2005 bør rapporten fra LMU forholde seg til de rapporter som foreligger og som omhandler læringsmiljøet, bl. annet en del nøkkeltall, resultat fra målinger etc.

Læringsmiljøutvalgets rolle

Kvalitetssystemet

Læringsmiljøutvalget har hatt kvalitetssystemet til høring. Det ble gjort endringer i forslaget etter innspill fra LMU. Studentrepresentanter fra LMU har deltatt i arbeidsgrupper som har deltatt i utviklingen av kvalitetssystemet

Serviceerklæringen

Læringsmiljøutvalget har tatt stilling til revidering av serviceerklæringen. De fant at det ville bli en prosess som naturlig fulgte når kvalitetssystemet var på plass. Serviceerklæringen gjelder inntil revidert utgave foreliger.

Handlingsplan for funksjonshemmete

LMU har vært høringsinstans for Handlingsplan for funksjonshemmete studenter. Det ble påpekt at en følger samme struktur i denne som i andre plandokumenter. Det bør komme klart frem hvem som har ansvar for å følge opp planen og meldinger om avvik.

Organisering

Læringsmiljøutvalget har siden det ble opprettet, jobbet med å komme frem til en rolle og organisering som kunne ivareta LMUs oppgaver på best mulig måte. Prosessen har pågått hele året. Det ble etter hvert nedsatt en arbeidsgruppe som skulle se på LMUs rolle i forhold til kvalitetssikring ved høgskolen. Gruppen har bestått av det gamle og nye LMU + en representant fra ansatte på avdelingsnivå.
Studentene innehadde ledervervet i 2004.
Læringsmiljøutvalget har egen nettside med generell innformasjon om LMU.

Samarbeid med Arbeidsmiljøutvalget (AMU)

I forbindelse med struktureringen i arbeidet med det fysiske læringsmiljøet, fant en å kunne ha felles sak med AMU. Verneombudet skulle ivareta studenters interesser i forhold til helse-miljø og sikkerhet. Dette er innarbeidet i høgskolens Internkontrollsystem.
Studentrepresentantene i de lokale AMU ble oppfordret til å ta aktivt del i det lokale arbeidsmiljøutvalget. LMU og AMU har i løpet av høsten hatt to felles møter. Utbyggingen på Remmen har vært en sentral sak for studenter og ansatte. Andre saker i disse møtene har vært revidering av Beredskapsplan for kriser og ulykker og høgskolens alkoholpolitikk.

Oppstart

Læringsmiljøutvalget har vært involvert i oppstartarrangementet, inkludert fadderordning. LMU hadde egen stand på åpningsdagen. Folder med informasjon om LMU ble delt ut.

Gjennomføring
LMU har hatt eksamensforskriften til høring.

Medvirkning
Høgskolen har lagt opp til at klassetillitsvalgte skal ivareta studenters interesse på klasse-/fagnivå. LMU sammen med Studentparlamentet arrangerte et heldags kick-off-seminar hvor ca 130 deltok. Deltakere var studenttillitsvalget og høgskolens ledere på alle nivå i tillegg deltok Studentsamskipnaden og ansatte som hadde særlig ansvar for studentkontakt. Hver enkelt skulle følge opp arbeidet i egen avdeling og fra eget ståsted. Lederne hadde et særskilt ansvar.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/ph

Saksnummer:	Sakstittel:
06/05	OPPNEVNING AV MEDLEMMER TIL STUDENTSAMSKIPNADENS STYRE

Vedlegg:

Brev fra Studentsamskipnaden i Østfold, datert 22.12.04

Sammendrag og direktørens vurdering:

Funksjonstiden for høgskolens medlemmer i Studentsamskipnadens styre utløper 1. april 2005. I brev av 22.12.04 ber Studentsamskipnaden om at høgskolen oppnevner nye medlemmer for neste 2-års-periode.

Som følge av Studentsamskipnadens ønske om representanter fra høgskolens toppledelse i styret, foreslår direktøren en videreføring av tidligere ordning med prorektor og direktør som faste medlemmer i styret. Som varamedlemmer oppnevnes avdelingsleder på Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk og direktørens stedfortreder.

Forslag til vedtak:

Som representanter for høgskolen i Studentsamskipnadens styre oppnevnes:
1. Elin Nesje Vestli
2. Birgitta Næss

Som vararepresentanter oppnevnes:
1. Eva Lambertsson Björk
2. Direktørens stedfortreder.

Halden 26.2.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Sak 04/1375
Dato 271204 Arkiv 560
Saksbeh. BW

Studentsamskipnaden i Østfold

Høgskolen i Østfold
Fellesadministrasjonen
Os Allè 9
1757 Halden

Halden, 22.12.2004

OPPNEVNING AV REPRESENTANTER TIL STUDENTSAMSKIPNADENS STYRE

Funksjonstiden til alle de sittende representanter i Studentsamskipnadens styre utløper 1.4.2005, og det må i god tid før dette oppnevnes/velges nye representanter. Høgskolens representanter oppnevnes for 2 år av gangen. I tillegg skal det oppnevnes to vararepresentanter (1.vara og 2.vara).

Vi ber med dette om at Høgskolen oppnevner nye representanter til Studentsamskipnadens styre for perioden 2005-2007. Ettersom det vanligvis arrangeres styreseminar for nye representanter i mars, er det en stor fordel at oppnevnelsen er klar før 1.mars. Når datoene for styreseminaret er klare vil dette bli gjort kjent, slik at vi sikrer full deltakelse på seminaret. Det er fint om dette gjøres kjent for de nye representantene. Det gis for øvrig honorar for vervet i Studentsamskipnadens styre i henhold til Statens sats.

Studentsamskipnaden ønsker ellers representanter fra Høgskolens toppledelse inn i styret.

Vennligst oversend oversikt over de nyoppnevnte representanter og varaer med fullt navn, adresse, tlf.nr. og e-post adresse.

Med hilsen
Studentsamskipnaden i Østfold

Mette Bakken
Direktør

Studentsamskipnaden i Østfold
Hovedkontor Halden
Violgt. 3, 1776 Halden
Tlf.: 69 17 23 50
Fax: 69 17 23 60

Studentsamskipnaden i Østfold
Avd. Fredrikstad
P.B. 1409, 1602 Fredrikstad
Tlf.: 69 34 30 45
Fax: 69 30 30 02

Studentsamskipnaden i Østfold
Avd. Sarpsborg
P.B. 1192 Valaskjold,1701Sarpsborg
Tlf.: 69 10 40 09
Fax: 69 10 40 02

www.samskipnad.no/ostfold
studentsamskipnaden@hiof.no

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/rak

Saksnummer:	Sakstittel:
07/05	Opphør av ordning for overgang til nye studier.

Vedlegg:

Saksdokumenter (vedtak i sak 16/96 og høringsbrev og svar på dette) vil foreligge på styrelederes bord.

Sammendrag og direktørens vurderinger:

Høgskolen i Østfold opprettet ved opptaket i 1996 en ordning for at egne studenter kunne søke overgang til nye studier ved høgskolen gjennom et internt opptak med forenklede søkerutiner og tidligere svar på opptak i forhold til søkeprosessen gjennom samordna opptak.

Hensikten med denne ordningen var å motivere egne studenter for studieløp frem til cand.mag-grad, ved å gi mulighet for å kombinere to-tre av høgskolens studier gjennom interne opptak og frem til denne graden.

Etter gjennomføringen av kvalitetsreformen, med en utvikling mot integrerte treårige bachelorutdanninger med full studierett i hele utdanningsløpet frem til lavere grads vitnemål, har behovet for en slik ordning blitt vesentlig redusert. Mens søkertallet på slutten av 90-tallet kunne være over 150, var dette tallet redusert til rundt 50 søkere de siste par årene.

Samtidig opphører cand.mag-graden som lavere grad fra sommeren 2005, noe som gjør at det rent formelle grunnlaget for ordningen også bortfaller.

Høgskoledirektøren går derfor inn for at ordningen bringes til opphør fra og med opptaket i 2005.

Avdelingene og studentparlamentet har blitt forespurt og å avgi høringsuttalelser, og de tre avdelingene som har svart på høringsbrevet erklærer sin støtte til at ordningen opphører.

Forslag til vedtak:

Ordning for overgang til nye studier ved Høgskolen i Østfold (internt opptak) opphører fra og med opptaket i 2005.

Halden, 17.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

1. Bakgrunn

Ordningen for overgang til nye studier ble vedtatt av høgskolestyret i sak 16/96. Vedtaket lød:

"Høgskolen i Østfold innfører fra og med opptaket i 1996/97 en ordning som etter nærmere retningslinjer gir studenter som er tatt opp gjennom samordna opptak en rett til garantert overgang mellom studier ved høgskolen i 4 år og frem til cand.mag-grad. Ordningen omfatter overgang til årsstudier, kandidatstudier og ingeniørstudiene"

Hensikten med denne ordningen var å gi egne studenter en studierett mellom kortere studier som samlet kunne bygges opp til en cand.mag.-grad, som til en viss grad kunne sies å tilsvarende universitetenes uspesifiserte fakultetsopptak.

Gjennom forenklede interne søknadsrutiner har studenter som har benyttet ordningen for hvert avsluttede studium søke opptak til nye studiealternativer internt og direkte til høgskolens opptakskontor uten å måtte gå veien gjennom samordna opptak, og helt frem til en cand.mag.-grad. Studenter som har benyttet ordningen har blitt gitt forhåndsløfte om opptak allerede i april, slik at de har kunnet innrette seg tidlig i forhold til videre studier det kommende studieåret.

2. Erfaringer med ordningen

Ordningen har vært mest benyttet av studenter ved avdelingene for samfunnsfag og fremmedspråk og informasjonsteknologi, både innen og mellom de to avdelingene. De første årene var søkertallet i ordningen på rundt 150, mens det de siste årene har ligget på rundt 50. Det har vist seg hvert år at en del studenter har falt fra i tidsrommet fra internt opptak i april og frem til studiestart i august, slik at det reelle søkertallet har vært mindre enn det rent tallmessige.

Det var i all hovedsak høgskolens åpne studier av ett til to års varighet som inngikk i ordningen. De årene studier som var med i ordningen hadde større konkurranse om plassene enn det som har vært tilfelles i de senere årene, ble det fastsatt minstekrav til konkurransepoeng for å unngå at eksterne søkere i samordna opptak ble urettmessig forbigått av interne søkere.

Ordningen har medført bruk noe ekstra administrative ressurser i forhold til de vanlige søknads-/og opptaksprosessene, herunder utarbeidelse av eget søknadsskjema, informasjon, registrering av søkere, og svarbrev i to omganger (løftebrev i april og oppfølging med informasjon om studiestart i juni).

3. Grunnlag for forslaget om opphør av ordningen

Høgskoledirektøren foreslår at ordning for overgang til nye studier (internt opptak) ved Høgskolen i Østfold opphører fra og med opptaket i 2005. Grunnlaget for dette forslaget er todelt:

- Med kvalitetsreformen har det kommet en ny utdannings- og gradsstruktur, hvor studenter i langt større grad enn i 1996 tas opp til komplette utdanningsprogrammer av tre års varighet ved første gangs opptak gjennom samordna opptak.

- Cand.mag.-graden, som var den faglige motivasjonen og det formelle grunnlaget for å tilby studentene denne ordningen, opphører fra sommeren 2005.

Muligheter for individuelle valg og fordypninger i studiene en er tatt opp til, vil etter innføringen av kvalitetsreformen i hovedsak være dekket gjennom studieretten innenfor utdanningene, iht. gjeldende studieplaner.

De enkelte studentene som fortsatt har et behov for å søke nye studier etter å ha fullført et annet studium ved høgskolen, for eksempel gjennom å bygge opp en tverrfaglig bachelorgrad på tvers av høgskolens tilbud integrerte bachelorutdanninger, vil ved opphør av ordningen fortsatt bli ivaretatt som vanlige søkere gjennom de vanlige opptakskanalene i samordna opptak (grunnutdanninger) og lokalt opptak til videreutdanninger.

Høgskoledirektøren har vurdert et opphør av internt opptak i forhold til studenter og studietilbudet ved de enkelte avdelingene.

- Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk og Avdeling for informasjonsteknologi, som har vært de avdelinger med flest studenter i internt opptak, har med kvalitetsreformen utviklet et godt tilbud om bachelorutdanninger som er basert på tidligere ett- og toårige studietilbud. Det vil si at studenter ved første gangs opptak kan søke direkte til aktuelle treårige studieprogrammer.

- Ved Avdeling for ingeniørfag, Avdeling for helse- og sosialfag og Akademi for scenekunst, har ordningen ikke vært benyttet av studentene.

- Ved Avdeling for lærerutdanning, er det hittil ikke utviklet eller godkjent nye treårige bachelorutdanninger eller fireårige faglærerutdanninger med integrert praktisk-pedagogisk utdanning som søkere kan søke ved første gangs opptak. Dette medfører at de studenter som vil bygge opp en lærerutdanning gjennom frie fagvalg og deretter praktisk-pedagogisk utdanning, fortsatt må søke nye opptak gjennom samordna opptak eller lokalt opptak for hvert nye studium som planlegges inkludert i den tverrfaglige utdanningen.

4. Alternative ordninger ?

Høgskoledirektøren har tatt til vurdering om høgskolen eventuelt kan opprette en ny ordning for internt opptak av studenter som ønsker å bygge opp individuelle og tverrfaglige bachelorløp på tvers av det eksisterende utlyste tilbudet om bachelorutdanninger.

Det er imidlertid lagt til grunn den vurderingen at de vanlige åpne søknadskanalene, samordna opptak og lokalt opptak, vil dekke behovet for søknadsmuligheter for disse studentene. Med meget få unntak er alle utlyste årsstudier ved høgskolen for tiden åpne studier for kvalifiserte søkere. Det betyr at en søknad til et slikt studium gjennom en åpen søknadskanal, i konkurranse med eksterne søkere, normalt vil medføre tilbud om studieplass.

Til slutt må det ut i fra Strategisk plan 2005-2012, pkt. 4.1.2, forutsettes at høgskolen i de kommende årene vil utvikle flere bachelorutdanninger som er tverrfaglige og/eller integrerer nåværende "løse" årsstudier i en helhet som kan utlyses som bachelorutdanninger ovenfor de utdanningssøkende.

5. Høringer før styrebehandling/vedlegg

Forslaget om opphør av denne ordningen har høsten 2004 vært til høring hos avdelingene og Studentparlamentet, jfr. brev av 6. oktober 2004. Tre avdelinger hadde svart på høringen innen fristen 15. november 2004:

- Avdeling for ingeniørfag har ingen merknader til at ordningen opphører (brev av 11.11.04).
- Avdeling for helse- og sosialfag er enige i at ordningen opphører (brev av 06.10.04).
- Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk slutter seg til forslaget om opphør av ordningen (brev av 27.10.04).

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/rak

Saksnummer:	Sakstittel:
08/05	Revisjon av regler for lokale opptak.

Vedlegg:
1. Forslag til Forskrift om opptak og rangering av søkere til masterutdanninger, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Østfold.
2. Forslag til Utfyllende bestemmelser for opptak på realkompetanse ved Høgskolen i Østfold.

Saksdokumenter (tidligere gjeldende regler, internt og eksternt høringsbrev og svar på høringsbrevene) vil foreligge på styreleders bord.

Sammendrag og direktørens vurderinger:

Høgskoledirektøren har høsten 2004 hatt en gjennomgang av høgskolens lokale opptaksregler, dvs. de regler som omfatter opptak til utdanninger eller for søkergrupper som ikke omfattes av de nasjonale reglene som gis av Utdannings- og forskningsdepartementet, men som er delegert til lærestedene å vedta regler om. Høgskoledirektøren vil foruten forslag om enkelte mindre regelendringer også fremme forslag om endrede benevninger på selve reglene:

1. Forskrift om opptak og rangering av søkere til masterutdanninger, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Østfold.

   Reglene har tidligere eksistert under benevningen *reglement,* og ble sist gjennomgått og vedtatt av høgskolestyret våren 2004. I henhold til forvaltningslovens bestemmelser, er det mer korrekt å vedta disse reglene som *forskrift*. Videre er det som ledd i gjennomgangen og fjorårets erfaringer i saksbehandlingen, foreslått enkelte mindre justeringer av rangeringsreglene. Ved at reglene heretter skal gjelde for *studiegrupper,* og ikke konkrete *enkeltstudier*, behøver ikke det utarbeides og vedtas nye rangeringsregler for hvert nye studium som opprettes eller omarbeides ved høgskolen.

2. Utfyllende bestemmelser for opptak på realkompetanse ved Høgskolen i Østfold

   Reglene for opptak på realkompetanse har tidligere eksistert under benevningen *regelverk.,* og ble sist gjennomgått og vedtatt av høgskolestyret våren 2002. Høgskoledirektøren går inn for at reglene heretter vedtas under benevningen *utfyllende retningslinjer*. Hovedreglene for opptak på realkompetanse er gitt gjennom nasjonal forskrift, og høgskolens er gitt hjemmel for å definere nærmere regler i forhold til forskriften. Av den grunn blir benevningen utfyllende bestemmelser mer presis. Det er ved gjennomgangen ikke foreslått grunnleggende endringer i høgskolens regler for opptak på realkompetanse, kun enkelte språklige justeringer og at den hittil offentlige poengskalaen for relevant realkompetanse tas ut av selve reglene og heretter betraktes som et internt arbeidsdokument som kan justeres administrativt foran hvert opptak.

Forslag til vedtak:

Styret vedtar reviderte regler for lokale opptak ved Høgskolen i Østfold:
1. Forskrift om opptak og rangering av søkere til masterutdanninger, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Østfold.
2. Utfyllende bestemmelser for opptak på realkompetanse ved Høgskolen i Østfold.

Halden 18.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

1. Bakgrunn for saken

Saken fremmes som følge av den revisjon høgskoledirektøren har funnet nødvendig av de lokalt vedtatte opptaksreglene ved høgskolen.

Det er to regelsett som har vært gjenstand for gjennomgang:

a) Opptaks- og rangeringsregler til masterutdanninger videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning.
b) Opptaks- og rangeringsregler for søkere på realkompetanse.

Førstnevnte regler ble sist vedtatt av styret våren 2004, etter at høgskoledirektøren da for første gang kunne legge frem samlede regler i ett regelverk for opptak til høgskolens tilbud til masterutdanninger, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning. Reglene er gitt med hjemmel i delegasjonsforskrift fra Utdannings- og forskningsdepartementet. På grunnlag av de erfaringene opptakskontoret og administrasjonen har høstet etter opptakssesongen i fjor, har høgskoledirektøren lagt frem et nytt forslag til regler. Etter vurdering av reglenes status i forvaltningsretten, har høgskoledirektøren kommet til at reglene bør gis som en ***forskrift.*** På grunnlag av de gjeldende formkravene for forskifter i forvaltningsloven, har høgskoledirektøren gjennomført høringer i to ledd; først en intern høring med avdelingene ved høgskolen og deretter en ekstern høring utenfor høgskolen med regionale berørte og representative parter.

Sistnevnte regler, om realkompetanse, ble sist gjennomgått og vedtatt våren 2002. Opptakskontoret melder om gode erfaringer med saksbehandling etter disse reglene, og det har vært relativt få formelle klagesaker gjennom årene når en tar i betraktning at søkergruppen er voksne mennesker med mye livserfaring og ofte meningers mot. Høgskoledirektøren mener at reglene bør opprettholdes i sin nåværende form, det vil si med krav om 5 år relevant praksis for å få vurdering av opptak på realkompetanse, som unntak fra det alminnelige kravet om generell studiekompetanse. Det foreslås fra høgskoledirektørens side at reglene endrer navn fra reglement til ***utfyllende bestemmelser***. Dette er også etter en vurdering av reglens plassering i forvaltningsretten. Det er gitt noen hovedregler for realkompetanse gjennom nasjonale opptaksforskrifter, bla. minstealder og innholdet av realkompetanse, og høgskolen har hjemmel for å vedta nærmere bestemmelser som definerer og underbygger de nasjonale retningslinjene. Derfor er det mindre naturlig å gi disse lokale reglene som en egen lokal forskrift. Den mest vesentlige endringen som foreslås, er at det hittil gjeldende poengsystemet for innbyrdes rangering av søkere på realkompetanse tas ut av selve reglene. Det må antas at prinsippene for rangering vil bli beholdt i saksbehandlingen, for en oversiktlig saksbehandling og nummerisk innbyrdes rangering av søkerne, men å ta poengsystemet ut av de formelle reglene gir dels noe mer fleksibilitet for opptakskomitéen til i spesielle tilfeller å kunne ta individuelle hensyn til enkeltsøkere når det skal fattes den innbyrdes rangeringen av søkere, og dels muligheter for å foreta administrative justeringer av den benyttede poengskalaen foran et opptak, uten at dette hver gang må behandles som en vedtakssak i høgskolestyret.

2. Høringsinnspillene og høgskoledirektørens vurderinger

Det har i tidsrommet 20. oktober 2004 til 1. februar 2005 vært gjennomført interne og eksterne (kun til forskriften) høringer til høgskoledirektørens forslag til nye regler. Høringsinnspillene som har kommet inn har resultert i noen detaljendringer i høgskoledirektørens forslag til regler for henholdsvis forskriften og de utfyllende bestemmelsene. En kort gjennomgang av høringene, med direktørens vurderinger.

a) Interne høringer

Fire av høgskolens avdelinger har avgitt høringsinnspill omkring de to regelsettene.

- *Avdeling for ingeniørfag* mener forslaget til forskrift ivaretar alle sider ved opptak på en tilfredsstillende måte. Avdelingen påpeker vansker omkring prøvbarhet av utenlandsk dokumentasjon for opptak på realkompetanse, når denne ikke er oversatt til norsk. Høgskoledirektøren mener at de spesifikke krav til den enkelte form for dokumentasjon vil være ivaretatt av de alminnelige regler for saksbehandling etter forvaltningsloven.

- *Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk* foreslår ytterligere tilleggspoeng for utdanning på høyere nivå enn bachelorgrad, og at hensynet til kjønnsmessig fordeling må være ivaretatt i opptaksreglene. Høgskoledirektøren mener at det ikke er hensiktsmessig å gi øremerkede poeng for høyere utdanningsnivå enn bachelor ved opptak til et høyere grads studium. Når det gjelder hensynet til underrepresentert kjønn, menes dette ivaretatt gjennom forskriftens § 7 a), siste setning, og § 8 c). Ytterligere kjønnskvotering utover dette vil gå for mye på bekostning av hensynet til likebehandling av søkere i forhold til deres kompetanse.

- *Avdeling for helse- og sosialfag* slutter seg i hovedsak til høgskoledirektørens forslag. Høgskoledirektøren går inn for de endringer i poenggiving og rangering av søkere med samme poeng som avdelingen foreslår, og disse er tatt inn i forslaget som har gått til ekstern høring. Avdeling for helsefag har muntlig fremmet ønske om at prosentandel søkere som kan tas opp utenom ordinære rangeringsregler, ikke reduseres fra fjorårets maksimalt 20% til foreslåtte maksimalt 10% i forskriften. Høgskoledirektøren vurderer det som rimelig at andelen allikevel beholdes på 20%, tatt i betraktning at paragrafen omhandler en flere søkergrupper som dels ikke kan rangeres på vanlig måte og dels søkere som bør kunne unntas fra vanlig rangering pga. særskilte forhold.

- *Avdeling for lærerutdanning* ønsker kvotering av egne studenter ved opptak til praktisk-pedagogisk utdanning. Av formaljuridiske grunner, som er redegjort for i et brev til avdelingen 19. januar, kan ikke høgskoledirektøren gå inn dette forslaget. Avdelingen ønsker egen vekting av spesielle fag ved opptak til spesialpedagogikk master. Høgskoledirektøren mener det uhensiktsmessig at det både skal vektes karakterer i henhold til fagets omfang og i tillegg vektes karakterer i bestemte fag. Dette vil komplisere saksbehandlingen unødig. Det er redegjort nærmere for dette i brev til avdelingen 19. januar. I øvrig er enkelte detaljer angående krav og presisering av poenggivning tatt inn i det forslaget som er sendt til ekstern høring. Avdeling for lærerutdanning har i tillegg til høringsbrevet 18. november, gitt supplerende kommentarer og ønsker i eget brev av 7. januar. Dette brevet er besvart av høgskoledirektøren den 19. januar, og problemstillingene avdelinger reiser i brevet betraktes som gjennomgått og løst i eget møte som er blitt holdt mellom studiedirektør og avdelingsleder i etterkant av denne korrespondansen.

b) <u>Eksterne høringer</u>

Forslag til forskrift er sendt til i alt 20 høringsinstanser. Fire av disse har avgitt høringsinnspill til forslaget innen fristen 1. februar.

- *Norsk sykepleierforbund* mener høgskolen ved opptak bør behandle alle søkere med relevant høyere profesjonsutdanning som likeverdig med søkere med bachelorgrad, §2 og ny § 11. Bakgrunnen for dette innspillet, er at i gjeldende vedtak for godskriving av eldre profesjonsutdanninger innen helsefagene, gir ikke disse full uttelling i grad. Selve minstekravene for opptak er hjemlet i ramme- og studieplaner, og er ikke gjenstand for vurdering i forhold til de rangeringsreglene som skal vedtas i denne forskriften. Innspillet foreslås derfor tatt til etterretning. Forbundet mener at relevant organisasjonsarbeid bør oppjusteres fra inntil 3 til inntil 10 poeng ved opptak til masterutdanningen i organisasjon og ledelse, § 7. Høgskoledirektøren mener dette vil være en for høy poenggiving i forhold til poengskalaen for øvrig, og opprettholdet forslaget om maksimalt 3 poeng.

- *Utdanningsforbundet* gir i sin høringsuttalelse en redegjørelse for tilsettingskravene i skoleverket, og oppfordrer høgskolen til å ta hensyn til disse minstekravene når søkere kompetansevurderes ved opptak til praktisk-pedagogisk utdanning. Forbundet mener videre at forskriften burde ta mer hensyn til skoleverkets behov for lærere, gjennom et økt opptak eller kvotering av yrkesfagutdannede fremfor søkere med akademisk rettet utdanningsbakgrunn. Høgskoledirektøren har forståelse for disse synspunktene, men mener at rangering ved opptak i all hovedsak må være en funksjon av søkernes dokumenterte kompetanse og utdanningsnivå. Høgskoledirektøren vil her også bemerke på at § 8 c) gir hjemmel for å ta opp søkere med bestemt yrkesfaglig bakgrunn det er behov for i skoleverket utenom vanlig rangering.

- *Kommunenes sentralforbund* tar forslaget til forskrift til etterretning

- *Sykehuset Østfold* anser det positivt at høgskolen har gitt såpass mange instanser mulighet til å avgi høringsuttalelser, og har avgitt en grundig og god uttalelse om språklige presiseringer og prinsipper for rangering. Høgskoledirektøren har tatt flere av disse kommentarene til følge i det forslaget som fremlegges for styret. Sykehuset Østfold stiller spørsmål om bruken av rangeringsreglene for mange utdanninger i forhold til hoveddefinisjonene i § 4. Årsakene til at ikke alle utdanninger har alle poengkategoriene ved rangering, skyldes dels føringer gitt gjennom sentrale forskrifter og instrukser, i tilfellet videreutdanning for lærere og praktisk-pedagogisk utdanning, dels faglige opptakstradisjoner og føringer gitt i studieplanene, som for erfaringsbasert masterutdanning i organisasjon og ledelse.

3. Konklusjon og grunnlag for vedtak

Høgskoledirektøren anser ikke arbeidet med lokale forskrifter og utfyllende bestemmelser som et avsluttet arbeid. Det har siden arbeidet startet høsten 2003, vært en utfordring å skulle utvikle felles regler for hele høgskolens studietilbud innen masterutdanninger, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning, med såpass sprikende opptakstradisjoner ved de ulike avdelingene. Dette arbeidet må fortsatt betraktes som en dynamisk prosess som vil kunne pågå videre i årene som kommer, etter hvert som det gjennom saksbehandling og klagesaker avdekkes eventuelle svakheter og uklarheter ved de nåværende reglene. Gjennom forslag til forskrift, som er resultatet av tradisjoner, erfaringer og en grundig høringsrunde, er nå alle høgskolens nåværende og fremtidige studier hjemlet inn i et felles sett av regler for opptak og rangering av søkere. Gjennom å gi reglene som en forskrift synliggjøres reglenes rettskraft i forhold til offentligheten og i forhold til vår egen saksbehandling på en sterkere måte enn tidligere.

Når det gjelder reglene for opptak på realkompetanse, har flere års erfaring gitt høgskoledirektøren troen på at vi fra starten av i 2000 laget prinsipper og regler som var klare, forutsigbare og lett forståelige hos søkerne. Det er derfor foreslått minimale endringer i det forslaget til utfyllende bestemmelser som legges fram, i hovedsak av språklig karakter. Det kan diskuteres om poengskalaen for vurdering og rangering skal være offentlig gjennom bestemmelsene, eller ikke. Høgskoledirektøren betrakter de lokale poengreglene for realkompetanse som et administrativt verktøy som støtter opp om hovedprinsippene om at søkere med *både* lengre relevant praksis *og* relevant teoretisk kompetanse, gjennom annen skolegang enn den som gir studiekompetanse og gjennom relevant etterutdanning, kurs og organisasjonsarbeid osv. bør foretrekkes ved rangering av søkere for opptak . For å unngå måtte ta hele regelverket opp til ny styrebehandling ved den minste endring i poengskalaen, mener vi disse heretter bør ligge utenom de utfyllende bestemmelsene som styret vedtar, og heller lagt som administrativ fullmaktsdelegering til studiedirektør.

Vedlegg 1: Forskrift om opptak og rangering av søkere til masterutdanninger, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Østfold.

Forskrift om lokalt opptak og rangering av søkere til masterutdanninger, videreutdanninger, praktisk-pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Østfold.

Fastsatt av styret ved Høgskolen i Østfold 28.02.2005, med hjemmel i Lov om universiteter og høgskoler §§ 37 til 39, Forskrift om delegering av myndighet til institusjonene under universitets- og høgskoleloven til å fastsette opptakskrav og rangeringsregler av 11.03.1998 og Forskrift om krav til mastergrad av 02.07.2002, § 2.

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder for lokalt opptak og rangering av søkere til videreutdanninger av minst 30 studiepoengs omfang, praktisk-pedagogisk utdanning, masterutdanninger med 120 studiepoengs omfang og for erfaringsbasert mastergrad av 90 - 120 studiepoengs omfang. Som videreutdanning regnes i denne sammenheng også en grunnutdanning som utlyses som en videreutdanning for nærmere bestemte grupper av søkere med avlagt høyere utdanning.

Forskriften gjelder for lokalt opptak og rangering til de ovennevnte grupper av studier som inngår i studentmåltallet og er finansiert gjennom høgskolens budsjett.

Forskriften kan gjøres gjeldende for lokalt opptak og rangering til betalingsstudier med deltakerfinansiering, oppdragstudier og kurs, når det er behov for å rangere søkere og styret ikke har vedtatt andre særskilte regler for disse opptakene.

Forskriften gjelder ikke for lokalt opptak og rangering til studier som er gitt som et samarbeid mellom Høgskolen i Østfold og andre utdanningsinstitusjoner eller organisasjoner, når det er vedtatt et annet felles regelverk for opptaket i samarbeid mellom disse institusjonene.

§ 2 Minstekrav for opptak

For utdanning som er regulert av nasjonal rammeplan, gjelder minstekrav for opptak i henhold til denne rammeplanen eller forskrift til rammeplanen.

For utdanning som har studieplan som ikke er regulert av nasjonal rammeplan, gjelder minstekrav for opptak i henhold til godkjent studieplan av styret eller annet organ med myndighet til å fatte vedtak om godkjent studieplan.

Godkjent opptaksgrunnlag til masterutdanninger framgår av Forskrift om krav til mastergrad, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet. Styret fastsetter gjennom studieplaner nærmere krav om opptaksgrunnlag til den enkelte masterutdanning, herunder faglige minstekrav.

§ 3 Betinget opptak

Opptakskomitéen, jfr. §10, kan etter nærmere vurdering fatte vedtak om betinget opptak der søker mangler en del av opptaksgrunnlaget etter § 2.

a) Der forhold utenfor søkers kontroll har medvirket til at eksamen som inngår i kravet for opptak ikke er avlagt eller blitt sensurert.
b) Der søker ikke har bestått eksamen som inngår i kravet for opptak, men der det allikevel kan antas at søker har tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner for å kunne påbegynne studiet det søkes opptak til.

Det er en forutsetning for betinget opptak at manglende eksamen i opptaksgrunnlaget avlegges og bestås av studenten ved første mulige anledning.

§ 4 Generelt om rangering av søkere ved opptak

Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser, rangeres søkere innbyrdes etter de reglene som fremgår av §§ 5 til 9.

Kun søkere som er funnet kvalifisert eller betinget kvalifisert for opptak, jfr. §§ 2 og 3, kan rangeres ved opptak.

Søkere som har overholdt den utlyste søknadsfristen for opptak, jfr. §11, skal rangeres foran søkere som søker etter denne fristen. Høgskolen kan allikevel behandle en søknad etter fristen på linje med søknader innen fristen der:

a) det må antas at søker pga. tungtveiende årsaker ikke har kunnet overholde søknadsfristen

eller

b) det søkes til utdanninger som har ledige plasser uten ventelister med kvalifiserte søkere etter hovedopptaket.

Der søker har flere mulige kvalifiserende grunnlag for opptak, skal det ved rangering velges det grunnlaget som gir gunstigst resultat for søkeren.

Ved rangering av søkere på grunnlag av poengberegning, kan det gis poeng for ett eller flere av følgende grunnlag:

- Karakterpoeng

  Det kan gis karakterpoeng for den for opptak kvalifiserende utdanningen eller for deler av denne. Karakterpoeng gis på grunnlag av vektet karaktergjennomsnitt. Med vektet gjennomsnitt menes gjennomsnittet av alle tellende karakterer på vitnemålet vektet i forhold til antall studiepoeng/vekttall på hver karakterenhet/tellende emne. Karakterpoeng ved opptak gis etter følgende skala:

Karakterpoeng	5	4	3	2	1
Karakter	A	B	C	D	E

  Det er som vedlegg til denne forskriften utarbeidet omregningstabeller for tallkarakterer, bokstavkarakterer etter eldre skala, mv.

- Utdanningspoeng

  Det kan gis utdanningspoeng for bestått høyere utdanning utover minstekravet for opptak.

- Praksispoeng

  Det kan gis poeng for praksis som bygger på den for opptak kvalifiserende utdanningen og/eller for praksis som anses relevant for det studiet det søkes opptak til.

- Tilleggspoeng

  Det kan gis tilleggspoeng for organisasjonsarbeid, tillitsverv, mv., der dette er relevant for utdanningen.

Konkurransepoeng fremgår som summen av poeng oppnådd for karakterpoeng, utdanningspoeng, praksispoeng og tilleggspoeng.

Der rangering av søkere skal foretas uten poengberegning, er det utarbeidet andre kriterier for rangeringen av søkere i §§ 8 og 9.

§ 5 Rangering av søkere ved opptak til videreutdanninger.

a) Videreutdanninger innen lærerutdanningen

Ved rangering av søkere kvoteres søkerne med bakgrunn i kvalifikasjonsgrunnlaget for opptak. Rangering foretas fra og med gruppe I og deretter gruppevis synkende til studieplassene er fylt opp. Hvis det er nødvendig med rangering innenfor en opptaksgruppe, skal den innbyrdes rangeringen foretas etter de kriteriene som er angitt for hver av gruppene.

Gruppe I:	Studenter som tar utdanningen som et valgfag innenfor et ordinært løp i allmenn- eller førskolelærerutdanningen eller gjennom å ha studierett på en bachelorutdanning ved Høgskolen i Østfold som inneholder denne utdanningen. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av karakterpoeng for den kvalifiserende utdanningen.
Gruppe II:	Overflyttingsstudenter fra lærerutdanninger ved andre læresteder i Norge. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av karakterpoeng i den kvalifiserende utdanningen.
Gruppe III:	Lærere med fast tilsetting i skolen. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av lengden på praksis i læreryrket.
Gruppe IV:	Søkere med fullført og bestått pedagogisk profesjonsutdanning, men som ikke har fast tilsetting i skolen. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av karakterpoeng i den kvalifiserende utdanningen.
Gruppe V:	Øvrige søkere som fyller minstekravet for opptak til utdanningen. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av bestemmelsene i gjeldende forskrift for rangering av søkere ved opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høgskoler.

b) Videreutdanninger innen helse- og sosialfag

Karakterpoeng:	Det gis karakterpoeng på grunnlag av den kvalifiserende utdanningen.
Utdanningspoeng:	Det gis 1 poeng pr. beståtte videreutdanning på 30 studiepoeng, maksimalt 3 poeng.
Praksispoeng:	Det gis 0.5 poeng pr. år praksis på/tilsvarende heltid, maksimalt 3 poeng.

Konkurransepoeng fremkommer av sum poeng for karakterpoeng, utdanningspoeng og praksispoeng. Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres eldste søker innenfor underrepresentert kjønn først.

c) Videreutdanninger innen ingeniørfag, teknologi- og realfag, økonomi, samfunnsfag, språkfag og informasjonsteknologi

Det gis karakterpoeng på grunnlag av den kvalifiserende utdanningen. Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres eldste søker innenfor underrepresentert kjønn først.

§ 6 Rangering av søkere ved opptak til praktisk-pedagogisk utdanning.

Ved rangering av søkere kvoteres søkerne inn i opptaksgrupper med bakgrunn i kompetansen. Rangering foretas fra og med gruppe I og deretter gruppevis synkende til studieplassene er fylt opp. Hvis det er nødvendig med rangering av søkere innenfor en opptaksgruppe, skal den innbyrdes rangeringen foretas etter de kriteriene som er angitt for hver av gruppene.

Gruppe I: Søkere med fullført og bestått hovedfagsutdanning, mastergrad, siviløkonom, sivilingeniør, eller tilsvarende. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på bakgrunn av karakterpoeng for den kvalifiserende utdanningen.

Gruppe II: a) Søkere med cand.mag-grad eller 3-årig høyere profesjonsutdanning eller bachelorgrad samt 60 studiepoeng tilleggsutdanning. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på bakgrunn av karakterpoeng for den kvalifiserende utdanningen.

b) Søkere som har både fag-/svennebrev og 3-årig profesjonsutdanning og minst 2 år praksis innen fagområdet. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av lengden av denne praksis.

Hvis ikke alle søkere innen gruppen kan tilbys plass, tas annenhver rangert søker innenfor gruppe II opp fra henholdsvis a) og b)

Gruppe III: a) Søkere med bachelorgrad eller søkere med bestått studieenheter innenfor 150-240 studiepoeng som ikke gir grunnlag for rangering i gruppe II. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne først på grunnlag av antall bestått studiepoeng innenfor fullførte og bestått studieenheter, dernest eventuelt på grunnlag av karakterpoeng for den kvalifiserende utdanningen.

b) Søkere med 3-årig profesjonsutdanning og minst 2 år relevant praksis etter avlagt utdanning og søkere med fag-/svennebrev, yrkesteoretisk utdanning og minst 4 år relevant praksis etter avlagt fagutdanning. Ved innbyrdes rangering rangeres søkerne på grunnlag av lengden på relevant praksis.

Hvis ikke alle søkere innen gruppen kan tilbys plass, tas annenhver rangert søker innenfor gruppe III opp fra henholdsvis grunnlagene a) og b)

Kvalifisert søker etter §§ 2 og 3 kan vedtas utelukket fra rangering og opptak til praktisk-pedagogisk utdanning i fall høgskolen ut i fra faglige og/eller økonomiske ressurser ikke kan gi tilbud om relevant fagdidaktikk til søkeren.

§ 7 Rangering av søkere ved opptak til masterutdanning.

a) Masterutdanning i organisasjon og ledelse.

Utdanningspoeng: Det gis utdanningspoeng for utdanning utover opptaksgrunnlaget på 180 studiepoeng etter følgende regler: 1 poeng pr. studieenhet på 30 studiepoeng, maksimalt 4 poeng.

Praksispoeng: Det gis praksispoeng for relevant praksis etter følgende regler: 2 poeng pr. år med relevant praksis på/tilsvarende heltid utover

minstekravet for opptak, maksimalt 10 poeng. Der praksis har vært i en formell lederstilling, gis det i tillegg 1 praksispoeng pr. år med ledererfaring, maksimalt 10 poeng. Maksimalt antall praksispoeng er 20 poeng.

Tilleggspoeng: Det gis inntil 3 tilleggspoeng for relevant organisasjonsarbeid.

Konkurransepoeng fremgår som sum av utdanningspoeng, praksispoeng og tilleggspoeng.

Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres eldste søker innenfor underrepresentert kjønn først.

b) Masterutdanninger i pedagogiske fag, lærerutdanning og helse- og sosialfag

Karakterpoeng: Det gis karakterpoeng for den kvalifiserende utdanningen.

Utdanningspoeng: Det gis utdanningspoeng for relevant faglig videreutdanning utover opptaksgrunnlaget etter følgende regler: 1 poeng pr. studieenhet på 30 studiepoeng, maksimalt 3 poeng.

Praksispoeng: Det gis praksispoeng for relevant praksis innen fagområdet: 0.5 poeng pr. år, maksimalt 3 poeng.

Konkurransepoeng fremgår som sum av karakterpoeng, utdanningspoeng og praksispoeng.

Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres eldste søker innenfor underrepresentert kjønn først.

c) Masterutdanninger innen ingeniørfag, teknologi- og realfag, økonomi, samfunnsfag, språkfag og informasjonsteknologi

Karakterpoeng: Det gis karakterpoeng for den kvalifiserende utdanningen.

Konkurransepoeng fremgår av karakterpoeng.

Ved poenglikhet mellom flere søkere, rangeres eldste søker innenfor underrepresentert kjønn først.

§ 8 Opptak utenom rangeringsreglene

Inntil 20 % av søkere kan tildeles opptak utenom rangeringsreglene i §§ 5 til 7. Dette kan gjelde søkere med minst ett av følgende grunnlag:

a) der søker ikke kan rangeres etter disse rangeringsreglene.
b) der søker dokumenterer at sykdom, funksjonshemming eller andre tungtveiende grunner gir grunn til å anta at eksamensresultatene ikke gir et riktig bilde av søkerens reelle kvalifikasjoner.

Ved vurdering av opptak etter a) eller b), må det etter en helhetlig vurdering kunne antas at søker har likeverdige kvalifikasjoner med søkere som tas opp etter vanlig rangering etter §§ 5 til 7.

c) der andre særskilte forhold taler for at søker med en bestemt utdannings- eller yrkesbakgrunn eller et underrepresentert kjønn må gis spesiell prioritet ved opptak.

Det er en forutsetning at søkere som tas opp etter denne regelen er kvalifisert for opptak etter gjeldende regler, jfr. § 2 og 3.

§ 9 Rangering av søkere med godkjent realkompetanse

Der søkere får godkjent realkompetanse som hele eller en del av opptaksgrunnlaget etter bestemmelsene i § 2, jfr. de gjeldende utfyllende bestemmelser om opptak på realkompetanse ved Høgskolen i Østfold, skal rangering foretas gjennom skjønnsmessig vurdering av om søker har likeverdige kvalifikasjoner med søkere som tas opp etter rangeringsreglene i §§ 5 til 7.

§ 10 Opptakskomité

Styret oppnevner en opptakskomité med myndighet til å fatte vedtak om rangering og opptak av søkere etter § 3 og §§ 8 og 9.

§ 11 Søknadsfrister

Søknadsfrister for opptak fastsettes av høgskolen, og kunngjøres minst 1 måned før fristens utløp.

§ 12 Søknadsdokumenter

Søknad om opptak skal stiles på fastsatt søknadsskjema. Alle opplysninger som er nødvendige og relevante for behandling av søknaden, skal dokumenteres. Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig å legge ved for at søknaden skal kunne behandles. Godkjent dokumentasjon er attesterte kopier av originale dokumenter. Dokumenter det ikke er mulig å legge ved innen søknadsfristen, skal ettersendes snarest mulig etter at de er søkerne i hende.

§ 13 Klage

Klage på opptak behandles av høgskolens klagenemnd.

§ 14 Ikrafttredelse av forskrift og opphør av tidligere regelverk

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig opphører tidligere vedtatt regelverk av 23.02.2004.

Vedlegg til forskriften:

For omregning av karakterer for søkere som grunnlag for utregning av vektet gjennomsnitt gjelder følgende omregningstabell:

Karakterpoeng	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**
Kar. realfaglig utd.	1.0 – 1.6	1.7 – 2.3	2.4 – 2.8	2.9 – 3.4	3.5 – 4.0
Kar. helse- og sosialfag, humanistiske fag, samfunnsfag, økonomi, jus, mv.	1.0 – 2.2	2.3 – 2.5	2.6 – 2.7	2.8 – 3.0	3.1 – 4.0
Kar. eldre skala	S	Mtf	Tf		Ng
Kar.			Bestått		

Vedlegg 2: Utfyllende bestemmelser for opptak på realkompetanse ved Høgskolen i Østfold

Utfyllende bestemmelser for opptak på realkompetanse til Høgskolen i Østfold

Fastsatt av styret ved Høgskolen i Østfold 28.02.2005, med hjemmel i Lov om universiteter og høgskoler, § 37, og Forskrift om opptakskrav til grunnutdanningar ved universitet og høgskolar, § 5.

§ 1: Opptak på realkompetanse til grunnutdanninger

1.1: Vedtak om opptak

Vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse til grunnutdanninger fattes av høgskolens opptakskomité.

1.2: Krav for vurdering av opptak på realkompetanse

Kravet for vurdering av opptak på realkompetanse er følgende:

1. Søker må være 25 år eller eldre i opptaksåret.

2. Søker har ikke generell studiekompetanse.

3. Søker må kunne dokumentere nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre studiet gjennom minst 5 års relevant yrkesutøvelse på heltid, eller tilsvarende.

   Som relevant yrkesutøvelse kan telle vanlig lønnsarbeid, frivillig organisasjonsarbeid og ulønnet arbeid av heltidskarakter. Deltidsarbeid omregnes prosentvis til heltid. Relevans i yrkesutøvelse vurderes i relasjon til den utdanning det er søkt opptak til. Ved vurdering av relevans er det yrkets primære funksjoner og arbeidsområder som skal ligge til grunn.

   Inntil to av de nødvendige fem årene kan godkjennes på grunnlag av relevante og beståtte årskurs i videregående skolegang, folkehøgskole med vitnemål, lønnet eller ulønnet organisasjonsarbeid eller på annen tilsvarende måte.

   Hjemmeomsorg for egne barn teller med inntil 1 år til profesjonsutdanning i førskolelærerutdanning og studier innen helse- og sosialfag. Hjemmeomsorg for egne barn eller annet familiemedlem kan imidlertid telle fullt ut hvis omsorgen kan betraktes som likeverdig med vanlig yrkesutøvelse på grunn av sykdom, funksjonshemming eller andre forhold hos den omsorgstrengende som medfører særlige krav til den som yter omsorgen. Det er en forutsetning for godskriving av hjemmeomsorg at søker ikke har vært yrkesaktiv i mer enn 50% stilling ved siden av omsorgen.

   Førstegangstjeneste teller med inntil 1 år hvis innholdet i tjenesten kan betraktes som likeverdig med relevant yrkespraksis i forhold til søkt utdanning..

4. Til de utdanningene som gjennom opptaksforskrift har spesielle opptakskrav utover generell studiekompetanse, herunder krav om bestemte studieretningsfag i videregående skole og bestemte karakter- og poengkrav som minstekrav, gjelder at søkere på realkompetanse også må oppfylle disse kravene i tillegg til kravene under pkt. 3.

5. Søkere som helt eller delvis fyller minstekravet for realkompetanse gjennom yrkesutøvelse og eventuelt skolegang i ikke-nordisk land, må dokumentere kunnskaper i norsk etter de regler som gjelder for generell studiekompetanse.

1.3: Rangering av søkere

Ved innbyrdes rangering av søkere med godkjent realkompetanse etter 1.2, skal det legges hovedvekt på to kompetansegrunnlag:

1. Praktisk kompetanse, dokumentert gjennom attestasjon for relevant yrkesutøvelse, og lengden av denne. Relevant yrkesutøvelse utover 15 år på heltid, godskrives imidlertid ikke ved rangering.
2. Teoretisk kompetanse annen enn generell studiekompetanse, dokumentert gjennom relevant skolegang etter grunnskolen, etterutdanning og kurs, og gjennom attester for tillitsverv og organisasjonsarbeid.

Hvis flere søkere vurderes å stå helt likt ved innbyrdes rangering etter disse to hovedkriteriene, rangeres eldre søker foran yngre søker.

Ved vurdering av opptak på realkompetanse foretar opptakskomitéen en skjønnsmessig vurdering av rangerte søkere med realkompetanse i forhold til rangerte søkere med poeng på grunnlag av generell studiekompetanse. Søkere på realkompetanse gis tilbud om opptak i den grad de har likeverdige kvalifikasjoner og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning.

1.4. Dokumentasjon

All dokumentasjon som søkere sender inn skal være attestert med rett kopi av offentlig kontor eller foretak som utfører kopitjenester.

Dokumentasjon på yrkespraksis skal være i form av arbeidsattest eller arbeidsbekreftelse som angir start- og sluttidspunkt for arbeidsforholdet, en beskrivelse av arbeidsinnholdet eller yrkestittel, samt en angivelse av stillingsprosent og/eller arbeidstimer i sum eller pr. uke/måned.

Dokumentasjon på skolegang skal være i form av vitnemål, årskursbevis, kompetansebevis eller tilsvarende godkjent dokumentasjon.

Dokumentasjon på fagbrev eller offentlig godkjenning skal være i form av utfylt godkjent offentlig formular.

Dokumentasjon på hjemmeomsorg for eget barn skal være i form av bostedsbevis. Påberopt omsorg for annet familiemedlem skal dokumenteres gjennom attest fra sakkyndig eller relevant offentlig myndighet.

Dokumentasjon på førstegangstjeneste skal være i form av godkjent tjenestebevis med beskrivelse av tjenestens innhold.

Dokumentasjon på etterutdanning, kurs, mv. skal være i form av kursbevis, vitnemål eller tilsvarende.

Dokumentasjon på tillitsverv, organisasjonsarbeid skal være i form av attest eller bekreftelse fra aktuell klubb, organisasjon mv.

1.5. Søknadsfrister og -prosedyrer

Søknadsfristen er 1. mars. Det skal søkes gjennom samordna opptak når grunnstudiet er utlyst på denne måten. Søkere som har overholdt søknadsfristen, gis fortrinnsrett ved opptaket. Søknadsfristen kan fravikes når en søker kan vise til tungtveiende grunner for at søknaden ikke kunne bli sendt innen 1. mars, eller hvis søknaden gjelder til åpne studier som lyses ut i det nasjonale Restetorget. Innsending av søknad, søknadsdokumentasjon, samt opptak og svarfrister følger rutinene for Samordnet opptak, som er annonsert gjennom Søkerhandboka.

1.6. Forhåndsløfte og reservering av studieplass til året etter

Søkere på realkompetanse kan normalt ikke innvilges forhåndsløfte på opptak.

Søkere tatt opp på realkompetanse kan få utsatt studiestart med inntil ett år hvis det kan grunngis og dokumenteres tungtveiende grunner for at søkeren ikke kan ta studieplassen i opptaksåret.

1.7 Klage på opptak

Klager på vedtak skal stiles skriftlig til Klagenemnda ved Høgskolen i Østfold, og sendes gjennom høgskolens opptakskontor. Klagefrist er etter forvaltningslovens regler 3 uker fra søker mottok skriftlig melding om vedtak.

§ 2 Opptak til masterstudier, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning

2.1: Vedtak om opptak

Opptak på grunnlag av realkompetanse til masterstudier, videreutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning foretas av opptakskomitéen.

2.2. Krav for vurdering av opptak

Søker må være 25 år eller eldre i opptaksåret.

Til masterutdanninger, videreutdanninger, praktisk-pedagogisk utdanning kan godkjenning av minstekrav og opptak på realkompetanse vurderes hvis en søker dokumenterer relevant yrkespraksis og/eller kurs eller skolegang som anses å være på likeverdig nivå med den grunnutdanningen eller tilsvarende som normalt er kravet for opptak i henhold til studieplan eller tilsvarende.

Krav til dokumentasjon fremgår av reglementets 1.4.

2.3. Søknadsfrister

Søknadsfrister for opptak kunngjøres på det aktuelle søknadsskjemaet til studiet.

2.4. Forhåndsløfte og reservering av studieplass til året etter

Søkere på realkompetanse kan normalt ikke innvilges forhåndsløfte på opptak.
Søkere tatt opp på realkompetanse kan få utsatt studiestart med inntil ett år ved tungtveiende grunner etter de forskriftsfestede nasjonale regler som normalt gjelder for reservering av studieplass til året etter.

2.5. Klage på opptak

Klager på vedtak skal stiles skriftlig til Klagenemnda ved Høgskolen i Østfold, og sendes gjennom opptakskontoret. Klagefrist er etter forvaltningslovens regler 3 uker fra søker mottok skriftlig melding om vedtak.

§ 3 Konsekvenser av tilbud om opptak på realkompetanse

Tilbud om opptak på realkompetanse iht. til de ovenstående regler medfører en rettighet til studieplass på studiet i det nærmest påfølgende studieåret. Studieplass kan søkes reservert i 1 år, jfr. §§ 1.6 og 2.5. Det kan ikke byttes studieplass til et annet studium og/eller lærested uten behandling av ny søknad til det aktuelle studiet det ønskes byttet til. Studenter som er tatt opp på realkompetanse og som deretter fullfører og består et studium på minst 60 studiepoeng, oppnår generell studiekompetanse.

§ 4 Ikrafttredelse og opphevelse av tidligere reglement

Dette reglementet gjelder for opptak på realkompetanse til Høgskolen i Østfold fra og med 28.02.2005. Samtidig oppheves høgskolens tidligere gjeldende reglement for opptak på realkompetanse av 26.04.2002.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 9/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV EKSTERNFINANSIERT STUDIUM I SOSIAL- OG FLERKULTURELL PEDAGOGIKK 2, 30 STUDIEPOENG

Vedlegg:

- Søknad fra avdeling for lærerutdanning, februar 2005
- Utkast til Studieplan for Sosial- og flerkulturell pedagogikk 2, 30 studiepoeng

Sammendrag og direktørens vurdering:

Avdeling for lærerutdanning søker om etablering av et eksternfinansiert tilbud innen Sosial- og flerkulturell pedagogikk, 30 studiepoeng. Studiet er tenkt som påbygningsstudium til studiene i Sosialpedagogikk 1 og Flerkulturell pedagogikk 1. Fra tidligere har avdelingen påbygningen Sosialpedagogikk 2. Avdelingen ønsker nå å etablere et påbygningsstudium med en noe bredere rekruttering, samtidig som en ønsker å vinkle innhold inn mot de endringer og behov Norge står overfor som et flerkulturelt samfunn. Studiet vil også ta opp problemstillinger som andre sårbare grupper i samfunnet står overfor og som utfordrer så vel skolen som samfunnet for øvrig.
Behovet for studiet vurderes som stort ut fra den nye vinkling studiet vil få. Flere storingsmeldinger om utdanning peker på de utfordringer skole og samfunn har på dette området. Studietilbudet vil være relevant for arbeid innen både offentlig og privat sektor. Studietilbud i sosialpedagogikk og flerkulturell pedagogikk finnes ved flere andre universiteter og høgskoler, men med noe ulike vinklinger. Ved egen høgskole ble det i 2004 etablert et 60 studiepoeng studium i interkulturelle studier for studenter ved førskole- og allmennlærerutdanningen. Dette nye studiet har en bredere målgruppe og en annen innholdsmessig vinkling. Studiet vil derfor være et supplement til det bevilgningsfinansierte studietilbudet, ikke direkte konkurrerende. Forutsatt at studiet etableres vil avdelingen tilrå at styret vurderer nedlegging av tilbudet i sosialpedagogikk 2.

Høgskoledirektøren er opptatt av at Høgskolen skal være et kompetansesenter for regionen. Å opprettholde og forsterke høgskolens eksternfinansierte tilbud er et prioritert satsingsområde. Inneværende studium ligger klart innenfor høgskolens fagportefølje. Høgskolens faglige kompetanse er god, men miljøet er lite og derfor under oppbygging. Høgskoledirektøren vil peke på at kompetanse på området også finnes ved andre av høgskolens avdelinger – det skulle derfor ligge til rette for et samarbeid mellom fagmiljøene ved høgskolen.
Det foreligger utkast til studieplan som viser innretning, vektlegging mellom og integrering av de sosialpedagogiske og flerkulturelle tema.

Høgskoledirektøren vil tilrå at styret etablerer Sosial- og flerkulturell pedagogikk 2, 30 studiepoeng, som et eksternt finansiert studium.
Høgskoledirektøren tilrår at styret vurderer nedlegging av studietilbudet Sosialpedagogikk 2, i forbindelse med gjennomfang og vurdering av høgskolens samlede studieportefølje. Dette arbeidet vil bli sluttført i løpet av inneværende studieår.

Forslag til vedtak:

Styret etablerer Sosial- og flerkulturell pedagogikk 2, 30 studiepoeng som et eksternt finansiert studium.

Halden 16.02.05

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Høgskolen i Østfold

Avdeling for lærerutdanning
Remmen
1783 Halden
Tlf.: 69 21 51 00 Faks: 69 21 51 02

Styret
Høgskolen i Østfold

SØKNAD OM OPPRETTING AV EKSTERNFINANSIERT STUDIUM I SOSIAL- OG FLERKULTURELL PEDAGOGIKK 2.

Avdeling for lærerutdanning søker med dette å opprette et studium på 30 studiepoeng sosial- og flerkulturell pedagogikk 2. Studiet kan sammen med Sosialpedagogikk 1 eller Flerkulturell pedagogikk 1 danne en årsenhet. Studiet skal tilbys som eksternfinansiert virksomhet i SKUT. Ønsket studiestart er høsten 2005. Dersom dette studiet opprettes, ønsker Avdeling for lærerutdanning at Styret vurderer nedlegging av studiet Sosialpedagogikk 2.

Studieplanen er under utvikling. Dersom studiet opprettes, vil avdelingsleder vurdere godkjenning av en gjennomarbeidet studieplan.

Bakgrunn for etablering av studiet – sammenheng med strategisk satsing

De senere år har mange studenter tatt eksamen i både Flerkulturell pedagogikk 1, 30 studiepoeng, og i Sosialpedagogikk 1, 30 studiepoeng. Begge disse studiene går som eksternfinansierte studier i SKUT. Med noe ujevne mellomrom har det vært tilbud om videre studium i sosialpedagogikk (Sosialpedagogikk 2), mens det ikke har vært muligheter for å bygge videre på flerkulturell pedagogikk. Fordi sosialpedagogikk og flerkulturell pedagogikk har en del felles problemstillinger anser vi det som relevant at vi kan tilby en videreutdanning som kan dekke behovene for begge studiene.

Dette studiet har en målgruppe i tillegg til skole, nemlig personer som arbeider helsesektoren, offentlig virksomhet som for eksempel arbeidsformidling, voksenopplæring, asyl- og flyktningemottak og lignende.

Studiet tar for seg relevante problemstillinger i et flerkulturelt Norge. Det har de senere år vært mye fokus på reprodusering av systematisk ulikhet i samfunnet, spesielt i forhold til grupper med annen kulturell og språklig bakgrunn enn majoriteten. Men studiet vil også ta for seg metodisk tilrettelegging for andre sårbare grupper. Siden SKUT i hovedsak rekrutterer studenter fra Østfold er det viktig å se hvordan dette innvirker både nasjonalt og lokalt. Østfold har de senere årene fått en stor gruppe med innvandrere (asylsøkere og flyktninger) som fører til en del andre utfordringer enn de tradisjonelle utfordringer samfunnet har stått overfor. I tillegg er Østfold et av de fylkene i Norge der det ser ut til at utdanningsnivået arves – dette gir en del sosialpedagogiske utfordringer blant annet for skole, arbeidsformidling og trygdesystem.

Spesielt det flerkulturelle har fått stor oppmerksomhet, gjennom de siste stortingsmeldingene om utdanning. Det viser seg at det er (for) store forskjeller mellom elever med fremmedkulturell i forhold til norsk bakgrunn. Dette gir store utfordringer både til skolen, men også for resten av samfunnet.

Vi vurderer det til at det er et behov i markedet for et slikt studium i Østfold.
Avdelingen har tro på at dette studiet kan være med å utvikle Østfold-skolen og gi et teoretisk perspektiv for forståelse av dette feltet for personer som arbeider i andre virksomheter.

Vurdering av behov

Vi vurderer behovet for et slik studium som svært stort i og med at dette er et studium med en helt ny og tverrfaglig vinkling. I og med at studiet er rettet mot utfordringer samfunnet har i dagens situasjon, regner vi med at det vil være en kompetanse mange skoler og etater etterspør.

Det kan være aktuelt å tilby dette som et tradisjonelt videreutdanningsstudium. Men det kan også være aktuelt å tilby det som oppdrag.

Beslektede studier

Dette er ikke et studium som oss bekjent er etablert ved andre høgskoler i vårt nærområde. Ved universitet i Oslo er det anledning for studier både i flerkulturell- og sosialpedagogikk. Flerkulturell pedagogikk ved UiO er på kun 30 studiepoeng.

Avdelingen har den senere tid bygget opp tilbudet både innenfor bevilgningsfinansiert og eksternfinansiert virksomhet spesielt i forhold til flerkulturelle studier. Innenfor bevilgningsfinansiert drift er det etablert et studium på 60 studiepoeng i Interkulturelle studier, IKS. Dette studiet har målgruppe førskolelærere og allmennlærere og er rettet mot skolens utfordringer spesielt i forhold til etiske, religiøse, kulturelle og pedagogiske utfordringer ved å arbeide med barn fra ulike kulturer. Det foreslåtte studiet har en videre målgruppe og har en noe annen vinkling, se beskrivelse av studiet.

Faglig kompetanse

Sosialpedagogisk kompetanse ved avdelingen består av 2 førstestillinger (hvorav en er midlertidig) og en høgskolelektor.
Flerkulturell (pedagogisk) kompetanse består av en høgskolelektor. Miljøet er under oppbygging.

Beskrivelse av studiet

Opptakskrav er sosialpedagogikk 1 eller Flerkulturell pedagogikk 1, begge på 30 studiepoeng.

Målet for studiet er å skape forutsetning til å forstå de eksisterende forhold i flerkulturelle samfunn og de pedagogiske utfordringer som er knyttet til dette.

Studiet er en integrering av sosial- og flerkulturell pedagogikk og tar for seg temaer som:

- pedagogisk-filosofisk og idehistorisk refleksjon
- samfunnsmessig forståelse av pedagogikk som arbeidsfelt i et flerkulturelt samfunn
- begrepsavklaring i forhold til kultur, etnisitet, rasisme og diskriminering
- utfordringer i opplærings- og integreringsarbeid med sikte på inkludering
- didaktisk analyse som grunnlag for metodisk tilrettelegging
- språk
- kjønnsperspektiv

- familie- og sosialt nettverksarbeid i et flerkulturelt perspektiv
- modernitet og media

Infrastruktur (bibliotek, IKT)

Studentene må ha tilgang på e-post og internett, og det kan være aktuelt at studiet vil bruke læringsplattform. Ut over dette er det ikke nødvendig med spesielle tilrettelegginger i forhold til IKT.

Studentene vil gjennom det studiet som er opptaksgrunnlag ha fått innføring i bruk av bibliotek. Bruk av bibliotek vil være en naturlig del av studiet.

For øvrig er det ikke nødvendig med spesiell tilrettelegging i forhold til dette studiet.

Avdeling for lærerutdanning
14.02.05

for Eystein Arntzen
Avdelingsleder

Høgskolen i Østfold

Sosial- og flerkulturell pedagogikk 2

30 studiepoeng

Godkjent	Av	Dato:
Endret	Av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE 2

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV.....3

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....3

MÅL FOR STUDIET 3

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING*.....3

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER.....4

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS .....FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

VURDERINGSFORMER.....FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....5

EMNEBESKRIVELSE .....FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

Målgruppe og opptakskrav
Personer med pedagogisk, samfunnsfaglig eller helse- og sosialfaglig utdanning som ønsker å utvikle høyere kompetanse i sitt arbeid knyttet til opplæring/veiledning i forhold til sårbare og/eller flerkulturelle grupper. Opptakskrav: Sosialpedagogikk 1 (30 stp) eller Flerkulturell pedagogikk (30 stp) eller tilsvarende.

Studiets varighet og omfang
Studiet går over to semestre (høst- og vårsemester).

Mål for studiet
Studiet i sosial- og flerkulturell pedagogikk legger vekt på å skape forutsetninger for forståelse om de eksisterende forhold i flerkulturelle samfunn, deres historiske forutsetninger og pedagogiske utfordringer.

Studiet skal ta opp verdispørsmål i vår tid på en slik måte at begreper som menneskeverd, likeverd og integritet står sentralt. Studiet skal videre være en hjelp til personlig utvikling og danne grunnlag for kritisk analyse og vurderinger av samfunnsskapte institusjoner. Sentrale begreper skal bidra til å utvikle bevissthet om og forståelse for hvordan utdanningsinstitusjoner skaper og reproduserer ulikheter. Det teoretiske innholdet skal også gi grunnlag for oppdragelse, sosialisering og undervisning i et helhetlig og likeverdig perspektiv.

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning
Det vil bli lagt vekt på fordypning i mange av de sentrale problemstillingene og fagområder som ble tatt opp i flerkulturell pedagogikk (I) og sosialpedagogikk (I).
Slike områder er sosialisering, kommunikasjon, læring, språk- og identitetsutvikling.

- Pedagogisk-filosofisk og idéhistorisk refleksjon knyttet til kritisk teori og analyse
- Samfunnsmessig forståelse av pedagogikk som arbeidsfelt i et flerkulturelt samfunn.
- Utvikling av begreper om og forståelse for kultur og etnisitet, rasisme og diskriminering
- Utfordringer i opplærings- og integreringsarbeid med sikte på inkludering, tilpassing og likeverdighet
- Didaktisk analyse som grunnlag for metodisk tilrettelegging i barnehage, grunnopplæring og voksenopplæring og andre sosialpedagogiske situasjoner
- Språkpedagogiske og språkpsykologiske emner
- Kjønnsperspektiv på kultur
- Familie- og sosialt nettverksarbeid i et flerkulturelt perspektiv
- Arbeid med holdnings- og mentalitetsendring

- Modernitet og media

- Kort innføring i ulike forskningstradisjoner

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

Organisering av studentene:

- Undervisningen i sosial- og flerkulturell pedagogikk vil veksle mellom temaforelesninger, seminarer og veiledet studentaktivitet.
- På samlingene vil hovedfokus være forelesninger med innføring i sentrale emner og problemstillinger i faget. Det legges også opp til dialog og diskusjon gjennom samlingene.
- Det forutsettes at studentene ved første samling danner basisgrupper på 4 – 5 studenter. Disse gruppene vil bli tildelt fast veileder gjennom hele studietiden. Hensikten med denne organiseringen er at basisgruppen skal sikre læring gjennom samarbeid, og kommunikasjon og deltakelse.
- Et arbeidsredskap i basisgruppen er refleksjonsloggen som skal inngå som en del av underveisevalueringen. Det leveres inn fire refleksjonslogger i løpet av studietiden og skal inngå som en del av vurderingsmappen.

Det forventes at studentene bruker IKT som arbeidsverktøy ved innlevering av skriftlige arbeider til veiledning og drøfting, samt ved innlevering av vurderingsmappen.

Forholdet mellom teori og praksis

Arbeidene som gjøres i gruppe og individuelt skal være praksisrelevant. Studentene skal knytte teori fra studiet til konkrete utfordringer i praksisfeltet. Dette skal synliggjøres ved at ny kunnskap kan før til endringer i pedagogisk praksis.

Vurderingsformer

Underveisevurdering

- Løpende tilbakemelding fra gruppeveileder på arbeidskrav.
- Studentene velger ett gruppearbeid som skal fremføres ved slutten av høstsemesteret med tilbakemelding fra medstudenter.

Arbeidskrav:

Mappevurdering:
Her inngår:

- Fire releksjonslogg (som nevnt ovenfor)
- To reflesjonsnotat i gruppe med utgangspunkt i en gitt oppgavetekst knyttet til temaer i studieplanen
- To individuelle selvvalgte refleksjonsnotat knyttet til egne problemstillinger. Refleksjonsnotatet skal ha teoretisk forankring i pensumrelatert og selvvalgt litteratur

Det forventes at alle arbeidene har tilknytning til utfordringer i praksisfeltet.

Alle arbeidskrav skal godkjennes til gitte tidspunkter i løpet av studiet for at studenten skal kunne gå opp til eksamen. Mappen følge med studenten inn i muntlig eksamen.

Sluttvurdering:
Muntlig eksamen. Karakterskala A – F

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestoff (minimum tema/omfang/referanselitteratur)	
b) Litteraturliste sist oppdatert	Dato:

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 10/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV EKSTERNFINANSIERT STUDIUM I TILPASSET OPPLÆRING OG DIFFERENSIERING, 30 STUDIEPOENG

Vedlegg:

- Søknad fra avdeling for lærerutdanning
- Skisse til studieplan

Sammendrag og direktørens vurdering:

I departementets Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008 (som er en oppfølging av St. meld. nr. 30 Kultur for læring og Inst. S. Nr. 268 (2003-2004)) heter det: "Gjennom et kompetanseløft skal skoleledere, lærere og instruktører i lærebedrifter rustes og stimuleres til å møte utfordringene knyttet til de endringer i innhold og struktur som reformen innebærer". Det heter videre bl.a. at høgskolenes ansvar og oppgaver er– å utvikle relevante og praksisnære kompetanseutviklingstilbud i samråd med kommuner og fylkeskommuner. Blant sentrale prioriteringer framhever departementet nødvendigheten av å utvikle skolers og læreres evne til å organisere opplæringen og tilrettelegge innhold og arbeidsmåter slik at den enkelte elev og lærling får den nødvendige tilpassede opplæring." Departementet planlegger å bruke mellom 2 og 3 mrd. til kompetanseheving i planperioden. I 2005 er det avsatt 500 mill, hvorav Østfold har fått ca. 14 ½ mill.

Studietilbudet Tilpasset opplæring og differensiering er utviklet for å møte ovennevnte prioriteringer og behov. Studiet ser tilpasset opplæring både i et individ og system perspektiv. Selv om deler av innholdet inngår i allmennlærerutdanningen, er vinklingen og fordypningen her større. I forhold til høgskolens spesialpedagogikktilbud vil dette studiet vektlegge alle elevers læringsmiljøet i vid forstand – ikke kun elever med vansker. Studiet planlegges gjennomført i nært samarbeid med oppdragsgivende skoler og skoleeiere, og det legges opp til mulighet for "skreddersøm" ut fra den enkelte skoles og skoleeiers behov. Det vises for øvrig til avdelingens søknad.

Det foreligger et utkast til studieplan som viser den tverrfaglige tilnærming utformingen av innholdet i studiet har fått.

Høgskoledirektøren ser det som viktig å øke høgskolens eksternfinansierte virksomhet. Dette betyr at en må følge opp og tilby kurs og studier som møter de sentrale satsinger og føringer som bl.a. er knyttet til kompetanseløftet i skole og lærebedrifter. Ovennevnte studium er klart i tråd med sentrale føringer og er innenfor avdelingens kompetanse og fagportefølje. Det overlapper i liten grad eksisterende tilbud, og har en vinkling og tverrfaglighet som direktøren mener er positiv og også i tråd med målsettingen for studieutviklingen ved høgskolen generelt. Høgskoledirektøren tilrår at styret godkjenner etablering av tilbudet som et eksternfinansiert studium.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner Tilpasset opplæring og differensiering, 30 studiepoeng, som et eksternfinansiert studietilbud.

Halden 10.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Høgskolen i Østfold

Avdeling for lærerutdanning
Remmen
1783 Halden
Tlf.: 69 21 51 00 Faks: 69 21 51 02

Styret
Høgskolen i Østfold

SØKNAD OM OPPRETTING AV EKSTERNFINANSIERT STUDIUM I TILLPASSET OPPLÆRING.

Avdeling for lærerutdanning søker med dette å opprette et studium på 30 studiepoeng i Tilpasset opplæring. Studiet skal tilbys som eksternfinansiert virksomhet i SKUT. Ønsket studiestart er høsten 2005.

Studieplanen er under utvikling. Dersom studiet opprettes vil avdelingsleder vurdere godkjenning av den gjennomarbeidede planen.

Bakgrunn for etablering av studiet – sammenheng med strategisk satsing

Det siste året har det blitt gitt klare styringssignaler til skolen om endring, denne endringen skal skje på flere områder. Endringene i skolen skal blant annet føre til en ny struktur, nytt læreplanverk med klarere satsing på basisferdigheter og økt mulighet for lokal tilpassing. Skolene skal bygge videre på sine sterkere sider, men også ta mål av seg å bli lærende organisasjoner.

Stortingsmelding 30 (2003-2004) og Utdannings og forskningsdepartementets Strategiplan for "likeverdig opplæring i praksis" (2004-2009) peker på følgende utfordringer i den norske skolen:

- Det er signaler på at andelen elever med adferdsproblemer er økende i grunnopplæringa.
- Det er store systematiske forskjeller i læringsutbyttet blant elvene.
- Nesten 20% av elevene går ut av grunnskolen uten å ha grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning.
- En stor andel elever har spesialundervisning, mange av disse skal etter reformen ivaretas gjennom bedre tilpasset opplæring.
- Det er store forskjeller mellom elever med minoritetsbakgrunn i forhold til elever med majoritetsbakgrunn.

En del av disse resultatene bekreftes også gjennom PISA-undersøkelsen, publisert desember 04. Norske elever har få og lite gode læringsstrategier. I tillegg er det mange både lærere og elever som klager over lite arbeidsro grunnet elever med adferdsvansker.

Organiseringa av skolehverdagen vil bli mer opp til den enkelte skole og lærerteam, både i forhold til en bedre ressursutnyttelse, men ikke minst i forhold til læring i de enkelte fag og emner. For å møte dette behovet for økt profesjonalisering og for å bedre elevenes læringsmiljø, har avdelingen tro på at dette studiet kan være med å utvikle Østfold-skolen.

I reformen som nå planlegges i skoleverket inngår det en storstilt satsing på å heve lærernes kompetanse innen en rekke felt. Denne kompetanseutviklingen er nærmere beskrevet i "Kompetanse for utvikling – strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringa 2005-2008".

Fra denne strategiplanen siteres:

- *"Både evalueringen av Reform 97 og differensieringsprosjektet har avdekket betydelig potensial for bedre tilpasset grunnopplæring." (…)*
- *"Det er på denne bakgrunn nødvendig å prioritere kompetanseutviklingstiltak for å utvikle skolens og lærebedriftenes evne til å organisere og tilrettelegge innhold og arbeidsmåter for å gi den enkelte elev og lærling tilpasset opplæring."*
- *"Arbeidet med å forebygge og redusere adferdsproblemer i skolen har også høy prioritet."*

Høgskolen i Østfold og de fleste andre lærerutdanningsinstitusjoner i Norge har satset tungt på utdanning av lærere med mye kompetanse i spesialpedagogikk. Differensieringsprosjektet viser imidlertid at dette ikke har fått den ønskede effekten. En av årsakene til dette er at den tilpassede opplæringen i for liten grad har vært sett i sammenheng med det øvrige faglige innhold.

Derfor ønsker avdelingens eksternfinansierte virksomhet å opprette et studium som tar for seg ulike perspektiver av opplæring, og å sette denne i system slik at lærere øker sin kompetanse i å tilrettelegge læringssituasjoner for den enkelte elev. SKUT (Senter for kompetanseutvikling) vil samarbeide med skoler og skoleeiere om denne kompetansehevinga. Dette betyr at studiet i noen grad vil måtte skreddersys til den enkelte skoles behov, nettopp ut fra reformens klare intensjon om at skoler *kan* være ulike.

Vurdering av behov

Vi vurderer behovet for et slik studium som svært stort, nettopp fordi det gjennom sentrale dokumenter er et sterkt fokusert område. I og med at dette er et studium med en helt ny vinkling, spesielt rettet mot skolens utfordringer i dag, regner vi med at det vil være en kompetanse mange skoler og enkeltlærere etterspør.

Det kan være aktuelt å tilby dette som et tradisjonelt videreutdanningsstudium. Men det kan også være aktuelt å tilby det som oppdrag for enkeltskoler eller skoleeier.

Beslektede studier

Dette er ikke et studium som oss bekjent er etablert ved andre høgskoler. Fordi temaene i dette studiet delvis har vært en del av lærerutdannelsen. Studiet i Tilpasset opplæring fordyper seg i temaene i større grad enn det som er mulig i grunnutdanningene.

Dette studiet vil i liten grad overlappe eksisterende studier i spesialpedagogikk fordi spesialpedagogikken har som utgangspunkt i det individrettede og er betydelig mer vanskeorientert. Studiet i tilpasset opplæring vil ha alle elever som utgangspunkt, ikke kun elever med vansker, og det er mer systemorientert.

Faglig kompetanse

Avdelingen har god kompetanse i lærevansker og adferdsvansker. I tillegg har flere i avdelingen jobbet med undervisning i et systemperspektiv og elevers læringsstrategier. Vi har også kompetanse i forhold til de flerkulturelle utfordringene skolen står overfor. I tillegg har vi kompetanse i å tilrettelegge for god læring både i norsk og matematikk.

Dette er et studium som krever samarbeid mellom ulike pedagogiske miljøer samt didaktikere i norsk og matematikk.

Beskrivelse av studiet

Tilpasset opplæring er en praktisk rettet videreutdanning, som har som mål å utvikle deltagernes kompetanse i å organisere opplæringen for alle typer elever. Studiet ser tilpasset opplæring både i et individ og systemperspektiv, og tar for seg organisatoriske- og skoleleders utfordringer for å gjennomføre intensjonen om at opplæringen skal være rettet mot den enkelte elev.

Studiet er delt inn i fem tema, som integreres til en helhet:

- Generell del
  Denne delen tar blant annet for seg ledelse av elevgrupper, ulike organiseringsformer og arbeidsmetoder, læringsstrategier, kartlegging av læring og differensiert elevvurdering.
- Problemadferd
  Denne delen tar blant annet for seg forståelse av problemadferd, fagvansker og problemadferd, kulturelt betingede vansker. Det er også viktig å se på differensierte tiltak på både individ, gruppe og systemnivå.
- Tilpasset opplæring i den flerkulturelle skolen
  Denne delen omhandler blant annet tilpasset opplæring i tospråklig undervisning, minoritetsspråklige elevers lærevansker, samarbeid med heimen.
- Tilpasset opplæring i matematikk
  denne delen tar blant annet for seg utvikling av matematisk kompetanse, diagnostisk undervisning som grunnlag for elevtilpasset undervisning, læringsstrategier, kartlegging og vurdering, samt ulike metoder for differensiering i matematikk
- Tilpasset opplæring i norsk
  denne delen tar for seg blant annet lese- og skriveutvikling, læringsstrategier, kartleggingsprøver og evaluering, samt ulike metoder for differensiering i norsk.

Studiet vil ta utgangspunkt i skolens praktiske hverdag. Det viktigste målet med studiet er å gi studentene (lærerne) en praktisk kompetanse i å håndtere problemene knyttet til svært ulike elevers behov. Denne praktiske kompetansen knyttes sammen med teori på fagfeltene.

Infrastruktur (bibliotek, IKT)

Det kreves ikke spesielle ressurser for IKT, men det kan være aktuelt at studiet benytter læringsplattform.
Det vil være relevant at studentene får en kortere innføring i bruk av bibliotek.
For øvrig er det ikke nødvendig med spesiell tilrettelegging i forhold til dette studiet.

Avdeling for Lærerutdanning
14.02.05

for Eystein Arntzen
avdelingsleder

Høgskolen i Østfold

Tilpasset Opplæring og differensiering

2 semestre
30 studiepoeng
Videreutdanning

Godkjent	Av	Dato:
Endret	Av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE 2

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV.....3

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....3

MÅL FOR STUDIET 3

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING*.....3

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER.....4

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS .....

VURDERINGSFORMER.....

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....5

EMNEBESKRIVELSE 6

Målgruppe og opptakskrav

a. Målgruppe	Lærere
b. Opptakskrav	Lærerutdanning

Studiets varighet og omfang

a. Studiets nivå	Etterutdanning
b. Grad	

Mål for studiet

a) Studiet kvalifiserer for: (samfunnsmessig relevans)	Arbeid i skolen
b) Hvilken kompetanse vil studiet gi (beskrives kortfattet)	Kunnskapsmål: Utvikle kunnskap og forståelse om hvilke elementer som utgjør Læringsmiljø/læringsfellesskap i skolen og hvordan disse påvirker hverandre som grunnlag for tilpasset opplæring. Utvikle kunnskap om organisering og tilrettelegging for elevenes læring Skape forståelse av hvordan man i fellesskap med voksne og elever kan komme frem til felles normer og grenser for atferd, og få de satt ut i praksis
	Ferdighetsmål: Utvikle ferdigheter i systematisk å kunne arbeide med og påvirke de ulike elementene for å utvikle læringsmiljøet og øke graden av tilpasset opplæring ved egen skole. Hjelpe lærere til å bli gode ledere av både voksengrupper og elevgrupper med tanke på å utvikle gode miljøer for tilpasset læring og utvikling.
	Holdningsmål: Økt bevissthet om å rette fokus mot den enkelte elevs læring

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning*

a) Emner * Se egne emnebeskrivelser (Emne: den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i studieprogram) - Jf Bachelorforskrift § 2)	Hovedemner: Tilpasset opplæring, læringsmiljøutvikling og differensiering <u>Emne 1: 15 stp</u> Lærerrollens betydning for utvikling av et godt læringsmiljø Relasjons- og normbygging og læringsmiljø Differensiert forståelse av problematferd i skolen Innovasjon. Barrierer og strategier ved utviklingsarbeid i skolen Inkludering. Hvordan skape inkluderende læringsmiljøer Hvordan forstå og arbeide i skolen som system <u>Emne 2: 15 stp</u> Tilpasset opplæring og differensiering i norsk og matematikk. Fagdidaktiske konsekvenser. Tilpasset opplæring i den felleskulturelle skolen. Emnegrupper/fag:
b) Progresjon	

c) Obligatoriske emner:	Valgemner:

d) Studier i utlandet og beskrivelse av hvor i studiet dette inngår

e) Emner som tilbys utenlandske studenter

f) Internasjonalt aspekt

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

a. Beskrivelse av hvordan studiet er organisert (blokker, tverrfaglige prosjekt etc) og hvilke arbeids- og undervisningsformer som inngår

Studiet kan gjennomføres med et avtalt antall dagsamlinger gjennom 2 semestere Studentene skal i løpet av studiet gjennomføre et utviklingsarbeid på egen arbeidsplass innenfor rammen av læringsmiljøutvikling/tilpasset opplæring. Det gis veiledning fra høgskolen i tilknytning til dette arbeidet.

b) Presisering
- bruk av bibliotek etter behov
- bruk av IKT i forbindelse med veiledning og kommunikasjon mellom studentene og høgskolen
- egenaktivitet vil være utviklingsarbeid på egen skole og litteraturstudier
- obligatorisk deltakelse i gruppevirksomhet gjennom basisgruppearbeid
- logg fra utviklingsarbeidet
-

c) Arbeidskrav
Studentene fører logg gjennom hele studiet

Forholdet mellom teori og praksis

a) Forholdet mellom teori og praksis (forholdet mellom komponentene)
Studiets teoretiske innhold skal kunne benyttes ved utviklingsarbeid på egen arbeidsplass

b. Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert (ev hvordan teori og praksis er integrert)
Praksis består i utviklingsarbeid på egen arbeidsplass

Vurderingsformer

1. Underveisvurdering jf § 13 Eksamensforskriften (2004)
Underveisevaluering

2. Sluttvurdering

a) Bruk av ev arbeidskrav
Det skal dokumenteres arbeid i basisgrupper gjennom loggføring

b) Vurderingsform ev kombinasjon av vurderingsformer Det skal utarbeides en skriftlig utviklingsoppgave	
c) Obligatoriske prøver og oppgaver og hvor de er plassert i utdanningsløpet Muntlig individuell prøving ved studiets avslutning	
d) Karaktersystem (det må komme frem hvordan ev delvurderinger teller med og vektes i samlet karakter)	Bestått/ ikke bestått eller A-F A-F

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestoff (minimum tema/omfang/referanselitteratur)	
Bru, E og Midthassel, U.V. *Håndbok i klasseledelse.* Stavanger 1998. Senter for atferdsforskning,	47s
Bostrøm, L, 2001*: Fra undervisning til læring* Kommuneforlaget, Oslo	150s
Dale, E. L. Og Wærness, J. I. *Differensiering og tilpasning I grunnopplæringen* Cappelen, Oslo, 2003	234 s
Hansen, L-H 1997:*Klassestyrerrollen – læreren som leder*. Oslo NKI Forlaget	150 s
Hauge, T. E: *Tilpasset ledelse i klassen.* 1998. Ledelse i skolen, hefte 16 ,	100 s
Læringssenteret: Veileder til utvikling av sosial kompetanse	50 s
Ogden, T: 2004, *Kvalitetsskolen*, Gyldendal Oslo	230s
Håstein, H. Og Werner, S: 2003, *Men de er jo så forskjellige,* abstrakt forlag, Oslo	312s
Nordahl, T: 2002, *Eleven som aktør* Universitetsforlaget, Oslo	190s
St.m. 30, 2004, Kultur for læring *KUD*	190s
Selvvalgt Litteratur	ca 300s
b) Litteraturliste sist oppdatert	Dato:

Emnebeskrivelse

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
		Emnet inngår i xx studium Valgfritt/obligatorisk

4. Forkunnskaper

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

6. Mål (kunnskaps- , ferdihets- og holdningsmål)

7. Innhold/oppbygging

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

9. Praksis

10. Arbeidskrav

11. Vurdering

12. Litteratur / pensum

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 11/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV EKSTERNFINANSIERT STUDIUM I KROPPSØVING OG UTEAKTIVITETER FOR BARNETRINNET, 30 STUDIEPOENG

Vedlegg:

- Søknad om etablering fra Avdeling for lærerutdanning, datert 13.12.2004
- Skisse til studieplan

Sammendrag og direktørens vurdering:

Det søkes om etablering av et eksternfinansiert studietilbud i kroppsøving og uteaktiviteter med omfang 30 studiepoeng. Studiets målgruppe er lærere som underviser i 1. – 7. klasse (barnetrinnet).
Begrunnelsen for søknaden om etablering er bl.a:

- "Kompetanse for utvikling – strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringa 2005-2008" sier det bør legge til rette for at elevene på alle trinn i grunnopplæringa skal ha fysisk aktivitet på alle dagene de ikke har kroppsøving,
- Få lærere på barnetrinnet har kroppsøving som fag, derfor kreves derfor en systematisk kompetanseheving av lærergruppen, med et innhold som legger vekt på anvendelse av mange ulike aktiviteter så vel innendørs som utendørs.
- Kroppsøving som obligatorisk valgfag i lærerutdanningen er tatt bort, dette forsterker behovet for videreutdanningstilbud innenfor fagområdet.
- Sentralt er det avsatt betydelige midler til kompetanseheving. I 2005 er 500 mill kroner fordelt til kommuner og fylkeskommuner, av disse er ca kr. 14.500.000,- tildelt Østfold.

Høgskoledirektøren har notert seg at studietilbudet er et prioritert område fra departementets side. Studiet ligger klart innenfor avdelingens ordinære studieportefølje og kompetanse. Vinklingen på tilbudet kolliderer ikke med årsstudiet i kroppsøving, men er et mer "skreddersydd" tilbud til definerte målgrupper.

Det foreligger et utkast til studieplan som godt belyser studiets mål, innhold og arbeidsmåter.

Høgskolen har behov for og ønsker å øke sin eksternfinansierte virksomhet noe som tilsier en aktiv satsing på å utvikle og tilby studier som prioriteres sentralt og som etterspørres av skoleeiere og lærere. Det er derfor positivt at avdelingen har et aktivt samarbeid med skoler og skoleeiere. Med de økte ressurser som nå stilles til rådighet må en håpe at lærerne får rammer som gjør det enklere å delta på slike kompetansegivende tilbud.

Høgskoledirektøren vil tilrå at styret etablerer ovennevnte studietilbud.

Forslag til vedtak:

Styret etablerer Kroppsøving og uteaktiviteter rettet mot barnetrinnet , 30 studiepoeng, som et eksternfinansiert studium.

Halden 09.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Styret
Høgskolen i Østfold

SØKNAD OM OPPRETTING AV EKSTERNFINANSIERT STUDIUM I KROPPSØVING OG UTEAKTIVITER RETTET MOT BARNETRINNET.

Avdeling for lærerutdanning søker med dette å opprette et studium på 30 studiepoeng i Kroppsøving og uteaktiviteter. Studiet skal tilbys som eksternfinansiert virksomhet i SKUT. Ønsket studiestart er høsten 2005.

Studieplanen er under utvikling. Dersom studiet opprettes vil avdelingsleder vurdere godkjenning ev den gjennomarbeidede planen.

Bakgrunn for etablering av studiet – sammenheng med strategisk satsing

I reformen som nå planlegges i skoleverket inngår det en storstilt satsing på å heve lærernes kompetanse innen en rekke felt. Denne kompetanseutviklingen er nærmere beskrevet i "Kompetanse for utvikling – strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringa 2005-2008".

Fra denne strategiplanen siteres:

> *"Fysisk aktivitet er en forutsetning for god læring, og har betydning som generelt helsefremmende tiltak. Skolen bør i sin organisering av skoledagen legge til rette for at elevene på alle trinn i grunnopplæringa skal ha fysisk aktivitet alle de dagene de ikke har kroppsøving. Fysisk aktivitet er et prioritert område når det gjelder kompetanseutvikling."*

Det er flere områder som departementet har et spesielt fokus på, deriblant kroppsøving. Bakgrunnen er at det er et ønske om mer fysisk aktivitet som ledd i det forebyggende helsearbeid. Når det skal innføres flere timer med fysisk aktivitet i skolen, krever det en systematisk oppbygging av lærernes kompetanse. Svært få lærere på barnetrinnet har kroppsøving som fag. I tillegg vil det være nødvendig for lærere å ha muligheter til å velge mellom mange ulike aktiviteter, både utendørs og innendørs. Spesielt aktiviteter utendørs er viktig, fordi gymsalkapasiteten vil være for liten sett i forhold til den planlagte økningen i timer til faget.

For å være i forkant av den utviklinga som er initiert av staten ønsker Avdeling for lærerutdanning og SKUT å etablere et studium på et område vi mener Østfold har behov for. SKUT samarbeider med skoler og skoleeiere i forhold til denne kompetansehevinga. De som er aktuelle søkere studiet er i første rekke lærere i regionen som underviser i 1.-7. klasse (barnetrinnet).

Kroppsøving er etter reformen i allmennlærerutdanninga ikke lengre et obligatorisk fag. Tidligere måtte allmennlærerstudentene velge mellom heimkunnskap og kroppsøving. Dette betyr at de studentene som nå gjennomfører allmennlærerstudiet ikke trenger å ha kroppsøving. Dermed vil også noen av disse studentene ønske å ta dette studiet i fremtiden.

Vurdering av behov

Ut fra avdelingens kjennskap til skolesektoren, er det stort behov for økt kompetanse i kroppsøving fra 1.-7. klasse. Kommunene (skoleeier) skal utarbeide planer for strategisk kompetanseoppbygging i personalet. Disse planene kan utløse statlige bevilgninger. Dersom skoleeier får økonomiske midler til å øke lærernes kompetanse, kan det gi betydelig bedre rammer for de lærerne som ønsker å studere. Dersom lærere får støtte til studiene for eksempel i form av frikjøpt tid, er det svært sannsynlig at flere ønsker å ta også dette studiet.

Dessuten har det tidligere vært lite vekt på uteaktiviteter i skolens kroppsøvingsfag. Med et øket fokus på barns helse og aktivitetsnivå blir det viktig å kunne ha mange og varierte aktiviteter slik at elevene kan være i aktivitet ute. Dette har vært et område som har ligget utenfor det tradisjonelle kroppsøvingsfaget.

Dette studiet vil grunnet det overnevnte ikke komme i konkurranseforhold til avdelingens årsstudium i kroppsøving. Årsstudiet er langt mer rettet mot tradisjonell kroppsøving og målgruppen er lærere som skal undervise fra 5.klasse og videre oppover.

Beslektede studier

Dette er ikke et studium som oss bekjent er etablert ved andre høgskoler. Fordi dette tradisjonelt har vært en del av allmennlærerutdannelsen, som styrt valg.

Studier i kroppsøvings og friluftsliv finnes ved en rekke høgskoler, men disse har en noe annen målgruppe enn den vi sikter oss inn mot med dette studiet.

Faglig kompetanse

Kroppsøvingsseksjonen har god kompetanse på har god kompetanse på barn, lek og kroppsøvingsaktiviter inne og ute. Denne kompetansen er ervervet over flere år gjennom arbeidet med 15 studiepoeng kroppsøving i Allmennlærerutdanninga. Dette betyr at kroppsøvingsseksjonen har god kunnskap om hva lærere i barneskolen har behov for sett i forhold til de rammebetingelser skolen har.

Beskrivelse av studiet

Kroppsøving og uteaktiviteter 30 studiepoeng er rettet mot arbeid på barne- og mellomtrinnet, med mål om å dekke emnene i L97, også med en vinkling mot uteskole og tverrfaglig arbeid. Studenten (læreren) skal gjennom studiet utvikle en positiv holdning til fysisk aktivitet der mestring og opplevelse står i sentrum.

Sentrale tema i studiet vil være:

- Hvordan motoriske ferdigheter lære
- Hvordan aktiviteter kan tilpasses ulike aldersgrupper og ulike elever.
- Allsidig aktivitet vil bli vektlagt
- Førstehjelp
- Aktiviteter ute (skøyter og ski lek) læring i naturen, skolegården og skolens nærområde som arena.
- Aktiviteter inne (dans, turn svømming og livredning m.m.)

- Didaktikk
- Positiv holdning til aktivitet, hvordan få alle barn med, helsebringende aktiviteter.

Dersom det er ledige plasser etter eksternt opptak, kan studiet tilbys til studenter i allmennlærerutdanninga.

Dette er et praktisk studium som krever høy grad av deltagelse av den enkelte student.

Infrastruktur (bibliotek, IKT)

Krever tilgang på gymsal en ettermiddag i uka. Utstyr ut over det avdelingen har grunnet andre studier er ikke nødvendig.

Studentene må ha tilgang på internett og e-post, forøvrig kreves det ikke spesielle ressurser for IKT og bibliotek.

Avdeling for lærerutdanning
14.02.05

for Eystein Arntzen
Avdelingsleder

Høgskolen i Østfold

Kroppsøving og uteaktiviteter

2 semestre

30 studiepoeng

Høgskolenivå

Godkjent	av	Dato:
Endret	av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE 2

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV.....3

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....3

MÅL FOR STUDIET 3

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING*.....3

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER.....4

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS 5

VURDERINGSFORMER.....5

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....6

EMNEBESKRIVELSE 8

Målgruppe og opptakskrav

a. Målgruppe	Etter- og videreutdanningstilbud for lærere i grunnskolen, studenter i allmennlærerutdanningen, ansatte i SFO, instruktører i barneidrett
b. Opptakskrav	Generell studiekompetanse. Godkjent realkompetanse

Studiets varighet og omfang

a. Studiets nivå	Grunnutdanning
b. Grad	Lærerutdanning. Del av et bachelorløp i kroppsøving / idrett

Mål for studiet

a) Studiet kvalifisere for: (samfunnsmessig relevans)	-Undervisning i kroppsøving på barnetrinnet. -Arbeid med barn og unge innen idretts- og fritidsaktiviteter
b) Hvilken kompetanse vil studiet gi (beskrives kortfattet)	Kunnskapsmål: -Studiet skal bidra til økt kunnskap om barns vekst og utvikling innen de fysiske, motoriske og psykiske områdene, og hvordan fysisk aktivitet og uteaktiviteter kan stimulere denne utviklingen positivt. -Studiet skal bidra til å gi en forståelse for hvordan man lærer motoriske ferdigheter, og hvordan man kan tilpasse aktivitet for alle elever. -Studiet skal bidra til at studenten får en forståelse for sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse. Ferdighetsmål: -Studiet skal bidra til utvikling av egne ferdigheter innen lek, idrett og uteaktiviteter slik at man kan tilrettelegge for allsidig aktivitet. -Studiet skal bidra til utvikling av evnen til å skape en sunn og aktiv skolehverdag for elevene. Holdningsmål: -Studiet skal bidra til å utvikle en positiv holdning til fysisk aktivitet der mestring og opplevelse står i fokus. -Studiet skal bidra til å utvikle et positivt engasjement i forhold til idrett og uteaktiviteter i natur-og miljøsammenheng

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning*

a) Emner * Se egne emnebeskrivelser	Hovedemner: Studiet bestrå av praktiske og teoretiske emner integrert i en helhet. Innholdet beskrives under.

(Emne: den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i studieprogram) - Jf Bachelorforskrift § 2)

Delemner:
Delemne 1, teoretiske emner:

- barns vekst og utvikling
- barn og friluftsliv
- motorisk læring, motoriske problemer og tilpasset opplæring
- fysisk aktivitet og helse
- kroppsøvingsdidaktikk

Delemne 2, uteaktiviteter med et tverrfaglig aspekt:

- lek og læring i skogen, ved vann og sjø, skolegården som arena for fysisk aktivitet, førstehjelp, aktivitetsdager og vinteraktivitetskurs

Delemne 3, idrettsaktiviteter:

- orientering, løp-hopp-kast, lek, sansemotorikk, dans, turn og apparatarbeid, skøyter, racketaktiviteter, svømming med livredning, tilpasset opplæring

Emnegrupper/fag:

b) Progresjon
Studiets progresjon følger studieåret med avsluttende eksamen i vårsemesteret.

c) Obligatoriske emner:
Alle de praktiske emnene er obligatoriske

Valgemner:
Ingen valgemner

d) Studier i utlandet og beskrivelse av hvor i studiet dette inngår

e) Emner som tilbys utenlandske studenter
Alle emner kan følges av utenlandske studenter

f) Internasjonalt aspekt

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

a. Beskrivelse av hvordan studiet er organisert (blokker, tverrfaglige prosjekt etc) og hvilke arbeids- og undervisningsformer som inngår
Undervisningen foregår tirsdager fra kl 13.00 – 18.00. Samlingene vil i stor grad være knyttet til praktiske aktiviteter på ulike arenaer (sal, skolens uteområde, svømmehall, skog, osv). Det vil være kortere ekskursjoner og to overnattingsturer. Den store delen praktisk arbeid krever aktiv deltakelse fra studentens side. Noe teoretisk innføring gis ved forelesning og flettes inn i den praktiske undervisningen. Ellers vil studentene arbeide sammen i grupper og tilegne seg stoffet ved selvstudium og egenaktivitet.

b) Presisering

- bruk av bibliotek

Kurs i bruk av bibilotektjenesten gis i høstsemesteret

- bruk av IKT

Det gis en innføring i bruk av IKT ved studiestart. IKT vil brukes der det er naturlig.

- egenaktivitet

Deltaking som bidrar til utvikling av egenferdighet innen alle emnene står sentralt

- obligatorisk deltakelse i gruppevirksomhet

Det vil arbeides i grupper både på turer, i instruksjonsarbeid og ved annen teoretisk og praktisk virksomhet. Gjennom studieåret vil det være obligatoriske gruppeinnleveringer og rapportskriving.

- annet

-Studentene må ha egnet tøy og utstyr til aktiviteter både ute og inne.
-Studentene må regne med en utgift på ca 2500 kroner i forbindelse med vinteraktivitetskurs og andre ekskursjoner.
-

c) Arbeidskrav
Studiets praktiske karakter krever aktiv deltakelse. De teoretiske og praktiske emnene vil i mange tilfeller integreres, og dette stiller krav til handlingskompetanse, helhetsforståelse og evne til refleksjon hos studenten.

For å framstille seg til eksamen i *Kroppsøving og uteaktiviteter* må studenten
-delta i minst 80% av alle praktiske aktiviteter
-delta på alle ekskursjoner og overnattingsturer
-bestå livredningsprøven
-gjennomføre og dokumentere studentinstruksjon og praktisk arbeid
-levere inn tre obligatoriske mappeoppgaver, én i hvert delemne. Disse må godkjennes av faglærer.

d) undervisningsspråk (dersom emner undervises på andre språk enn norsk)

Forholdet mellom teori og praksis

a) Forholdet mellom teori og praksis (forholdet mellom komponentene)
Studentene skal gjennomføre og få bestått den praksis som er bestemt av det profesjonsstudiet *Kroppsøving og uteaktiviteter* inngår i.

b. Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert (ev hvordan teori og praksis er integrert)

Vurderingsformer

1. Underveisvurdering jf § 13 Eksamensforskriften (2004)

-I studentinstruksjon og praktisk arbeid vil studentene bli fulgt opp av faglærer som gir muntlig tilbakemelding.
-Studentene vil få veiledning underveis i arbeidet med obligatoriske oppgaver.
-På innleverte oppgaver vil studentene få korte, skriftlige tilbakemeldinger.

2. Sluttvurdering

a) Bruk av ev arbeidskrav
Arbeidskravene (se foran) må være utført for å framstille seg til eksamen.

b) Vurderingsform ev kombinasjon av vurderingsformer

Sluttvurdering: Muntlig høring med utgangspunkt i mappeoppgavene og pensum. Varighet: 30 minutter. Ingen hjelpemidler tillatt. Ved muntlig eksamen er det ekstern og intern sensor.

c) Obligatoriske prøver og oppgaver og hvor de er plassert i utdanningsløpet
Oversikt over obligatoriske arbeider, omfang, veiledning og innlevering gis ved studiestart

d) Karaktersystem (det må komme frem hvordan ev delvurderinger teller med og vektes i samlet karakter) Bestått/ ikke bestått eller A-F

Det brukes bokstavkarakterene fra A til F, der A er beste karakter og E laveste bestått-karakter. F betyr ikke bestått.

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestoff (minimum tema/omfang/referanselitteratur).
Med forbehold om endringer. De enkelte faglærerne har ofte egne kompendier/ idéhefter i de ulike aktivitetene som også vil inngå som pensum. Likeledes vil aktuelle artikler bli brukt.

Delemne 1: Teoretiske emner:

Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2001): *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk.* Høyskoleforlaget (205 s)

Christiansen, K. (2004): *Fysisk aktivitet og helse: Artikkelsamling.* (kompendium HiØ) (50 s)

Christiansen, K. (2004): *Tilpasset opplæring i kroppsøvingsfaget* (kompendium HiØ) (19 s)

Estil, L.B. (2004): *Språk og motorikkvansker hos barn.* I: Motorikk og samfunn, Sebu forlag, s 125-140 (16 s)

Fjørtoft, I. (1999): *Naturen – et sted for leik og læring.* Friluftslivets fellesorganisasjon, FRIFO, rapport nr 1/1999 (12 s)

Furuset, K. (red). (2000) *Ut, naturligvis! Barn, natur og uteaktiviteter.* DMMHs publikasjonsserie, 2/2000 s 7-21 og 33-81 (72 s)

Haga, M. (2004): *Motorikk og fysisk aktivitet hos barn.* I: Motorikk og samfunn. Sebu forlag, s 113-123 (11 s)

Hollekim, I. & Vingdal, I.M. (2000): *Mestring og glede. Fra grunnleggende bevegelser til idrett og dans.* Gyldendal Norsk Forlag AS. s 7-88 (81 s)

Jagtøien, G.L. & Hansen, K. (2000): *I bevegelse. Sansemotorikk – lek – observasjon*. Gyldendal Norsk Forlag AS s 7-199 (193 s)

KUF (1996): *Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen.* Generell del (s 15-50) og fagplanen i kroppsøving (s 263-275) 48 s

Kärrby, G: (1990): *Lek og kognitiv utvikling*. I: Annerstedt, C. (red.): Barn i lek og idrett. Friundervisningens forlag *,* s 110-126 (17 s)

Loftesnes, J. M. (1998): *På naturleikeplassen*. Sebu forlag s 9-46 og s 79-91 (51 s)

Nordahl, A. & Misund, S. S. (2002): *Jeg vil mestre*. Sebu forlag (107 s)

Sigmundsson, H. & Haga, M: (2004): *Barn og motorisk kompetanse*. I: Tidsskrift for Den norske lægeforening, nr 25, 2000; 120: 3048-50 (3 s)

Sigmundsson, H. & Pedersen, A.V. (2000): *Motorisk utvikling. Nyere perspektiver på barns motorikk.* Sebu forlag. 90 s

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (2000): *Skolemåltidet og fysisk aktivitet i grunnskolen (13 s)*

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (2000): *Kortversjon Fysisk aktivitet og helse. Anbefalinger.* Rapport 2/2000
http://www.sef.no/assets/11002185/kortversjon.pdf (28 s)

Vingdal, I.M. & Hollekim, I. (2001): *Barn i naturen. Utfordring – opplevelse – læring*. Gyldendal Norsk Forlag AS. s 8 – 103 og s 281 – 304 (120 s)

Delemne 2: Uteaktiviteter med et tverrfaglig aspekt

Bagøien, T.E. & Storli, R. (2002): *Lag en naturlekeplass – prinsipper og praktiske idéer.* Gyldendal Akademisk (93 s)

Flemmen, A. (2003): *Ekte leik og spontanidrett. Perspektiv på skolens uterom.* Landslaget fysisk fostring i skolen. (28 s)

Forgaard, N. (red.) (2004): *Lek og lær i all slags vær!* Stavanger Turistforening / Den norske turistforening (147 s)

Loftesnes, J. M. (1998): *Korleis lage aktivitetar på naturleikeplassen?* I: På naturleikeplassen, Sebu forlag, s 47-78 (32 s)

Læringssenteret (2001): *Skileik for alle* http://www.bhss.no/litteratur.html (18 s)

Norges Skiforbund (2004): *Aktivitetshefte. Tips og ideer til organisering av skiaktiviteter.* http://www.barnas-skiklubb.com/files/{3C967D9D-7065-4160-8F89-91C43CA75B6A}.pdf (22 s)

Norsk førstehjelpsråd (1999): *Norsk grunnskurs i førstehjelp.* (35 s)

Vingdal, I.M. & Hollekim, I. (2001): *Barn i naturen. Utfordring – opplevelse – læring*. Gyldendal Norsk Forlag AS. s 206-246 og s 305-319. (55 s)

Delemne 3: idrettsaktiviteter

Aaberge, K. (2001): *Full fart i førtifem. Idébok til fysisk aktivitet.* Samlaget. (68 s)

Christiansen, K. (2004): *Lek- og sansemotorikkaktiviteter i sal.* (kompendium, HiØ) (20 s)

Hollekim, I. & Vingdal, I.M. (2000): *Mestring og glede. Fra grunnleggende bevegelser til idrett og dans.* Gyldendal Norsk Forlag AS. s 128-290 (162 s)

Jagtøien, G.L. & Hansen, K. (2000): *Øvelse gjør mester*. I: I bevegelse. Sansemotorikk – lek – observasjon. Gyldendal Norsk Forlag AS s 200-234 (35 s)

Kaarby, K.M. (2001): *Trygg i naturen med orientering Orienteringsundervisning i grunnskolen.* Norges Orienteringsforbund (37 s)

Vegge, Ø. & Sæbu, M. (2002): *Leker for alle* Læringssenteret http://www.bhss.no/litteratur.html (40 s)

Vingdal, I.M. & Hollekim, I. (2001): *Barn i naturen. Utfordring – opplevelse – læring*. Gyldendal Norsk Forlag AS. s 143-205 og s 247-280 (97 s)

(Totalt 1979 s)

b) Litteraturliste sist oppdatert Dato: 25.11.04

Emnebeskrivelse

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Kroppsøving og uteaktiviteter	Emnet inngår i allmennlærerutdanningen eller som del av et bachelorløp i kroppsøving / idrett.

4. Forkunnskaper

Studiet forutsetter ingen spesielle forkunnskaper utover generell studiekompetanse eller godkjent realkompetanse.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisningen foregår hver tirsdag fra kl 13.00 – 18.00 over et helt studieår.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Kroppsøving og uteaktiviteter skal bidra til at studentene

- tilegner seg kunnskap om barns vekst og utvikling innen det fysiske, psykiske og motoriske området, og derigjennom ser hvordan fysisk aktivitet og uteaktiviteter kan bidra til en positiv utvikling på disse områdene
- får en forståelse for hvordan barn lærer motoriske ferdigheter og ut fra det kan tilpasse aktivitet for alle
- får forståelse for sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse og kan skape en sunn og aktiv skolehverdag for elevene
- utvikler egne ferdigheter innen lek, idrett og uteaktiviteter med grunnlag i positive holdninger, mestring og gode opplevelser slik at de seinere kan tilrettelegge for allsidig aktivitet for barn og unge
- utvikler et positivt engasjement i forhold til idrett og uteaktiviteter i natur- og miljøsammenheng

7. Innhold/oppbygging

Bakgrunnen for studiet er det framtidige kravet om økt innslag av fysisk aktivitet i skolehverdagen. Da er det nødvendig med kompetanse hos lærerne. Studiet har en tverrfaglig profil der teori og praktiske aktiviteter både ute og inne flettes i hverandre.

Studiet består av tre delemner:
Delemne 1, teoretiske emner:

- barns vekst og utvikling
- barn og friluftsliv
- motorisk læring, motoriske problemer og tilpasset opplæring
- fysisk aktivitet og helse
- kroppsøvingsdidaktikk

Delemne 2, uteaktiviteter med et tverrfaglig aspekt:

- lek og læring i skogen, ved vann og sjø, skolegården som arena for fysisk aktivitet, førstehjelp, aktivitetsdager og vinteraktivitetskurs

Delemne 3, idrettsaktiviteter:

- orientering, løp-hopp-kast, lek, sansemotorikk, dans, turn og apparatarbeid, skøyter, racketaktiviteter, svømming med livredning, tilpasset opplæring

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Teorien vil i noen grad presenteres ved forelelsning, gjennom oppgaveløsning, gruppearbeid og framlegg. Selvstudium forutsettes. I de praktiske emnene vil også teorien få innpass, spesielt kroppsøvingsdidaktikk og tilpasset opplæring. Uteaktiviteter tilsier bruk av skolegården, nærmiljøet, skog og vann for fysisk aktivitet, tverrfaglig og helhetlig læring. Ekskursjoner og overnattingsturer (kanotur 2 dager i høssemesteret, vinteraktivitetskurs 4-5 dager i vårsemesteret) inngår også. Temaene forutsetter praktisk arbeid, gruppeoppgaver og engasjement fra studentenes side, både i

forkant, underveis og som etterabeid. Idrettsaktivitetene består av praktisk aktivitet i sal, svømmehall og andre aktuelle arenaer. Studentene må i tillegg skaffe seg nødvendig kunnskap om aktivitetene gjennom litteratur.

9. Praksis

Studentene skal gjennomføre og få bestått den praksis som er bestemt av det profesjonsstudiet *Kroppsøving og uteaktiviteter* inngår i.

10. Arbeidskrav

Studiets praktiske karakter krever aktiv deltakelse. De teoretiske og praktiske emnene vil i mange tilfeller integreres, og dette stiller krav til handlingskompetanse, helhetsforståelse og evne til refleksjon hos studenten.

For å framstille seg til eksamen i *Kroppsøving og uteaktiviteter* må studenten
-delta i minst 80% av alle praktiske aktiviteter
-delta på alle ekskursjoner og overnattingsturer
-bestå livredningsprøven
-gjennomføre og dokumentere studentinstruksjon og praktisk arbeid
-levere inn tre obligatoriske mappeoppgaver, én i hvert delemne. Disse må godkjennes av faglærer.

11. Vurdering

Arbeidkravene (se pkt 10) må være innfridd for å framstille seg til eksamen.
Sluttvurdering: Muntlig høring med utgangspunkt i mappeoppgavene og pensum. Varighet: 30 minutter. Ingen hjelpemidler tillatt. Ved muntlig eksamen er det ekstern og intern sensor.
Det brukes bokstavkarakterene fra A til F, der A er beste karakter og E laveste bestått-karakter. F betyr ikke bestått.

12. Litteratur / pensum

Delemne 1: Teoretiske emner:

Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2001): *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk.* Høyskoleforlaget (205 s)

Christiansen, K. (2004): *Fysisk aktivitet og helse: Artikkelsamling.* (kompendium HiØ) (50 s)

Christiansen, K. (2004): *Tilpasset opplæring i kroppsøvingsfaget* (kompendium HiØ) (19 s)

Estil, L.B. (2004): *Språk og motorikkvansker hos barn.* I: Motorikk og samfunn, Sebu forlag, s 125-140 (16 s)

Fjørtoft, I. (1999): *Naturen – et sted for leik og læring.* Friluftslivets fellesorganisasjon, FRIFO, rapport nr 1/1999 (12 s)

Furuset, K. (red). (2000) *Ut, naturligvis! Barn, natur og uteaktiviteter.* DMMHs publikasjonsserie, 2/2000 s 7-21 og 33-81 (72 s)

Haga, M. (2004): *Motorikk og fysisk aktivitet hos barn.* I: Motorikk og samfunn. Sebu forlag, s 113-123 (11 s)

Hollekim, I. & Vingdal, I.M. (2000): *Mestring og glede. Fra grunnleggende bevegelser til idrett og dans.* Gyldendal Norsk Forlag AS. s 7-88 (81 s)

Jagtøien, G.L. & Hansen, K. (2000): *I bevegelse. Sansemotorikk – lek – observasjon*. Gyldendal Norsk Forlag AS s 7-199 (193 s)

KUF (1996): *Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen.* Generell del (s 15-50) og fagplanen i kroppsøving (s 263-275) 48 s

Kärrby, G: (1990): *Lek og kognitiv utvikling*. I: Annerstedt, C. (red.): Barn i lek og idrett. Friundervisningens forlag *,* s 110-126 (17 s)

Loftesnes, J. M. (1998): *På naturleikeplassen*. Sebu forlag s 9-46 og s 79-91 (51 s)

Nordahl, A. & Misund, S. S. (2002): *Jeg vil mestre*. Sebu forlag (107 s)

Sigmundsson, H. & Haga, M: (2004): *Barn og motorisk kompetanse*. I: Tidsskrift for Den norske lægeforening, nr 25, 2000; 120: 3048-50 (3 s)

Sigmundsson, H. & Pedersen, A.V. (2000): *Motorisk utvikling. Nyere perspektiver på barns motorikk.* Sebu forlag. 90 s

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (2000): *Skolemåltidet og fysisk aktivitet i grunnskolen (13 s)*

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (2000): *Kortversjon Fysisk aktivitet og helse. Anbefalinger.* Rapport 2/2000
http://www.sef.no/assets/11002185/kortversjon.pdf (28 s)

Vingdal, I.M. & Hollekim, I. (2001): *Barn i naturen. Utfordring – opplevelse – læring*. Gyldendal Norsk Forlag AS. s 8 – 103 og s 281 – 304 (120 s)

Delemne 2: Uteaktiviteter med et tverrfaglig aspekt

Bagøien, T.E. & Storli, R. (2002): *Lag en naturlekeplass – prinsipper og praktiske ideer.* Gyldendal Akademisk (93 s)

Flemmen, A. (2003): *Ekte leik og spontanidrett. Perspektiv på skolens uterom.* Landslaget fysisk fostring i skolen. (28 s)

Forgaard, N. (red.) (2004): *Lek og lær i all slags vær!* Stavanger Turistforening / Den norske turistforening (147 s)

Loftesnes, J. M. (1998): *Korleis lage aktivitetar på naturleikeplassen?* I: På naturleikeplassen, Sebu forlag, s 47-78 (32 s)

Læringssenteret (2001): *Skileik for alle* http://www.bhss.no/litteratur.html (18 s)

Norges Skiforbund (2004): *Aktivitetshefte. Tips og ideer til organisering av skiaktiviteter.* http://www.barnas-skiklubb.com/files/{3C967D9D-7065-4160-8F89-91C43CA75B6A}.pdf (22 s)

Norsk førstehjelpsråd (1999): *Norsk grunnskurs i førstehjelp.* (35 s)

Vingdal, I.M. & Hollekim, I. (2001): *Barn i naturen. Utfordring – opplevelse – læring*. Gyldendal Norsk Forlag AS. s 206-246 og s 305-319. (55 s)

Delemne 3: idrettsaktiviteter

Aaberge, K. (2001): *Full fart i førtifem. Idébok til fysisk aktivitet.* Samlaget. (68 s)

Christiansen, K. (2004): *Lek- og sansemotorikkaktiviteter i sal.* (kompendium, HiØ) (20 s)

Hollekim, I. & Vingdal, I.M. (2000): *Mestring og glede. Fra grunnleggende bevegelser til idrett og dans.* Gyldendal Norsk Forlag AS. s 128-290 (162 s)

Jagtøien, G.L. & Hansen, K. (2000): *Øvelse gjør mester*. I: I bevegelse. Sansemotorikk – lek – observasjon. Gyldendal Norsk Forlag AS s 200-234 (35 s)

Kaarby, K.M. (2001): *Trygg i naturen med orientering Orienteringsundervisning i grunnskolen.* Norges Orienteringsforbund (37 s)

Vegge, Ø. & Sæbu, M. (2002): *Leker for alle* Læringssenteret http://www.bhss.no/litteratur.html (40 s)

Vingdal, I.M. & Hollekim, I. (2001): *Barn i naturen. Utfordring – opplevelse – læring*. Gyldendal Norsk Forlag AS. s 143-205 og s247-280 (97 s)

(Totalt 1979 s)

Med forbehold om endringer. De enkelte faglærerne har ofte egne kompendier / idéhefter i de ulike aktivitetene som også vil inngå som pensum. Likeledes vil aktuelle artikler bli brukt.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2004	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 12/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV VIDEREUTDANNING I RUSPROBLEMATIKK – KLINISK FORDYPNING, 45 STUDIEPOENG, OPPDRAG FRA STIFTELSEN RUS-NETT

Vedlegg:

- Søknad fra Avdeling for helse- og sosialfag, datert 20.12.2004
- Forslag til studieplan

Sammendrag og direktørens vurdering:

Avdeling for helse- og sosialfag søker om etablering av eksternfinansierte studietilbud, rusproblematikk – klinisk fordypning, 45 studiepoeng.
Studiet er utarbeidet i samarbeid med den aktuelle oppdragsgiveren, Stiftelsen Rus-nett, som ønsket et påbygningsstudium med vekt på klinisk kompetanse og fordypning.
Foreliggende studium har derfor fokus på å gi studentene klinisk kompetanse, gi dem et bedømmelsesinstrument og fordypning i terapeutiske ferdigheter, hvor også veiledningsaspektet og studentenes egenutvikling står i fokus.
Dette studietilbudet er derfor mindre teoretisk i sin tilnærming enn de etablerte tilbudene rus 1 og 2, og studietilbudet i dualproblematikk. Tilbudet vil derfor ikke konkurrere med forannevnte.
Det finnes et beslektet studietilbud ved Diakonhjemmets Høgskole, men dette er mer teoretisk i sin tilnærming og en mellomting mellom våre etablerte russtudier og det foreliggende forslag til nyetablering.

I avdelingens søknad og i innledning til studieplan dokumenteres behovet for studiet. På sentralt hold belyses problemfeltet så vel i Ot. prop. nr. 54 (2002-2004) om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (Rusreform II og rett til individuell plan), NOU 2003:4 Forskning på rusmiddelfeltet, og Sosialkommiteens innstilling nr. 4 til Odelsting 2003-2004. Studiet vil være med å styrke høgskolens stilling som et kompetansesenter innenfor dette feltet.

Høgskoledirektøren er opptatt av at høgskolen øker sin EFV – slik både høgskolens strategiplan og handlingsplan legger opp til. Dette studiet er et positivt tiltak i denne sammenheng. Avdelingen har over tid etablert seg som et aktivt kompetansesenter med høg kvalitet innenfor fagområdet og det er gledelig at sentrale myndigheter og sentrale institusjoner etablerer samarbeid med høgskolen om kompetansegivende tilbud som dette. Det foreligger studieplan. Avdelingen ønsker å komme raskt i gang med tilbudet allerede våren 2005.

Høgskoledirektøren tilrår at styret etablerer studietilbudet.

Forslag til vedtak:

Styret etablerer Videreutdanning i rusproblematikk – klinisk fordypning, 45 studiepoeng, som et eksternfinansiert studietilbud.

Halden 11.09.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Høgskolestyret
Høgskolen i Østfold
Fellesadministrasjonen
Os allé 9
1757 Halden

Fredrikstad, 20. desember 2004

J.nr. 04/1327/420

Søknad om etablering av Videreutdanning i rusproblematikk – klinisk fordypning – 45 studiepoeng – oppdrag for Stiftelsen Rus-Nett

I dag gjennomføres Videreutdanning i rusproblematikk 1 – fleksibel modell – for Stiftelsen Rus-Nett. Oppdragsgiver ønsker nå å etablere et påbygningsstudium som innebærer en reell, klininisk kompetanse og fordypning. Vedlagte studieplan er utarbeidet i samarbeid med oppdragsgiver og har som mål å dekke det signaliserte behov.

Av høgskolens strategiske plan 2005 – 2012 kap. 3.1.1 fremgår det at et av høgskolens overordnede mål er å bidra til å heve det gjennomsnittlige utdanningsnivået i regionen. Et av virkemidlene for å nå dette målet er å øke omfanget av den eksternt finansierte virksomheten med 20% i perioden 2005 - 2008.

Ved avdeling for helse- og sosialfag tilbys i dag Videreutdanning i rusproblematikk 1 og 2, hver på 30 studiepoeng, som bevilgningsfinansiert studium. I tillegg har vi i inneværende år tilbudt Videreutdanning i dualproblematikk, finansiert av Sosial- og helsedepartementet. Imidlertid er de nevnte studier mer teoretisk vinklet og vil ikke konkurrere med det aktuelle studium som har en klart klinisk profil. Avdelingen har i tillegg en rekke oppdrag i rusfeltet og er i ferd med å bli kjent som et reelt kompetansesenter både i og utenfor regionen.

Ved Diakonhjemmet Høgskole tilbys Videreutdanning i rusbehandling på 60 studiepoeng som betalingsstudium. Dette er et beslektet studium, men langt fra identisk med Videreutdanning i rusproblematikk – klinisk fordypning. Diakonhjemmets studium er mer teoretisk rettet og kan karakteriseres som en mellomting mellom vårt ordinære russtudium og det kliniske fordypningsstudiet.

Avdeling for helse- og sosialfag besitter den nødvendige kompetanse for etablering av studiet. Ved Videreutdanning i rusproblematikk har vi i dag to kliniske psykologer og to sosiologer – alle med bred og lang klinisk erfaring. I tillegg har avdelingen som helhet en rekke lærere med relevant fagkompetanse, som kan trekkes inn i studiet som timelærere.

Når det gjelder beskrivelse av studiet, vises det til vedlagte studieplan.

Studieplanen er behandlet i videreutdanningenes fagutvalg, ble godkjent av avdelingsleder 15.07.04 og oversendt studieseksjonen til orientering samme dag. Studiet er planlagt oppstartet vårsemesteret 2005.

Med hilsen

Beth Linde
avdelingsleder

Vedlegg: Studieplan for Videreutdanning i rusproblematikk – klinisk fordypning

Kopi: Studieleder Synnøve Narten Jonassen

Høgskolen i Østfold

STUDIEPLAN

VIDEREUTDANNING I RUSPROBLEMATIKK

KLINISK FORDYPNING

AVDELING FOR HELSE- OG SOSIALFAG

Eksternt finansiert deltidsstudium over 3 semestre

45 ECTS / studiepoeng

2005 – 2008

Godkjent	Av: Avdelingsleder	Dato:15.07.04
Endret	av: Avdelingsleder	Dato:20.12.04

INNHOLDSFORTEGNELSE:

INNLEDNING	3
1.0 STUDIETS VARIGHET OG OMFANG	4
2.0 MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV	4
3.0 MÅL FOR STUDIET	4
4.0 STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING	5
5.0 ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER	8
6.0 FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS	9
7.0 VURDERINGSFORMER	10
8.0 PENSUMLITTERATUR	11
9.0 VURDERINGSSKJEMA FOR KLINISK FORDYPNING	14
10.0 EMNEBESKRIVELSE	21

INNLEDNING

På bakgrunn av de omfattende problemer og behandlingsbehov som karakteriserer rusmiddelmisbrukere, har Høgskolen i Østfold (HiØ), Avdeling for helse- og sosialfag, utviklet Videreutdanning i rusproblematikk – klinisk fordypning – i samarbeid med og på oppdrag av Stiftelsen Rus-Nett. Studiet er et betalingsstudium som gjennomføres på bestilling. Målet er å utdanne fagpersoner som, med utgangspunkt i et anerkjent kartleggingsinstrument, vil være kvalifiserte til å utøve hensiktsmessige, terapeutiske ferdigheter overfor målgruppen.

Rusproblemer i Norge er knyttet til bruk av alkohol, narkotika, løsemidler og vanedannende medikamenter. Problemene disse stoffene forårsaker for rusmisbrukeren, hans/hennes nettverk og for samfunnet, er knyttet til de konsekvenser bruken av stoffene kan ha. Behandlingstilbudet til rusmiddelmisbrukere i Norge dekker et stort spekter av tilnærminger. Historisk sett har religiøse og rusmiddelpolitiske organisasjoner spilt en vesentlig rolle i etablering og drift av ulike typer institusjoner og tiltak. Når det gjelder forskning på effekt av tiltak, mangler det fortsatt tilstrekkelig dokumentasjon for å kunne fastslå hvilke intervensjonsstrategier som bør foretrekkes. I NOU 2003: 4 hevdes det imidlertid at kognitiv atferdsterapi, parterapi, 12-trinns behandling og motiverende samtale er blant de tilnærminger som er best dokumentert.

Det er et stort behov for bedømmelses- og diagnoseinstrumenter for praktikere som arbeider med rus og avhengighet. Dagens helse- og sosialutdanninger har ulike terminologier og ofte for lite kunnskap om rusbruk og avhengighet. I den praktiske hverdagens møter med avhengige og misbrukere, fører dette til mange tilfeldigheter ved anbefaling om behandlingsinnsats, liten klientmedvirkning og kostbare feilvalg.

Ot. prop. nr. 54 (2002 – 2003) fokuserer på individuelt tilpassede tiltak – og der de tiltakene som settes i verk, fordres å ha dokumentert effekt.

En forutsetning for å nå regjeringens mål er at rusmiddelfeltet kan møte enkeltmennesket med den kompetanse som er en betingelse for å yte nødvendig hjelp. Sosialkomitéens innstilling nr. 4 til Odelstinget (2003 – 2004) hevder at rusmisbrukere har måttet lide på grunn av faglig uenighet og manglende status i behandlingsapparatet. Overgangen fra rusmisbruk til deltakelse i samfunnet, blir ofte ikke bare en kamp for rusfrihet, men også en langvarig utviklingsprosess.

Rusfeltet blir stadig mer spesialisert og komplisert. I tillegg skjer kunnskapsutviklingen svært hurtig på feltet. Dette krever at de ansatte besitter en tyngre faglig basis enn hva tilfellet ofte er i dag. Terapeutiske holdninger og ferdigheter innebærer mer enn tillærte teknikker. Overfor den aktuelle brukergruppe handler det spesielt om pedagogisk innsikt, kommunikative egenskaper i relasjon til individ, familie/par og grupper, evne til å motivere og høy grad av selvinnsikt.

Sektoren er ofte preget av rivalisering mellom ulike retninger og modeller. Videreutdanningen tar hensyn til dette mangfoldet. Mens Videreutdanning i rusproblematikk , modul 1 og 2, har lagt et felles fundament av kunnskap ved å prioritere helhetssyn, forståelse for andre faggrupper og fokusering på tiltakskjeder, vil Videreutdanning i rusproblematikk, klinisk fordypning, i tillegg til å gi studentene et bedømmelsesinstrument, gi dem anledning til å fordype seg i terapeutiske ferdigheter. Dette innebærer en vektlegging av veiledningsaspektet

knyttet til problemstillinger som studenten konfronteres med i sin kliniske hverdag og følgelig også utfordringer knyttet til egenutvikling.

1.0 STUDIETS VARIGHET OG OMFANG

Studiet er en videreutdanning på deltid over tre semestre. Det har et omfang på 45 ECTS / studiepoeng.

2.0 MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV

Målgruppen er helse- og sosialpersonell som arbeider med mennesker med rusproblematikk.

Studiet er tverrfaglig og tverrsektorielt. Søkere må oppfylle ett av følgende opptakskrav:

- 3-årig helse-, sosial-, pedagogisk eller annen relevant utdanning på høgskolenivå
- Minimum 120 studiepoeng/40 vekttalls relevant universitets- eller høgskoleutdanning
- Videreutdanning i rusproblematikk eller annen relevant videreutdanning
- Annen relevant bakgrunn for å kunne arbeide med mennesker med rusproblematikk i eller utenfor institusjon eller omfattende og reflektert erfaring knyttet til egen rusproblematikk. Opptak på slike premisser er basert på høgskolens vurdering av søkernes dokumenterte realkompetanse.

For samtlige alternative opptakskrav, kreves det i tillegg minimum ett års relevant yrkespraksis.

3.0 MÅL FOR STUDIET

Målet er å utdanne fagpersoner som, med utgangspunkt i kartlegging, vil være kvalifisert til å utøve hensiktsmessige terapeutiske tiltak overfor mennesker med rusproblematikk.

Hovedhensikten med studiet er at studentene etter endt utdanning:

- har kunnskaper om de ulike kartleggingsinstrumenter
- kan anvende minimum ett intervjuverktøy
- har oversikt over tiltaksapparatet
- kan gi begrunnede anbefalinger om tiltak
- har kunnskaper om det vitenskapelige beslutningsgrunnlag for tiltak
- har utviklet en handlingskompetanse for intervensjon i forhold til mennesker med ulike typer rusmisbruk
- har innsikt i egen historikk og personlighet og har utviklet økt bevissthet omkring faglige, etiske og personlige sider ved arbeid i rusmiddelfeltet.
  Dette innebærer også at studenten er i stand til å vurdere egne sterke sider og begrensninger
- kan anvende anerkjente, kliniske intervensjonsstrategier i den yrkesfaglige hverdag
- har kunnskap om fagutvikling og synliggjør kunnskapen ved gjennomføringen av et prosjektarbeid.

4.0 STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING

Anvendelse av kartleggingsinstrument og terapeutisk intervensjon fordrer at klinikeren har både integrerte teoretiske ferdigheter og praktiske erfaringer.
Den kompetente kliniker kan, på bakgrunn av et multivariat perspektiv, kartlegge relevante forhold så som klientens somatiske og psykiske tilstand, nettverk, alkoholvaner og familiehistorie. Det blir følgelig sentralt at studenten har kjennskap til ulike kartleggingsinstrumenter og i tillegg har fordypningskunnskaper i ett sentralt instrument som studenten behersker. På bakgrunn av en grundig kartlegging, velges deretter intervensjonsstrategi – i samråd med klienten.

Innen rusfeltet er behovene både av teoretisk og praktisk art. I en vesentlig del av studietiden skal studentene derfor konsentrere seg om å øke sin handlingskompetanse. Dette innebærer både kunnskaper om teorier i forhold til ulike tilnærminger og konkret ferdighetstrening. Det vil følgelig bli sentralt å hente frem studentenes egne erfaringer og inkludere disse i læringsprosessen.

Studentene skal utvikle sin evne til å gi profesjonell hjelp på en måte som styrker klientens evne til å ta i bruk egne ressurser og øker muligheten for å mestre egen livssituasjon. Det blir derfor lagt vekt på at studentene utvikler sin relasjonskompetanse. Det er ikke tilstrekkelig å fokusere på den ene part i et samspill, vi må være bevisste på hvordan begge parter griper inn og påvirker hverandres liv. Dette krever at studentene må arbeide kritisk med egen væremåte og dyktiggjøre seg i mellommenneskelige ferdigheter, der empati og evne til klar og direkte kommunikasjon blir essensielt.

Brukerperspektiv og brukermedvirkning blir også vektlagt. En forsterking av klientens opplevelse av mestring oppnås gjennom brukerdeltakelse som fører til at han/hun får større kontroll, styring og ansvar for eget liv.

Sentrale temaer i studiet blir derfor:

Hovedtema 1: Bedømmelse og planlegging av tiltak – 10 studiepoeng

A. Kriterier for avhengighet/skadelig bruk/misbruk
B. Rammefaktorer
   - institusjoner i Norge; ideologi, innhold og resultater
   - offisielle føringer og utviklingstendenser
   - muligheter og begrensninger med medisinske diagnosesystemer
C. Forebyggende prinsipper/nivåer
D. Effektforskning
E. Ulike kartleggingsinstrumenter

Hovedtema 2: Terapeutiske kunnskaper og ferdigheter – 20 studiepoeng

A. Kommunikasjonsteori
B. Kommunikasjon i praksis – rettet mot:
   - individ
   - familie/par
   - grupper
C. Pedagogiske tilnærminger/motivasjonsteori

D. Egenutvikling;
   - rusterapeutens nødvendige egenskaper
   - arbeid med studentens egne ressurser og begrensninger/egenanalyse
E. Behandlingsplan – teori og praksis
F. Ulike teoretiske forståelsesmodeller:
   - biomedisinsk tenkning
   - sosialpedagogisk tenkning
   - familieterapeutisk tenkning
   - psykodynamisk tenkning

Det gis en innføring i de ulike tilnærminger – inklusive deres styrker og svakheter.

I forbindelse med undervisning i de ovennevnte terapeutiske tilnærminger, vil det bli presentert ulike terapeutiske teknikker, så som

- klientsentrert rådgivning
- personsentrert terapi
- realitetsterapi
- gestaltterapi
- transaksjonsanalyse
- nevrolingvistisk programmering

Hovedtema 3/eksamen: Praksis – 10 studiepoeng

Hovedtema 4/eksamen: Prosjektoppgave – 5 studiepoeng

Studieprogrammet er organisert i ulike temabolker. Progresjonen følger naturlig ved at innholdet i de ulike semestre bygger på det foregående. Deltemaene 2 B og 2 D er fokusområder i de lærerstyrte, gjennomgående basisgruppene og studentene vil således arbeide med egenutvikling i samtlige tre semestre. I forhold til progresjon vises det for øvrig til illustrasjonen i kap. 6.

Samtlige emner er obligatoriske.

Det kreves 14 ukers veiledet praksis à 30 timer. I praksisperioden skal studenten også ha tid til refleksjon over praksis. Det gis derfor ikke anledning til å forkorte praksistiden ved å arbeide mer enn 30 timer pr. uke, idet høgskolen anser prosessen over en lengre periode som nødvendig for studentens utvikling. Unntak fra denne bestemmelse kan kun gis dersom en student angir tungveiende grunner og høgskolen har gitt sitt skriftlige samtykke.

Praksisplassene fordeles etter følgende kriterier:

- studenter skal normalt ikke ha praksis hos nåværende arbeidsgiver. Kriteriet gjelder fast arbeidsforhold eller der arbeidsforholdet tilsvarer 30% stilling eller mer.

- studenter som har barn under skolepliktig alder, eller annet særlig omsorgsansvar, bør ikke belastes med lang reisevei i praksisperioden

I løpet av praksisperioden skal studenten hospitere minimum to dager ved en behandlingsinstitusjon som har en annen ideologisk forankring og tilnærming enn praksisstedet. Studenten er selv ansvarlig for å skaffe hospiteringsplass.

I praksisperioden legges det vekt på at studenten tilbys læresituasjoner hvor han/hun har mulighet til å anvende sin relasjonskompetanse og sine erfaringer i samhandling med klienter/klientgrupper. Studenten utarbeider egne faglige og personlige mål for praksisperioden, basert på eget lærebehov og praksisstedets tilbud. Målene må stå i forhold til studiets mål og leveres til høgskolen i løpet av praksisperiodens andre uke. Målene må godkjennes av høgskolen.

Studentens mål blir førende for hva studenten skal fokusere på i praksisperioden. Det er imidlertid et krav at studenten følger opp behandlingsforløpet for minimum tre klienter. Behandlingsforløpet skal inkludere ulike faser i behandlingsprogrammet.

Praksisveileder er studentens ressursperson i praksisfeltet og skal være tilgjengelig for drøfting og vurdering av faglige spørsmål. Studenten har selv ansvar for å oppsøke læresituasjoner. Praksisveileder har i tillegg ansvar for å tilrettelegge læresituasjoner i praksisfeltet i samarbeid med studenten, og for den kontinuerlige veiledning av studenten som foregår dels gjennom daglig arbeid, og dels gjennom spesielt avsatt tid til veiledning.

En forutsetning for å ivareta veilederoppgaven er å holde seg orientert om den aktuelle studieplan og å delta på praksisveiledersamlinger i høgskolen.
Ved å takke ja til rollen som praksisveileder, forplikter han/hun seg til å delta ved samlinger i høgskolen både før og etter studentenes praksisperiode.

Praksisveileder har ansvar for, snarest og senest innen halvgått praksis - å kontakte høgskolen dersom det oppstår tvil om studenten kan oppnå godkjent klinisk fordypning.

Studentene vurderes ut fra fastsatte kriterier. Det er utarbeidet vurderingsskjema for den kliniske fordypning.

Det forutsettes at mål og vurderingsskjema blir brukt som et kontinuerlig arbeidsredskap for student og veileder i den kliniske fordypningsperioden. Høgskolens lærer er med under utviklingssamtale midtveis i praksisperioden. Lærer kan, etter oppfordring fra praksisveileder eller student, også vurdere deltakelse ved den avsluttende samtale/vurdering. Praksisperioden vurderes til bestått/ikke bestått.

Praksisstudiene kan gjennomføres i utlandet, forutsatt at høgskolen godkjenner praksisstedet. På bakgrunn av at studiet gjennomføres på oppdrag, må studenten selv betale de ekstra kostnader dette vil medføre for ham/henne.

5.0 ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Å arbeide med mennesker med rusproblematikk fordrer høy klinisk kompetanse, som tilegnes gjennom en kombinasjon av teoretiske studier, praktiske studier/ferdighetstrening og selvinnsikt. Praksisstudier utenfor høgskolen utgjør 10 studiepoeng. I tillegg kommer kommunikasjons-/ferdighetstrening og egenutvikling i basisgrupper.

Hovedtemaer i de ulike semestre vil være:

- 1. semester: Bedømmelse og planlegging av tiltak
- 2. semester: Teoretiske kunnskaper og ferdigheter/praksis
- 3. semester: Prosjektoppgave med utgangspunkt i egne, empiriske data

Arbeidskrav 1

Studenten skal utarbeide en tiltaksplan som tar utgangspunkt i en problemstilling i praksis. Tiltaksplanen skal være basert på et kartleggingsinstrument.

Arbeidskrav 2

Studenten skal utarbeide et refleksjonsnotat fra sin praksisperiode. Notatet skal inkludere etiske normer for behandlingsstedet og dets ansatte og synliggjøre hvordan studenten vil inkludere normene i sin kliniske hverdag.

Arbeidskrav 3

Studenten skal utvikle en egenanalyse, relatert til egne styrker og svakheter som kliniker i rusfeltet. Analysen skal danne grunnlag for samtale med basisgruppeveileder.

Arbeidskrav 4

Studentene inndeles i basisgrupper, som presenterer ulike terapeutiske tilnærminger/metoder i plenum, basert på et gitt case.

Arbeidskrav 5

Prosjektoppgaven skal presenteres muntlig for lærere og medstudenter før innlevering.

Studentene tilbys 1 veiledningstime for hvert av arbeidskravene 1, 2 og 4.

Samtlige arbeidskrav må være godkjente og kravet til obligatorisk tilstedeværelse må være oppfylt før kandidaten kan få sensurert sin prosjektoppgave.

Studiet består av totalt 9 samlinger à 3 dager og en veiledet praksisperiode på 14 uker. Samlingene har et omfang på totalt 130 timer, fordelt med 100 timer til undervisning og 30 timer i veiledet basisgruppe. I tillegg kommer arbeid i basisgrupper uten veileder til stede. I de 100 undervisningstimene inkluderes fremlegg av studentarbeider. I basisgruppen vil fokus være kommunikasjon/ferdighetstrening og egenutvikling.

I studiet benyttes et bredt spekter av undervisningsformer. Dette innebærer forelesninger, deltakelse i basisgrupper, veiledet praksis, nettstøttet undervisning og selvstudium.

Deltakelse i veiledete basisgrupper innebærer bl.a. kommunikasjons-/ferdighetstrening, rollespill og bruk av video, veiledning i forhold til problemstillinger i den enkelte students praktiske virkelighet og fokus på egenutvikling. Når man har valgt å benytte en rekke

studentaktive læringsformer, innebærer dette også at læringsprinsippene bygger på at studentene selv har ansvar for egen læring. Det blir en forutsetning at studentene er åpne og villige til å gå inn i en egenutviklingsprosess som innebærer at man både kan motta kritikk av egen atferd og være konstruktivt kritisk til medstudenters væremåte.

Et viktig utgangspunkt for denne utdanningen er at studentene har erfaring fra fagområdet. Det er derfor en sentral utfordring å organisere studiet på en slik måte at man bygger på den kompetanse som studentene som helhet representerer.

Studiet er et tverrfaglig studium, der utvikling av samarbeidskompetanse mellom yrkesgruppene og sektorene er et uttalt mål. Studieformene som benyttes skal også bidra til økt kunnskap om hverandres kompetanse og til å utvikle gode samarbeidsrelasjoner på tvers av yrkesgrupper og sektorer.

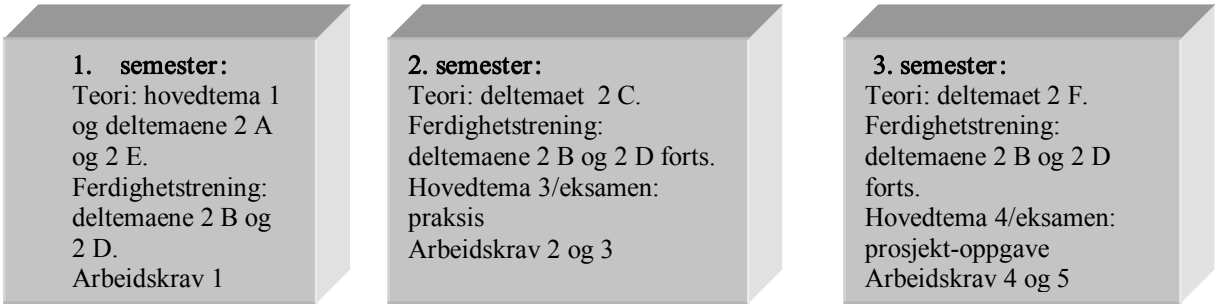
Det stilles krav om obligatorisk tilstedeværelse ved alle studieformer. Ved fravær utover 20% i en eller flere av studieformene, vil det ikke bli utstedt vitnemål.
Dersom en student kan dokumentere kunnskaper i et forelesningsemne, kan det søkes om fritak. Det innvilges ikke fritak fra deltakelse i basisgrupper eller praksis.

Høgskolens bibliotek tilbyr en mediesamling som er aktuell og oppdatert for å dekke studentenes behov. Biblioteket tilbyr også tilgang til en rekke elektroniske databaser. Studentene får informasjon og opplæring i bruk av bibliotekets tjenester i begynnelsen av første og tredje semester.

1. semester: Informasjon om bibliotekets tjenester
   Innføring i fagrelevant informasjonssøking
3. semester: Videreføring i fagrelevant informasjonssøking

Nettstøttet undervisning vil også bli benyttet i noen grad. Studentene tilbys oppgaveveiledning på nettet. Høgskolen har to rom med datamaskiner som studentene kan benytte. Det forventes at studentene har ferdigheter i tekstbehandling før de starter på utdanningen.

6.0 FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS

Praksis utenfor høgskolen gjennomføres i 2. semester og utgjør 14 uker à 30 timer. Studentene forberedes til praksisperioden gjennom hovedtema 1 og deltemaene 2 A og 2 E. Ferdighetstreningen (deltema 2 B og 2 D) blir spesielt viktig i forbindelse med forberedthet for den kliniske perioden.

7.0 VURDERINGSFORMER

7.1 Underveisvurdering

7.1.1 Arbeidskrav
Det er lagt inn fem arbeidskrav i løpet av studiet. Disse er nærmere beskrevet i kap. 5. Studentene tilbys 1 veiledningstime for hvert av arbeidskravene 1, 2 og 4. Samtlige arbeidskrav må være godkjente og kravet til obligatorisk tilstedeværelse må være oppfylt før kandidaten kan få sensurert sin prosjektoppgave. Det gis skriftlig tilbakemelding fra lærer på arbeidskrav 1 og 2. I forbindelse med arbeidskrav 3 settes det av en samtaletime med psykolog for egenanalyse.
I relasjon til arbeidskrav 4 skal det gis tilbakemelding i plenum fra både lærere og medstudenter. Tilbakemelding på arbeidskrav 5 skjer i forbindelse med at medstudenter oppnevnes som opponenter.

7.1.2 Basisgruppe/egenutvikling
Sentralt i underveisvurderingen blir den kontinuerlige tilbakemeldingen som studentene får i basisgruppene gjennom samtlige tre semestre. Det forutsettes at studentene er åpne og villige til å gå inn i en egenutviklingsprosess, som ledes av psykolog, og at han/hun er villig til å utforske egen atferd og også er villig til å endre atferd, der dette synes påkrevet.

7.1.3 Praksis
Underveisvurderingen omfatter den kontinuerlige tilbakemelding som studenten får fra sin praksisveileder og det øvrige personalet ved praksisstedet. I tillegg gir høgskolens lærer og studentens praksisveileder en tilbakemelding i forhold til studentens progresjon under utviklingssamtalen midtveis i praksisperioden

7.2 Sluttvurdering

7.2.1 Praksis
Praksisveileder har ansvar for, snarest og senest innen halvgått praksis - å kontakte høgskolen dersom det oppstår tvil om studenten kan oppnå godkjent klinisk fordypning.

Studentene vurderes ut fra fastsatte kriterier. Det er utarbeidet vurderingsskjema for den kliniske fordypning.

Det forutsettes at mål og vurderingsskjema blir brukt som et kontinuerlig arbeidsredskap for student og veileder i den kliniske fordypningsperioden. Høgskolens lærer er med under utviklingssamtale midtveis i praksisperioden og kan, etter oppfordring fra praksisveileder eller student, også vurdere deltakelse ved den avsluttende samtale/vurdering. Praksisperioden vurderes til bestått/ikke bestått.

7.2.2. Prosjektarbeid
Eksamen avlegges ved gjennomføring av et prosjektarbeid – individuelt eller i gruppe. En gruppe kan bestå av inntil 3 studenter. Ved valg av prosjektarbeid i gruppe, etterfølges det skriftlige arbeidet av individuell, muntlig høring. Den muntlige høringen kan gi grunnlag for justering av karakteren på det skriftlige arbeidet.

Prosjektoppgaven skal være et empirisk arbeid, basert på den godkjente behandlingsplan. Studentene står fritt til å benytte også øvrige arbeidskrav i oppgaven.
Prosjektoppgaven skal dokumentene at studenten kan analysere og reflektere over sitt praktiske arbeid og anvende sin teoretiske kunnskap.

Problemstilling innleveres innen en nærmere angitt frist og godkjennes av høgskolen.

I løpet av arbeidet med prosjektoppgaven har studentene krav på inntil tre veiledningstimer. Veiledningstimene må benyttes i nærmere angitte tidsrom. Dersom timen ikke benyttes innen tidsrammen, er timen tapt.
Studenten må levere materiale – inkl. spørsmål - til veiledning senest 48 timer før veiledningstimen skal finne sted. I motsatt fall, avlyses timen.
Studenten må benytte minimum én av de tre tilbudte veiledningstimer for at oppgaven skal bli sensurert.

Prosjektoppgaven som individuelt arbeid skal ha et omfang på 6.000 ord (+ – 10%).
Gruppeoppgaver skal ha et omfang på 9.000 ord (+ - 10%).
Det gis gradert karakter A – F.

Prosjektoppgaven skal presenteres muntlig for lærere og medstudenter før innlevering. Prosjektpresentasjonen har som hovedhensikt å gi studentene mulighet for selvevaluering og konstruktiv vurdering av medstudenters arbeid.

Det legges vekt på følgende kriterier ved bedømmelse av oppgaven:
a) Klar sentrering om et avgrenset tema innen fagområdet
b) En oversiktlig disponering av stoffet i oppgaven
c) Innsikt i emnet
d) Selvstendig tenkning
e) Saklig vurdering
f) Klar redegjørelse for synsmåter fra relevant litteratur
g) En innbyrdes logisk sammenheng mellom oppgavens ulike deler

For øvrig skal HiØ's retningslinjer for skriftlige arbeider.

8.0 PENSUMLITTERATUR

Pensum totalt er på 3000 sider, hvorav 600 sider skal være valgfrie og knyttet opp til problemstillinger i prosjektoppgaven. Det valgfrie pensum skal godkjennes av høgskolen.

A. Obligatorisk pensumlitteratur vil bli valgt ut fra følgende liste:

AA's servicekontor: Storbok A del 1 148 s

AA's servicekontor: 12 + 12, 12 trinn og 12 tradisjoner 170 s

Austad, Arne og Gry Follestad (2003): Religiøse og eksistensielle erfariger og psykoterapi, *Tidsskrift for den norske psykologforening* nr. 11/2003, s. 937-944 8 s

DSM-IV manual: Psykoaktive stoffer 50 s

Evang, Anders (1997): Kap. 10 Incenst og seksuelle overgrep, *Det vanskelige livet*, Oslo: Cappelen Akademisk, s.167-184 17 s

Fekjær, Hans-Olav (2004): Del 4: Skadevirkningene og del 5: Behandling, *Rus : bruk, motiver, skader, behandling, forebygging, historie* Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 152-285 122 s

Gråwe, Rolf og Espeland, Bente (2002): *Behandlingsmanual for et gruppebasert kurs- og treningsprogram*, Trondheim: Tapir 148 s

ICD-10 manual: Psykoaktive stoffer 40 s

Kinney, Jean, Arne Gerdner og Gwen Leaton (1997): *Att släppa taget*, Lund: Studentlitteratur 404 s

Melberg, Lauritzen og Ravndal (2003):Hvilken nytte, for hvem og til hvilken kostnad?, *SIRUS-rapport* nr. 4/2003 163 s

NOU 2003:4 Forskning på rusmiddelfeltet 98 s

Pedersen, Willy (1996): Overgrepet, rusen, ensomheten i Pedersen og Wahl (red.) : *Rusmidler og veivalg*. Oslo: Cappelen 14 s

Ramstrøm, Jan (2000) *Skader av hasj og marihuana*, Rusmiddeldirektoratet 85 s

Raaheim og Nielsen (red.) (1997): *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høgskoler*. 573 s

Sigrell, Bo: (1971) *Gruppterapi* Stockholm: Almquist og Wiksell 176 s

Skau, Greta Marie (2002): *Gode fagfolk vokser - Personlig kompetanse som utfordring* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag 173 s

Sosial og helsedept., Handlingsplan mot rusmiddelmisbruk 2003-2004 30 s

Woititz, Janet (1989): *Voksne barn av alkoholikere*, Oslo: Aventura forlag 135 s

Øiseth, O., m.fl (1999): *Tegn og symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler*, Vett og Viten AS 85 s

I tillegg to artikler:
En om sammenhengen mellom rus og seksuelle overgrep og en
om arbeid med gudsbilder i behandling av rusmisbruk og/eller psykiatri.
Totalt ca 100 s

Artikler om motivasjonsarbeid, samtaleteknikk og løsningsfokusering
ca. 80 s.

B. Valgfri litteratur kan studentene velge fra følgende liste:

Barth, Tom; Tore Børtveit og Peter Prescott (2001): *Endringsfokusert rådgivning*,
Oslo: Gyldendal Akademisk 281 s

Beattie, Melody (1990): *Bli fri från ditt medberoende: sluta kontrollera andra, börja bry dig om dig själv*, Stockholm: Norstedts Förlag AB 248 s

Berg, Insoo Kim og Scott D. Miller (1998):
Rusbehandling. En løsningsfokusert tilnærming
Oslo: Gyldendal Akademisk 210 s

Brumoen, Hallgeir (2000): *Bygging av mestringstillit*,
Oslo: Gyldendal Akademisk 234 s

Dalland, Olav (2000): *Metode og oppgaveskriving for studenter*,
Oslo: Gyldendal Akademisk forlag 277 s

Fekjær, Hans-Olav (2002): *"Spillegalskap": vår nye landeplage*,
Oslo: Gyldendal Akademisk 158 s

Glasser, William: (1977): *Realitetsterapi - teori og praksis*, Dansk Gyldendal 223 s

Melin, Ann-Gerd och Christina Näsholm (1994): *Behandlingsplanering vid missbruk*
Lund: Studentlitteratur 273 s

NA: Narcotics Anonymous (1982), World Services Office Inc. 278 s

Rubin, Th. I. (1994): *Vær sint med god samvittighet*. EFI Forlag. 181 s

C. Helt fritt *** s i forbindelse med fordypningsoppgaven, disse kan velges fra anbefalt liste eller uavhengig av denne.

9.0 VURDERINGSSKJEMA FOR KLINISK FORDYPNING

Det kreves 14 ukers veiledet praksis à 30 timer. I praksisperioden skal studenten også ha tid til refleksjon over praksis. Det gis derfor ikke anledning til å forkorte praksistiden ved å arbeide mer enn 30 timer pr. uke, idet høgskolen anser prosessen over en lengre periode som nødvendig for studentens utvikling. Unntak fra denne bestemmelse kan kun gis dersom en student angir tungveiende grunner og høgskolen har gitt sitt skriftlige samtykke.

Student.....

har hatt sin kliniske del av undervisningen ved .....

.....

tiden f.o.m. ..... t.o.m.....

Fravær:.....

1. Vurderingssituasjoner

Vurdering og veiledning av studenter foregår kontinuerlig i løpet av klinisk fordypning. Dette gis av institusjonens personale dels gjennom den daglige virksomhet, og dels gjennom spesiell veiledning.
Etter halv tid i klinisk fordypning skal student, praksisveileder og lærer i fellesskap gjennomgå skjemaet. Hensikten med dette er at studenten i læringsprosessen får et realistisk bilde av seg selv, et bilde han/hun kan nyttiggjøre seg i resten av perioden. Vurderingen ved halvgått praksis er en viktig feedback til studenten. Heltidsevaluering foregår ved praksisperiodens slutt og vurderingen skjer normalt i samtale mellom student og praksisveileder.

2. Områder for vurdering

Vurderingsskjemaet inneholder tre hovedområder som er:
Interaksjonsprosessen, læringsprosessen og utøvelse av problemløsende arbeid i samhandling med bruker/klient.
Grunnen til dette er at høgskolen ser det som en fordel at studentens personlige vekst, egenlæring, og dyktighet i klinisk arbeid, blir vurdert.
Kriterier beskrives under hvert område.

3. Bruk av betegnelsen godkjent/ikke godkjent praksis

Vurderingen av klinisk fordypning resulterer i at studenten oppnår godkjent eller ikke godkjent praksis. For å oppnå godkjent praksis, forutsettes det at studenten utfører studier og arbeid slik det er nevnt under hvert av områdene.

Vurderingen «Ikke-godkjent» på ett eller flere av de kriterier som beskrives under hvert av områdene, eller at arbeidet utføres på en slik måte at det ikke kan aksepteres ut fra den faglige og etiske standard som forventes, fører til at studenten ikke får godkjent sin kliniske fordypning. Studenten har da, i følge forskriftene, anledning til å gjennomgå ny klinisk fordypning av samme varighet. Dersom det gis ikke-godkjent etter halvgått praksis, vil lærer være til stede også ved den avsluttende evaluering. I tillegg har studenten, eller den lærer som har med studenten å gjøre i perioden, anledning til å ta med en lærer til på vurderingen ved

endt praksis (og til rådføring i tiden mellom halvtids- og heltidsvurdering). Betegnelsen «Ikke godkjent» må begrunnes skriftlig.

I. INTERAKSJONSPROSESSEN

Dette punkt omhandler i sin helhet studentens egen utvikling/personlige vekst, selvpresentasjon og utøvelse av relasjonskompetanse. Studenten vurderes i forhold til tre sentrale områder:

A. Innsikt i egne følelsesmessige reaksjoner.

I samhandling med pasienter med rusproblematikk forventes det man bruker seg selv i et terapeutisk forhold. På bakgrunn av dette anser høgskolen det vesentlig at studenten øker sin innsikt i egne følelsesmessige reaksjoner. Dette innebærer at studenten i veiledningssituasjoner tar dette opp til refleksjon og vurderer interaksjonsprosesser.

- Møter studenten forberedt til veiledningssituasjonen?
- Medbringer studenten temaer til veiledning som er relevante med tanke på innsikt i egne følelsesmessige reaksjoner?
- Er studenten villig til å reflektere over egen rolle i samhandlingssituasjoner?
- Reflekterer studenten over den terapeutiske nærhet og avstand?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....
.....

B. Kommunikasjon og samhandling

Under dette punkt vurderes om studenten anvender sine kunnskaper, takt og empati i den hensikt å etablere, bruke terapeutisk og avslutte et kontaktforhold. Høgskolen legger her vekt på at studenten viser økende innsikt og forstår hvorledes hans/hennes kommunikasjon påvirker klient, pårørende/nettverk og personell. Punktet omhandler så vel kommunikasjon til individ som til grupper og så vel muntlig som skriftlig kommunikasjon..

- Ber studenten om feedback fra medarbeidere på sin kommunikasjon?
- Reflekterer studenten over hvorledes hans/hennes kommunikasjon påvirker klient, familie/nettverk og personell?
- Benytter studenten terapeutiske prinsipper i etablering og avslutning av kontaktforholdet med klient?
- Viser studenten empatiske evner i samhandlingssituasjoner?
- Er studentens kommunikasjon klar og direkte?

- Dokumenterer og formidler studenten klientens behov på en faglig tilfredsstillende måte?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....
.....

C. Samarbeid

Dette punkt omhandler hvorledes studenten samarbeider med klient, familie/nettverk og personell.

- Reflekterer studenten over sin egen rolle i samarbeidssituasjoner?
- Samhandler studenten konstruktivt med klient, familie/nettverk og personell?
- Har studenten evne til konfliktløsning?
- Viser studenten respekt for praksisstedets struktur, kultur og organisering?
- Følger studenten lojalt opp behandlingsvedtak?
- Viser studenten orden, nøyaktighet og punktlighet?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....
.....

II. LÆRINGSPROSESSEN

Høgskolen anser det her viktig at studenten er aktiv i sin egen læringsprosess og legger vekt på følgende områder:

A. Kunnskapstilegnelse

Under dette punkt vurderes om studenten oppsøker og nyttiggjør seg de læresituasjoner som praksisstedet har.

- Tilegner studenten seg kunnskaper om oppbygging av det terapeutiske miljø eller praksisstedets behandlingsmessige struktur?
- Oppsøker studenten læresituasjoner i forhold til klienter, personalet og møter som virker utviklende på hans/hennes læring?
- Viser studenten ansvar og initiativ i forhold til tilegnelse av kunnskaper og ferdigheter?
- Tar studenten utgangspunkt i egen målsetting og tilegner seg den kunnskap, de ferdigheter og holdninger som er spesifikke for eget fagområde?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....
.....

III. UTØVELSE AV PROBLEMLØSENDE ARBEID I SAMHANDLING MED BRUKER

Dette punkt omhandler studentens dyktighet til å arbeide metodisk og systematisk i praksis. Studenten skal med utgangspunkt i egen fagspesifikke kompetanse utføre problemløsende arbeid. Det vil her si; identifisere behov, iverksette og evaluere tiltak i samhandling med klient.
Høgskolen har valgt å vurdere studentens holdning og handling i henhold til tre hovedfaser ; vurderingsfasen, handlingsfasen og evalueringsfasen.

A. Vurderingsfasen

- Innhenter studenten data fra aktuelle kilder og på de områder som dekker klientens totale livssituasjon?
- Skiller studenten mellom observasjon og tolkning?
- Deler studenten sine tolkninger med klient og medarbeidere for å kontrollere holdbarheten?
- Anvender studenten erfaringer og fagspesifikk teori som er relevant for å vurdere klientens situasjon ?
- Planlegger studenten mål og tiltak i samarbeid med klient, medarbeidere og evt. familie/nettverk?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....

B. Handlingsfasen

Studenten skal under veiledning av praksisveileder organisere iverksettingen av de oppgaver som krever faglig vurdering og ferdighet.

- Er studentens initiativ, aktivitet og besluttsomhet faglig tilfredsstillende?
- Viser studenten forståelse for klientens problematikk ?
- Er studentens praksis rettet mot å øke klientens selvrespekt?
- Ivaretar studenten sin pedagogiske og veiledende funksjon i forhold til klienter, familie/nettverk og personalgrupper?
- Er studentens praksis slik at den samsvarer med praksisstedets og de ansattes etiske normer?
- Ivaretar studenten sin funksjon som klientens talsmann?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....
.....

C. Evalueringsfasen

Her vurderes det om studenten på bakgrunn av egne observasjoner og refleksjoner, klientens reaksjoner og andres observasjoner evaluerer resultatet av de ulike faser i forløpet.

- Stiller studenten spørsmål ved hvorfor mål nåes eller ikke nåes?
- Tilpasser studenten sine handlinger og holdninger i samsvar med evalueringsresultatene?
- Anvender studenten evalueringsresultatene til personlig og faglig utvikling?

Godkjent ☐ Ikke godkjent ☐

Kommentarer:.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dato.....

Student.....

Praksisveileder.....

Lærer.....

10.0 Emnebeskrivelse

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedtema 1: Bedømmelse, diagnostisering og planlegging av tiltak	10 studiepoeng Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra 3-årig helse-, sosial-, pedagogisk eller annen relevant utdanning på høgskolenivå, eller et av følgende alternative krav: minimum 120 studiepoengs relevant universitets- eller høgskoleutdanning, videreutdanning i rusproblematikk eller annen relevant videreutdanning. Det vises for øvrig til de presenterte opptakskrav i studieplanen.
I tillegg forutsetter emnet at studentene har minimum et års relevant praksis.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisningen skjer i utdanningens første semester

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Målet er at studenten:

- har kunnskaper om de ulike kartleggingsinstrumenter
- kan anvende minimum ett intervjuverktøy
- kan utarbeide tiltaksplan

7. Innhold/oppbygging

Hovedtema 1: Bedømmelse, diagnostisering og planlegging av tiltak:

A. Kriterier for avhengighet/skadelig bruk/misbruk
B. Rammefaktorer
   - institusjoner i Norge; ideologi, innhold og resultater
   - offisielle føringer og utviklingstendenser
   - muligheter og begrensninger med medisinske diagnosesystemer
C. Forebyggende prinsipper/nivåer
D. Effektforskning
E. Ulike kartleggingsinstrumenter

Kunnskaper i hovedtema 1 danner grunnlaget forståelse og innsikt i de etterfølgende temaer.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Hovedtema 1 gjennomføres i løpet av 1. semester. Som undervisnings-/læringsform er problembaserte læringsprinsipper lagt til grunn..
Nettstøttet undervisning kan tas i bruk i forbindelse med veiledning på arbeidskrav.

9. Praksis

Emnet har ingen praksisperiode..

10. Arbeidskrav

Studentene skal arbeide med arbeidskrav 1. Det tilbys 1 veiledningstime. Det gis skriftlig tilbakemelding fra lærer på arbeidskravet. Prosjektoppgaven i siste semester skal være basert

på arbeidskrav 1.

11. Vurdering

Arbeidskravet, sammen med de fire øvrige arbeidskrav, må være godkjent før studenten kan få sensurert sin prosjektoppgave.

12. Litteratur / pensum

Obligatorisk litteratur:

DSM-IV manual: Psykoaktive stoffer 50 s

Fekjær, Hans-Olav (2004): Del 4: Skadevirkningene og del 5: Behandling, *Rus : bruk, motiver, skader, behandling, forebygging, historie* Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 152-285 122 s

ICD-10 manual: Psykoaktive stoffer 40 s

Kinney, Jean, Arne Gerdner og Gwen Leaton (1997): *Att släppa taget*, Lund: Studentlitteratur 404 s

Melberg, Lauritzen og Ravndal (2003):Hvilken nytte, for hvem og til hvilken kostnad?, *SIRUS-rapport* nr. 4/2003 163 s

NOU 2003:4 Forskning på rusmiddelfeltet 98 s

Sosial og helsedept., Handlingsplan mot rusmiddelmisbruk 2003-2004 30 s

Valgfri litteratur kan være:

Melin, Ann-Gerd och Christina Näsholm (1994): *Behandlingsplanering vid missbruk* Lund: Studentlitteratur 273 s

Emnebeskrivelse

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedtema 2: Terapeutiske kunnskaper og ferdigheter	20 studiepoeng Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra hovedtema 1.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Det undervises i deltemaene 2 A og 2 E i 1. semester, deltema 2 C i 2. semester og deltema 2 F i 3. semester. Deltemaene 2 B og 2 D innebærer ferdighetstrening/egenutvikling. Dette

foregår i basisgruppene som er gjennomgående i samtlige tre semestre.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Målet er at studenten:

- har oversikt over tiltaksapparatet
- har kunnskaper om vitenskapelige beslutningsgrunnlag for tiltak
- har innsikt i egen historikk og personlighet og har utviklet økt bevissthet omkring faglige, etiske og personlige sider ved arbeid i rusmiddelfeltet. Dette innebærer også at studenten er i stand til å vurdere egne sterke side og begrensninger.

7. Innhold/oppbygging

Hovedtema 2: Terapeutiske kunnskaper og ferdigheter

A. Kommunikasjonsteori
B. Kommunikasjon i praksis – rettet mot:
   - individ
   - familie/par
   - grupper
C Pedagogiske tilnærminger/motivasjonsteori
D. Egenutvikling;
   - rusterapeutens nødvendige egenskaper
   - arbeid med studentens egne ressurser og begrensninger/egenanalyse
E. Behandlingsplan – teori og praksis
F. Ulike teoretiske forståelsesmodeller:
   - biomedisinsk tenkning
   - sosialpedagogisk tenkning
   - familieterapeutisk tenkning
   - psykodynamisk tenkning

Det gis en innføring i de ulike tilnærminger – inklusive deres styrker og svakheter.

I forbindelse med undervisning i de ovennevnte terapeutiske tilnærminger, vil det bli presentert ulike terapeutiske teknikker, så som

- klientsentrert rådgivning
- personsentrert terapi
- realitetsterapi
- gestaltterapi
- transaksjonsanalyse
- nevrolingvistisk programmering

Kunnskaper fra hovedemne 2, sammen med kunnskaper fra hovedemne 1, danner grunnlaget for forståelse og innsikt i hovedemne 3 og 4.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Undervisning i hovedemne 2 er lagt til både 1., 2. og 3. semester. Det vises til emnebeskrivelsens punkt. 5. Problembaserte læringsprinsipper er lagt til grunn som pedagogisk undervisningsform. I tillegg kan nettstøttet undervisning også bli benyttet i forbindelse med veiledning på arbeidskrav 4.

9. Praksis

Emnet har ingen praksisperiode.

10. Arbeidskrav

Studentene skal arbeide med arbeidskrav 3 og 4. Det tilbys 1 veiledningstime på arbeidskrav 4 og det gis tilbakemelding i plenum fra lærer og medstudenter. I forbindelse med arbeidskrav 3 gjennomføres en samtale om studentens egenutvikling med psykolog/veileder for basisgruppe.

11. Vurdering

Arbeidskravene, sammen med de tre øvrige arbeidskrav, må være godkjente før studenten kan få sensurert sin prosjektoppgave.

12. Litteratur / pensum

A. Obligatorisk pensumlitteratur vil bli valgt ut fra følgende liste:

AA's servicekontor: Storbok a del 1	148 s
AA's servicekontor: 12 + 12 12 trinn og 12 tradisjoner	170 s
Austad, Arne og Gry Follestad (2003): Religiøse og eksistensielle erfariger og psykoterapi, *Tidsskrift for den norske psykologforening* nr. 11/2003, s. 937-944	8 s
Evang, Anders (1997): Kap. 10 Incenst og seksuelle overgrep, *Det vanskelige livet*, Oslo: Cappelen Akademisk, s.167-184	17 s
Gråwe, Rolf og Espeland, Bente (2002): *Behandlingsmanual for et gruppebasert kurs- og treningsprogram*, Trondheim: Tapir	148 s
Pedersen, Willy (1996): Overgrepet, rusen, ensomheten i Pedersen og Wahl (red.) : *Rusmidler og veivalg*. Oslo: Cappelen	14 s
Ramstrøm, Jan (2000) *Skader av hasj og marihuana*, Rusmiddeldirektoratet	85 s
Raaheim og Nielsen (red.) (1997): *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høgskoler*.	573 s
Sigrell, Bo: (1971) *Gruppterapi* Stockholm: Almquist og Wiksell	176 s
Woititz, Janet (1989): *Voksne barn av alkoholikere*, Oslo: Aventura forlag	135 s
Øiseth, O., m.fl (1999): *Tegn og symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler*, Vett og Viten AS	85 s

I tillegg to artikler:
En om sammenhengen mellom rus og seksuelle overgrep og en
om arbeid med gudsbilder i behandling av rusmisbruk og/eller psykiatri.
Totalt ca 100 s

I tillegg artikler om motivasjonsarbeid, samtaleteknikk og løsningsfokusering
ca. 80 s.

B. Valgfri litteratur kan studentene velge fra følgende liste:

Barth, Tom; Tore Børtveit og Peter Prescott (2001):
Endringsfokusert rådgivning, Oslo: Gyldendal Akademisk 281 s

Beattie, Melody (1990): *Bli fri från ditt medberoende: sluta kontrollera andra, börja bry dig om dig själv*, Stockholm: Norstedts Förlag AB 248 s

Berg, Insoo Kim og Scott D. Miller (1998):
Rusbehandling. En løsningsfokusert tilnærming
Oslo: Gyldendal Akademisk 210 s

Brumoen, Hallgeir (2000): *Bygging av mestringstillit*,
Oslo: Gyldendal Akademisk 234 s

Fekjær, Hans-Olav (2002): *"Spillegalskap": vår nye landeplage*,
Oslo: Gyldendal Akademisk 158 s

Glasser, William: (1977): *Realitetsterapi - teori og praksis*, Dansk Gyldendal 223 s

NA: Narcotics Anonymous (1982), World Services Office Inc. 278 s

Rubin, Th. I. (1994): *Vær sint med god samvittighet*. EFI Forlag. 181 s

Emnebeskrivelse

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedtema 3: Praksis	10 studiepoeng Eksamen

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra hovedemne 1 og 2.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Praksisperioden gjennomføres i 2. semester. Det kan – etter begrunnet søknad – vurderes om en mindre del av praksisperioden kan gjennomføres i 3. semester.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Målet er at studenten:

- kan gi begrunnede anbefalinger om tiltak
- har utviklet en handlingskompetanse for intervensjon i forhold til mennesker med ulike typer rusmisbruk
- kan anvende anerkjente kliniske intervensjonsstrategier i den yrkesfaglige hverdag.

7. Innhold/oppbygging

Hovedtema 3: Praksis:
Det kreves 14 ukers veiledet praksis à 30 timer.

Praksisplassene fordeles etter følgende kriterier:

- studenter skal normalt ikke ha praksis hos nåværende arbeidsgiver. Kriteriet gjelder fast arbeidsforhold eller der arbeidsforholdet tilsvarer 30% stilling eller mer.
- studenter som har barn under skolepliktig alder, eller annet særlig omsorgsansvar, bør ikke belastes med lang reisevei i praksisperioden

I løpet av praksisperioden skal studenten hospitere minimum to dager ved en behandlingsinstitusjon som har en annen ideologisk forankring og tilnærming enn praksisstedet. Studenten er selv ansvarlig for å skaffe hospiteringsplass.

I praksisperioden legges det vekt på at studenten tilbys læresituasjoner hvor hun/han har mulighet til å anvende sin relasjonskompetanse og sine erfaringer i samhandling med klienter/klientgrupper. Studenten utarbeider egne faglige og personlige mål for praksisperioden, basert på eget lærebehov og praksisstedets tilbud. Målene må stå i forhold til studiets mål og leveres til høgskolen i løpet av praksisperiodens andre uke. Målene må godkjennes av høgskolen.

Studentens mål blir førende for hva studenten skal fokusere på i praksisperioden. Det er imidlertid et krav at studenten følger opp behandlingsforløpet for minimum tre klienter. Behandlingsforløpet skal inkludere ulike faser i behandlingsprogrammet.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Praksisveileder er studentens ressursperson i praksisfeltet og skal være tilgjengelig for drøfting og vurdering av faglige spørsmål. Studenten har selv ansvar for å oppsøke læresituasjoner. Praksisveileder har i tillegg ansvar for å tilrettelegge læresituasjoner i praksisfeltet i samarbeid med studenten, og for den kontinuerlige veiledning av studenten som foregår dels gjennom daglig arbeid, og dels gjennom spesielt avsatt tid til veiledning.

9. Praksis

Emnet består av praksisperiode .

10. Arbeidskrav

Studentene skal arbeide med arbeidskrav 2. Studenten får tilbud om 1 veiledningstime. Det gis skriftlig tilbakemelding fra lærer.

11. Vurdering

Underveisvurdering omfatter både tilbakemelding på arbeidskrav og den kontinuerlige tilbakemelding som studenten får fra sin praksisveileder og det øvrige personalet ved praksisstedet. I tillegg er høgskolens lærer med under utviklingssamtale midtveis i praksisperioden. Lærer vil også delta ved den avsluttende samtale/vurdering. Praksis er en eksamen og perioden vurderes til bestått/ikke bestått.

Praksisveileder har ansvar for, snarest og senest innen halvgått praksis - å kontakte høgskolen dersom det oppstår tvil om studenten kan oppnå godkjent klinisk fordypning.

Studentene vurderes ut fra fastsatte kriterier. Det er utarbeidet vurderingsskjema for den kliniske fordypning.

Arbeidskravet, sammen med de fire øvrige arbeidskrav, må være godkjente før studenten kan få sensurert sin prosjektoppgave.

12. Litteratur / pensum

Obligatorisk pensumlitteratur:

Skau, Greta Marie (2002): *Gode fagfolk vokser - Personlig kompetanse som utfordring*
Oslo: Cappelen Akademisk Forlag 173 s

Emnebeskrivelse

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedtema 4: Prosjektoppgave	5 studiepoeng Eksamen

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra hovedtema 1, 2 og 3.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Prosjektoppgaven utarbeides i 3. semester.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Målet er at studenten
har kunnskap om fagutvikling og synliggjør kunnskapen ved gjennomføringen av et prosjektarbeid

7. Innhold/oppbygging

Eksamen avlegges ved gjennomføring av et prosjektarbeid – individuelt eller i gruppe. En gruppe kan bestå av inntil 3 studenter.

Prosjektoppgaven skal dokumentene at studenten kan analysere og reflektere over sitt praktiske arbeid og anvende sin teoretiske kunnskap.

Arbeidskrav 5 innebærer at prosjektoppgaven skal presenteres muntlig for lærere og medstudenter før innlevering.

Det legges vekt på følgende kriterier ved bedømmelse av oppgaven:

h) Klar sentrering om et avgrenset tema innen fagområdet
i) En oversiktlig disponering av stoffet i oppgaven
j) Innsikt i emnet
k) Selvstendig tenkning
l) Saklig vurdering

m) Klar redegjørelse for synsmåter fra relevant litteratur
n) En innbyrdes logisk sammenheng mellom oppgavens ulike deler

For øvrig skal HiØ's retningslinjer for skriftlige arbeider følges.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Prosjektoppgaven skal være et empirisk arbeid, basert på den godkjente tiltaksplan.
Studentene står fritt til å benytte også øvrige arbeidskrav i oppgaven.

Problemstilling innleveres innen en nærmere angitt frist og godkjennes av høgskolen.

I løpet av arbeidet med prosjektoppgaven har studenten krav på inntil tre veiledningstimer. Veiledningstimene må benyttes i nærmere angitte tidsrom. Dersom timen ikke benyttes innen tidsrammen, er timen tapt.
Studenten må levere materiale – inkl. spørsmål - til veiledning senest 48 timer før veiledningstimen skal finne sted. I motsatt fall, avlyses timen.
Studenten må benytte minimum én av de tre tilbudte veiledningstimer for at oppgaven skal bli sensurert.

9. Praksis

Prosjektoppgaven skal være et empirisk arbeid, basert på den godkjente tiltaksplan (arbeidskrav 1), som tar utgangspunkt i en problemstilling i praksis. Tiltaksplanen skal, i sin tur, være basert på et kartleggingsinstrument.

10. Arbeidskrav

Prosjektpresentasjonen (arbeidskrav 5) har som hovedhensikt å gi studentene mulighet for selvevaluering og konstruktiv vurdering av medstudenters arbeid.
Tilbakemelding på arbeidskrav 5 skjer ved at medstudenter oppnevnes som opponenter.

11. Vurdering

Prosjektoppgaven som individuelt arbeid skal ha et omfang på 6.000 ord (+ – 10%).
Gruppeoppgaver skal ha et omfang på 9.000 ord (+ - 10%).
Det gis gradert karakter A – F.

Ved valg av prosjektarbeid i gruppe, etterfølges det skriftlige arbeidet av individuell, muntlig høring. Den muntlige høringen kan gi grunnlag for justering av karakteren på det skriftlige arbeidet.

12. Litteratur / pensum

Anbefalt litteratur:

Dalland, Olav (2000): *Metode og oppgaveskriving for studenter*,
Oslo: Gyldendal Akademisk forlag 277 s.

Det vises til obligatorisk pensumlitteratur og anbefalt litteratur i studieplanen.
600 sider valgfri litteratur kan velges fra anbefalt litteratur eller andre relevante kilder. Det valgfrie pensum skal godkjennes av høgskolen.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 13/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV VIDEREUTDANNING I AKUTTSYKEPLEIE/FRONTLINESYKEPLEIE – 90 STUDIEPOENG – OPPDRAG FRA SYKEHUSET ØSTFOLD HS

Vedlegg:

- Søknad fra avdeling for helse- og sosialfag, datert 3. januar 2005
- Studieplan for videreutdanning i akuttsykepleie - frontlinesykepleie

Sammendrag og direktørens vurdering:

Avdeling for helse- og sosialfag søker om etablering av et videreutdanningsstudium i akuttsykepleie – frontlinesykepleie som Sykehuset Østfold HS har tatt initiativet til å få utarbeidet. Studiet vil bli eksternt fullfinansiert av Sykehuset Østfold HS. Representanter fra sykehuset har vært aktive deltakere i utarbeiding av studieplanen.

Behovet for studiet er godt dokumentert i avdelingens søknad og gjennom innledningen til studieplanen.

Studiet er unikt i sitt slag både regionalt og nasjonalt, og er ikke konkurrerende med liknende tilbud i høgskolen, selv om det planlegges en delvis samkjøring med de nåværende videreutdanninger i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie. Dette er videreutdanninger som også gjennomføres på oppdrag fra Sykehuset Østfold.

Studiet vil bli gjennomført som et heltidsstudium. Forutsatt at studiet etableres vil det lyses ut en ny fagstilling i tilknytning til oppstart av kurset. Høgskolen har for øvrig høy kompetanse i akuttmedisin både knyttet til Bachelorstudiet i sykepleie og til spesialutdanningene. At Sykehuset Østfold gir høgskolen oppdraget skulle tilsi at de er fornøyd med den kvalitet som høgskolen har hatt på de andre oppdragene en har påtatt seg å gi.

Høgskoledirektøren er fornøyd med at Sykehuset Østfold HS ønsker å samarbeide med høgskolen om videreutdanningstilbud på denne måten. Dette faller også godt inn i høgskolens strategi- og handlingsplan som fokuserer på behovet for å øke den eksternfinansierte virksomheten. Samtidig vil høgskoledirektøren imidlertid generelt peke på nødvendigheten av god balanse mellom den bevilgningsfinansierte og eksternfinansierte virksomhet slik at disse ikke utarmer hverandre, men gjensidig supplerer, beriker, utfordrer og utvikles slik at den samlede kompetanse og kvalitet ved høgskolen kontinuerlig forbedres.

Høgskoledirektøren tilrår at styret godkjenner etablering av videreutdanningstilbudet som eksternt finansiert tilbud.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner etablering av videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie, 90 studiepoeng, som eksternt finansiert tilbud.

Halden 11.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Høgskolestyret
Høgskolen i Østfold
Fellesadministrasjonen
Os allé 9
1757 Halden

Fredrikstad, 3. januar 2005

J.nr. 2005/04/411

Søknad om etablering av Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie - 90 studiepoeng – oppdrag for Sykehuset Østfold HS

I februar 2004 fikk HiØ, Avdeling for helse- og sosialfag, en henvendelse fra adm.dir. Ulf Ljungblad og FoU-direktør Svein Andreassen om opprettelse av et studium i akuttsykepleie/frontlinesykepleie. Oppdragsgiver ser et stort behov for kompetanseheving blant sykepleiere som arbeider i akuttmottak – og dette behovet er det redegjort for innledningsvis i planen. Den foreliggende studieplan er resultatet av et samarbeid mellom representanter fra Sykehusets Østfolds akuttdivisjon og representanter fra HiØ. Den nye videreutdanningen skal være en ny spesialitet, der deler av utdanningen samkjøres med de nåværende videreutdanninger i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie. Utdanningen er planlagt oppstartet høsten 2005 og skal fullt ut finansieres av Sykehuset Østfold HF.

Studieplanen ble behandlet i videreutdanningenes fagutvalg 22.10.04 og godkjent av avdelingsleder 25.11.04.

Av høgskolens strategiske plan 2005 – 2012 kap. 3.1.1 fremgår det at et av høgskolens overordnede mål er å bidra til å heve det gjennomsnittlige utdanningsnivået i regionen. Et av virkemidlene for å nå dette målet er å øke omfanget av den eksternt finansierte virksomheten med 20% i perioden 2005 - 2008.

Ved avdeling for helse- og sosialfag tilbys i dag – på oppdrag fra Sykehuset Østfold HF - Videreutdanning i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie, hver på 90 studiepoeng. I tillegg arbeider vi med en studieplan i Paramedic for ambulansepersonell. Oppdragsgiver ønsker å ha et komplett porteføljе som dekker den totale akuttmedisinske kjede. Ingen av høgskolens øvrige studier vil være konkurrerende med dette nye tilbudet..

Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie vil bli landets første spesialutdanning for sykepleiere i akuttmottak og det finnes således ikke tilsvarende eller lignende utdanninger verken regionalt eller nasjonalt.

I tillegg til at det skal lyses ut en ny fagstilling i forbindelse med etablering av studiet, besitter avdeling for helse- og sosialfag i dag høy kompetanse innen akuttmedisin. Her kan det nevnes fagpersonell fra Bachelorutdanning i sykepleie og fra spesialutdanningene innen anestesi, intensiv og operasjon.

Når det gjelder beskrivelse av studiet, vises det til vedlagte studieplan.

Studiet er planlagt oppstartet vårsemesteret 2005.

Med hilsen

Beth Linde
avdelingsleder

Vedlegg: Studieplan for Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie

Kopi: Studieleder Synnøve Narten Jonassen

Høgskolen i Østfold

STUDIEPLAN

VIDEREUTDANNING I AKUTTSYKEPLEIE - FRONTLINESYKEPLEIE

AVDELING FOR HELSE- OG SOSIALFAG

Eksternt finansiert heltidsstudium over 72 uker

90 ECTS / studiepoeng

2005 – 2008

Godkjent	Av: Avdelingsleder	Dato: 03.01.05
Endret	av:	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE 2

INNLEDNING 3

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV.....4

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....5

MÅL FOR STUDIET 5

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING.....7

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER.....9

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS 11

VURDERINGSFORMER 12

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....14

EMNEBESKRIVELSE HOVEDEMNE 1.....20

EMNEBESKRIVELSE HOVEDEMNE 2.....23

EMNEBESKRIVELSE HOVEDEMNE 3.....25

Innledning

Akuttmottakene har de siste årene gjennomgått en omfattende reorganisering og pasientmessig utvikling. I tillegg har spesialiteten i lengre tid vært preget av en omfattende sykepleiefaglig og medisinsk utvikling. Alle prognoser tilsier at denne utviklingen vil akselerere i årene fremover. Akuttmottaket er selve spydspissen i heleforetaket, og den kvalitet og de tiltak som iverksettes, eller unnlater å bli iverksatt, er av vital interesse både for den enkelte pasient, det enkelte sykehus og for det samlede Helse Øst.

Akuttmottakene mottar pasienter med akutt oppstått sykdom med behov for rask diagnostisering og intervensjon. Kvaliteten på de tiltak som iverksettes her er av stor betydning for den enkelte pasient, helseforetaket og det samlede Helse Øst. Det er et uttalt fagpolitisk ønske at flere pasienter skal avklares og ferdigbehandles tidligst mulig i behandlingskjeden (traktmodellen), noe som forutsetter en høy kompetanse i front. Målet er at akuttmottaket skal ha høykompetente sykepleiere i front som kan foreta hastegradsvurdering, prioritere riktig og trekke inn de rette ressurser slik at pasienter får behandling på rett nivå. En rask og effektiv diagnostikk og tidlig intervensjon vil redusere behandlingstiden og forebygge komplikasjoner/senskader.

I pasientrettighetslovens §2-1 heter det at pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Dette innebærer også å gi pasienten de helse- og behandlingsmessige opplysninger vedkommende trenger for å ivareta sin rett. For at sykepleieren i akuttmottaket skal kunne utøve sine plikter overfor pasienten, vil han/hun trenge både bredde- og dybdekompetanse. Helsepersonellovens §16 krever at virksomheter som yter helsehjelp skal organiseres slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter.

Omfattende pasientkategorier stiller nye og mer omfattende krav til sykepleierne i akuttmottak. Dagens bachelorutdanning har ingen mulighet til å oppfylle de krav som disse avdelingene stiller, og konsekvensen blir følgelig et omfattende opplæringsbehov. Etablering av en videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie vil være et tiltak for å redusere turnover, heve kvaliteten og imøtekomme samfunnets nye og endrede krav.

Videreutdanning for sykepleiere tilknyttet akuttmottak innebærer en videreføring og fordypning i et spesifikt område i sykepleie i relasjon til målgruppe og arbeidsområde.

I tillegg til å styrke kunnskaps- og ferdighetsnivået i forhold til dagens funksjons- og ansvarsområde, er det en klar og overordnet intensjon at akuttsykepleierne/frontlinesykepleierne bør ha en utvidet funksjon i forhold til definerte problemstillinger. Den utvidete funksjon er basert på delegert myndighet fra ansvarlig lege og er i tråd med den praksis man finner i andre europeiske land, bl.a. Storbritannia og Danmark (Andersen, 2004/Hernæs 2004).

Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie bygger på bachelorutdanning i sykepleie, samt minimum 2 års praktisk erfaring, fortrinnsvis fra arbeid i eller rundt akuttmottak. Bakgrunnen for ønsket om denne utdanningen er Helse Østs økende behov for spesialisering av sykepleiefunksjonen i akuttmottak, der det implisitt ligger et krav om økt kompetanse.

Utfordringene ved å arbeide i akuttmottak vil derfor kreve grundige kunnskaper og ferdigheter på en rekke områder. Spesialsykepleierens ansvar og kompetanse må derfor sees i

sammenheng med pasientens behov for sykepleie og behandling i akutte og ofte svært komplekse situasjoner. Lov om spesialisthelsetjeneste § 3-10 pålegger de regionale helseforetak å sørge for at helsepersonell gis den nødvendig opplæring, etterutdanning og videreutdanning som er påkrevet for at den enkelte skal kunne utføre sitt arbeid forsvarlig.

Sykepleiere i akuttmottak må kunne vurdere, gjennomføre, dokumentere og evaluere den behandling og sykepleie som gis. Forutsetningen for at pasienten skal kunne behandles og hjemsendes, eller sluses til rett avdeling, er omfattende kunnskaper og innsikt i en rekke fagområder, som også inkluderer tverrfaglige emner, kunnskaper om behandlingsapparater og organisasjoner.

Dagens og fremtidens akuttavdeling vil bli en ny type spesialavdeling som vil måtte stille høye krav til sine ansatte – på lik linje med andre spesialavdelinger ved sykehuset. Avdelingen vil på sikt måtte bemannes med sykepleiere med videreutdanning. Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie bør bygge på de samme kvalitetskriterier som spesialutdanningene innen anestesi-, intensiv og operasjonssykepleie er basert på.

Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie innebærer en fordypning i forhold til aktuelle temaer, som er relevant for akuttmottakets målgruppe, samt de arbeidsoppgaver som dagens og fremtidens akuttmottak må løse.

Målgruppe og opptakskrav

Målgruppe
Målgruppen er offentlig godkjente sykepleiere i akuttmottak.

Opptakskrav
For å bli tatt opp må søkerne fylle følgende to minstekrav:
- ha norsk offentlig autorisasjon som sykepleier
- ha praksis som sykepleier tilsvarende minst to års fulltids arbeid med direkte utøvelse av sykepleie overfor somatisk syke pasienter.

Søkere fra Sykehuset Østfold HF har fortrinnsrett. Første rangering foretas etter skriftlige kriterier. Kriteriene er som følger:
- søkerne får karakterpoeng for karakteren i teoretisk sykepleie fra bachelorutdanning i sykepleie
- det gis 1 praksispoeng pr. år som godkjent sykepleier utover minstekravet – maksimalt 4 poeng. Det gis i tillegg 2 ekstra praksispoeng pr. år til søkere med praksis fra akuttmottak – maksimalt 6 poeng
- det gis 1 utdanningspoeng pr. år for relevant høyere utdanning, tilsvarende 60 studiepoeng, maksimalt 3 poeng.

Etter første rangering, tas 50% flere søkere enn opptakstallet inn til intervju. Det skal ved vurdering av opptak tas hensyn til skriftlige uttalelser og vurderinger fra nåværende leder og fra en referanse som søker selv velger vedrørende søkerens skikkethet for fremtidig arbeid som spesialsykepleier. I intervjuet vektlegges motivasjon, holdninger til faget, personlige egenskaper og villighet til endring. På bakgrunn av intervju og referanse blir søkerne rangert i forhold til en vurdering av deres egnethet for fremtidig funksjon som spesialsykepleier.

Studiets varighet og omfang

Videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie er på 90 studiepoeng og er organisert som et heltidsstudium over 72 uker.

Mål for studiet

Hovedmålet for videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie er å utdanne velkvalifiserte yrkesutøvere som kan fylle de roller og krav som akuttavdelinger krever. Dette inkluderer også spesialsykepleierens behandlende funksjon, der han/hun får delegert myndighet fra ansvarlig lege. Formålet er at pasienter med småskader kan få rask hjelp, at legene kan konsentrere seg om de mer alvorlige skadene og at sykepleierne får utfordringer som kan bidra til økt trivsel og stabilitet i personalgruppen.
Sykepleieutøvelsen skal være i samsvar med de krav som settes av helselovgivningen og de vilkår som god yrkesutøvelse forutsetter.

Et av kjennetegnene ved videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie er et ønske om å tilstrebe kort avstand mellom teori og praksis. Teoretisk kunnskap er og blir generell, og situasjonene i praksis er komplekse, uforutsigbare og lite oversiktlige. Kunnskap blir først levende og meningsfull når den tilegnes, arbeides med og brukes. Å praktisere innebærer derfor ikke bare å anvende teori, men å forholde seg aktivt til det en vet og de erfaringer en gjør. Gjennom praksis og refleksjon over den kliniske utøvelse, skapes kunnskap. Å tilstrebe en utdanning som veksler mellom teori og praksis vil derfor være av vital interesse.

Et sentralt mål blir å utdanne spesialsykepleiere som har evne til å vurdere og deretter kunne aktivere ressurser som sikrer pasienten rett behandling på rett sted til rett tid.
Innen samtlige av de tre hovedemner som utdanningen består av, vil det være naturlig å operere med mål innen kunnskap, ferdigheter og holdninger.

Kunnskapsmål

Studenten skal etter endt utdanning:

- ha kunnskaper om normalitet og avvik i forhold til både den somatiske og psykiske dimensjon
- ha kunnskaper om hvordan man kan møte mennesker med psykiske lidelser og mennesker med rusproblematikk
- ha økt sin kunnskap og forståelse for reaksjoner og mestringsstrategier hos pasienter, pårørende og personale ved akutt og/eller kritisk sykdom, undersøkelser, behandling og død
- ha kunnskaper om kommunikasjon/samtaleteknikker, samhandling og konfliktløsning
- være bevisstgjort i forhold til spesialsykepleierens virke i et spenningsfelt mellom medisinsk rasjonalitet og omsorgsrasjonalitet
- ha utviklet ulike metoder for kunnskapstilegnelse, der kritisk vurdering av ulike databaser/artikler og deres relevans i forhold til fremtidig yrkesutøvelse blir sentralt
- ha innsikt i det historiske, verdimessige og sykepleieteoretiske grunnlag og hvordan dette er formet og kommer til å forme framtidens funksjons- og ansvarsoppgaver for spesialsykepleiere i akuttmottak

- forstå betydningen av å holde seg faglig oppdatert innen den teknologiske og medisinske utvikling
- ha et bevisst forhold til organisatoriske, etiske og juridiske rammer som påvirker den sykepleie som ytes i akuttmottak
- ha kunnskaper om organisering av behandlingskjeder og sentrale samarbeidspartnere
- ha kunnskaper om hvordan organer og organsystemer fungerer i forhold til hverandre
- ha kunnskaper om hvordan patofysiologiske prosesser og medisinske kirurgiske og psykiske tilstander utvikles
- ha kunnskaper om infeksjonsforebyggende og –behandlende tiltak
- ha kunnskaper om de medikamenter som naturlig forordnes i et akuttmottak
- ha kunnskaper om medisinskteknisk utstyr i akuttmottak
- ha utviklet sine kunnskaper om risikomomenter knyttet til medisinsk behandling og bruk av medisinsk teknisk utstyr i et akuttmottak
- ha kunnskaper om ulike medisinske, kirurgiske, psykiatriske og adferdsmessige tilstander som han/hun regelmessig møter i akuttmottak.

Ferdighetsmål

Studenten skal etter endt utdanning:

- være i stand til å integrere teori i praksis
- kunne foreta bedømmelser knyttet til normalitet og avvik i forhold til somatikk og psykiatri, eller en kombinasjon av disse
- kunne bedømme akutte og mindre akutte situasjoner selvstendig, prioritere og handle raskt og forsvarlig, slik at livsviktige funksjoner opprettholdes eller gjenopprettes
- være i stand til å foreslå alternative løsninger og på en konstruktiv måte komme med løsningsforslag i en akuttsituasjon
- kunne improvisere i ulike akuttsituasjoner uten å bryte grunnleggende prinsipper
- kunne kombinere ulike ferdigheter i komplekse pasient- og pårørendesituasjoner
- beherske akuttsykepleierens autonome funksjon
- ha handlingskompetanse i forhold til et flerkulturelt ståsted.
- kunne utføre infeksjonsforebyggende arbeid.
- mestre bruk og kontroll av medisinsk teknisk utstyr, og ha et reflektert forhold til teknologiens muligheter og begrensninger.
- kunne identifisere, gjennomføre og evaluere pasientens behov for individuell og helhetlig sykepleie i mottak, inkl. observasjon, behandling og hjemsendelse/viderebehandling
- kunne beherske den informasjonsteknologi som er nødvendig for god praksis i et akuttmottak og på AMK-sentralen
- ha utviklet sine kreative evner og være i stand til å skape noe nytt i praksis/utvikle eget fag
- vise god evne til å oppfylle helsepersonells plikt til dokumentasjon og beherske føring av elektronisk journal.

Holdningsmål

Studenten skal etter endt utdanning:

- ha videreutviklet sitt helhetlige menneskesyn
- ha videreutviklet sin forståelse for pasientens menneskeverd og integritet
- støtte og yte omsorg til pårørende og fremme pasientens og pårørendes medbestemmelse

- være bevisst egne reaksjoner i relasjon til kritiske situasjoner og plutselig død
- kunne bruke seg selv som redskap og vise gjennom handling at han/hun har integrerte verdier
- være bevisst betydningen av å forebygge og lindre pasientens smerte, ubehag og stress
- vise evne til etisk refleksjon i kliniske situasjoner
- vise at han/hun er bevisst egne holdninger og sitt ansvar som fagperson
- være bevisst sitt kompetanseområde
- kunne argumentere etisk for å sikre pasientens og pårørendes interesse i et høyteknologisk miljø og i et tverrfaglig samarbeid mellom mange yrkesgrupper
- ha evne og vilje til raskt å tilpasse seg endringer i den kliniske hverdag.

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning

Utviklingen tenderer mot en stadig mer avansert behandling i akuttmottak. Organiseringen av fremtidens sykehus krever at pasientene i økende grad blir avklart allerede i akuttmottak. I tillegg peker estimater at pasienttilstrømningen vil øke kraftig i årene fremover. Hverdagen i akuttmottak vil derfor preges av høy behandlingsintensitet og høyt arbeidstempo. Dette krever at sykepleiere i akuttmottak er faglig i takt med de krav som stilles for å kunne gjennomføre, dokumentere og evaluere den sykepleie som iverksettes. Sykepleiere i akuttmottak skal behandle, overvåke og pleie mennesker i alle aldre som er utsatt for svikt i vitale funksjoner på grunn av skade eller sykdom. De skal også forebygge komplikasjoner, lindre lidelse og smerte eller annet ubehag. I tillegg skal sykepleierne ta ansvar for pasientens pårørende som ofte er i en dyp, traumatisk krise.

For å kunne forstå pasientens og pårørendes situasjon, må sykepleieren i akuttmottak inneha både kunnskaper og erfaring som dekker et vidt spekter av emner. Eksempler her er sosialmedisin, jus, informasjonsteknologi, ledelse og organisering, rammefaktorer, psykologi, psykiatri, flerkulturelle aspekter og ikke minst etikk. Sykepleiere i akuttmottak står daglig overfor ulike etiske utfordringer og problemstillinger. De må derfor kunne reflektere kritisk over ulike situasjoner og handle etisk og juridisk forvarlig.
Sykepleiere i akuttmottak må besitte mye av den kunnskap som ligger innenfor spesialutdanningene i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie. Hverdagen i et akuttmottak grenser til alle disse fagområdene. Det vil følgelig være naturlig å integrere deler av de nevnte spesialiteter i videreutdanning i akuttsykepleie/frontlinesykepleie. En rekke emneområder kan derfor gjennomføres som fellesundervisning for to eller flere spesialiteter.

AMK-sentralens naturlige tilknytning til akuttmottak medfører et behov for prehospital kunnskap hos sykepleierne. Ofte kommer hardt skadde eller kritisk syke pasienter til akuttmottak med ingen eller svært kort varsel. Dette krever spesielle egenskaper og kunnskaper hos sykepleieren.

Det er viktig for sykepleiere som arbeider med akutt og kritisk syke pasienter å ha et velutviklet klinisk blikk. På bakgrunn av kunnskap og erfaring kal sykepleieren kunne skille det viktige fra det mindre viktige i det enkelte pasienttilfelle. For å kunne arbeide i akuttmottak og på AMK-sentral kreves også at riktige prioriteringer blir gjort. Sykepleieren står ofte overfor et stort antall ulike pasienttilfeller, der ressursene må brukes riktig. I ekstreme situasjoner vil også akuttmottak og AMK stå sentralt, for eksempel ved store ulykker eller katastrofer.

Arbeid i akuttmottak og ved AMK-sentral vil i stor grad kreve at man forholder seg til problemer og symptomer, i det en sikker diagnose ofte kommer senere i forløpet. Utdanningen må følgelig i stor grad ta utgangspunkt i dette. Hovedemner i utdanningen vil derfor, som en ramme for hva utdanningen må dekke, også bygge på norsk indeks for medisinsk nødhjelp.

Den akutt og kritisk sykes situasjon kan endre seg raskt. Sykepleiere i akuttmottak må kunne tolke symptomer og kliniske tegn for å kunne handle raskt og for å forebygge komplikasjoner. I akutte situasjoner skal sykepleierne være i stand til – på selvstendig grunnlag – å sette i gang livreddende behandling. Sykepleiere i akuttmottak skal også kunne utføre og observere avansert medisinsk behandling ordinert av lege. Dette stiller store krav til medisinsk kunnskap.

For at også pasienter med mindre skader skal kunne få rask hjelp, må akuttsykepleieren kunne utføre en rekke oppgaver, som tradisjonelt har ligget under legens funksjonsområde. Akuttsykepleieren/frontlinesykepleieren får delegert myndighet fra ansvarlig lege til å behandle pasienter med nærmere definerte problemstillinger. Denne spesifikt autonome funksjon fordrer ferdigheter på en rekke nye områder og en klar bevissthet i forhold til eget kompetanseområde.

I akuttmottak regnes sykepleierne som nøkkelpersonell, men miljøet preges i stor grad av tverrfaglig samarbeid. Dette medfører at sykepleieren må ha kunnskap om andre fagpersoners ansvar- og kompetanseområder. I et akuttmottak er spennvidden stor på aktuelle fagområder, som favner alt fra barnevern og politi til leger og ambulansepersonell. Spesialsykepleieren må ha omfattende kunnskaper om tiltakskjeden som helhet.

I akuttmottaket møter sykepleierne mennesker med alle typer problematikk. Mange har et komplisert og sammensatt liv. Spesialsykepleieren må derfor kunne forstå og møte mennesker med psykiske lidelser generelt og spesielt i forhold til personlighetsforstyrrelser/selvskadingsproblematikk/utagerende atferd. Likeledes må spesialsykepleieren ha kompetanse i relasjon til rusproblematikk som kan inkludere ulike problemstillinger. Møter med mennesker med psykiske lidelser og/eller rusproblematikk krever gode kunnskaper om kommunikasjon/samtaleteknikker.

Smittevern, behov for debriefing og kollegastøtte er eksempler på andre typer utfordringer som sykepleiere i akuttmottak må kunne forholde seg til. Dette krever at sykepleieren i akuttmottak også har kunnskaper på andre områder enn de rent fysiologiske.

Studiet er inndelt i tre hovedemner og bygger på teoretiske og pratiske bidrag fra ulike kunnskapstradisjoner. Disse skal integreres og samordnes slik at videreutdanningen fremstår som en samlet helhet med en tydelig progresjon i studieforløpet.

Det internasjonale aspekt er integrert i studiet ved at deler av obligatorisk pensum vil være engelskspråklig faglitteratur. I tillegg kan en eller flere praksisperioder gjennomføres i utlandet, fortrinnsvis Storbritannia eller Danmark.

Hovedemne 1	**Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner**	**15 studiepoeng**
	1 A Opplevelser og reaksjoner på akutt og / eller kritisk sykdom	
	1 B Kompetanse og fagutvikling	
	1 C Etikk	
	1 D Normalitet/avvik	
	1 E Flerkulturelle aspekt	
	1 F Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø	
Hovedemne 2	**Medisinske og naturvitenskapelige emner**	**30 studiepoeng**
	2 A Fysiologi og patofysiologi	
	2 B Farmakologi	
	2 C Mikrobiologi	
	2 D Medisinsk utstyr	
	2 E AMK – Nødmeldetjeneste	
	2 F Anestesiologi og kirurgi	
	2 G Akuttmedisin og behandling	
	2 H Radiologi og klinisk kjemi	
	2 I Psykiske kriser/voldsutsatte personer	
	2 J Psykiatri	
	2 K Rusproblematikk	
Hovedemne 3	**Akuttsykepleie – fag og yrkesutøvelse**	**45 studiepoeng**
	3 A Ulike pasientgrupper og pårørende i akuttmottak	
	3 B Akuttsykepleie; ansvar og kompetanseområder	
	3 C Kriseintervensjon	
	3 D Konflikthåndtering og utageringsproblematikk	

Samtlige emner i studiet er obligatoriske. Hovedemne 3 bygger på både hovedemne 1 og 2.

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

Organisering
Videreutdanningen gjennomføres som heltidsstudium over 72 uker og er organisert i teoretiske hovedemner med praksisblokker.

Et viktig utgangspunkt for denne videreutdanningen er at studentene har både utdanning og erfaring fra tidligere. Det er derfor en sentral utfordring å organisere studiet på en slik måte at man bygger på den kompetanse som studentene som helhet representerer. Derfor har høgskolen lagt *problembaserte læringsprinsipper* (Problembasert læring – PBL) til grunn for så vel studiemodell som pedagogiske undervisnings- og arbeidsformer. Dette betraktes som en egnet måte å realisere sentrale forhold, knyttet til studentenes læring. Læringsprinsippene bygger på at studentene selv har ansvar for sin egen læring og har som forutsetning at

studentene engasjerer seg for å oppnå studiets mål. Dette innebærer bl.a. at det legges opp til at studentene skal arbeide med konkrete case-oppgaver i basisgrupper gjennom hele studiet. Dette skal sikre læring som fremmer forståelse og egenaktivitet. Utdanningen skal styrke selvstendighet og faglig engasjement og utfordre til ansvarlig fagutvikling.
Utdanningen skal gi støtte til personlig modning og vekst ved å ta hensyn til studentens forberedthet og personlig erfaring.

Det benyttes noe nettstøttet undervisning – spesielt i relasjon til praksisperiodene.

Veiledning i praksis vil bli gitt av skolens lærere og praksisveiledere innenfor hvert felt. Læring i praksisstudiet vil bl.a. skje i "mester – svenn relasjon", og ved at det blir knyttet veiledning til yrkesutøvelse.
For å utvikle yrkeskompetanse, må det benyttes veiledningsmetoder som stimulerer studenten til refleksjon.
Studenten skal skrive egen målsetning for hvert praksissted i samråd med høgskolens lærer og praksisveileder. Målsetningen vil være retningsgivende ved veiledning og vurdering.

Arbeidskrav

Det vil bli utformet en rekke arbeidskrav, jfr. studieplanens emnebeskrivelse. Disse har som mål å sørge for kontinuitet, kvalitetssikring og nødvendig progresjon i studiet. PBL og dokumentasjon av det arbeidet som her utføres, vil stå sentralt i studiet, i likhet med ulike typer oppgaver som studenten primært utfører i praksis. Disse arbeidskravene må være utført før studenten kan innlevere deler av disse arbeidene til sensurering.

Arbeidskravene vil inngå i en læringsmappe. Studenten vil kontinuerlig få tilbakemelding på sin studieprogresjon ved formativ vurdering av arbeidene i læringsmappen. Enkelte av arbeidskravene vil bli trukket ut og inngå i en eksamensmappe for sensurering, jfr. vurderingsformer.

Bruk av bibliotek og IKT

Høgskolens bibliotek tilbyr en mediesamling som er aktuell og oppdatert for å dekke studentenes behov. Biblioteket tilbyr også tilgang til en rekke elektroniske databaser. Studentene får informasjon og opplæring i bruk av bibliotekets tjenester i begynnelsen av første semester.

1. semester: Informasjon om bibliotekets tjenester
   Innføring i fagrelevant informasjonssøking
3. semester: Videreføring i fagrelevant informasjonssøking

Nettstøttet undervisning vil også bli benyttet som informasjonsredskap og diskusjonsforum. Høgskolen har to rom med datamaskiner som studentene kan benytte. Det forventes at studentene har ferdigheter i tekstbehandling før de starter på utdanningen.

Fravær

Fravær utover 10% av teoriundervisningen vil føre til at studenten må søke avdelingsstyret om å få avlegge eksamen. Ved lengre fravær enn 10% i praksis vil høgskolen avgjøre om studenten må ta igjen tid i praksis. Fravær i praksis må alltid meldes til praksisstedet.

Forholdet mellom teori og praksis

Utdanningens omfang er på totalt 72 uker, der 50% av disse utgjør studier i praksis.

Våre studenter møter akuttmottak både som klasserom og som produksjonsbedrift. Dette kan bli et vanskelig dilemma både for student, lærer og kontaktsykepleier. Ofte vil den ideelle opplæringssituasjonen måtte vike for sykehusets krav til produksjon og effektivitet. Av og til kan disse situasjonene oppleves unødig stressende, dersom ikke realistiske rammer er avtalt på forhånd.

Enkelte studenter kan oppleve perioden som nybegynner i spesialavdelingen som vanskelig. De er vant til å fungere i rollen som sykepleier, og har en oppfatning av seg selv som selvstendig, praktisk og dyktig. Tapet av denne rollen kan i begynnelsen av utdanningen medføre stor sårbarhet, som kan blokkere for læring.

Videreutdanningen er helt avhengig av å ha samarbeidspartnere i avdelingen. Kontaktsykepleier-/ kollega- fellesskapet representerer viktige ressurser for utvikling av studentenes kliniske kompetanse. Kontaktsykepleierens rolle er sammensatt og utfordrende og skal bidra til at studenten opplever trygghet og trivsel og samtidig sikres en sunn progresjon i opplæringen.

Kontaktsykepleierne fungerer som rollemodeller. Dette ansvaret må de ha et bevisst forhold til. Rollen som forbilde omfatter både faglige og menneskelige egenskaper. Faren for å undervurdere studenten er reell hvis man ikke er klar over hvilken makt erfaring og kunnskap kan representere. De holdninger og verdier som preger kontaktsykepleiers handlinger, vil bli vurdert og til en viss grad adoptert av studenten. ” Ikke gjør som jeg gjør, men som jeg sier”, blir derfor et utsagn det blir vanskelig å leve etter.

Høgskolen har erfart at praksis har minst like stor innflytelse på studenters holdninger og atferd som de teoretiske studier.

Den viktigste egenskapen kontaktsykepleier har, er evnen til å sette seg inn i studentens situasjon og vurdere den andres evner og kapasitet til å mestre det som utdanningen krever. På det grunnlaget kan det tilrettelegges for individuell opplæring, hvor ferdigheter og progresjon kan tilpasses studentenes til en hver tid gjeldende forutsetninger. Utdanningens mål, avdelingens standard og studentens forutsetninger vil være avgjørende for hvor mye tid og ressurser som må brukes.

Den enkelte praksisperiode vurderes til bestått/ikke bestått.

<u>Aktuelle praksissteder vil være:</u>
Akuttmottak og AMK-sentral:
Ambulansetjeneste
Anestesi og operasjon
Primærhelsetjenesten*
Hjerteovervåking/intensiv/postoperativ seksjon
Kirurgisk poliklinikk/legevakt

Psykiatrisk akuttmottak

*for eksempel barnevern, legevakt, krisesenter eller asylmottak

Den enkelte students tidligere praksis vil kreve en viss fleksibilitet med tanke på praksissteder og varighet. Studiet avsluttes med en 8 ukers valgfri fordypningspraksis.

Vurderingsformer

Underveisvurdering

Underveisvurdering er basert på:

- kontinuerlige utdanningssamtaler
- tilbakemelding på arbeidskrav fra medstudenter og lærere
- samtaler med veiledere og lærere i praksisperioden

Underveisvurderingen skal bidra til at studenten kan danne seg en oppfatning om sine muligheter til å nå læringsmålene. Den skal også bidra til at studenten får en realistisk oppfatning av sin egen studieprogresjon.

Sluttvurdering

Sluttvurderingen utgjøres av fire eksamener:

- Eksamensmappe 1 som har hovedfokus på hovedemne 1 og 2
- Eksamensmappe 2 som har hovedvekt på hovedemne 3
- Fordypningsoppgave
- Praksisstudier

Eksamensmappe 1 innleveres midtveis i studiet.
Eksamensmappe 2 og fordypningsoppgave innleveres i siste semester.
Vurdering av studenten i praksis skjer midtveis og ved avslutning av den enkelte praksisperiode.

Eksamensmappe 1

- To PBL-arbeider fra hovedemne 2
- Seminaroppgave i hovedemne 1
- Tre refleksjonsoppgaver

Kriterier for bedømmelse av eksamensmappe 1

Kriterier for bedømmelse av det enkelte arbeidskrav vil bli utarbeidet sammen med studentene. Samlet sett skal mappen ivareta følgende kvaliteter:

- Det innleverte arbeidet skal være en utdypning innen spesialiteten
- Arbeidet skal bære preg av selvstendig vurdering
- Stoffet skal behandles saklig og kritisk ved hjelp av litteratur og egne erfaringer

Arbeidet vurderes til bestått/ikke bestått. Det gis i tillegg muntlig tilbakemelding på arbeidene.

Eksamensmappe 2

- Fire PBL-arbeider innen temaet akuttmedisin/akuttsykepleie

- Et notat innen omsorg, teknologi, produktivitet
- Et notat i forhold til tema rus/psykiatri
- En PBL-oppgave i relasjon til geriatri/psykiatri/det flerkulturelle aspekt
- To praksisnotater fra praksis innen tema
- Et notat i forhold til kommunikasjon og den akutt/kritisk syke
- En skriftlig tilbakemelding på medstudents arbeid med PBL-oppgave og praksisoppgave
- En rapport i forhold til den praktiske funksjon knyttet til hovedemne 3

Det innleverte materialet vurderes med bokstavkarakter, A – F.

Eksamensmappe 2 skal dokumentere at studenten har god innsikt og breddekunnskap innen faget akuttsykepleie.

Fordypningsoppgave
Temaet anbefales valgt i samråd med arbeidsgiver. Temaet må være klart avgrenset og relevant for spesialiteten.
Omfanget skal være på 9.000 ord (+ - 10%).

Oppgaven er en skriftlig hjemmeoppgave. Det avsettes tre uker til å ferdigstille oppgaven. Dagene tas ut sammenhengende.

Oppgaven skrives individuelt eller i gruppe på to personer.
Det gis karakter A – F. Etter karakterfastsetting på det skriftlige arbeidet, følger en muntlig høring. Ved muntlig høring kan karakteren endres til én bokstavkarakter over eller under den skriftlige karakteren. Dersom den muntlige høringen viser at studenten har fundamentale mangler i forhold til studiets kunnskaps- eller holdningsmål, kan det ikke gis bestått, selv om dette innebærer et større avvik enn én karakter.

Det er et arbeidskrav at oppgaven – etter sensurering - presenteres på et seminar for medstudenter, lærere og praksisfelt/arbeidsgivere. Dersom arbeidskravet ikke er oppfylt, utstedes ikke vitnemål.

Praksis
Praksisstudiene utgjør 50% av studietiden. 90% av denne tiden skal utgjøres av pasientsituasjoner. Den resterende delen av praksisstudiene kan foregå i øvelsesposter, ved ekskursjoner etc. Praksisstudier er obligatoriske og fravær fra praksis utover 10% medfører at praksis ikke er bestått.
Den enkelte praksisperiode må være vurdert til bestått for at studenten skal kunne gå videre i studiet.

Pensum- /litteraturliste

Pensum totalt er på ca. 6.000 sider, hvorav 1.000 sider skal være valgfrie og knyttet opp mot problemstillinger i prosjektoppgaven. Det valgfrie pensum skal godkjennes av høgskolen. Obligatorisk litteratur vil bli valgt ut fra følgende:

Andersen, C. (2004), Alment praktiserende sygeplejersker, *Ugeskrift for Læger, nr. 9/2004*

Befring, A.K., & Ohnstad, B. (2000) *Lov om helsepersonell. Kommentarutgaven.* Fagbokforlaget

Berge, J.A & Grimnes, S (2001*)* *Gassteknisk Medisinsk Utstyr.* Medisinsk-teknisk avdelings forlag. Rikshospitalet

Berild, D. & Kolmos, H. J. (1996) *Veiledning i rasjonell antibiotikabehandling.* Universitetsforlaget

Bitch, M. (2004) Praktisk sårbehandling, *Månedsskrift for Laegegerning,* 82: 723 - 734

Bitsch, M. (2002*)* *Såralgoritmen – En diagnose- og behandlingsnøgle med korte råd og vejledninger om sårbehandling*, Dansk Selskab for Sårheling. Sår 4: 190 – 192

Bjørkly, S. (1997) *Aggresjon og vold: teori, analyse og terapi,* Cappelen akademisk forlag

Bland, J. m.fl (2000) Retningslinjer for recituering av nyfødte. *Tidskrift for Den Norske Lægeforening* , *vol. 120,* nr. 1: 32-40

Bugge, K. (2003) *Sorg,* Fagbokforlaget (200 s.)

Bø, H. (2002) Akutt forvirring hos eldre, ortopediske pasienter, *Sykepleien, nr. 2*

Brunvand, L. (2001) Barn og legemidler**.** *Norsk legemiddelhåndbok for helsepersonell:* 1423 –1427

Bugge, K. (2003) *Sorg,* Fagbokforlaget (200 s.)

Chang, S. (2001) The conceptual structure of physical touch in caring, *Journal of Advanced Nursing,* no. 33: 820 – 827

Dahl, V. & Ræder, J.C. (2000) Non-opioid postoperative analgesia. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica,* No. 44: 1191 - 1203

Dalland, O. (2000) *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Universitetsforlaget

Drought, T.S. & Liaschenko, J. (1995) Ethical practice in a theological age. *Critical Care Nursing Clinics of North America, vol. 7,* nr. 2: 297 – 304

Dyregrov, Atle (1998) Retningslinjer for hjelp til familier etter barns død. *Tidskrift for den norske Lægeforening, vol. 33*, nr 109: s 3408 – 3411

Ekeberg, Ø. (2001) Villet egenskade, parasuicidalitet eller selvmordsforsøk, *Suicidologi,* nr. 6 – 7 (2 s.)

Engedal, K. (2000) *Urunde hjul. Alderspsykiatri i praksis,* Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens. Kap. 3, 5, 7, 8, 9, 1015

Fjelland, R. & Gjengedal, E. (1995) *Vitenskap på egne premisser.* Ad Notam Gyldendal

Gottrup, F. (2002) Oxygen, wound healing and the development of infection. Present status, *European Journal Surgery,* no 168: 260 – 263

Gottrup, F. & Olsen, L. (1996) *Sår – baggrund, diagnose og behandling,* Munksgaard, København

Granum, V. & Solvoll, B.A. (1997) *Sykepleieren - den forskende praktiker*. Tano Aschehoug

Gray, M. (2000) Urininary retention. Management in the acute care setting, part. 1 and 2, *American Journal of Nurses, vol. 100,* no. 7: 40 – 48, no. 8: 36 – 43

Grimnes, S. *Håndtering av medisinsk- teknisk utstyr på sykehus* Medinova. Rikshospitalet

Gustafson, Y, *Acute confusial state (delirium). Clinical studies in hip-fracture and stroke patients,* Umeå universitetssykehus

Grimnes, S. *Håndtering av medisinsk- teknisk utstyr på sykehus* Medinova. Rikshospitalet

Halldin, M.(2000) *Anestesi.* Liber. Kap 2 og 8

Hankela, S. & Kiikkala, I. (1996) Inoperative Nursing Cafe as Experienced by Surgical Patients, *AORN Journal, vol. 63,* no. 2: 435 – 442

Hansen, H.P. (1998) Omsorg, makt og maktesløshet, *Omsorg*, nr 4

Hanssen, I. (1996) *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*. Universitetsforlaget

Haug, E. m. fl. (1999) *Menneskekroppen,* Universitetsforlaget, Aarhus

Heggdal, K.(1999) *Sykepleiedokumentasjon* . Universitetsforlaget

Henriksen, J. O. & Vetlesen, A. (2000) *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker.* Gyldendal Akademiske .

Hernæs, N. (2004) De kalles behandlersykepleiere og de er på full fart inn i det danske helsevesenet, *Tidsskriftet Sykepleien,* nr. 4/2004

Hertel, S.A. (1995) Har nyfødte og de mindste børn smerteopplevelse? *Norsk Medicin, vol. 110,* no. II: 273 – 274

Holm, S. (2000) For tett på, eller for langt ifra? *Fagoscopet,* nr. 2: 7 – 12

Holter, I.M. (1993) Utvikling av en profesjonell sykepleiepraksis. *Sykepleien Fag*, nr 5

Hovig, B. & Lystad, A. (2001) *Infeksjonssykdommer - Epidemiologi, mikrobiologi og smittevern.* Gyldendal Akademiske. Kap. 1,2,3,4,5,7,8.

Hovind.I. L. (2002) *Anestesisykepleie.* Akribe. Kap. 3, 5, 6, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 2240, 42, 43 (200 s.)

Hudak, C, Gallo B. & Morton P. (1998) *Critical Care Nursing – A Holistic Approach,* Lippincott, Kap. 11, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 50, 52 (204 s.)

Høgsvold, H.E. (2000) *Traumemanual. Initialbehandling av den multitraumatiserte pasient,* Ullevål sykehus

Haavik, O.E. (1992) Informasjon og kommunikasjon – Hvordan kan vi påvirke pasientens sykdomsforståelse? *Omsorg,* nr. 1: 6 - 9

Jacobsen D. & Vennerød, A.M. (1999) *Farmakoterapi for helsepersonell*, Ad Notam Gyldendal, kap 9, 10, 11, 13, 18, 19

Jaff,R.A. & Samuels,S.I. (1999) *Anesthesiologists manual of Surgical procedures,* Lippincott

Jensen, L.B., Jensen, K.K. & Cellet, S.C. (1997) Postoperativ kvalme og opkastning, *Nordisk Medicin,* nr. 3: 84 - 88

Jacobsen, D. & Vennerød, A.M. (1999) *Farmakologi for helsepersonell, A*d Notam Gyldendal. Kap 1

Jacobsen, R. (1999) *Klar for framtiden? Om kvalitet, endring og teamarbeid i sykepleieledelsen.* ad Notam Gyldendal, Kap 1 og 4.

Kaupang, T., Næss T. & Evensen, A. (2000) Å lære i et stressfylt arbeidsmiljø. Del 1, *Fagoscopet,* nr. 1 : 21 – 24

Kaupang, T., Næss T. & Evensen, A. (2000) Å lære i et stressfylt arbeidsmiljø. Del 2, *Fagoscopet,* nr. 2 : 19 – 22

Kee, C.C. & Miller, V. (1999) Perioperative Care of the Older Adult with Auditory and Visual Changes, *AORN Journal*, no. 6: 1012 – 1019

Kiviniemi, K. (1997) Unexpected Awareness and Memory in the Perianesthesia Setting, *Journal of PeriAnesthesia Mursing, vol. 12*, no. 1; 17 - 24

Kirkevold, M. (2001) *Sykepleieteorier,* Ad. Notam

Kluger, M.T. & Short, T.G. (1999) Aspiration during anaesthesia: a review of 133 casesfrom the Australian Anaesthetic Incident Monotoring Study (AIMS), *Anaesthesia*, no. 54: 19 – 26

Knudsen, Ø. (2000) *Akuttmedisinsk sykepleie,* Gyldendal. Kap. 1, 2, 3, 6, 8, 12, 16, 23, 25 (180 sider)

Konsmo, T. (1995) *En hatt med slør,* Tano

Kristensson-Hallström, I. (2000) Parental Participation in Pediatric Surgical Care, *AORN Journal vol. 71*, no. 5: 1021 – 1029

Krøvel, B. m.fl. (1997) *Vold og psykiatri – om forståelse og behandling,* Tano Ascheoug

Kyrkjebø, J. M. (1998*) Kvalitetsutvikling i helsetjenesten.* Fagbokforlaget,. Kap 2 og 3

Leak, J.A. (2000) Perioperative considerations in the management of the patient taking herbal medicines, *Current Opinion in Anaesthesiology, vol 13*: 321 - 325

Lian,O .(2003) *Når helse blir en vare*, Høyskoleforlaget. Kap. 3, 4, 6, 10

Lie, I. (2001) Etter den gyldne time står det fortsatt om livet. *Tidsskrift for sykepleie,* nr. 11: 58 - 62

Lingås, L. G. (2002) *Etikk og verdivalg i helse- og sosialfag,* Universitetsforlaget

Lorenzen, I. m.fl. (1994) *Medisinsk kompendium,* Arnold Busck. Kap. 31 - 37

Lov om helsepersonell av 2 juli 1999, nr 64. Cappelens Akademiske Forlag.

Lov om pasientrettigheter av 2 juli 1999, nr 63. Cappelens Akademiske Forlag.

Lov om spesialisthelsetjenesten av 2 juli 1999, nr 61, Cappelens Akademiske Forlag

Malt, U.F., Retterstøl, N. & Dahl, A.A. (2003) *Lærebok i psykiatri,* Gyldendal akademisk

Mansen, M. & Larsen, B.H .(1999) *Sykepleievidenskap - teori og metode.* Nyt Nordisk Forlag, København

Martinsen, K. (1996) *Fenomenologi og omsorg.* Tano

McCafferery, M. & Beebe, A. (1996) *Smerter – Lærebok for helsepersonell.* Ad Notam Gyldendal

Meidell, N.K. & Konggaard, U. (1996) Blodoverføring og Jehovas vitner – problemstillinger ved livstruende tilstander. *Tidskrift for den Norske Lægeforening*, nr. 23: 2795 - 2798

Mellum, L. (2001) Hvordan vurderer vi den selvmordstruende pasient? *Suicidologi*, nr. 2 (3 sider)

Merkel, S. & Malviya, S. (2000) Pediatric Pain, Tools, and Assesment, *Journal of Perianesthesia Nursing, vol. 15,* no. 6: 408 – 414

Moesmand, A.M (1998) *Å være akutt kritisk syk,* Universitetsforlaget. Kap. 2, 3, 4, 5, 7 (142 s.)

Munchow, O.v. (1995) Når tale er sølv og taushet er gull. *Sykepleien Journalen*, nr 5

Newberry, L. (2003) *Sheeny's Emergency Nursing Principles and Practice, 5. ed.* Philadelphia

Nilsson, U. (1999) Foreldrars uppfatning av vården vid barnets narkos og uppvakning. *Vård i Norden, vol. 19,* nr. 54

Nortvedt, M.W. & Hanssen, T.A. (2001) Evidensbasert sykepleie. *Sykepleien* nr. 16 og 18

Nortvedt, P. (1998) *Sykepleiens grunnlag,* Tano

Nordtvedt, P. & Mengshoel, A.M (2001) Etiske refleksjoner – en viktig del av det kliniske skjønn, *Fysioterapeuten*, nr. 04

NSF (2001) *Yrkesetiske retningslinjer*

Nylenna, M. (1998) Informert samtykke – et absolutt krav? *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening,* nr. 15: 2394

Obstfelder, A. (1997) Overvåkningsteknologi og klinisk skjønn, *Tidsskriftet Sykepleien,* nr. 6: 61 – 64

O'Conner, S. (2000) Preparing Children for Surgery – an Integrative Research Review, *AORN Journal, vol. 71,* no. 2: 334 - 343

Opdahl,H.(2001) *Oksygentransport og oksygeneringsvikt.* Kompendium. AGA

Pfeiffer, R. (1998) Har du makt, har du ansvar *Tidskriftet Sykepleien* nr. 5

Riis, S. (2003) *Ikke –invasiv cpap og assistert ventilasjon ved akutt respirasjonssvikt,* Kompendium

Ruyter,K,W., Førde, R. & Solbakk, H.J. (2000) *Medisinsk etikk - en problembasert tilnærming.* Gyldendal Akademiske

Rygnestad, T. & Spigset, O. (2000) Bruk av Paracetamotl til voksne, *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening,* nr. 29

Ræder, M. (2004) *Grunnbok i kirurgisk patofysiologi og intensivmedisin,* Ullevål sykehus, Informasjonsavdelingen

Seljeskog, I. (1996) *Etikken viser vei,* Høyskoleforlaget

Simonsen, T., Aarbakke, J. & Lysaa, R. (1997) *Illustrert farmakologi.* Bind 1. Fagbokforlaget

Syse, A. & Førde,R. (2000) *Medisinske feil.* Gyldendal Akademiske

Talseth, A.G. (2001) Relasjonen mellom selvmordspasienter, deres pårørende og helsepersonell, *Suicidologi, nr. 2* (3 sider)

Tveiten, S. (1998) *Barnesykepleie, Ad Notam Gyldendal.* (Kap. 1, 2, 5, 7, 8, 11 (104 s.)

Tyrdal, S. (1999) Medisinsk humor – teoretisk grunnlag og praktisk bruk, *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening,* nr. 20: 2579 – 2582

Varre, P. & Dale, I. (1994) God informasjon – bedre mestring, *Sykepleien fag, nr. 6: 46 - 49*

Vetlesen, J. & Nortvedt, P. (1996) *Følelser og moral*, Ad Notam

Vaagenes, P. (1993) Aksidentell hypotermi, *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening, vol. 113* nr. 30: 4572 – 4577

Önnerfält, J. (2002) *Akut ortopedi,* Studentlitteratur, Lund

Øyseth, O. M.fl. (1999) *Tegn og symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler,* Vett og Viten

Aadland, E. (2001) *Etikk for helse- og sosialarbeidarar*, Det norske samlaget

Emnebeskrivelse hovedemne 1

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedemne 1: Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner	15 studiepoeng Emnet er obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra bachelorutdanning i sykepleie og praksis som sykepleier tilsvarende minst to års fulltids arbeid med direkte utøvelse av sykepleie overfor somatisk syke pasienter.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisningen skjer i utdanningens 2. semester.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Etter gjennomføring av hovedemne 1 skal studenten:

- ha kunnskaper om normalitet og avvik i forhold til både den somatiske og psykiske dimensjon
- ha økt sin kunnskap og forståelse for reaksjoner og mestringsstrategier hos pasienter, pårørende og personale ved akutt og/eller kritisk sykdom, undersøkelser, behandling og død
- ha kunnskaper om kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning
- være bevisstgjort i forhold til spesialsykepleierens virke i et spenningsfelt mellom medisinsk rasjonalitet og omsorgsrasjonalitet
- ha utviklet ulike metoder for kunnskapstilegnelse, der kritisk vurdering av ulike databaser/artikler og deres relevans i forhold til fremtidig yrkesutøvelse blir sentralt
- ha innsikt i det historiske, verdimessige og sykepleieteoretiske grunnlag og hvordan dette er formet og kommer til å forme framtidens funksjons- og ansvarsoppgaver for spesialsykepleiere i akuttmottak.
- forstå betydningen av å holde seg faglig oppdatert innen den teknologiske og medisinske utvikling
- ha et bevisst forhold til organisatoriske, etiske og juridiske rammer som påvirker den sykepleie som ytes i akuttmottak
- ha videreutviklet sin forståelse for pasientens menneskeverd og integritet
- kunne argumentere etisk for å sikre pasientens og pårørendes interesse i et høyteknologisk miljø og i et tverrfaglig samarbeid mellom mange yrkesgrupper.

7. Innhold/oppbygging

Hovedtema 1: Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner:

1 A Opplevelser og reaksjoner på akutt og / eller kritisk sykdom
1 B Kompetanse og fagutvikling
1 C Etikk
1 D Normalitet/avvik
1 E Flerkulturelle aspekt
1 F Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø

Kunnskaper i hovedemne 1 danner, sammen med kunnskaper fra hovedemne 2, grunnlaget for

forståelse og innsikt i hovedemne 3: akuttsykepleie – fag og yrkesutøvelse.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Hovedtema 1 gjennomføres i løpet av 2. semester. Som undervisnings- og læringsform er problembaserte læringsprinsipper lagt til grunn.

9. Praksis

I den teoretiske undervisning tas det utgangspunkt i aktuelle problemstillinger fra studentenes egne praksisstudier. Emnet vil i økende grad vektlegges i samtlige praksisperioder. Praksisperioden er normert til 4 uker.

10. Arbeidskrav

Det er 4 arbeidskrav knyttet til hovedemne 1:

- Beskrivelse av reell pasient-sykepleier-situasjon som omfatter ett eller flere temaer fra hovedemne 1
- 2 PBL-oppgaver
- Seminar med gruppearbeid (skriftlig produkt)

Etter studentens eget valg gis det 1 times veiledning og skriftlig tilbakemelding fra lærer på ett av arbeidskravene.

11. Vurdering

Det skriftlige produkt fra seminaret inngår som en del av eksamensmappe 1. Denne vurderes til bestått/ikke bestått.
Samtlige arbeidskrav må være utført for at studenten skal bli oppmeldt til første eksamen.

12. Litteratur / pensum

Obligatorisk litteratur vil bli valgt ut fra følgende:

Befring, A.K., & Ohnstad, B. (2000) *Lov om helsepersonell. Kommentarutgaven.* Fagbokforlaget

Dalland, O. (2000) *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Universitetsforlaget

Dyregrov, Atle (1998) Retningslinjer for hjelp til familier etter barns død. *Tidskrift for den norske Lægeforening, vol. 33*, nr 109: s 3408 – 3411

Fjelland, R. & Gjengedal, E. (1995) *Vitenskap på egne premisser*. Ad Notam Gyldendal

Granum, V. & Solvoll, B.A. (1997) *Sykepleieren - den forskende praktiker*. Tano Aschehoug

Hansen, H.P. (1998) Omsorg, makt og maktesløshet, *Omsorg*, nr 4

Hanssen, I. (1996) *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn,* Universitetsforlaget

Heggdal, K.(1999) *Sykepleiedokumentasjon* . Universitetsforlaget

Henriksen, J. O. & Vetlesen, A. (2000) *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker.* Gyldendal Akademiske

Holter, I.M. (1993) Utvikling av en profesjonell sykepleiepraksis. *Sykepleien Fag*, nr 5

Jacobsen, R. (1999) *Klar for framtiden? Om kvalitet, endring og teamarbeid i sykepleieledelsen.* ad Notam Gyldendal, Kap 1 og 4

Kirkevold, M. (2001) *Sykepleieteorier,* Ad. Notam

Konsmo, T. (1995) *En hatt med slør,* Tano

Kyrkjebø, J. M. (1998*) Kvalitetsutvikling i helsetjenesten.* Fagbokforlaget,. Kap 2 og 3

Lian,O .(2003) *Når helse blir en vare*, Høyskoleforlaget. Kap. 3, 4, 6, 10

Lingås, L. G. (2002) *Etikk og verdivalg i helse- og sosialfag,* Universitetsforlaget

Lov om helsepersonell av 2 juli 1999, nr 64. Cappelens Akademiske Forlag

Lov om pasientrettigheter av 2 juli 1999, nr 63. Cappelens Akademiske Forlag

Lov om spesialisthelsetjenesten av 2 juli 1999, nr 61, Cappelens Akademiske Forlag

Mansen, M. & Larsen, B.H .(1999) *Sykepleievidenskap - teori og metode.* Nyt Nordisk Forlag, København

Martinsen, K. (1996) *Fenomenologi og omsorg.* Tano

Moesmand, A.M (1998) *Å være akutt kritisk syk,* Universitetsforlaget. Kap. 2, 3, 4, 5, 7 (142 s.)

Munchow, O.v. (1995) Når tale er sølv og taushet er gull. *Sykepleien Journalen*, nr 5.

Nilsson, U. (1999) Foreldrars uppfatning av vården vid barnets narkos og uppvakning. *Vård i Norden, vol. 19,* nr. 54

Nortvedt, M.W. & Hanssen, T.A. (2001) Evidensbasert sykepleie. *Sykepleien* nr. 16 og 18

Nortvedt, P. (1998) *Sykepleiens grunnlag,* Tano

Nordtvedt, P. & Mengshoel, A.M. (2001) Etiske refleksjoner – en viktig del av det kliniske skjønn, *Fysioterapeuten*, nr. 04

NSF (2001) *Yrkesetiske retningslinjer*

Pfeiffer, R. (1998) Har du makt, har du ansvar *Tidskriftet Sykepleien* nr. 5

Renck, H. (2003) *Svikt i vitale funksjoner*. ANIVA, Kap. 2

Ruyter,K,W., Førde, R. & Solbakk, H.J. (2000) *Medisinsk etikk - en problembasert tilnærming*. Gyldendal Akademiske

Seljeskog, I. (1996) *Etikken viser vei,* Høyskoleforlaget

Syse, A. & Førde,R. (2000) *Medisinske feil.* Gyldendal Akademiske

Vetlesen, J. & Nortvedt, P. (1996) *Følelser og moral*, Ad Notam

Aadland, E. (2001) *Etikk for helse- og sosialarbeidarar*, Det norske samlaget

Emnebeskrivelse hovedemne 2

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedemne 2: Medisinske og naturvitenskapelige emner	30 studiepoeng Emnet er obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra bachelorutdanning i sykepleie og praksis som sykepleier tilsvarende minst to års fulltids arbeid med direkte utøvelse av sykepleie overfor somatisk syke pasienter.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emne 2 A gjennomføres i 1. semester, mens undervisning i de resterende delemner skjer i utdanningens 2. semester.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Etter gjennomføring av hovedemne 2 skal studenten:

- ha kunnskaper om normalitet og avvik i forhold til både den somatiske og psykiske dimensjon
- ha kunnskaper om organisering av behandlingskjeder og sentrale samarbeidspartnere
- ha kunnskaper om hvordan organer og organsystemer fungerer i forhold til hverandre
- ha kunnskaper om hvordan patofysiologiske prosesser og medisinske, kirurgiske og psykiske tilstander utvikles.
- ha kunnskaper om farmakokinetikk og –dynamikk
- ha kunnskaper om infeksjonsforebyggende og –behandlende tiltak
- ha kunnskaper om medisinskteknisk utstyr i akuttmottak
- ha kunnskaper om hvordan man kan møte mennesker med psykiske lidelser og mennesker med rusproblematikk

7. Innhold/oppbygging

Hovedemne 2: Medisinske og naturvitenskapelige emner:

2 A Fysiologi og patofysiologi

2 B Farmakologi

2 C Mikrobiologi
2 D Medisinsk utstyr
2 E AMK – Nødmeldetjeneste
2 F Anestesiologi og kirurgi
2 G Akuttmedisin og behandling
2 H Radiologi og klinisk kjemi
2 I Psykiske kriser
2 J Psykiatri
2 K Rusproblematikk

Kunnskaper i hovedemne 2 danner, sammen med kunnskaper fra hovedemne 1, grunnlaget for forståelse og innsikt i hovedemne 3; akuttsykepleie – fag og yrkesutøvelse.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Hovedtema 2 gjennomføres i løpet av 1. og 2. semester. Som undervisnings- og læringsform er problembaserte læringsprinsipper lagt til grunn.

9. Praksis

Emnet består også av praksisperiode. Praksisperioden er normert til 6 uker.

10. Arbeidskrav

Det er knyttet følgende arbeidskrav til hovedemne 2:

- 6 PBL-oppgaver
- 2 PBL-rapporter
- 4 refleksjonsoppgaver
- 1 skriftlig arbeid relatert til eksamen

Etter studentens eget valg gis det 1 times veiledning på ett av arbeidskravene og skriftlig tilbakemelding fra lærer på 2 av PBL-oppgavene.

11. Vurdering

Test i fysiologi og patofysiologi må være bestått for å få sensurert eksamensmappe 1.

Følgende krav inngår i eksamensmappe 1:

- 1 PBL-oppgave
- 1 PBL-rapport
- 3 refleksjonsoppgaver

Eksamensmappe 1 vurderes til bestått/ikke bestått.

Praksis vurderes til bestått/ikke bestått.

12. Litteratur / pensum

Obligatorisk litteratur vil bli valgt ut fra følgende:

Berge, J.A & Grimnes, S (2001*) Gassteknisk Medisinsk Utstyr.* Medisinsk-teknisk avdelings forlag. Rikshospitalet

Berild, D. & Kolmos, H. J. (1996) *Veiledning i rasjonell antibiotikabehandling.* Universitetsforlaget

Bland, J. m.fl (2000) Retningslinjer for recituering av nyfødte. *Tidskrift for den norske Lægeforening* , *vol. 120,* nr. 1: 32-40

Brunvand, L. (2001) Barn og legemidler. *Norsk legemiddelhåndbok for helsepersonell:* 1423 –1427

Halldin, M. (2000) *Anestesi.* Liber

Haug, E. m.fl. (1999) *Menneskekroppen,* Universitetsforlaget, Aarhus

Hovig, B. & Lystad, A. (2001) Infeksjonssykdommer – *Epidemiologi, mikrobiologi og smittevern.* Gyldendal Akademiske. Kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8

Hovind, I. L. (2002) *Anestesisykepleie.* Akribe. Kap. 14 og 15

Høgnevold, H.E. (2000) *Traumemanual. Initialbehandling av den multitraumatiserte pasient ved Ullevål sykehus,* Ullevål sykehus

Jacobsen, D. & Vennerød, A.M. (1999 *Farmakologi for helsepersonell,* Ad Notam Gyldendal. Kap. 1 – 19

Krøvel, B. m.fl. (1997) *Vold og psykiatri – om forståelse og behandling,* Tano Ascheoug

Malt, U.F., Retterstøl, N. & Dahl, A.A. (2003) *Lærebok i psykiatri,* Gyldendal akademisk

Lorenzen, I. m.fl. (1994) *Medisinsk kompendium,* Arnold Busck. Kap. 31 - 37

Opdahl,H.(2001) *Oksygentransport og oksygeneringsvikt.* Kompendium. AGA

Riis, S. (2003) *Ikke –invasiv cpap og assistert ventilasjon ved akutt respirasjonssvikt,* Kompendium

Ræder, M. (2004) *Grunnbok i kirurgisk patofysiologi og intensivmedisin,* Ullevål sykehus, Informasjonsavdelingen

Simonsen, T., Aarbakke, J. & Lysaa, R. (1997) *Illustrert farmakologi.* Bind 1. Fagbokforlaget

Øyseth, O. M.fl. (1999) *Tegn og symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler,* Vett og Viten

Emnebeskrivelse hovedemne 3

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Hovedemne 3: Akuttsykepleie – fag og yrkesutøvelse	45 studiepoeng Emnet er obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter kunnskaper fra hovedemne 1 og 2.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet gjennomføres i studiet to siste semestre.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Målsetting fra hovedemne 1 og 2 videreføres til hovedemne 3. Etter gjennomføring av hovedemne 3 skal studenten i tillegg:

- ha kunnskaper om ulike medisinske, kirurgiske, psykiatriske og atferdsmessige tilstander som han/hun regelmessig møter i akuttmottak
- være i stand til å integrere teori i praksis
- kunne foreta bedømmelser knyttet til normalitet og avvik i forhold til somatikk og psykiatri, eller en kombinasjon av disse
- kunne bedømme akutte og mindre akutte situasjoner selvstendig, prioritere og handle raskt og forsvarlig, slik at livsviktige funksjoner opprettholdes eller gjenopprettes
- være i stand til å foreslå alternative løsninger og på en konstruktiv måte komme med løsningsforslag i en akuttsituasjon
- kunne improvisere i ulike akuttsituasjoner uten å bryte grunnleggende prinsipper
- kunne kombinere ulike ferdigheter i komplekse pasient- og pårørendesituasjoner
- beherske akuttsykepleierens autonome, behandlende funksjon
- ha handlingskompetanse i forhold til et flerkulturelt ståsted
- kunne utføre infeksjonsforebyggende arbeid
- mestre bruk og kontroll av medisinsk teknisk utstyr, og ha et reflektert forhold til teknologiens muligheter og begrensninger
- ha utviklet sine kunnskaper om risikomomenter knyttet til medisinsk behandling og bruk av medisinsk teknisk utstyr i et akuttmottak
- ha kunnskaper om de medikamenter som naturlig forordnes i et akuttmottak.
- kunne identifisere, gjennomføre og evaluere pasientens behov for individuell og helhetlig sykepleie i mottak, inkl. observasjon, behandling og hjemsendelse/viderebehandling.
- kunne beherske den informasjonsteknologi som er nødvendig for god praksis i et akuttmottak og på AMK-sentralen
- ha utviklet sine kreative evner og være i stand til å skape noe nytt i praksis/utvikle eget fag
- vise god evne til å oppfylle helsepersonells plikt til dokumentasjon og beherske føring av elektronisk journal
- ha videreutviklet sin forståelse for pasientens menneskeverd og integritet
- støtte og yte omsorg til pårørende og fremme pasientens og pårørendes medbestemmelse
- være bevisst egne reaksjoner i relasjon til kritiske situasjoner og plutselig død
- kunne bruke seg selv som redskap og vise gjennom handling at han/hun har integrerte verdier
- være bevisst betydningen av å forebygge og lindre pasientens smerte, ubehag og stress
- vise evne til etisk refleksjon i kliniske situasjoner
- vise at han/hun er bevisst egne holdninger og sitt ansvar som fagperson
- være bevisst sitt kompetanseområde
- kunne argumentere etisk for å sikre pasientens og pårørendes interesse i et

høyteknologisk miljø og i et tverrfaglig samarbeid mellom mange yrkesgrupper
- ha evne og vilje til raskt å tilpasse seg endringer i den kliniske hverdag.

7. Innhold/oppbygging

Hovedemne 3: Akuttsykepleie – fag og yrkesutøvelse:

3 A Ulike pasientgrupper og pårørende i akuttmottak

3 B Akuttsykepleie; ansvar og kompetanseområder, inkl. akuttsykepleierens delegerte, behandlende funksjon:
- enkle sårskader og suturering
- enklere bruddskader
- enkle brannskader

3 C Kriseintervensjon

3 D Konflikthåndtering og utageringsproblematikk

Samtlige emner i studiet er obligatoriske. Hovedemne 3 bygger på både hovedemne 1 og 2.

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Hovedtema 3 gjennomføres i løpet av studiets to siste semestre. Som undervisnings- og læringsform er problembaserte læringsprinsipper lagt til grunn, både i de teoretiske og praktiske studier. En vesentlig del av læringen foregår i praksis i en "mester-svenn"-relasjon. Akuttmottaket blir studentenes klasserom og målet er å integrere teori og praksis, samt stimulere studentenes refleksjonspotensiale for derigjennom å utvikle funksjonsdyktige, reflekterte spesialsykepleiere.
Tema for fordypningsoppgaven skal ta utgangspunkt i ett eller flere sentrale områder fra hovedtema 3. Temaet, som anbefales valgt i samråd med arbeidsgiver, må være klart avgrenset og relevant for spesialiteten. Oppgaven skrives individuelt eller i gruppe på 2 personer.

9. Praksis

En vesentlig del av emnet er praksisstudier. Praksisperioden er normert til 26 uker. Det vises til pkt. 8. Tema for prosjektoppgaven skal være praksisrelevant.

10. Arbeidskrav

Det er knyttet følgende arbeidskrav til hovedemne 3:
- 5 PBL-arbeider
- 8 notater
- 1 skriftlig tilbakemelding på medstudents arbeid
- Gjennomføringsplan for fordypningsoppgave

Deler av arbeidskravene inngår i eksamensmappe 2.

I tillegg kommer følgende arbeidskrav:
- Presentasjon av fordypningsoppgave på seminar for medstudenter, lærere og praksisfeltet.

Dersom dette siste arbeidskravet ikke er oppfylt, utstedes ikke vitnemål.

11. Vurdering

Det er lagt inn følgende tester:
- Test i medisinsk-teknisk utstyr
- Test i rytmediagnostikk
- Test i AHLR (Avansert hjerte-/lungeredning)
- Test i farmakologi

Samtlige tester må være bestått før eksamensmappe II sensureres.

Samtlige arbeidskrav i hovedemne 3 (med unntak av presentasjon av fordypningsoppgave) inngår i eksamensmappe II.
Eksamensmappen vurderes med gradert karakter.

Praksis vurderes til bestått/ikke bestått.

Prosjektoppgaven, som skal ha et omfang på 9.000 ord (+ - 10%) er en skriftlig hjemmeoppgave. Det avsettes 3 uker til å ferdigstille oppgaven. Det gis gradert karakter. Etter karakterfastsetting på det skriftlige arbeidet, følger en muntlig høring. Ved muntlig høring kan karakteren endres til én bokstavkarakter over eller under den skriftlige karakteren. Dersom den muntlige høringen viser at studenten har fundamentale mangler i forhold til studiets mål, kan det ikke gis bestått, selv om dette innebærer et større avvik enn én karakter.

12. Litteratur / pensum

Obligatorisk litteratur vil bli valgt ut fra følgende:

Bitch, M. (2004) Praktisk sårbehandling, *Månedsskrift for Laegegerning,* 82: 723 - 734

Bitsch, M. (2002*) Såralgoritmen – En diagnose- og behandlingsnøgle med korte råd og vejledninger om sårbehandling*, Dansk Selskab for Sårheling. Sår 4: 190 – 192

Bjørkly, S. (1997) *Aggresjon og vold: teori, analyse og terapi,* Cappelen akademisk forlag

Bugge, K. (2003) *Sorg,* Fagbokforlaget (200 s.)

Bø, H. (2002) Akutt forvirring hos eldre, ortopediske pasienter, *Sykepleien, nr. 2*

Chang, S. (2001) The conceptual structure of physical touch in caring, *Journal of Advanced Nursing,* no. 33: 820 – 827

Dahl, V. & Ræder, J.C. (2000) Non-opioid postoperative analgesia. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica,* No. 44: 1191 - 1203

Drought, T.S. & Liaschenko, J. (1995) Ethical practice in a theological age. *Critical Care Nursing Clinics of North America, vol. 7,* nr. 2: 297 – 304

Ekeberg, Ø. (2001) Villet egenskade, parasuicidalitet eller selvmordsforsøk, *Suicidologi,* nr. 6 – 7 (2 s.)

Engedal, K. (2000) *Urunde hjul. Alderspsykiatri i praksis,* Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens. Kap. 3, 5, 7, 8, 9, 1015

Fetter, S.J. (1998) Lanyngeal Mask Airway: Indications and Management for Critical Care, *Critical Care Nurse, vol. 18,* no. 1: 83 – 87

Gottrup, F. (2002) Oxygen, wound healing and the development of infection. Present status, *European Journal Surgery*, no 168: 260 – 263

Gottrup, F. & Olsen, L. (1996) *Sår – baggrund, diagnose og behandling,* Munksgaard, København

Gray, M. (2000) Urininary retention. Management in the acute care setting, part. 1 and 2, *American Journal of Nurses, vol. 100,* no. 7: 40 – 48, no. 8: 36 – 43

Gustafson, Y, *Acute confusial state (delirium). Clinical studies in hip-fracture and stroke patients,* Umeå universitetssykehus

Hankela, S. & Kiikkala, I. (1996) Inoperative Nursing Cafe as Experienced by Surgical Patients, *AORN Journal, vol. 63,* no. 2: 435 – 442

Hertel, S.A. (1995) Har nyfødte og de mindste børn smerteopplevelse? *Norsk Medicin, vol. 110,* no. II: 273 – 274

Holm, S. (2000) For tett på, eller for langt ifra? *Fagoscopet,* nr. 2: 7 – 12

Hovind.I. L. (2002) *Anestesisykepleie.* Akribe. Kap. 3, 5, 6, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 2240, 42, 43 (200 s.)

Hudak, C, Gallo B. & Morton P. (1998) *Critical Care Nursing – A Holistic Approach,* Lippincott, Kap. 11, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 50, 52 (204 s.)

Høgsvold, H.E. (2000) *Traumemanual. Initialbehandling av den multitraumatiserte pasient,* Ullevål sykehus

Haavik, O.E. (1992) Informasjon og kommunikasjon – Hvordan kan vi påvirke pasientens sykdomsforståelse? *Omsorg,* nr. 1: 6 - 9

Jensen, L.B., Jensen, K.K. & Cellet, S.C. (1997) Postoperativ kvalme og opkastning, *Nordisk Medicin,* nr. 3: 84 - 88

Kaupang, T., Næss T. & Evensen, A. (2000) Å lære i et stressfylt arbeidsmiljø. Del 1, *Fagoscopet,* nr. 1 : 21 – 24

Kaupang, T., Næss T. & Evensen, A. (2000) Å lære i et stressfylt arbeidsmiljø. Del 2, *Fagoscopet,* nr. 2 : 19 – 22

Kee, C.C. & Miller, V. (1999) Perioperative Care of the Older Adult with Auditory and Visual Changes, *AORN Journal*, no. 6: 1012 – 1019

Kluger, M.T. & Short, T.G. (1999) Aspiration during anaesthesia: a review of 133 casesfrom the Australian Anaesthetic Incident Monotoring Study (AIMS), *Anaesthesia*, no. 54: 19 – 26

Knudsen, Ø. (2000) *Akuttmedisinsk sykepleie,* Gyldendal. Kap. 1, 2, 3, 6, 8, 12, 16, 23, 25 (180 sider)

Leak, J.A. (2000) Perioperative considerations in the management of the patient taking herbal medicines, *Current Opinion in Anaesthesiology, vol 13*: 321 - 325

Lie, I. (2001) Etter den gyldne time står det fortsatt om livet. *Tidsskrift for sykepleie,* nr. 11: 58 - 62

McCafferery, M. & Beebe, A. (1996) *Smerter – Lærebok for helsepersonell.* Ad Notam Gyldendal

Meidell, N.K. & Konggaard, U. (1996) Blodoverføring og Jehovas vitner – problemstillinger ved livstruende tilstander. *Tidskrift for den Norske Lægeforening*, nr. 23: 2795 - 2798

Mellum, L. (2001) Hvordan vurderer vi den selvmordstruende pasient? *Suicidologi*, nr. 2 (3 sider)

Merkel, S. & Malviya, S. (2000) Pediatric Pain, Tools, and Assesment, *Journal of Perianesthesia Nursing, vol. 15,* no. 6: 408 – 414

Moesmand, A.M (1998) *Å være akutt kritisk syk,* Universitetsforlaget. Kap. 2, 3, 4, 5, 7 (142 s.)

Newberry, L. (2003) *Sheeny's Emergency Nursing Principles and Practice, 5. ed.* Philadelphia

Nylenna, M. (1998) Informert samtykke – et absolutt krav? *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening,* nr. 15: 2394

Obstfelder, A. (1997) Overvåkningsteknologi og klinisk skjønn, *Tidsskriftet Sykepleien,* nr. 6: 61 – 64

O'Conner, S. (2000) Preparing Children for Surgery – an Integrative Research Review, *AORN Journal, vol. 71,* no. 2: 334 - 343

Rygnestad, T. & Spigset, O. (2000) Bruk av Paracetamotl til voksne, *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening,* nr. 29

Talseth, A.G. (2001) Relasjonen mellom selvmordspasienter, deres pårørende og helsepersonell, *Suicidologi, nr. 2* (3 sider)

Tveiten, S. (1998) *Barnesykepleie, Ad Notam Gyldendal.* (Kap. 1, 2, 5, 7, 8, 11 (104 s.)

Tyrdal, S. (1999) Medisinsk humor – teoretisk grunnlag og praktisk bruk, *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening,* nr. 20: 2579 – 2582

Varre, P. & Dale, I. (1994) God informasjon – bedre mestring, *Sykepleien fag, nr. 6: 46 - 49*

Vaagenes, P. (1993) Aksidentell hypotermi, *Tidsskrift for Den Norske Lægeforening, vol. 113* nr. 30: 4572 – 4577

Önnerfält, J. (2002) *Akut ortopedi,* Studentlitteratur, Lund

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 14/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV LEDELSE 2, 30 STUDIEPOENG, SOM BEVILGNINGSFINANSIERT STUDIUM

Vedlegg:

- Søknad om etablering av Ledelse 2. 30 studiepoeng, fra Avdeling for lærerutdanning, datert 14. februar 2005
- Utkast til studieplan

Sammendrag og direktørens vurdering:

Det søkes om etablering av Ledelse 2, 30 studiepoeng. Sammen med Ledelse 1. vil studiet utgjøre en årsenhet og inngå som en mulig fagfordypninger i linjestudiet i førskolelærerutdanningen.
Som begrunnelsen for søknaden trekkes bl.a. fram:
- Rammeplan for førskolelærerutdanningen understreker at førskolelæreren både er faglig leder og personalleder med veilederansvar: "Kvalifisering for personalledelse og samarbeid er derfor en sentral del i utdanningen".
- St. melding nr. 16 (2001/2002) "Kvalitetsreformen Om ny lærerutdanning Mangfoldig - krevende – relevant" og nr. 30 (2003/2004) "Kultur for læring" vektlegger lederkompetanse som en forutsetning for utvikling og vedlikehold av et godt læringsmiljø, og i "Kompetanse for utvikling - Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen" prioriteres lederkompetanse som et viktig element i "kunnskapsløftet".- Ledelsesstudiet er populært, påbygningen etterspørres av studenter både fra førskolelærer- og allmennlærerutdanningen. - Tilbakemeldinger fra styrere og virksomhetsledere i barnehager og skoler tyder også på at det er behov for tilbudet.

Det foreligger et utkast til studieplan, mens Ledelse 1 fokuserer på kommunikasjon og teamarbeid vil Ledelse 2 vektlegge veiledning, aksjonslæring og pedagogisk utviklingsarbeid.
Studiet vil ikke konkurrere med andre grunnutdanninger, selv om SKUT tilbyr veiledning og aksjonslæring som eksternfinansierte tilbud. En kjenner ikke til at nærliggende høgskoler har tilsvarende studietilbud. Avdelingen har god fagkompetanse på området.

Høgskoledirektøren mener at det aktuelle studiet representerer en videreutvikling klart innenfor høgskolens eksiterende fagportefølje. Selv uten en systematisk behovsundersøkelse, synes det som en kan regne med god søkning til tilbudet.
Høgskolen skal imidlertid ha en gjennomgang av høgskolens samlede studieportefølje, og vurdere kritisk framtidig studieprofil. Balansen mellom lavere og høgre grads studier, omfang av valgmuligheter innenfor de ulike studieprogrammer og samfunnets og regionens behov for kompetanse skal vurderes. Også forholdet mellom bevilgningsfinansiert og eksternfinansiert virksomhet må gjennomgås kritisk i denne sammenheng. Høgskoledirektøren vil tilrå at styret etablerer det foreslåtte studietilbudet i ledelse 2. Igangsetting av studietilbudet vurderes i budsjettbehandlingen til høsten og i lys av ovennevnte gjennomgang av høgskolens samlede studieportefølje og framtidige prioriteringer.

Forslag til vedtak:

Styret etablerer Ledelse 2, 30 studiepoeng som bevilgningsfinansiert studietilbud. Igangsetting vurderes under budsjettbehandlingen høsten 2005 og i lys av samlet gjennomgang av høgskolens samlede studieportefølje.

Halden 17.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Høgskolen i Østfold

Avdeling for lærerutdanning
Remmen
1783 Halden
Tlf.: 69 21 51 00 Fax: 69 21 51 02

Remmen, 14. februar 2005

Søknad om opprettelse av Ledelse 2, 30 studiepoeng

Avdeling for Lærerutdanning ønsker med denne søknaden å opprette Ledelse 2, 30 stp, og dermed utvide avdelingens studietilbud innen ledelse fra 30 stp til 60 stp. Studieplan for Ledelse 2 ligger vedlagt. Begrunnelse for søknaden følger under.

Studiets sammenheng med høgskolens strategiske prioriteringer

I januar 2003 vedtok avdelingsstyret ved avdeling for lærerutdanning å starte en ny studiemodell ved førskolelærerutdanningen. Studiemodellen er hjemlet i ny rammeplan og består av et linjestudium som et supplement til breddestudiet (hovedmodellen). Det nye linjestudiet vektlegger mer spesialisering innen et fag eller fagområde sammenlignet med breddestudiet. Avdelingsstyret vedtok samtidig fagfordypninger i tråd med nasjonale prioriteringer i følgende fagområder

- Interkulturelle studier
- Ledelse
- Forming
- Musikk
- Drama

I juni 2004 godkjente høgskolestyret ved HiØ linjestudiet og fordypningsfaget Interkulturelle studier. Utvidelse av ledelsesstudiet ble ikke godkjent. Styret ønsket svar på en del spørsmål før de ville godkjenne en slik spesialisering. Disse spørsmålene vil bli behandlet i denne søknaden.

Vurdering av behovet for studiet, regionalt og nasjonalt

Det nasjonale behovet for de prioriterte områdene går frem av ny rammeplan og Stortingsmelding 16 og 30. Avdelingen har ikke foretatt egne undersøkelser om det regionale behovet for ledelse, men har heller ikke grunn til å anta at regionen avviker vesentlig fra de resonnementer som er lagt til grunn for den nasjonale prioritering.
Ledelse er et studium som studenter både i førskolelærerutdanningen og allmennlærerutdanningen burde ha mulighet for å velge da kompetanse på dette området er helt nødvendig i deres virke som styrer/virksomhetsleder i barnehagen og som teamleder/inspektør/rektor i skolen. Et studium i ledelse gir førskolelærere og allmennlærere bl.a. økt forståelse for lederutfordringer og kjennskap til organisasjonsutvikling.
I førskolelærerutdanningen har Ledelse 1 i breddestudiet alltid hatt stor søkning og er det største fordypningsfaget i inneværende studieår. Tilbakemeldinger fra både studenter og styrere/virksomhetsledere i barnehager tyder på at det er et stort ønske om at utdanningen tilbyr et studium som gir kompetanse i ledelse på 60 stp. I st. meld 16 vedrørende studenters vurdering av førskolelærerutdanningen står det: ”Brukerne mente at utdanningen gir god kompetanse til å arbeide direkte med barn, men er ikke like god på å utvikle arbeidslederkompetanse og å drive systematisk og målrettet endrings- og utviklingsarbeid ” (s. 63).

Flere styrere og virksomhetsledere ved barnehager i Østfold uttrykker et behov for å utvide sin ledelseskompetanse. En utvidelse av ledelsesstudiet vil gi disse personene et videreutdanningstilbud innen ledelse. Jfr. st.meld. 16 vedr dagens og framtidens behov og utfordringer i barnehage og skole: "Førskolelærerutdanningen skal være i samsvar med det praksis- og samfunnsliv den skal samspille med. For at utdanningen skal møte framtidige utfordringer, er det viktig at den er bred og har innebygd mange perspektiver" (s. 62). Erfaringer fra styrere i barnehager viser at styrerne har en sentral rolle i arbeidet med å tilrettelegge for omstilling og utvikling i barnehagene (St.meld. 16, s. 94).

Oversikt over lignende og beslektede studier som allerede er etablert ved egen eller andre institusjoner

I førskolelærerutdanningen har vi fordypningsstudiet Ledelse 1, 30 stp. Studiet består av ledelse generelt; kommunikasjon og teamarbeid. SKUT har videreutdanningskursene, veiledning, 15 stp, og aksjonslæring 15 stp.
En undersøkelse blant studielederne ved HiØ viser at ingen avdeling foruten avdeling for lærerutdanning tilbyr ledelse i sin grunnutdanning. Både LU og HS har studier i ledelse i sitt etter- og videreutdanningstilbud. Dette er ledelsesstudier på et høyere nivå som det kan søkes om innpasning for i masterstudiet organisasjon og ledelse ved SF.
Vi har ikke kjennskap til at det foreligger tilbud av denne art ved andre nærliggende høgskoler.

Oversikt over den faglige kompetansen på området

Den faglige kompetansen på området er godt dekket. Fagansvarlig for Ledelse 1 har master i organisasjon og ledelse og har lang erfaring med undervisning i studiet. To andre har lang erfaring som kursansvarlig for veiledning og aksjonslæring i SKUT. En er prosjektansvarlig for veiledning av nyansatte førskolelærere og lærere i barnehager og skoler.

Beskrivelse av studiet

Ved avdeling for lærerutdanning har vi pr i dag Ledelse 1. Studiet har et omfang på 30 studiepoeng og dreier seg om ledelse med fokus på kommunikasjon og teamarbeid.

Ledelse 2, med et omfang på 30 studiepoeng, er et studium vi med denne søknaden ønsker å opprette. Studiet består av tre emner à 10 studiepoeng; veiledning, aksjonslæring og pedagogisk utviklingsarbeid.

Mål for Ledelse 2 er å dekke behovet for dem som ønsker økt kompetanse innen ledelse. Gjennom studiet skal studentene gis nye utviklingsbetingelser og opprettholde og videreutvikle kvaliteten innen barnehage og skole.

Ledelse 2 vil gi følgende kompetanse:
-kunnskap og innsikt i aksjonslæring
-forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid
-planlegge og begrunne, gjennomføre og vurdere veiledningsprosesser
-kunnskap om ulike perspektiver på didaktikk, innholds-, mål- og strategiprosesser
-kunnskap i ulike læringsformer
-kunnskap om organisasjoner som system
-kjennskap til ulike dataprogram i regnskapssystemer
-utvikle kollegasamarbeid med vekt på refleksjon over praksiserfaringer
-utvikle nettverkssamarbeid mellom aktører på ulike arbeidsplasser
-utøve veiledning på en systematisk måte
-lede og delta i samspillsprosesser

-iverksette lærings- og sosialiseringsprosesser
-utøve kritisk analyse av organisasjoner og av veiledning som virkemiddel i yrkesvirksomheten
-utvikle verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker
-delta i et samarbeid med lærere/veiledere for å utvikle praksis
- utvikle endrings- og utviklingskompetanse

Vedrørende organisering av Ledelse 2 vil pedagogisk utviklingsarbeid være knyttet til prosjektarbeid mens aksjonslæring og veiledning i stor grad knyttes til praksis. *Hensikten er å inspirere til en kontinuerlig kvalitetsutvikling og forbedring av egen praksis.* Studiet har sin basis i pedagogikkfaget men er et flerfaglig studium der blant annet drama og forming er samarbeidspartnere.

Målgruppene for Ledelse 2 er førskolelærerstudenter, allmennlærerstudenter og andre bachelor-studenter. Studiet kan også tas av førskolelærere, allmennlærere og andre som ønsker økt kompetanse innen ledelse. Studiet kan tas som en del av grunnutdanning i førskolelærer- eller allmennlærerstudiet, som del av annen bachelor-utdanning eller som videreutdanning.

Opplysninger om bibliotek, IKT-ressurser og annen nødvendig infrastruktur

Så vidt vi har oversikt over foreligger de bibliotek og IKT-ressurser som er nødvendige for å utvide studium i ledelse fra 30 til 60 studiepoeng.

For avdeling for lærerutdanning

_____

Eystein Arntzen
Avdelingsleder

Høgskolen i Østfold

Studiets navn
Ledelse 2
Ledelse med fokus på læring, veiledning og utviklingsarbeid
2 semestre
30 studiepoeng
Bachelor

Godkjent	Av	Dato:
Endret	Av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE 2

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV.....3

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....3

MÅL FOR STUDIET 3

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING*.....3

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER.....4

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS 5

VURDERINGSFORMER.....5

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....6

EMNEBESKRIVELSE 201 7

EMNEBESKRIVELSE 202 8

EMNEBESKRIVELSE 203 10

Målgruppe og opptakskrav

a. Målgruppe — Målgruppene for studiet er førskolelærerstudenter, allmennlærerstudenter og andre bachelor-studenter. Studiet kan også tas av førskolelærere, allmennlærere og andre som ønsker økt kompetanse innen ledelse.

b. Opptakskrav — Studiet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende

Studiets varighet og omfang

a. Studiets nivå — Studiet kan tas som en del av grunnutdanning i førskolelærer- eller allmennlærerstudiet, som del av annen bachelor-utdanning eller som videreutdanning.

b. Grad — Bachelor

Mål for studiet

a) Studiet kvalifisere for: (samfunnsmessig relevans) — Studiet skal dekke behovet for dem som ønsker økt kompetanse innen ledelse. Gjennom Ledelse 2 skal studentene gis nye utviklingsbetingelser og opprettholde og videreutvikle kvaliteten innen barnehage og skole.

b) Hvilken kompetanse vil studiet gi (beskrives kortfattet)

Kunnskapsmål: -kunnskap og innsikt i aksjonslæring
-forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid
-planlegge og begrunne, gjennomføre og vurdere veiledningsprosesser
-kunnskap om ulike perspektiver på didaktikk, innholds-, mål- og strategiprosesser
-kunnskap i ulike læringsformer
-kunnskap om organisasjoner som system
-kjennskap til ulike dataprogram i regnskapssystemer

Ferdighetsmål: -utvikle kollegasamarbeid med vekt på refleksjon over praksiserfaringer
-utvikle nettverkssamarbeid mellom aktører på ulike arbeidsplasser
-utøve veiledning på en systematisk måte
-lede og delta i samspillprosesser
-iverksette lærings- og sosialiseringsprosesser
-utøve kritisk analyse av organisasjoner og av veiledning som virkemiddel i yrkesvirksomheten

Holdningsmål: -utvikle verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker
-delta i et samarbeid med lærere/veiledere for å utvikle praksis

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning*

a) Emner
* Se egne emnebeskrivelser

(Emne: den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i studieprogram) - Jf Bachelorforskrift § 2)

Hovedemner:
Emne 201 Veiledning
Emne 202 Aksjonslæring
Emne 203 Pedagogisk utviklingsarbeid

For delemner, se emneplaner for nærmere beskrivelse.

Emnegrupper/fag:

b) Progresjon
Videreutdanningsstudenter kan ta hovedemnene i hvilken som helst rekkefølge. Studenter som tar Ledelse 1 og 2 samtidig må ta hovedemnene i fast rekkefølge.

c) Obligatoriske emner: Valgemner:

Alle hovedemnene er obligatoriske Ingen

d) Studier i utlandet og beskrivelse av hvor i studiet dette inngår
Ikke aktuelt

e) Emner som tilbys utenlandske studenter
Alle hovedemnene kan tilbys studenter i Norden dersom de har eksamen i tilsvarende Ledelse 1 som dette studiet bygger på

f) Internasjonalt aspekt

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

a) Beskrivelse av hvordan studiet er organisert (blokker, tverrfaglige prosjekt etc) og hvilke arbeids- og undervisningsformer som inngår

Arbeidsformene i studiet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til innholdskomponenter, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor de ulike emner som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor hvert emneområde. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

Undervisningen går over to semestre, høst- og vårsemestre.

b) Presisering
- bruk av bibliotek
Biblioteket skal bidra til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekundervisningen vil bestå av to dobbelttimer – en innføring i informasjonssøk ved studiestart og spesialisert informasjonssøk samt innføring i referanseteknikk i forkant av utviklingsarbeidet.

- bruk av IKT
IKT vil bli brukt som en integrert del av studiet, både som kommunikasjonsmiddel og som innholdsmessig ressurs.
- egenaktivitet kontakt med praksisstedet
Studiet forventer stor grad av egenaktivitet
- obligatorisk deltakelse i gruppevirksomhet
Veiledningsøvelser, prosjekt – gruppearbeid
- annet

c) Arbeidskrav
Emne 201:
Et visst antall gjennomførte veiledningsøvelser. Antall bestemmes i samråd med studentene ved studiestart.
Godkjent presentasjon i gruppe av en refleksjonslogg fra egen veiledning.
Arbeidskrav skal være gjennomført og godkjent innen fastsatt frist gitt i semesterplanen.

Emne 202:
Loggføring er sentralt redskap både i studiearbeidet og mer generelt og er derfor en obligatorisk del av kurset. Studentene skal arbeide med en aksjonsprosess knyttet til praksisfeltet. I

denne prosessen skal de skriftliggjøre sine planer og sin egen læring.

Emne 203:
Gruppepresentasjon av studentenes utviklingsarbeid.
Presentasjonen organiseres med opponenter.
Studenter, virksomhetsledere og nyutdannede førskolelærere deltar på presentasjonen.

d) undervisningsspråk (dersom emner undervises på andre språk enn norsk)

Forholdet mellom teori og praksis

a) Forholdet mellom teori og praksis (forholdet mellom komponentene)
Studentene i profesjonsutdanningene, førskolelærerutdanning og allmennlærerutdanning, gjennomfører praksis av det omfang som er obligatorisk for studiet. Frie fagstudier har praksis av tilsvarende omfang som disse to utdanningene. Det forutsettes at studentene bruker praksisfeltet som arena for læring under hele studiet. Spesielt legges det vekt på praksisnærhet tilknyttet de utviklingsarbeid og prosjekter som skal utføres.
Studiet bygges opp med fokus på kvalitetsutvikling av skole og barnehage, og deltakerne får mulighet til å prøve ut nye modeller for kompetanseutvikling i praksis, under kyndig veiledning.
Hensikten er å inspirere til en kontinuerlig kvalitetsutvikling og forbedring av egen praksis.

b. Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert (ev hvordan teori og praksis er integrert)
Studiet har fem ukers praksis i vårsemesteret.

Vurderingsformer

1. Underveisvurdering jf § 13 Eksamensforskriften (2004)

Faglærer gir veiledning på arbeid med emneområdene og skriftlig tilbakemelding på de individuelle fagtekstene som relateres til eksamen, i høst- og vårsemester.
Studentene skal skrive refleksjonslogger som har fokus på studentens egen læring av emneområder.
Studentene skal gi muntlig tilbakemelding på hverandres logger i basisgruppe gjennom hele studiet.
Dette arbeidet er obligatorisk.

2. Sluttvurdering

a) Bruk av ev arbeidskrav

b) Vurderingsform ev kombinasjon av vurderingsformer
Emne 201:
Eksamen organiseres som en individuell skriftlig hjemmeeksamen, der studenten skal skrive en fagtekst om veiledning med bakgrunn i gjennomførte veiledninger. Teksten skal ha et tydelig og begrunnet fokus og/eller problemstilling. Problemstillingen formes av studentene. Det skal gis veiledning på problemstillingen, og den skal godkjennes av faglærer.
Frist for innlevering av hjemmeeksamen settes i semesterplanen.

Eksamen vurderes av ekstern og intern sensor på følgende måte:
Fagteksten skal leveres til intern sensur innen fastsatt frist. Når karakteren er satt av intern sensor sendes et representativt utvalg på minst 30% av fagtekstene til ekstern sensor for vurdering.
Ekstern sensor kan godkjenne den interne sensorens vurdering av det tilsendte utvalget som retningsgivende for alle besvarelsene. Men dersom ekstern sensor krever det, skal samtlige tekster legges fram for vurdering for en samlet eksamenskommisjon bestående av intern og ekstern sensor.

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste beståtte karakter. F er ikke bestått. Ved ikke bestått (F) gis det anledning til å utvikle hjemmeeksamenen. Studenten skal få veiledning. Frist for ny innlevering bestemmes av faglærer.

Emne 202:
Eksamen består av:

- muntlig gruppepresentasjon av gjennomført aksjon
- et følgeskriv med begrunnelse for valg av aksjon

Interne og eksterne sensorer vurderer eksamen

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste beståtte karakter. F er ikke bestått.

Emne 203:
Eksamen består av en individuell fagrapport fra utviklingsarbeidet.
Rapporten skal inneholde plan for utviklingsarbeidet, empiri – teori og metode.

c) Obligatoriske prøver og oppgaver og hvor de er plassert i utdanningsløpet

d) Karaktersystem (det må komme frem hvordan ev delvurderinger teller med og vektes i samlet karakter) A-F
Det brukes bokstavkarakterer fra A til F, og der A er best og E laveste ståkarakter. F er stryk.

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestoff (minimum tema/omfang/referanselitteratur)

Lauvås, P og Handal, G.: *Veiledning og praktisk yrkesteori* Oslo, Cappelen Forlag a/s, 2000, 160 s.

Ulleberg, I: *Kommunikasjon og veiledning* Universitetsforlaget 2004, 160 s.
I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student.
Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Tiller, T. Høgskoleforlaget 1999. *Aksjonslæring – forskende partnerskap i skolen.* 150 s.

Wadel, C.C. Tidvise skrifte nr. 7: Avdeling for kultur og samfunnsfag.
Høgskolesenteret i Rogaland. 1992. *Endring av organisasjonskultur,* 85 s.

Dysthe, O. Abstrakt forlag 2001: *Dialog, samspell og læring,* 150 s.
I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student.
Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Norsk Pedagogisk tidsskrift – forum for pedagogikk og fagdidaktikk
Med forskerblikk på lærerprofesjonen nr. 1/2004

Lingås. L.G. Kommuneforlaget 1999. *Etikk i pedagogisk arbeid,* 100 s.

Fuglestad O.L. Fagbokforlaget 1997. *Pedagogiske prosessar – Empiri – teori – metode,* 150 s.

b) Litteraturliste sist oppdatert Dato: Februar 2005

Emnebeskrivelse 201

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Veiledning, 10 stp	Emnet inngår i studiet: Ledelse 2 – 30 stp Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet foregår i høstsemesteret.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Emnet har som hovedmål å gi kompetanse i systematisk veiledning. Dette kan oppnås ved at studentene får:
-forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid.
-planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere veiledningsprosesser
-utøve veiledning på en systematisk måte
-lede og delta i samspillprosesser
-utøve kritisk analyse av veiledning som virkemiddel i yrkesvirksomheten
-iverksette lærings- og sosialiseringsprosesser
-utvikle verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker
-gjøre etiske vurderinger av veiledningsarbeid

7. Innhold/oppbygging

Emnet består av følgende delemner:
-sentrale begreper og områder innen veiledningsteori
-forholdet mellom teoretisk forståelse og praktisk yrkesutøvelse
-ulike veiledningsmodeller, veiledningsstrategier og metoder anvendt systematisk i yrkesmessig sammenheng
-samspillprosesser og kommunikasjon

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Arbeidsformene i emnet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til delemner, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor emnet som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor emneområdet. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

9. Praksis

10. Arbeidskrav

Et visst antall gjennomførte veiledningsøvelser. Antall bestemmes i samråd med studentene ved studiestart.
Godkjent presentasjon i gruppe av en refleksjonslogg fra egen veiledning.
Arbeidskrav skal være gjennomført og godkjent innen fastsatt frist gitt i semesterplanen.

11. Vurdering

Eksamen organiseres som en individuell skriftlig hjemmeeksamen, der studenten skal skrive en fagtekst om veiledning med bakgrunn i gjennomførte veiledninger. Teksten skal ha et tydelig og begrunnet fokus og/eller problemstilling. Problemstillingen formes av studentene. Det skal gis veiledning på problemstillingen, og den skal godkjennes av faglærer.
Frist for innlevering av hjemmeeksamen settes i semesterplanen.

Eksamen vurderes av ekstern og intern sensor på følgende måte:
Fagteksten skal leveres til intern sensur innen fastsatt frist. Når karakteren er satt av intern sensor sendes et representativt utvalg på minst 30% av fagtekstene til ekstern sensor for vurdering.
Ekstern sensor kan godkjenne den interne sensorens vurdering av det tilsendte utvalget som retningsgivende for alle besvarelsene. Men dersom ekstern sensor krever det, skal samtlige tekster legges fram for vurdering for en samlet eksamenskommisjon bestående av intern og ekstern sensor.

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste bestått karakter. F er ikke bestått.
Ved ikke bestått (F) gis det anledning til å utvikle hjemmeeksamenen. Studenten skal få veiledning. Frist for ny innlevering bestemmes av faglærer.

12. Litteratur / pensum

Lauvås, P og Handal, G.	**Veiledning og praktisk yrkesteori** Oslo, Cappelen Forlag a/s, 2000.	160
Ulleberg,I	**Kommunikasjon og veiledning** Universitetsforlaget 2004	160

I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student. Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Emnebeskrivelse 202

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Aksjonslæring, 10 stp	Emnet inngår i studiet: Ledelse 2 - 30 stp Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet foregår i høst- og vårsemesteret.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Emnet har som et overordnet mål å gi nye utviklingsbetingelser og opprettholde og videreutvikle kvaliteten innen barnehage og skole, ved å innføre aksjonslæring som arbeidsform. Derigjennom fremmes barn og unges læringsmuligheter. Dette kan oppnås ved

at studentene skal

- få kunnskap om og innsikt i aksjonslæring
- stimuleres og kvalifiseres til selv å ta vare på og reflektere rundt sine erfaringer fra egen arbeidsplass eller praksiserfaringer
- lære hvordan utvikle kollegasamarbeid med vekt på refleksjon over egne erfaringer
- lære hvordan utvikle nettverkssamarbeid mellom aktører på ulike arbeidsplasser

7. Innhold/oppbygging

Emnet består ev følgende delemner:
-innføring i aksjonslæring (ideologi, muligheter, barrierer, modeller)
-metoder i aksjonslæring
-organisasjonslæring og organisasjonskultur
-vurdering
-teambygging

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Arbeidsformene i emnet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til delemner, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor emnet som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor emneområdet. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

9. Praksis

5 uker praksis i barnehage

10. Arbeidskrav

Loggføring er sentralt redskap både i studiearbeidet og mer generelt og er derfor en obligatorisk del av kurset. Studentene skal arbeide med en aksjonsprosess knyttet til praksisfeltet. I denne prosessen skal de skriftliggjøre sine planer og sin egen læring.

11. Vurdering

Eksamen består av:

- muntlig gruppepresentasjon av gjennomført aksjon
- et følgeskriv med begrunnelse for valg av aksjon

Interne og eksterne sensorer vurderer eksamen

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste beståtte karakter. F er ikke bestått.

12. Litteratur / pensum

Tiller, T. Høgskoleforlaget 1999. *Aksjonslæring – forskende partnerskap i skolen.* 150 s.
Wadel, C.C. Tidvise skrifte nr. 7: Avdeling for kultur og samfunnsfag.
Høgskolesenteret i Rogaland. 1992. *Endring av organisasjonskultur.* 85 s.

Dysthe, O. Abstrakt forlag 2001: *Dialog, samspell og læring* 150 s.

I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student. Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Emnebeskrivelse 203

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
	Pedagogisk utviklingsarbeid, 10 stp	Emnet inngår i studiet: Ledelse 2 - 30 stp. Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet foregår i vårsemesteret.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Emnet har som mål at studentene skal utvikle
-forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid
-kunnskap om ulike perspektiver på didaktikk, innholds-, mål- og strategiprosesser
-kunnskap i ulike læringsformer
-kunnskap om organisasjoner som system
-kjennskap til ulike dataprogram i regnskapssystemer
-lærings- og sosialiseringsprosesser
-verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker

7. Innhold/oppbygging

Emnet består av følgende delemner:
- prosjekt og prosjektorganisering i yrkessammenheng
- didaktikk og yrkesutøvelse
- kvalitet i pedagogisk arbeid, kvalitetsutvikling og kvalitetssikringssystemer
- økonomi og administrasjon
- etikk

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Arbeidsformene i emnet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til delemner, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor emnet som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor emneområdet. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

9. Praksis

10. Arbeidskrav

Gruppepresentasjon av studentenes utviklingsarbeid.
Presentasjonen organiseres med opponenter.
Studenter, virksomhetsledere og nyutdannede førskolelærere deltar på presentasjonen.

11. Vurdering

Eksamen består av en individuell fagrapport fra utviklingsarbeidet.
Rapporten skal inneholde plan for utviklingsarbeidet, empiri – teori og metode.

12. Litteratur / pensum

Norsk Pedagogisk tidsskrift – forum for pedagogikk og fagdidaktikk
Med forskerblikk på lærerprofesjonen nr. 1/2004
Lingås. L.G. Kommuneforlaget 1999. *Etikk i pedagogisk arbeid.* 100 s.

Fuglestad O.L. Fagbokforlaget 1997. *Pedagogiske prosessar – Empiri- teoi – metode* 150 s.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret	28.02.2005	BN/EAM/isb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 15/2005	SØKNAD OM ETABLERING AV NYTT PÅBYGNINGSSTUDIUM: NATUR OG FRILUFTSLIV, 30 STUDIEPOENG, BEVILGNINGSFINASIERT

Vedlegg:

Søknad fra Avdeling for lærerutdanning, datert 10. januar 2005-02-18
Skisse til studieplan
Saksframlegg fra høgskoledirektøren

Sammendrag og direktørens vurdering:

Natur- og friluftsliv, 30 studiepoeng ønskes etablert som et påbygningsstudium til årsstudiene i kroppsøving og natur og friluftsliv. Studiet søkes etablert som et bevilgningsstudium. Avdelingen peker på at det frigjøres ressurser ved at obligatoriske valgfag i allmennlærerutdanningen innen disse fagområdene nå faller bort.
Avdelingen har ikke foretatt noen egen behovsundersøkelse men begrunner søknaden med samfunnets økte fokus og vekt på helsefremmede tiltak, reiselivsnæringens økende satsing på naturbasert næringsliv, og at det skal bli flere timer til kroppsøving og mer uteaktiviteter i skole og barnehage. Denne utviklingen tilsier behov for økt faglig kompetanse på området.
Studiet er ikke unikt, studier med tilsvarende innhold er etablert over hele landet. Avdelingen mener likevel at det vil kunne bli god rekruttering fordi søkning til årsstudiene er god. Studiet overlapper heller ikke med avdelingens egen påbygning til kroppsøving/idrett, selv om en håper å kunne rekruttere også fra årstudiet i kroppsøving.
Avdelingen har god kompetanse på området.

Forslag til studieplan foreligger.

Høgskoledirektøren ser behov for at det etableres flere fordypningsfag innen lærerutdanningen. De økte krav til opptak kan gjøre det ekstra viktig at en har flere fag med opptakskrav generell studiekompetanse og som kan benyttes inn mot en bachelorgrad eller gi en faglærerkompetanse.

Det er god kompetanse for å kunne gjennomføre studiet ved avdelingen. Deler av studiet er imidlertid ikke forankret i høgskolens målsetting om å utvikle studier som bidrar til å utvikle og profilere regionen. Høgskoledirektøren er skeptisk til at 10 av 30 studiepoeng skal fokusere på samekultur, reindrift og fiskemetoder. Dersom studiet skal igangsettes bør vinklingen på dette emnet endres. Det er også lite heldig at høgskolen legger inn obligatoriske elementer og ekskursjoner som i så stor grad vil være fordyrende for den enkelte student.

Igangsetting av studiet vil en først kunne ta stilling til ved budsjettbehandlingen høsten 2005, og må da ses i lys av den samlede gjennomgang av studieporteføljen ved høgskolen og styrets vurderinger av hvordan høgskolen skal profilere sin framtidige studieprofil.

Forslag til vedtak:

Styret etablerer Natur og friluftsliv, 30 studiepoeng som et bevilgningsfinansiert tilbud ved høgskolen. Styret forutsetter at studieplanens innhold forankres i regionens natur og friluftsliv.
Styret vil ved eventuell vurdering av igangsetting av studiet ha endelig studieplan til orientering.

Halden 18.02.2005

Birgitta Næss
Høgskoledirektør

Søknad om etablering av påbygningsstudium: Natur og friluftsliv, 30 studiepoeng som bevilgningsfinansiert tilbud.

Avdeling for lærerutdanning søker om etablering av et påbygningsstudium i natur og friluftsliv, 30 studiepoeng. Studiet er tenkt å rekruttere studenter fra de etablerte årsstudiene i Kroppsøving og Friluftsliv og naturlære.

I sin begrunnelse for søknaden pekes det på følgende forhold:
- økende fokus på kroppsøving og friluftsliv knyttet til helsearbeid,
- flere timer kroppsøving skal gis i skolen, samtidig som friluftsaktiviteter får en større plass, noe som tilsier behov for tilbud som kan i sikre en god faglig kompetanse innen fagfeltet
- studiet er tenkt å kunne inngå som del av en allmennlærerutdanning eller eventuelt som fordypningsfag i en frittstående bachelorgrad.
- økning i naturbasert reiseliv, som for eksempel leirskole og naturguiding tilsier også behov for økt kompetanse på fagområdet.

Allmennlærerutdanningen har tidligere hatt kroppsøving og natur, samfunn og miljø som obligatoriske fag/valgfag. I den nye rammeplanen for allmennlærerutdanningen er de obligatoriske fagene redusert til 2 år, med pedagogikk, KRL, norsk og matematikk og grunnleggende lese-, skrive-, og matematikkopplæring (GLSM) som obligatoriske fag mens den valgfrie del er økt til 120 studiepoeng (2 år). Dette tilsier at den enkelte institusjon selv står fritt til å vurdere utdanninger med særskilt profil ut fra lokale behov og ressurser, for eksempel med særskilt vekt på enkeltfag eller faggrupper, innretning mot ulike nivåer eller funksjoner mv. Det pågår for tiden en drøfting om hvilken profil og fagportefølje allmennlærerutdanningen skal/bør ha ved høgskolen i Østfold. Denne gjennomgangen vil også vurderes i lys av den samlede studieportefølje som høgskolen nå er i gang med å gjennomføre og som vil bli forelagt styret i løpet av høsten 2005.
Avdelingen peker imidlertid på at det frigjøres noe ressurer både innen idrett og friluftsliv/natur som vil kunne gjøre det mulig å tilby studiet, eventuelt med en reduksjon i kostnadene i studiet.

Det er trolig at de økte krav til opptak til allmennlærerstudiet gjør det mer interessant for søkere som ikke fyller kravene å tenke i retning av faglærerutdanning, fritt sammensatt bachelorgrader etc. I dette lys vil også et fordypningstudium innen natur og friluftsliv være spennende. Det er forøvrig ikke foretatt noen ekstra behovsundersøkelse. Avdelingen peker på at årsstudiene har hatt god søkning, og at det lenge har vært etterspørsel etter mulighet for større fordypninger innen fagområdet.

Avdelingen har allerede etablert en fordypningsenhet i kroppsøving: Påbygningsstudiet kroppsøving/idrett, 30 studiepoeng. Det foreligger ingen vurdering av hvordan en eventuell konkurranse mellom disse fordypningsenhetene kan påvirke rekrutteringen. Avdelingen peker imidlertid på at fordypningsstudiene har ulik vinkling og derfor ikke overlapper innholdsmessig, og at det til dels har vært ventelister til de disponible studieplasser på årsstudiene og fordypningsstudiet kroppsøving/idrett.

Studietilbudet er ikke unikt. Mange høgskoler har tilbud innenfor fagområdet, godt fordelt over hele landet, jfr. oversikten i søknaden fra avdelingen. Det som tilsier at høgskolen etablerer et tilsvarende tilbud er bl.a. at regionens søkere er lite mobile, de søker utdanning i egen region og det er tradisjon at de også forblir i regionen i sin yrkesutøvelse.

Det er god faglig kompetanse på avdelingen på fagfeltet, med førstestillinger med spesialiseringer innen biologisk mangfold, arter og systematikk. Utebiologi er altså et fagfelt hvor overgang til friluftsliv er kort. Studiegjennomføringen forutsetter også et nært samarbeid med kroppsøvingsseksjonen. Avdelingen opplyser at det har vært gode evalueringer fra studentene på årsstudiet Friluftsliv og naturlære.

Det foreligger et utkast til studieplan. Studiet har hovedfokus på kunnskaper og pedagogisk grunnlag for formidling knyttet til friluftsliv, kultur og natur. Det legges vekt på praktiske aktiviteter gjennom bruk av turer og ekskursjoner av kortere og lengre varighet.
I utkast til studieplan er det lagt opp med 3 emner hver på 10 studiepoeng.
Emne 1 er kalt Veilederfunksjon og naturguiding
Emne 2 er kalt Samekultur, reindrift og fiskemetoder i fersk- og saltvann. Det inngår i dette emnet en obligatorisk to ukers tur på Finnmarksvidda med siktemål å fremme opplevelse av og kunnskap om naturen i Finnmark, samekultur og reindrift.
Argumentasjonen for at dette skal inngå som emne, er at Læreplanen for grunnskolen og Rammeplan for allmennlærerutdanningen vektlegger kjennskap til det samiske, uavhengig av elevers bosted.
Emne 3 omhandler Naturlære, friluftsliv- og jegerprøveteori, naturfotografering og turer i skog og på kyst.

Høgskoledirektøren er skeptisk til at det etableres et studietilbud med obligatorisk turer til Finnmark.

I den generelle del av rammeplan som gjelder for alle lærerutdanningene heter det i punkt 1.4 om Samfunn. Barnehage/skole, lærerutdanning følgende:
"Norge står i stigende grad fram som en del av et globalt samfunn. Det gir glede og nytte gjennom et større mangfold av kunnskap, livssyn. Livsstil, språk og kunstnerisk uttrykk. Barn fra språklige minoriteter utgjør et økende innslag i opplæringssystemet, samtidig som behovene og interessene for urfolk og nasjonale minoriteter har fått økt oppmerksomhet. Lærerne må ha kunnskap om situasjonen for to- og flerspråklige elever, om møtet mellom kultur mer allment, og han eller hun må selv kunne samarbeide med foreldre/foresatte fra ulike kulturer. Studentene må bli kjent med urfolks historie, kultur og institusjoner. I vårt land gjelder dette særlig nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk, kultur og samfunn. Lærerutdanningen bør på sin side rekruttere og inkludere stadig flere minoritetsspråklige studenter og ta vare på kompetansen disse studentene kan tilføre barnehagen og skole2".

Dette er altså føringer som gjelder for alle fag innen lærerutdanningen, kunnskap om levesett, religion, samfunnsordninger mv. må inngå og innpasses naturlig i alle fag.
Høgskoledirektøren er skeptisk til at en i en halvårsenhet legger inn obligatorisk studietur til region så langt utenfor egen høgskole. I høgskolens strategiske plan er hovedmålet for høgskolen å …"gjennom undervisning, FoU og formidling med høy kvalitet og en tydelig internasjonal innretning, bidra til å utvikle og profilere regionen" Videre heter det at "utviklingen av studieporteføljen skal baseres på et systematisk samarbeid med sentrale aktører i regionen." Høgskoledirektøren mener derfor at deler av foreliggende studium ikke oppfyller de mål som en har satt for høgskolens fokus og innretning.

Det må pekes på at særlig ansvar for å formidle samisk kultur og levemåte, hviler på utdanningsinstitusjonene i midt- og Nord-Norge, ikke på høgskolen i Østfold. Profileringen av studiet og emnene må etter direktørens mening forankres i egen regionen natur og muligheter,

hvor også andre minoritetskulturer kan trekkes inn som supplerende kunnskap, ikke som et hovedemne.

Fokus på turer og ekskursjoner er naturlig og nødvendig. Det bør imidlertid være mulig å tilrettelegg for turer i nærmiljøet og nærliggende regioner som ikke i samme grad vil fordyre studiegjennomføringen både for høgskolen selv og for den enkelte student.

Igangsetting av studietilbudet vil måtte vurderes ved budsjettgjennomgangen høsten 2005, og i lys av den gjennomgang av samlet studieporteføljе og vurdering av framtidig studieprofil som nå gjennomføres.

Høgskoledirektøren vil derfor tilrå at studietilbudet etableres, men at studieplanens innhold forankres i regionens natur og friluftsmuligheter. Det bør ikke inngå som et obligatorisk krav at studentene skal delta på turer til Finnmark. Ekskursjoner bør presumtivt foregå i nærregionen. Lange og kostbare ekskursjoner bør heller kunne arrangeres som tilleggsturer, med alternative opplegg for dem som ikke har anledning til lange reiser, og legges opp i samarbeid og drøfting med den til enhver aktuelle studentgruppen.

Til
Styret HiØ

Halden 10. januar 2005

Søknad om etablering av nytt påbygningsstudium: Natur og friluftsliv, 30 studiepoeng, ved avdeling for lærerutdanning.

Med dette legger Avdeling for lærerutdanning frem forslag til nytt studietilbud, påbygningsstudium i Natur og friluftsliv. Studiet skal finansieres innenfor den bevilgningsfinansierte delen av avdelingens drift. Endelig studieplan vil bli forelagt avdelingsleder til godkjenning, etter ny gjenomarbeidelse.

Vurdering for når studiet tilbys vil skje i forbindelse med ordinær budsjettprosses.

Innhold

1. Bakgrunn for etablering av det nye studiet
2. Studiets sammenheng med Høgskolens strategiske plan
3. Vurdering for behovet for studiet
4. Oversikt over beslektede studier og muligheter for påbygning til Master ved andre læresteder
5. Oversikt over faglig kompetanse
6. Beskrivelse av studiet
7. Bibliotek, IKT-ressurser, utstyr og annen nødvendig infrastruktur.
8. Sikring av kvaliteten på studiet

Vedlegg: forslag til studieplan

1. Bakgrunn for etablering av det nye studiet

Det har den senere tid vært et økende fokus på kroppsøving og friluftsliv som viktige elementer i det forebyggende helsearbeid. Dette har blant annet ført til at skolen skal gi flere timer i kroppsøving enn tidligere og at friluftsaktiviteter får en større plass i skolen. Friluftsliv er blant annet et populært valgfag. Det er derfor behov for lærere med solid kompetanse innen dette fagfeltet. I tillegg til skolen har det i den senere tid vært en økning innen det naturbaserte reiselivet for eksempel leirskoler og naturguiding.

Det har lenge vært et ønske ved avdelingen å kunne tilby fordypninger til de allerede etablerte og populære grunnstudiene Kroppsøving og Friluftsliv og naturlære, begge på 60 studiepoeng. Hvis dette studiet blir etablert vil det kunne være en påbygning til de to overnevnte grunnstudiene i tillegg til påbygningsenheten i kroppsøving/idrett. Dette studiet vil blant annet være til hjelp i markedsføringen slik at avdelingen kan vise at den har studier med

mulighet til en stor grad av faglig fordypning. Avdelingen arbeider med framtidig studieportefølje og herunder etablering av bachelorprogram, ved å opprette dette studiet legger Styret til rette for på et senere tidspunkt å vurdere en bacelorgrad i Friluftsliv og kroppsøving. Påbygningsstudiet kan også tas av studenter for eksempel som en del av allmennlærerstudiet eller som del av en frittstående bachelorgrad.

1.2 *Rekrutteringspotensiale*

De to etablerte grunnstudiene som dette studiet rekrutterer fra, har begge hatt god søkning de senere år og begge har operert med ventelister. Det bør derfor være et marked for å opprette en påbygning. Studiet kan også være valgfag i allmennlærerutdanningen, tilbud til lærere i videreutdanning og for studenter i bachelorløp.

Friluftsliv regnes ikke som et realfag og dermed er spesiell studiekompetanse ikke nødvendig. Dette øker rekrutteringspotensialet.

1.3 Ressursbehov

I og med at studiemodellen for allmennlærerutdanningen er lagt om, NSM og kroppsøving som styrt valg faller bort, frigjøres det en del ressurser både for idrett og friluftsliv/natur. For Natur og friluftsliv vil ikke de frigjorte ressursene være tilstrekkelige til å gi det tilbudet fagmiljøet ønsker. Det kan derfor bli aktuelt å se nærmere på reduksjon av kostnadene i studiet.

Igangsetting vil måtte sees i sammenheng med den totale ressurssituasjonen ved avdelingen.

2. Studiets sammenheng med Høgskolens strategiske plan

Et slikt studium vil være med på å øke kompetansen i regionen, så fremt studentene velger å bli i regionen etter endt studium.

Det er også et strategisk mål å øke måltall. Avdelingen har stor tro på at rekrutteringen til studiet vil kunne føre til at studenttallet øker.

3. Vurdering av behovet for studiet

Det er et stort kompetansebehov for personer med faglig tyngde i friluftsliv, både sett i forhold til utdanningssystemet, næringsvirksomhet og frivillig organisasjonsarbeid.

Regionens ungdom ønsker i stor grad å ta sin utdanning i regionen, så selv om liknende studier finnes ved mange høgskoler vil dette ikke nødvendigvis være aktuelle tilbud til studentene i vårt nærområde.

4. Oversikt over beslektede studier og muligheter for påbygning til Master ved andre læresteder

Tilsvarende studie finnes ved en rekke av høgskolene i Norge. De ulike lærestedene har litt ulike innfallsvinkler.

Høgskolen i Telemark, Bø, har to liknende studier:
- Bachelor i Idrett og friluftsliv
- Bachelor i natur og friluftsliv

Norges Idrettshøgskole
- Bachelor i Idrettsvitenskap med spesialisering i friluftsliv

Høgskolen i Agder
- Bachelor i Idrett, friluftsliv og naturguiding

Høgskolen i Volda
- Bachelor i friluftsliv og kroppsøving

Høgskolen i Nord-Trøndelag
- Bachelor i Naturforvaltning

Høgskolen i Finnmark
- Bachelor i Friluftsliv og idrett

Det er også flere av disse lærestedene som tilbyr Masterstudium, der eventuelle studenter med bachelorgrad fra HiØ kan bygge på studier i Idrett eller friluftsliv.
- Høgskolen i Telemark: Masterstudium i kroppsøving, idrett og friluftsliv
- Norges idrettshøgskole: Master i idrettsvitenskap

5. Oversikt over faglig kompetanse

Biologimiljøet ved lærerutdanning er meget kompetente i forhold til natur og friluftsliv. Alle har førstestillinger med spesialisering innen biologisk mangfold, arter og systematikk. I og med at det er "utebiologi" som er deres fagfelt har vegen over til friluftsliv vært kort. De har de senere årene arbeidet med årsstudiet Friluftsliv og naturlære med gode tilbakemeldinger fra studentene.

I tillegg til biologimiljøet vil også kroppsøvingsmiljøet bidra noe til dette studiet. Kroppsøving har også solid kompetanse på friluftsliv og får gode tilbakemelding fra sine studenter på de studietilbud som gis.

6. Beskrivelse av studiet

Studiet har som opptakskrav årsstudium i Kroppsøving eller årsstudium i Friluftsliv og naturlære.

Studiet har som hovedmål å gi kunnskaper og et pedagogisk grunnlag for å drive undervisning og annen formidling knyttet til friluftsliv, kultur og natur. Studiet bygger videre på de kunnskaper og ferdigheter som ble opparbeidet på gunnstudiet, både i forhold til natur, egen kropp og dens yteevne, om kultur og naturbruk. Dessuten er det videreføring av teknikker og bruk av utstyr i forbindelse med turer. Et annet innholdsmoment er å kunne planlegge turer med elever og andre grupper. Studiet legger i stor grad vekt på å utvikle positive holdninger til og respekt for naturen, samt vurdere kritisk samspillet mellom natur og naturbruk.

Studiet legger i stor grad opp til praktiske aktiviteter gjennom utstrakt bruk av turer og ekskursjoner av kortere og lengre varighet. En av studieturene er planlagt gjennomført i Finnmark, med blant annet studier av naturbruk (reindrift) og de påvirkninger dette har på naturen. Dette er fordi både Læreplanen for grunnskolen og Rammeplanen for allmennlærerutdanning vektlegger kjennskap til det samiske, uavhengig av elevers/studenters bosted. Studiet forutsetter også at studentene jobber aktivt sammen i grupper. (Studieplanen er ikke endelig godkjent og må revideres noe.)

7. Bibliotek, IKT-ressurser, utstyr og annen nødvendig infrastruktur.

Dette studiet vil ikke kreve store ressurser i forhold til bibliotek og IKT.
Ekskursjoner og turer krever utstyr, og ved en økning i studenttallet vil dette måtte suppleres. Det meste av det nødvendige utstyret er allerede tilgjengelig. I forhold til lokaler vil gymsalen og biologirom være nødvendig. Biologirommet vil være operativt når Remmenutbygginga er ferdig, mens det for kommende studieår vil måtte være en midlertidig løsning. Den midlertidige løsningen er planlagt siden det er mening å igangsette Friluftsliv og naturlære 60 studiepoeng uavhengig av opprettelsen av dette studiet.

8. Sikring av kvaliteten på studiet

Studieplanene som fagmiljøene har utarbeidet, vil bli ferdigstilt i god tid før studiet igangsettes.
Det vil også bli gjennomført studentevalueringer på de studiene som er i drift pr. dato. Denne evalueringa kan få betydning for innholdet i studieplanen.

For avdeling for lærerutdanning

Eystein Arntzen
Avdelingsleder

Høgskolen i Østfold

NATUR OG FRILUFTSLIV

30 studiepoeng
Påbygningsstudium

Godkjent	Av	Dato:
Endret	Av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE 2

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV.....3

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....3

MÅL FOR STUDIET 3

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING*.....3

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER.....4

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS 4

VURDERINGSFORMER.....4

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....5

EMNEBESKRIVELSE .....FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

Målgruppe og opptakskrav

a. Målgruppe	Studenter som vil bygge videre på årsstudium i Friluftsliv og naturlære eller årsstudium i idrett ved Høgskolen i Østfold eller tilsvarende studier.
b. Opptakskrav	Årsstudium som angitt i a.

Studiets varighet og omfang

a. Studiets nivå	Påbyggingsstudium
b. Grad	Bachelor. Lærerutdanning

Mål for studiet

a) Studiet kvalifisere for: (samfunnsmessig relevans)	Studiets hovedmål er å gi kunnskaper, dyktighet og et pedagogisk grunnlag for å drive undervisning og annen formidling knyttet til friluftsliv, kultur og natur.
b) Hvilken kompetanse vil studiet gi (beskrives kortfattet)	Kunnskapsmål: Videreføre kunnskapene fra det grunnleggende årsstudiet, om naturen, om egen kropp og dens yteevne, om kultur og tradisjonell naturbruk, om utstyr og teknikker, om veilederfunksjonen og pedagogiske utfordringer.
	Ferdighetsmål: Få mer erfaringer med planlegging og gjennomføring av turer for elever eller andre målgrupper. Videreutvikle egne ferdigheter, egne erfaringer og samarbeidsevne.
	Holdningsmål: Videreutvikle naturgleden, respekten og ærefrykten for naturen og ansvaret for naturens mangfold og kvalitet. Vurdere kritisk nye og gamle former for naturbruk sett i forhold til verdiene vi har i naturen og til forholdet menneske/natur.

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning*

a) Emner * Se egne emnebeskrivelser (Emne: den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i studieprogram) - Jf Bachelorforskrift § 2)	Hovedemner: Veilederfunksjon og naturguiding (10 stp). Samekultur, reindrift og fiskemetoder i fersk-og saltvann (10stp). Naturlære, friluftslivs-og jegerprøveteori, naturfotografering og turer i skog og på kyst (10 stp). Delemner: Se emnebeskrivelse Emnegrupper/fag: Se emnebeskrivelse
b) Progresjon	
Studieenheten går i høstsemesteret, med avluttende prøve i desember.	
c) Obligatoriske emner:	Valgemner:
Samtlige emner er obligatoriske	
d) Studier i utlandet og beskrivelse av hvor i studiet dette inngår	
Noe av feltarbeidet foregår i Sverige	
e) Emner som tilbys utenlandske studenter	
Hele kurset kan tilbys nordiske studenter	
f) Internasjonalt aspekt	
Se e)	

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

a. Beskrivelse av hvordan studiet er organisert (blokker, tverrfaglige prosjekt etc) og hvilke arbeids- og undervisningsformer som inngår

Studiet er organisert ved et to ukers feltkurs på Finnmarksvidda ved begynnelsen av semesteret, senere dagsturer og to-tre dagers turer samt innendørs undervisning. Tredagers turer vil gå på onsdager, torsdager og fredager, inne-undervisning og dagsturer på torsdager og fredager. Studentene forutsettes å arbeide med gruppeoppgaver, individuelle oppgaver og selvstudium utenom undervisningsdagene.

b) Presisering

- bruk av bibliotek Biblioteket brukes til individuelle oppgaver, gruppeoppgaver og selvstudium
- bruk av IKT Studieplan, semesterplan, oppgaver og annen informasjon legges ut på nett, innleveringer kan skje på nettet. Nettbruk er nødvendig til stoffinnhenting i forb.med oppgaver
- egenaktivitet Egenaktivitet er en betingelse for å delta i studiet.
- obligatorisk deltakelse i gruppevirksomhet Alt gruppearbeid i felt og innendørs er obligatorisk, både av hensyn til medstudenter og til egen læring.
- annet Grupperapporter innleveres innen to uker etter de fleste ekskursjoner og turer. I tillegg er det innlevering av tre individuelle oppgaver i løpet av semesteret.

c) Arbeidskrav

Studiet stiller store krav til deltaking og medansvar. Studiets praktiske egenart, tverrfaglige karakter og overføringsverdi gjør at studentene må kunne beherske mange arbeids-og opplæringformer og kunne samarbeide. Det bygges her videre på årsstudiet som studentene har i bunnen, og kunnskaper og erfaringer skal omsettes i økt handlingskompetanse. Siden turene og ekskursjonene er så nødvendige deler av studiet, er de obligatoriske. Derfor kreves det aktiv deltaking i Finnmarksturen og minst 80% av andre ekskursjoner/gruppearbeider samt grupperapporter, og det kreves innlevering av både rapporter og individuelle oppgaver innen fastsatte frister.

d) undervisningsspråk (dersom emner undervises på andre språk enn norsk)

Forholdet mellom teori og praksis

a) Forholdet mellom teori og praksis (forholdet mellom komponentene)

Veilederfunksjon og naturguiding er vektet til en tredel av kurset. Her skal studentene planlegge og gjennomføre turopplegg med skoleklasser eller andre grupper. Opplegget må representere en videreføring i forhold til tilsvarende prosjekt i årsstudiet, med noe lengre tur og større faglige utfordringer. Trening i formidling og levendegjøring av faglig stoff tillegges stor vekt. En faglærer er med og evaluerer gjennomføringen i felt, og studentgruppens egenrapport inngår i evalureingsgrunnlaget.

b. Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert (ev hvordan teori og praksis er integrert)

Hovedemnet veilederfunksjon og naturguiding forutsettes å ta ca 4 uker omtrent midt i semesteret.

Vurderingsformer

1. Underveisvurdering jf § 13 Eksamensforskriften (2004)

Vurdering foregår kontinuerlig i form av grupperapporter og individuelle oppgaver som

inngår i mappa og gis karakter. Mappa teller 50% av sluttkarakteren, derav individuelle oppgaver 60%, prosjekt 20%, andre gruppeoppgaver 20%.

2. Sluttvurdering	
a) Deltagelse i praktiske deler som gruppearbeider/ekskursjoner/turer samt godkjente rapporter og oppgaver er en betingelse for å gå opp til eksamen.	
b) Muntlig individuell eksamen teller 50 %. I tvilstilfelle er eksamenskarakteren avgjørende for sluttkarakteren. Studentene må bestå muntlig eksamen for å få ståkarakter i studieenheten.	
c) Obligatoriske oppgaver er fordelt gjennom semesteret.	
d) Karaktersystemet er høgskolenes normale	karakterer A-F (F er strykkarakter)

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestogg (minimum tema/omfang/referanselitteratur)	
Detaljert pensumliste presenteres ved semesterstart.	
b) Litteraturliste sist oppdatert	Dato: 22.06.04

Litteraturlista til årsstudiet i friluftsliv og naturlære danner utgangspunktet for pensumstoffet også til påbygningsenheten.

Bagøien, Tor Egil: Barn i friluft. Om verdifullt friluftsliv. SEBU forlag 1999.

Bang, Preben: Sportegn fra pattedyr og fugler. Aschehoug 2000.

Bjerkely, Hans Jan: Generell økologi. Natur, samfunn og miljø 2. Universitetsforlaget 1997.

" Økosystem skog. "

" Økosystem ferskvann. "

" Norges pattedyr - i global sammenheng. Kompendium. HiØ.

Bjerketvedt, Dag og Pedersen, Arne:
Grunnleggende biologi og miljølære. Landbruksforlaget 1996.

Breivik, Gunnar &Løvmo, Gunnar: Friluftsliv fra Fridtjof Nansen til våre dager :
et utvalg / redigert av Gunnar Breivik og Haakon Løvmo ; med tegninger av Sigmund Kvaløy. Universitetsforlaget 1978.

Brügge, Britta m.fl.: Friluftslivets pedagogik; för kunnskap, känsla och livskvalitet. Liber 1999.

Dahle, B: Naturopplevelse på barns premisser. Norsk førskolelærerblad nr.29, 95

Direktoratet for naturforvaltning:
Forslag til rev. handl.plan for friluftsliv mot år 2000. DN-rapport 1996.

Frislid, Ragnar og Jensen, Birger:
Norsk pattedyr-håndbok. Aschehoug 1994.

Furuset, Kjell: Ut naturligvis; barn, natur og uteaktiviteter. DMMH´s publikasj.serie 2000

Faarlund, Nils: Støy og stillhet i friluftsliv = Noise and silence in Norwegian "friluftsliv" / Nils Faarlund. SFT-rapport ; 92:39 TA / Statens forurensningstilsyn ; 901/1992 Oslo : Statens forurensningstilsyn, 1992. *Sidetall:* 63 s.

Faarlund, Nils: Naturen er kulturens hjem - om vegledning i friluftsliv / NilFaarlund.Oslo][Norges idrettshøgskole], [1995]. *Sidetall:* S. 24-29.

Faarlund, Nils : Norsk skiinstruksjon III : fjellskiløping / hovedforf. Nils Faarlund ;

redaksjon Den norske skiskole i samarbeid med Norges skiforbund. Oslo : Foreningen til ski-idrettens fremme : Barnas skifond : Landsrådet for skoleidrett, 1973. *Sidetall:* 96 s.
Gjærevoll, Olav: Norges planteliv. Aschehoug 1990.
Hallingbäck, Tomas og Holmåsen, Ingmar:
Mossor. En fälthandbok. Interpublishing, Stockholm1995.
Hermansen, Pål: Det levende landet. Grøndahl 1989.
Høgskolen i Østfold: Artikkelserie om ulike sider ved friluftsliv. Krø.seksjonen 1999.
Jordet, Arne N.: Nærmiljøet som klasserom. Cappelen 1998.
Kirkemo, Ole m.fl: Jakt, fiske og friluftsliv i Norge. Kunnskapsforlaget 2003.
Køhn, Øystein: Padling; en grundig innføring i padlingens teknikker. Cappelen 2000.
KUF: L 97. Om friluftsliv i kroppsøving i grunnskolen.
Levende skog-prosj.: Standarder for et bærekraftig norsk skogbruk. Landbruksforlaget 1999.
Miljøverndep.: Friluftsliv. Miljøtema-hefte 1992.
Om friluftsliv. Stortingsmelding nr.40 (1986-87).
" Vern av norsk natur. Stortingsmelding nr.68(1980-81).
Moberg, Roland og Holmåsen, Ingmar:
Lavar. En fälthandbok. Interpublishing, Stockholm 1995.
Moen, Frank Emil og Svendsen, Erling:
Dyreliv i havet. Håndbok i norsk marin fauna. Kom forlag 1999.
Monsen, Lars: Villmarksboka. Gyldendal 1998.
Mossberg, Bo m.fl.: Gyldendals store nordiske flora. 1995.
Mytting, I: Ferdighets-og utstyrslære. Artikkelsamling, NIH 94
" Juridiske perspektiver på på ulykker i friluftsliv, sikkerhet og ansvar. Artikkel, Norges Idrettshøgskole.
Mytting, Ivar & Bischoff, Annette : Friluftsliv : grunnbok : studieretning for idrettsfag / Oslo : Gyldendal undervisning, 1999. *Sidetall:* 207
Nansen, Fridtjof : Friluftsliv / by Fridtjof Nansen. Norges idrettshøgskole, [1994]. *Sidetall:* S. 6-7. *Noter:* This is an extract from Fridtjof Nansen's speech "for young people" at The University of Oslo as part of a program meeting arranged by The Norwegian Tourist Association (DNT) in June 1921. *Noter:* I: Nature : the true home of culture / Børge Dahle, editor.

Nansen, Fridtjof : Friluftsliv : blad av dagboka / Fridtjof Nansen. - Ny utg. Oslo :Dybwad, 1940.
Nordbakke, Roy: Busker og trær. Aschehoug 2001.
" Smådyr i ferskvann. Aschehoug 2000.
" Smådyr i saltvann. Aschehoug 2000.
" Spor og sportegn. Aschehoug 2001.
" Høyfjellsøkologi. Kompendium. HIØ.
" Vinterøkologi. Kompendium. HIØ.
" Fugler. Kompendium. HIØ.
Næss, Arne: Økologi, samfunn og livsstil : utkast til en økosofi / Arne Næss ; med et innledende essay av Thomas Hylland Eriksen. - 5. omarb. utg. [i.e. Ny utg.]. Bokklubben dagens bøker 1999.
NRKH: Snø, snøskred, redningstjeneste. Norges Røde Kors Hjelpekorps, Oslo.
Olsen, Lars-H.m.fl: Insekter og småkryp i norske skoger. Aschehoug 1999.
Reimers, Egil: Villreinens verden. Aschehoug 1989.
Rueness, Jan: Alger i farger. Almater forlag 1998.
Solbraa, Knut: Veien til et bærekraftig skogbruk. Universitetsforlaget 1996.
Svenska Naturskyddsföreningen:
Fjällskog. Årsbok 1997.
Svensson, L. m.fl.: Gyldendals store fugleguide. 1999.
Statens Friluftsråd: Friluftsloven.
Unsgård, John: Ulv i Norge. Landbruksforlaget 1998

Emnebeskrivelse

Veilederfunksjon og naturguiding (10 stp)
Emnet defineres som et prosjekt og skal gi trening i planlegging, gjennomføring og egen-evaluering av en overnattingstur med elever eller naturguiding med en annen målgruppe. Opplegget må representere en videreføring i forhold til tilsvarende prosjekt i årsstudiet, med større faglige utfordringer, eventuelt også større fysiske utfordringer hvis målgruppen passer til det. Trening i formidling og levendegjøring av faglig stoff tillegges stor vekt, trening i friluftslivsteknikker er viktig, den pedagogiske utfordring knyttet til det å gi positive opplevelser både for deltagere i god og dårlig fysisk form er viktig, at en greier å gi både fysiske og faglige utfordringer til alle er viktig, at en lykkes i å fremme naturglede og respekt for naturen og dens mangfold er viktig. Studentgruppens prosjektrapport samt faglærers evaluering av gjennomføringen i felt gir grunnlag for en karakter som teller 20% av mappekarakteren.

Samekultur, reindrift og fiskemetoder i fersk- og saltvann (10 stp)
Tidlig i høstsemesteret gjennomføres en to ukers tur på Finnmarksvidda. Siktemålet er først og fremst opplevelse av og kunnskaper om naturen i Finnmark, samekulturen og reindriften. Det søkes samarbeid med lokale fagpersoner i Finnmark. Overnatting i lavvu, tradisjonell matlaging og kulturtradisjoner knyttet til reindriften og livet på vidda, står sentralt. Tradisjonelle fiskemetoder i ferskvann i Finnmark er også en del av kulturtradisjonene.
Tilbake i Østfold videreføres kjennskapet til fiskemetoder i ferskvann, og fiskemetoder i saltvann føyes til. Fisketurer i fersk- og saltvann gjennomføres. Et fluebinderkurs legges inn i undervisningen.

Naturlære, friluftslivs- og jegerprøveteori, naturfotografering og turer i skog og på kyst (10 stp)
Naturlæren videreføres på noen områder når det gjelder planteliv, dyreliv og geologi, knyttet til ekskursjoner og overnattingsturer. Friluftslivsteorien videreføres også i forhold til årsstudiet. Jegerprøveteori legges inn, både av hensyn til de som vil drive jakt og av hensyn til de andre, som vil vite det samme som jegerne om den naturen vi ferdes i. Praktisk skytetrening, skyteprøve og jakt er det ikke plass til innenfor studieopplegget, det egner seg som fritidsbeskjeftigelse ved siden av eller etter studiet. Et kurs i naturfotografering legges inn i studiet, med en av våre beste naturfotografer som lærer.
Noen turer over en til tre dager inngår i studieprogrammet. Fotturer i Østfolds store skogområder og turer med kajakk eller kano på Bohuslänkysten vil gi en videreutvikling av ferdigheter, erfaringer og opplevelser i forhold til turene i årsstudiet.

Organ:	Møtedato:	Saksbehandler:
Høgskolestyret v/styreleder Knut Aarvak (iht. fullmakt)	10.02.05	BN/etb

Saksnummer:	Sakstittel:
Sak 16/05	**Utnevning av innstillingsutvalg for tilsetting i stilling som studieleder ved HiØ**

Vedlegg:

Sammendrag og direktørens vurdering:

Stillingen som studiedirektør er lyst ledig med søknadsfrist 14. februar.
For den videre behandling skal det oppnevnes et innstillingsutvalg som vil gjøre forarbeidet og foreta innstilling for styret. Utvalget bør ha ulikt antall medlemmer.
Da dette er en lederstilling med både faglige og administrative arbeidsområder, er legitimitet i avdelingenes miljøer svært vesentlig. Det er derfor viktig at flest mulig miljøer er representert. Hovedtillitsvalgte og studentene må selv velge ut en blant sine til å delta i utvalget.
Med bakgrunn i det ovenstående foreslås følgende sammensetning av innstillingsutvalget:

Høgskoledirektøren
2 avdelingsledere
1 hovedtillitsvalgt
1 student oppnevnt av Studentparlamentet.

Personalseksjonen fungerer som sekretær.

Forslag til vedtak:

Birgitta Næss
Hans Blom og Eva L. Bjørk, avdelingsledere
1 hovedtillitsvalgt
1 studentrepresentant

Personalseksjonen fungerer som sekretær.

Halden, 10. februar 2005

Birgitta Næss
høgskoledirektør

Halden, 10. februar 2005

Knut Aarvak (i henhold til fullmakt)
rektor/styreleder

ORIENTERINGER:

1. Realfagssatsning notat Hans Blom
2. Organisering Remmen. Notat Tore Petter
3. Ressursanalyse – prosjektplan
4. Gjennomgang av studieportefølje – prosjektplan første del.
5. Mulig program for besøk av NOKUT-komitè

STATUS - ADMINISTRATIVE TILPASNINGER VED SAMLOKALISERING PÅ REMMEN

Som et ledd i samlokalisering på Remmen 2005 igangsatte høgskolens ledelse i forhold til tidligere vedtak i forrige styreperiode en utredning av hensiktsmessige administrative tilpasninger. Ledermøtet har vært styringsgruppe for denne prosessen. Som første fase ble det opprettet en arbeidsgruppe bestående av en person fra hver av de tre involverte avdelingene og to fra Fellesadministrasjonen. Gruppens mandat var å foreslå organisering av de administrative tjenestene og rapportering skulle skje til høgskoledirektøren. Dette er nå gjort og rapporten var ute på høring i september 2004. Etter innspill fra høringsinstansene har det blitt tegnet opp et organisasjonskart for den nye fellestjenesten (vedlegg 1). Høringsinstansene slutter seg for øvrig i hovedsak til prinsippet om å samle flest mulig oppgaver i en felles tjeneste. Dette var også innstillingen fra ledergruppen i sitt møte 13.1.05.

Målet for prosessen var å foreslå en organisering av de administrative tjenestene ved Høgskolen i Østfold som ivaretar følgende overordnede forutsetninger:

- Brukerne får en service som oppfyller høgskolens kvalitetskrav
- Ressursene utnyttes effektivt og dobbeltarbeid unngås
- Overlapping skal minske sårbarhet
- Arbeidsmiljøet skal være utfordrende og gi mulighet til felleskap

Utgangspunktet for forslag til organisering av administrative oppgaver er at samtlige funksjoner organiseres i en fellestjeneste for avdelingene på Remmen. I den grad det er hensiktsmessig kan en del oppgaver også flyttes fra avdelingsadministrasjonene i Fredrikstad og Sarpsborg. I første omgang har vi kommet frem til en total samordning av sentralbord og hovedarkiv for hele høgskolen. Etter hvert som vi får erfaring med den nye modellen, vil vi se på eventuelt hvilke andre administrative oppgaver som kan samordnes i forhold til avdelingene i Fredrikstad og Sarpsborg

Administrative tjenester har to funksjoner, støtte til primærvirksomheten og forvaltningsoppgaver. Forslaget til organisering reflekterer i noen grad dette, men siden forvaltningsoppgaver og støtte/driftsoppgaver ofte går inn i hverandre, er det uhensiktsmessig å dele organisasjonen inn etter slike klare skillelinjer. Nåværende Fellesadministrasjon oppfattes ofte som en forvaltningsenhet i større grad enn avdelingsadministrasjonene. Den nye fellestjenesten skal ta vare på begge disse aspektene på en faglig god måte, men skal samtidig ha en sterk og gjennomgående brukerorientert kultur.

Organiseringen av fellestjenestene skal være gruppebasert. Med dette menes at administrativt personell organiseres i faglig sterke grupper som har stor grad av delegert beslutningsmyndighet og hvor medarbeidere også kan inngå i flere grupper. Over dette nivået beholdes eksisterende seksjoner (studie, økonomi og personal) som tidligere. Som man kan se av det vedlagte organisasjonskartet, er studieseksjonen delt i to enheter. Dette

ble gjort spesielt for å synliggjøre høgskolens satsning på studie- og faglig utvikling, samt støtte til den prosessen.

Organisasjonens grunnstamme er allikevel gruppene. Noen av gruppene vil være større og noen mindre. Noen bør av hensyn til omverdenen antakeligvis kalles kontor, slik som eksamenskontoret og internasjonalt kontor.

En av utfordringene ved en slik modell er koblingen til de avdelingene som tidligere har hatt sin egen avdelingsadministrasjon. Dette er foreslått løst ved at det er igjen en kontorsjef på hver av de tre avdelingene, med spesielt ansvar for å være bindeleddet mellom avdelingen og den nye fellestjenesten. Det er en forutsetning at det skal være dediserte personer til forskjellige avdelinger, slik at vi får en administrasjon med god lokalkunnskap om avdelingenes virksomhet.

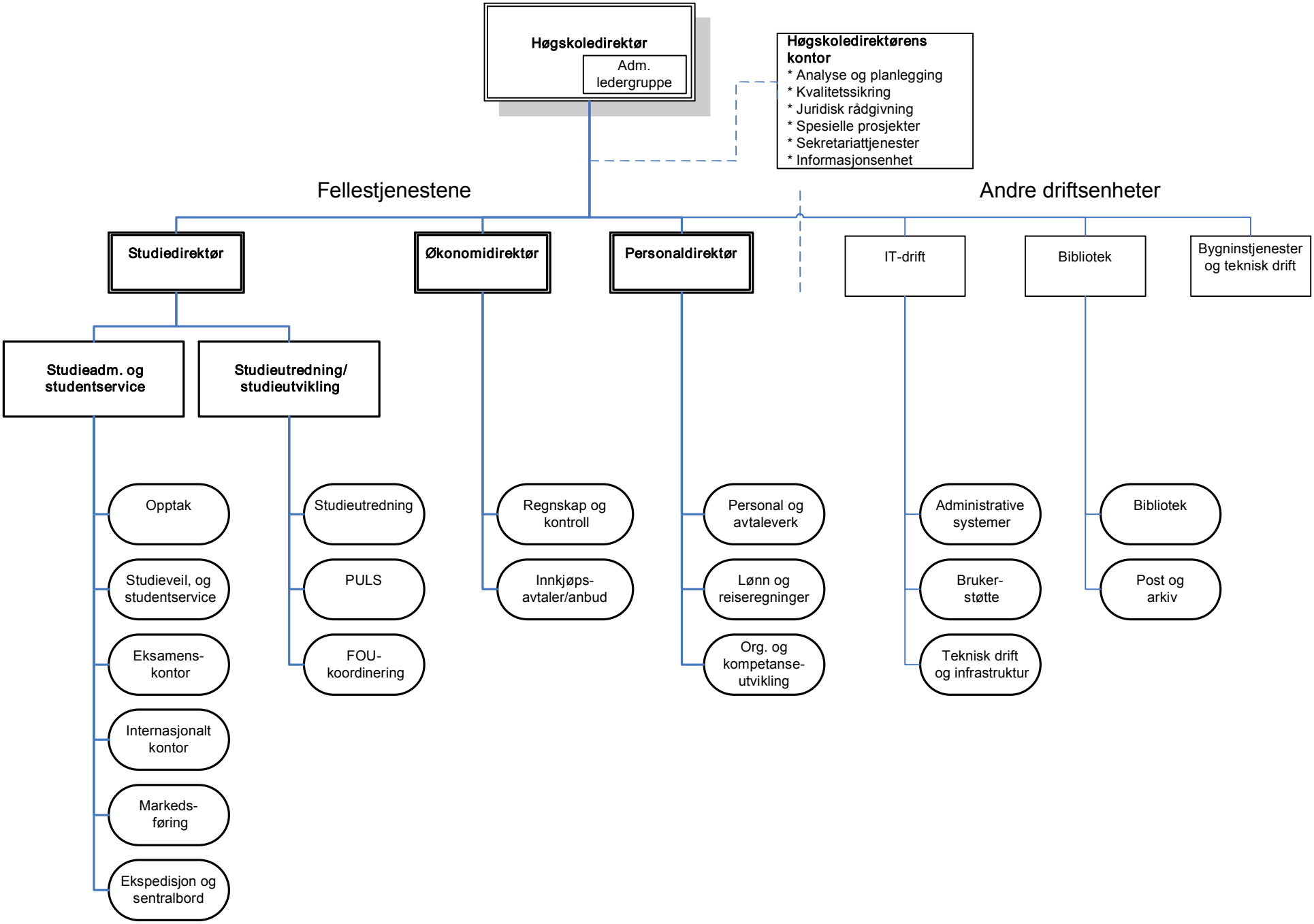
Når modellen nå er på plass, er det viktig at vi får til en god prosess med å bemanne den opp. De forskjellige mellomdirektørene i Fellesadministrasjonen, samt kontorsjefene for de aktuelle berørte avdelingen jobber med å få klargjort de stillingene som er i den nye fellestjenesten. De hovedtillitsvalgte og høgskolens ledelse er for øvrig i dialog for å klargjøre den videre prosess. Det har vært viktig for høgskolens ledelse å være tydelig i forhold til de tilsatte angående oppbemanningen av den nye fellestjenesten. Alle har krav på å beholde de hovedoppgavene de har blitt tilsatt til å utføre. Det har også vært informert om at alle de berørte skal få en samtale med personaldirektør om sine egne arbeidsoppgaver og eventuelle ønsker om andre oppgaver i den nye administrasjonen. Samtalene skal starte i slutten av februar.

Når prosessen med å bemanne opp administrasjonen på Remmen er ferdig, er det viktig at gruppene får mulighet til å konsolidere seg og finne grensesnittet i forhold til de andre gruppene. Det må også bli tid til eventuell opplæring.

Hele utredningen kan for øvrig hentes ned på følgende adresse:

- http://neted.hiof.no/attachments/site/group12/adm_tilpasninger_remmen_ledergruppe_130105.pdf

Tore Petter Engen
17.02.05

Høgskoledirektør
Adm. ledergruppe
Høgskoledirektørens kontor
* Analyse og planlegging
* Kvalitetssikring
* Juridisk rådgivning
* Spesielle prosjekter
* Sekretariattjenester
* Informasjonsenhet
Fellestjenestene
Andre driftsenheter
Studiedirektør
Økonomidirektør
Personaldirektør
IT-drift
Bibliotek
Bygninstjenester og teknisk drift
Studieadm. og studentservice
Studieutredning/ studieutvikling
Opptak
Studieveil, og studentservice
Eksamens-kontor
Internasjonalt kontor
Markeds-føring
Ekspedisjon og sentralbord
Studieutredning
PULS
FOU-koordinering
Regnskap og kontroll
Innkjøps-avtaler/anbud
Personal og avtaleverk
Lønn og reiseregninger
Org. og kompetanse-utvikling
Administrative systemer
Bruker-støtte
Teknisk drift og infrastruktur
Bibliotek
Post og arkiv

RESSURSANALYSE 2005 – PROSJEKTPLAN

MÅL	Å utarbeide en dokumentasjon som viser et så realistisk og optimalt kostnadsnivå som mulig for høgskolens ulike aktiviteter.
TILTAK	- foreta en kartlegging av ressursbruk basert på regnskap 2004 og studieporteføljen for studieåret 2004/2005 - framskaffe dokumentasjon knyttet til ufravikelige krav som må oppfylles og som påvirker kostnadsnivået - framskaffe dokumentasjon på internt vedtatte normer eller retningslinjer/vedtak samt ytre rammebetingelser som påvirker kostnadsnivået - finne fram til den enkelte aktivitets handlingsrom - vurdere ressursbruk opp mot ressursbehov
DEFINISJONER	*Ufravikelige krav* – krav og bestemmelser som er gitt i lover, regelverk, avtaleverk og rammeplaner som høgskolen ikke selv kan fravike *Aktiviteter* – inndeling av høgskolens virksomhet i kostnadsbærende elementer *Handlingsrom* – den delen av kostnadene ved en aktivitet som ikke er bundet i ufravikelige krav og der høgskolen selv setter normer/ standarder
ORGANISERING	*Styringsgruppe* Ledergruppa *Prosjektansvarlig* Høgskoledirektøren *Prosjektgruppe* En representant fra hver avdeling inkludert Akademi for scenekunst, hvorav én studieleder, samt prosjektkoordinator fra Fellesadministrasjonen *Referansegrupper* Studielederforum. I tillegg involveres ledere for enheter som ikke er representert i prosjekt-organisasjonen, ved behov, for eksempel gjennom administrativ ledergruppe
ROLLER	*Ledergruppa* skal gi signaler underveis og fungere som et korrektiv når det gjelder prinsipper og premisser. Prosjektet tas opp regelmessig på ledermøtene for å sikre framdriften

<table>
<tr><td>ROLLER forts.</td><td colspan="3">Høgskoledirektøren er ansvarlig for framdrift og at prosjektet fanger opp de styringssignaler som gis av ledergruppa

Prosjektkoordinator har ansvar for den praktiske koordineringen av arbeidet i prosjektgruppa og rapporterer løpende til høgskoledirektøren.

Prosjektgruppa er den utførende instansen, og de enkelte medlemmer skal samtidig koordinere arbeidet på sin avdeling og sørge for at datainnsamling og dokumentasjon gjennomføres i henhold til prosjektplanen

Referansegruppene skal gi innspill underveis i prosessen.</td></tr>
<tr><td>MILEPÆLER</td><td colspan="3">13.01.2005 Prosjektet igangsettes av ledergruppa
24.01.2005 Første møte i prosjektgruppa
01.02.2005 Prosjektplan foreligger for godkjenning i ledergruppa
01.04.2005 Datainnsamling fullføres
13.05.2005 Prosjektrapport ferdig fra prosjektgruppa
26.05.2005 Endelig behandling i styringsgruppa
13.06.2005 Styret behandler resultatet av prosjektet</td></tr>
<tr><td rowspan="12">ARBEIDSPLAN OG INVOLVERING</td><td>Tidsperiode</td><td>Oppgaver</td><td>Ansvar/berører</td></tr>
<tr><td>Januar</td><td>Prosjekt etableres og prosjektskisse godkjennes</td><td>Styringsgruppa/ høgskoledirektør</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Januar/februar</td><td>Mal for registrering av grunnlagsdata utarbeides</td><td>Prosjektgruppa</td></tr>
<tr><td>Retningslinjer for kartleggingsarbeidet utarbeides</td><td>Prosjektgruppa</td></tr>
<tr><td>Informasjon om prosjektet sendes driftsenhetene</td><td>Prosjektkoordinator</td></tr>
<tr><td>Februar/mars</td><td>Registrering av data og innhenting av dokumentasjon</td><td>Prosjektgruppa, avdelingene, andre driftsenheter</td></tr>
<tr><td>Mars</td><td>Bearbeiding av data påbegynnes, problem-stillinger klargjøres</td><td>Prosjektgruppa, styringsgruppa, avdelinger og driftsenheter</td></tr>
<tr><td>April</td><td>Bearbeiding av data, viderearbeid med problemstillinger og avklaringer</td><td>Prosjektgruppa, styringsgruppa, referansegrupper</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Mai</td><td>Prosjektrapport</td><td>Prosjektgruppa, prosjektkoordinator</td></tr>
<tr><td>Endelig behandling i styringsgruppa</td><td>Styringsgruppa</td></tr>
<tr><td>Juni</td><td>Sak til høgskolestyret</td><td>Prosjektkoordinator, høgskoledirektør</td></tr>
</table>

MØTEPLAN	Prosjektgruppa	Styringsgruppa
	04.02	Det tas sikte på å orientere Styringsgruppa om arbeidet i annet hvert ledermøte
	18.02	
	04.03	
	18.03	
	01.04	
	I april legges det opp til hele arbeidsdager. Endelig plan settes opp i samråd med direktør	

GJENNOMGANG AV STUDIEPORTEFØLJEN.

Aktivitetsplanens tiltalk 1: Gjennomgang av studieporteføljen sluttføres.

Vi har vel ikke kommet så langt i den felles prosessen. Det er viktig at studieledergruppa, de enkelte avdelinger, ledergruppa og styret får tid til å føre de mer overordnede diskusjoner i forhold til prioriteringer, men det er også viktig at det generelle samarbeidet mellom avdelingene styrkes slik at vi utnytter den samlede fagkompetansen best mulig.

MÅL	Foreslå en studieportefølje som tar hensyn til strategiske føringer, kvalitetskrav som sikrer akkreditering og som utnytter høgskolens samlede ressurser på en optimal måte.
TILTAK	• Gjøre seg kjent med status på den enkelte avdeling når det gjelder planer om framtidig studieportefølje. • Få fram status i forhold til NOKUTs kompetansekrav til det enkelte studium. • Legge fram fakta i forhold til bredde og dybde i studieplanene. • Sammenligne studier i forhold til overlapping mellom avdelinger. • Vurdere i hvilken grad det er mulig å samarbeide på tvers av avdelinger for på den måten å utnytte den samlede kompetanse på best mulig måte, uten nødvendigvis å opprette nye studietilbud. • Fremme konkrete forslag til studier innenfor innovasjon og entrepenørskap, realfag, organisasjon og ledelse og språk. • Fremme forslag til en framtidig studieportefølje som tar hensyn til de gitte økonomiske rammer.
ORGANISERING	*Styringsgruppe:* Ledergruppa *Prosjektansvarlig:* Rektor *Prosjektgruppe:* Studielederforum *Prosjektkoordinator:* Studiedirektøren *Samarbeidspartnere:* Ressursanalysegruppa og studieseksjonen. Administrativt personale på den enkelte avdeling. Aktører som arbeider med realfagssatsning, innovasjon og entrepenørskap, organisasjon og ledelse samt språk.
ORGANISERING	Den enkelte studieleder må jobbe tett opp mot avdelingsledelsen. Studielederforum må jobbe tett opp mot ledergruppa. *Studiedirektør* er ansvarlig for framdrift. *Studiedirektør* har ansvar for å legge til rette for arbeidet i studieledergruppa og rapporterer jevnlig til rektor og høgskoledirektør.

	Prosjektgruppa er den utførende instans. Hver enkelt studieleder skal ha tett kontakt med sin avdeling.
ARBEIDSPLAN	Gruppa sammen med rektor og studiedirektør setter opp en fornuftig arbeidsplan med viktige milepæler. Endelig arbeidsplan legges fram for ledergruppa innen utgangen av februar. Det er viktig at man har underlagsdokumentasjon til det strategiske seminaret i slutten av april. Endelig forslag må foreligge i slutten av september slik at vedtak om studieporteføljen kan gjøres i forbindelse med rullering av STP/handlingsplan for 2006.

Styremøte 28. februar 2005
Orienteringssak

Foreløpig program for NOKUTs besøk 18-20 april

Fra Gro Hanne Aas i NOKUT har vi i dag mottatt foreløpig program for besøket i april. Som hun gjør oppmerksom på, er ikke programmet endelig klarert med komiteen. Vi må derfor være forberedt på mindre endringer, men i store trekk vil nok besøket gjennomføres slik som her skissert.

Einar Amundsen 22.02.05

Hei,
Oversender programforslag etter avtale. Samme forslag er i dag sendt til komiteens medlemmer, og det er komiteen som har siste ord i "programsaken". De vil nok gjerne ha sett litt på det materialet dere sender før de tar en endelige avgjørelse.
Jeg har altså ikke lagt inn omvisning ved studiested Halden eller besøk på de andre studiestedene, og har bedt komiteen om å reagere på dette umiddelbart.
Så med alle slags forbehold - her er et første forslag til program.
Vennlig hilsen Gro Hanne Aas

Gro Hanne Aas

MULIG PROGRAM FOR BESØK AV NOKUT-KOMITÉ

Dag 1

13.00 – 13.45 Møte mellom ledelse og komité: Gjensidig informasjon og presentasjoner

14.00 – 14.45 Intervju: Avdelingsledere (5)/dekan (1)

15.00 – 15.45 Intervju: Studenter uten tillitsverv

16.15 – 17.15 Intervju: ”SKOG” – sentralt kvalitetsutvalg

17.30 – Komitémøte

Dag 2

09.00 – 10.00 Intervju: Faglærere/veiledere

10.15 – 11.00 Intervju: Et lokalt kvalitetsutvalg (både faglige og administrativt ansatte)

11.30 – 12.15 Intervju: *

12.15 – 13.00 Lunsj

13.15 – 14.00 Intervju: Utvalg studieledere

14.15 – 15.00 Intervju: Tillitsvalgte studenter

15.30 – 16.15 Intervju: Læringsmiljøutvalget

16.30 – 17.30 Intervju: Et prosessutvalg (faglige og administrativt ansatte)

17.00 – 18.00 Komitémøte

Dag 3

09.00 – 09.45 Intervju: *

10.00 – 11.30 Intervju: Ledelsen

11.30 – 12.30 Lunsj

12.30 – 15.00 Komitémøte

15.00 – 15.30 Avslutningsmøte med ledelsen

* Hvilke grupper som er aktuelle å intervjue avhenger bl.a. av hvordan høgskolen velger å definere ”ledelse”. Hvis ikke de områdeansvarlige i sentraladministrasjonen inngår i ledelsen bør vel de intervjues i en grupper for seg (administrativ ledelse). Andre aktuelle grupper er et utvalg ”vanlig” administrativt ansatte eller nok en gruppe med faglærere.

II REFERATER

1. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for helse- og sosialfag, 03.02.05
2. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for informasjonsteknologi, 27.01.05
3. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for lærerutdanning, 11.02.05
4. Protokoll fra møte i avdelingsstyret for samfunnsfag og fremmedspråk, 25.01.05
5. Protokoll fra møte i læringsmiljøutvalget, 11.01.05 og 10.02.05

HØGSKOLEN I ØSTFOLD

Avdeling for helse- og sosialfag

PROTOKOLL

FRA

AVDELINGSSTYRET

Dato:	03.02.2005
Varighet:	09:00-13:30
Sted:	A-2
Medlemmer:	Sigurd Roger Nilsen, Kristin Myhre, Liv Berit Fagerli, Øystein Ringstad, Øystein Bye, Kristin Fauske, Sverre Eldevik
Varamedlemmer:	
Antall stemmeberettigede:	7
Forfall:	
Observatører:	
Administrasjonen:	Beth Linde, Turid Søland

SAKER TIL VEDTAK:

SAK 01/05 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 21.12.2004

SAK 02/05 KOMPETANSEUTVIKLINGSPLAN

ORIENTERINGSSAKER:

SAK 03/05 FORELØPIG REGNSKAP 2004

SAK 04/05 FORELØPIG BUDSJETT 2005

SAK 05/05 STATUS KVALITETSSYSTEMET

SAK 06/05 STATUS AKKREDITERING AV SYKEPLEIERUTDANNINGEN

REFERATSAKER OG EVENTUELT:

SAK 07/05 REFERATSAKER

SAK 08/05 EVENTUELT

ooooooo0oooooooo

SAKER TIL VEDTAK:

SAK 01/05 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 21.12.2004

Forslag til vedtak:
Protokollen fra møte 21.12.2004 godkjennes.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

SAK 02/05 KOMPETANSEUTVIKLINGSPLAN

Forslag til vedtak:
Forslag til kompetanseutviklingsplan for perioden 2005-2008 vedtas.

Øystein Bye ba om at det måtte foretas medarbeidersamtaler med den enkelte så snart som mulig i forbindelse med kompetanseutvikling i administrasjonen.

På side 8, under **Systematisk kompetanseutvikling på avdelingsnivå,** tilføyes et nytt avsnitt:
Alle studieretninger/administrasjon skal ha en plan for systematisk kompetanseutvikling. Studieretningene/administrasjon gir konkrete innspill med bakgrunn i behov.

Enstemmig vedtak:
Forslag til kompetanseutviklingsplan for perioden 2005-2008 vedtas med de endringer som framkom i møtet.

SAKER TIL ORIENTERING:

Sak 03/05 ORIENTERINGSSAK: FORELØPIG REGNSKAP 2004

Avdelingsleder Beth Linde og kontorsjef Turid Søland orienterte som saken.
Ny sak fremmes i møte 14.03.05.

SAK 04/05 ORIENTERINGSSAK: FORELØPIG BUDSJETT 2005

Avdelingsleder Beth Linde og kontorsjef Turid Søland orienterte om saken.
Prosjektplan for Ressursanalyse 2005 ble utdelt i møtet.
Forslag til budsjett fremmes som vedtakssak i møte 14.03.05.

SAK 05/05 ORIENTERINGSSAK: STATUS KVALITETSSYSTEM

Avdelingsleder Beth Linde orienterte om saken.

SAK 06/05 ORIENTERINGSSAK: STATUS AKKREDITERING AV SYKEPLEIERUTDANNINGEN

Avdelingsleder Beth Linde orienterte om saken.

REFERATSAKER OG EVENTUELT

SAK 07/05 REFERATSAKER

Det ble utdelt en ny referatsak (referatsak nr 12): Fremtidens utdanning for fengselsbetjenter – Høringsuttalelse fra Høgskolen i Østfold av 10.01.05.

Referatsakene ble enstemmig tatt til orientering.

SAK 92/04 EVENTUELT

Det var ingen saker under eventuelt

Neste møte: MANDAG 14. MARS KL 08:30. Det serveres lunsj.

Fredrikstad, 7. februar 2005

Beth Linde
Avdelingsleder

Turid Søland
kontorsjef

Høgskolen i Østfold

Avdeling for
informasjonsteknologi
Os Allé 11
1757 Halden
Tlf.: 69 21 53 00 Fax: 69 21 53 02

Avdeling for informasjonsteknologi

Protokoll

fra

Avdelingsstyremøte

Dato:	27. januar 2005
Varighet:	1220 - 1425
Sted:	Sarpsborg
Medlemmer:	Gunnar Montelius, Rune Winther, Hans Olav Bøe og Magnhild Hagen
Varamedlemmer:	Terje Samuelsen og Kåre Sorteberg
Forfall:	Mari-Ann Akerjord, Andreas Bergstrøm og Børre Stenseth
Observatører:	Kirsti Juliussen, Christian F. Heide og Robert Roppestad (fra 1255)
Avdelingsledelsen:	Jan Høiberg og Tore Petter Engen

Saksliste

Sak 01/05 Referatsaker og orienteringer
Sak 02/05 Årsplan 2005
Sak 03/05 Budsjett 2005
Sak 04/05 Foreløpig årsregnskap 2004
Sak 05/05 Fordeling av FoU-midler 2005/2006
Sak 06/05 Eventuelt

Sak 01/05 Referatsaker og orienteringer

Avdelingsleders forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Avdelingsstyret tar sakene til orientering.

Sak 02/05 Årsplan 2005

Avdelingsleders forslag til vedtak:

Avdelingsstyret vedtar den fremlagte Årsplan for 2005.

Avdelingsstyreleder fremmet følgende tillegg:

… med de endringer som ble foretatt i møtet.

Justert forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Avdelingsstyret vedtar den fremlagte Årsplan for 2005 med de endringer som ble foretatt i møtet.

Sak 03/05 Budsjett 2005

Avdelingsleders forslag til vedtak:
Avdelingsstyret vedtar det fremlagte budsjettforslaget som avdelingens budsjett for 2005.

Avdelingsstyreleder fremmet følgende alternative forslag til vedtak:
Avdelingsstyret vedtar det fremlagte budsjettforslaget som avdelingens budsjett med den justering at beløpet til gjennomføring av avdelingsseminar i 2005 reduseres fra kr 325.000 til kr 150.000. Det derved frigjorte restbeløp kr 175.000, overføres til avdelingens udisponerte midler.

Ved votering fikk forslaget fra avdelingsstyreleder 2 stemmer og forslaget fra avdelingsleder 4 stemmer.

Vedtak:

Avdelingsstyret vedtar det fremlagte budsjettforslaget som avdelingens budsjett for 2005.

Sak 04/05 Foreløpig årsregnskap 2004

Avdelingsleders forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Avdelingsstyret tar det fremlagte foreløpige regnskapet for 2004 til etterretning.
2. Avdeling for informasjonsteknologi ønsker at udisponerte midler i følge foreløpig regnskap (positivt avvik) fra bevilgningsfinansiert virksomhet i 2003/2004 kr 5.085.690 disponeres som vist nedenfor:

Tekst	Beløp	Formål
Bruk av avsatte midler til tidsforskyvning rekrutteringstipendiater	165.000	Forskning
Strategiske utstyrsmidler prosjekt 21605 (robotlab)	655.500	Anskaffelser/ vedlikehold
Kvalitetsreformen – progresjon prosjekt 15631 (ny tildeling kr 100.000 til benchmarking)	175.800	Undervisning
Styrking av budsjettet for øvrig	1.335.200	Undervisning
Sum overføres til budsjett for 2005	**2.331.500**	
Avsetning til tidsforskyvning rekrutteringstipendiater (fra 2001-2004)	1.359.000	Forskning
Udisponerte midler generelt	1.395.190	Undervisning

Sum budsjetterte udisponerte midler etter bruk i 2005	**2.754.190**	**Undervisning**
Sum udisponerte midler totalt 2003/2004	**5.085.690**	

3. Avdeling for informasjonsteknologi ber under forutsetning om at resultat fra eksternt finansiert virksomhet i 2004 utgjør kr 64.566,95 om at overskuddet disponeres som vist nedenfor:

Overskudd fra prosjekt 21801 NRK/Uninett overføres til avdelingens egenkapital	64.566,95
Sum endring egenkapital	**64.566,95**

Sak 05/05 Fordeling av FoU-midler 2005/2006

Avdelingsleders forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Avdelingsstyret tar avdelingens tiltaksplan for markedsføring til orientering.

Sak 06/05 Eventuelt

Ingen saker.

Protokollen har blitt ettersendt for godkjenning.

Halden, 2. februar 2005

Gunnar Montelius
avdelingsstyreleder

Jan Høiberg
avdelingsleder

HØGSKOLEN I ØSTFOLD
AVDELING FOR LÆRERUTDANNING

PROTOKOLL
FRA
AVDELINGSSTYREMØTE

Dato:	11. februar 2005
Varighet:	10.00 – 13.30
Sted:	Palmehaven
Medlemmer:	Arnstein Hjelde, Ninni Sandvik, Solveig Toft, Tone Skråning
Forfall:	Marit Eriksen, Lasse Aardah, Ida Brekke
Varamedlemmer:	Hans Jan Bjerkely, Ronny Løkkeberg
Inviterte:	
Ledelsen:	Eystein Arntzen, Olav Kolstad, Svein Grenager

SAKSLISTE

Sak 01/05 Framtidig studieporteføljе

Sak 02/05 Godkjenning av 3-årig allmennlærerutdanning som grunnlag for graden bachelor

Sak 03/05 Toppidrettsavtalen

Sak 04/05 Oppretting av studium i masterspesialisering i religions- og etikkdidaktikk

Sak 05/05 Referatsaker:

- Rutiner for studieturer
- Nyopprettede studier
- Møteprogram for våren 2005

Sak 06/05 Eventuelt

Møtet startet med økonomiseminar.
Økonomidirektør Asmund Skåren orienterte om Høgskolen i Østfolds økonomimodell.

Sak 01/05 FRAMTIDIG STUDIEPORTEFØLJE

Det forelå følgende forslag fra avdelingsleder:

Avdelingsstyret gir sin tilslutning til ledergruppens forslag til framtidig studieporteføljе og ber ledergruppen arbeide videre med å realisere planen.

Det ble satt fram følgende alternative forslag:

Avdelingsstyret gir sin tilslutning til ledergruppens forslag til framtidig studieporteføljе med unntak av førskolelærerutdanningen. Avdelingsstyret ber om at ledelsen kommer tilbake med en redegjørelse for erfaringene så langt med linje- og breddemodellen, samt konsekvensene av å opprettholde både linje- og breddemodell.
Saken tas opp på personalmøtet 18.2. 2005.

Det alternative forslaget ble vedtatt enstemmig.

Sak 02/05 GODKJENNING AV 3-ÅRIG ALLMENNLÆRERUTDANNING SOM GRUNNLAG FOR GRADEN BACHELOR

Forslaget fra avdelingsleder i saksfremlegget ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Avdelingsstyret gir sin tilslutning til forslag om å godkjenne tre års allmennlærerutdanning som grunnlag for bachelorgraden.

Sak 03/05 TOPPIDRETTSAVTALEN

Forslaget fra avdelingsleder i saksfremlegget (nytt saksfremlegg ble delt ut på møtet) ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Avdelingsstyret gir sin tilslutning til forslaget til toppidrettsavtale.

Sak 04/05 OPPRETTING AV STUDIUM I MASTERSPESIALISERING I RELIGIONS- OG ETIKKDIDAKTIKK

Forslaget fra avdelingsleder i saksfremlegget ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Avdelingsstyret slutter seg til styringsgruppens vedtak av 21. januar 2005.

Sak 05/05 REFERATSAKER

Orienteringssakene tas til etterretning

Avdelingsstyremøtene vår 2005 blir:
11.2., 4.3., 22.4. og 20.5

Kontorsjefen ga en foreløpig orientering om avdelingens regnskap for 2004 og forslag til avdelingens budsjett for 2005. Disse sakene kommer opp på neste avdelingsstyremøte.

Sak 06/05 EVENTUELT

Det var ingen saker under eventuelt.

Protokollen opplest og vedtatt på møtet.

Eystein Arntzen
Avdelingsleder

Svein Grenager
kontorsjef

HØGSKOLEN I ØSTFOLD

PROTOKOLL

FRA

MØTE
I
AVDELINGSSTYRET

AVDELING FOR SAMFUNNSFAG OG FREMMEDSPRÅK

Dato:	25. januar 2005
Varighet:	12.15 –14.15
Sted:	Møterommet, Os allé 5
Medlemmer:	Steinar Nybøle, Catharina Bjørkquist, Egil Skorstad, Jutta Eschenbach, Tine Skibsted Eliassen, Helene Nilsen, André Schorpen
Varamedlemmer:	
Forfall:	
Administrasjonen:	Eva Lambertsson Björk
Web-adr.:	http://www.sf.hiof.no

SAKSLISTE

I VEDTAKSSAKER

Sak 01/05 Årsplan for 2005.

Sak 02/05: Budsjett for 2005.

Sak 03/05: Møteplan for våren.

II ORIENTERINGER OG DRØFTINGER

III REFERATER

IV EVENTUELT

Sak 01/05 ÅRSPLAN 2005.

Enstemmig vedtak:

Avdelingsstyret vedtar Årsplan for 2005 for Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk med de endringer som fremkom i møtet.

Vedlegg.

Sak 02/05 BUDSJETT 2005

Enstemmig vedtak:

På bakgrunn av de føringer som avdelingsstyret gir, bes avdelingsleder om å legge frem et budsjett i balanse. Avdelingsstyret ønsker videre at revidert budsjett foreligger i avdelingsstyrets junimøte.

(Avdelingsstyret valgte å kutte ned på postene til variabel lønn og sensur.)

Sak 03/05 MØTEPLAN VÅRSEMESTERET 2005

Enstemmig vedtak:

Avdelingsstyret vedtar å møtes 8. mars 12.15 – 14.00 , 24. mai 12.15 – 14.00 og 21. juni kl. 12.15 – 14.00.

Sak 04/05 OVERGANGSORDNING FOR BACHELOR I REVISJON

Enstemmig vedtak:

Avdelingsstyret vedtar å foreslå overgangsordning som skissert i saksframlegget, med de endringer som fremkom i møtet, og sender saken videre til høgskoledirektøren.

ORIENTERINGER OG DRØFTINGER

Følgende orienteringer ble gitt:

Årsregnskap
Webarbeidet ved avdelingen
Administrative tilpasninger ved omlokalisering til Remmen
Ny ressursanalyse i vårsemesteret.

Eva Lambertsson Björk
avdelingsleder

HØGSKOLEN I ØSTFOLD

PROTOKOLL
FRA
LÆRINGSMILJØUTVALGET

Dato:	11. januar 2005
Varighet:	08.30 – 11.30
Sted:	Store møterom, Os allé 9
Medlemmer:	Monita Skaali Andreas Bergstrøm Terje M. Martinsen Knut Aarvak Gjertrud N. Lien
Forfall:	Birgitta Næss Einar Amundsen
Administrasjonen:	
Andre:	Elisabeth Gulbrandsen, student, Marianne Klever Næss, studentrådgivningen
Kopi til:	Ledergruppen, Hovedverneombud, Studentparlamentet, Studentsamskipnaden, StudentRådgivningen
Neste møte: Tirsdag 10. 02. 2005, kl.13.00 – 15.00	

01/05 Godkjenning av referat

Referatet godkjent

02/05: Diverse informasjon

- Brosjyre "Snart student?" Informasjon om høyere utdanning og funksjonsnedsettelse fra Sosial- og helsedirektoratet
- Brev fra HiØs økonomiseksjons om LMUs budsjett på 50 000.
- NOKUT kommer i uke 16 for gjennomgang av kvalitetssikringssystemet

03/05 LMU sin fremtidige rolle – LMUs mandat

Viser til tidligere behandling av denne saken både i arbeidsgruppe og Terje Martinsen, leder i LMU, hadde utarbeidet et dokument som dannet grunnlag for diskusjon om LMUs rolle og organisatorisk tilknytning.
Rektor skisserte organiseringen i HiØ herunder LMUs plass. Forslag om LMUs rolle skal være å koordinere, være rådgivende og foreta revisjon. Revisjon skal legge grunnlag for rådgivnings- og koordineringsrollen. Revisjonsarbeidet skal være relatert til læringsmiljø. LMUs mandat må justeres i forhold til revisjonsrollen.
Forslag:
1. Rektor foreslo følgende nytt punkt i mandatet: *LMUs hovedrolle er å være revisjonsorgan i forhold til HiØs kvalitetssystem og på grunnalg av dette ha en*

rådgivings- og koordinerende rolle i forhold til kvaliteten på høgskolens samlede læringsmiljø.
Dette forslaget sjekkes ut i forhold til problemstillinger i forhold til intensjonen med LMU, jf lover og forskrifter.

2. LMU foreslo å øke antallet representanter fra 6 til 8 ved at Studentsamskipnaden stiller med **en** representant i tillegg til høgskolens 3 (ansatte) og studentene har 3 i tillegg til leder for studentparlamentet.
Begrunnelsen for dette var at en LMU ønsker å se helhetlig på læringsmiljøet. Da er studentvelferd en viktig del.
Forutsetningen for at Studentsamskipnaden trer inn som fast representant, er at de forplikter seg til å følge å godta LMUs rolle som viktig medspiller i forhold til revisjon, rådgiving og koordinering, og at saker som tas opp i LMU følges opp av studentsamskipnaden.
Dette forslaget sendes til Studentsamskipnaden for behandling i SiØs styre så fort som mulig.

Studentrådgivningen og hovedverneombudet har møte- og forslagsrett som før.

3. Det ble foreslått at studentrepresentantene og ansattes representanter i LMU skal hentes fra institusjonsnivå, avdelingsnivå og studieenhetsnivå (studieleder).
Forslaget innarbeides i utkast til nytt mandat som legges frem i neste møte (10. februar).

4. Nytt mandat behandles i styret 28. februar. Gjøres gjeldende fra 1. august 2005.

Generelt
Sentral koordineringsgruppen (SKOG) har den sentrale revisjonsrollen i forhold til kvalitetssystemet.
Det er lagt opp til at alle prosesser som er beskrevet i kvalitetssystemet skal ha et element av evaluering og oppfølging. Det er naturlig at LMU ser til at evaluering av sentrale prosesser for læringsmiljøet blir foretatt og at de får melding om resultater av evalueringene. Disse evalueringer ligger til grunn for LMUs rapport til styret.
Kvalitetssystemet legger opp til at det evalueres på tre nivå:

1. Evalueringer som skal foregå på fagnivå – sak mellom lærere og studenter. Rapport til studieleder vedr. formen på evalueringene, konklusjon og ev beskrivelse av tiltak som er satt i verk. Klassetillitsvalgt er studentenes representant på dette nivået.
   Mål: kvalitetssikre undervisningen ved at studentene kan komme med tilbakemeldinger som kan påvirke eget studium
2. Evalueringer som skal foregå på studienivå – sak mellom faglærere, studenter og studieleder med tanke på forbedringer av studieprogrammet. Studenter representert i fagutvalg/kvalitetsutvalg/programråd etc sikrer studentens medvirkning på dette nivået. Evalueringene ses i sammenheng med selvevalueringer, sensorrapporter og andre evalueringer som er nødvendige for å utvikle kvaliteten på studiene.
3. Evalueringer av det totale læringsmiljøet - på avdelingsnivå
   Studentrådene sikrer vedvirkning fra studentene ved denne evalueringen.

04/05 **Tiltaksplan for LMU 2005**

Utsettes til neste møte – Sekretær utarbeider forslag med bakgrunn i LMUs rolle som rådgiver, koordinator og revisjonsorgan. Evaluering av tiltaksplan for 2004 skal danne grunnlag for rapport til styret.

05/05 **Møteplan vår 2005**

Sekretær utarbeider forslag til

06/05 **Høgskolens rusmiddelpolitikk (del: Studenter)**

Studentrådgivningen utarbeider forslag som sendes June Dahlmann innen utgangen av januar 2005.

07/05 **Fellesseminar (HiØ og Studentparlamentet)**

Rektor, direktør og leder i studentparlamentet har blitt enige om å ha et fellesseminar 25. februar. Målgruppe: studenttillitsvalgte, ledere ved HiØ, Studentsamskipnaden og HiØs ansatte som har en funksjon i forhold til studenttillitsvalgte.
Sted: Os allé 5 – 1. etasje
Monita, Bjørnar og Terje utgjør arbeidsgruppe som utarbeider forslag til program for dagen – inkl. budsjett

Halden 14. januar 2005

Gjertrud Nysæter Lien
referent

HØGSKOLEN I ØSTFOLD

PROTOKOLL
FRA
LÆRINGSMILJØUTVALGET

Dato:	10. februar 2005 (sendt ut 14. februar)
Varighet:	13.00 – 15.15
Sted:	Rom 101, Os allé 5
Medlemmer:	Birgitta Næss Andreas Bergstrøm Terje M. Martinsen Knut Aarvak
Forfall:	Monita Skaali Einar Amundsen
Administrasjonen:	Gjertrud Nysæter Lien - referent
Andre:	
Kopi til:	Ledergruppen, Hovedverneombud, Studentparlamentet, Studentsamskipnaden, StudentRådgivningen
Neste møte: Tirsdag 16. mars 2005, kl. 08.30 – 10.30	

08/05 **Godkjenning av referat**

Referatet godkjent

09/05: **Diverse informasjon**

Kort informasjon vedr. fremdriften av webbasert delen av kvalitetssystemet; Beste praksis.
Det ble informert om NOKUTs godkjenning av kvalitetssystemet. De vil være på HiØ i perioden 18. – 21. april. LMU må være tilgjengelig for intervju i denne perioden.

10/05 **LMUs mandat**

Viser til tidligere behandling av denne saken både i arbeidsgruppe og i LMU, sak 3/05. Forsalg til revidert mandat ble sendt ut til medlemmene etter forrige møte.

Etter at direktør har vært i kontakt med UFD vedr. muligheter for studentsamskipnadens representasjon i LMU, ble dette endret i nytt forslag til mandat (lagt frem i møtet). Tilbakemeldingen fra UFD var at det kun er ansatte og studenter ved HiØ som kan være medlemmer i LMU.

I møtet 10.1. ble det foreslått at LMU skulle ha rollen som internt revisjonsorgan ved HiØ. Da dette er en administrativ oppgave, ble det foreslått

en annen formulering som likevel sikret at LMU hadde en sentral rolle i forhold til oppfølging av kvalitetsarbeidet ved høgskolen. Endringer ble gjort slik at LMU nå er tillagt en kontrollfunksjon i forhold kvalitetssystemet.

I mandatet er også endringer i forhold til ansattes og studenters representanter. Det ble foreslått at begge parter skulle representere institusjons-, avdelings- og studieenhetsnivå (studieleder).

Sekretærfunksjonen ble lagt til direktørens stab (etter omorganisering).

Mandat for Læringsmiljøutvalget ble anbefalt oversendt høgskolens styre for endelig godkjenning med de endringer som ble foreslått i møtet. LMU ønsket å gjøre endringene gjeldende fra 1. mars 2005.

10/05 Årsrapport fra LMU

Utkast til årsrapport ble lagt ved innkalling. Rapporten bygger på handlingsplan for LMU 2004 og de oppgavene LMU har hatt fokus på i 2004. Neste års rapport vil bygge på de evalueringer som er gjort i forhold til læringsmiljø og studiekvalitet. Årsrapporten ble vedtatt med mindre justeringer og sendes til styret for høgskolen i Østfold.

11/05 Tiltaksplan for LMU 2005

En skisse for tiltaksplan ble sendt ut med innkalling. Denne følger strukturen i høgskolens kvalitetssystem og planer. LMUs skal i tråd med det mandatet de har, følge opp og kontrollere at kvalitetssystemet er i bruk. Likeså følge opp og kontrollere de evalueringer som er lagt til de enkelte prosessene som gjelder studiekvalitet og læringsmiljø. I tillegg bør det komme frem i tiltaksplanen det LMU spesielt skal følge opp og som ikke fanges opp det som er nevnt over, bl.a Informasjon og markedsføring av LMU, HMS, tilrettelegging for funksjonshemmete studenter.
Det utarbeides et utkast til endelig tiltaksplan for 2005 til neste møte.

12/05 Fellesseminar 25. februar

Studentparlamentet har sendt ut invitasjon pr. e-post til aktuelle ansatte og studenter. Programmet er under utarbeidelse. Leder i studentparlamentet og leder i LMU er ansvarlig for programmet.

13/05 Eventuelt

Møteplan

Det ble planlagt møter 16.03. kl. 08.30 og 31.03. kl. 12.00 – 14.00 (felles med AMU). Det overlates til det nye LMU å komme frem til møteplan for resten av halvåret.

Om implementering av kvalitetssystemet

Leder i LMU påpekte viktigheten av at alle ansatte og studenter fulgte opp intensjonen med kvalitetsreformen. Det er forutsatt at studenter og ansatte er lojale i arbeidet med å implementere kvalitetssystemet.

Om informasjon og markedsføring av LMU

Leder i LMU ønsket mer fokus på det å informere og markedsføre LMU. Dette blir en del av tiltaksplanen. LMUs rolle legges i prosessbeskrivelsen i Beste praksis (webbasert dokumentasjon av kvalitetsarbeidet).